

Programmarekening 2025 Wijchen

Mijn Overheidsaccountants B.V.

Geheel document
gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

24/6/2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding.....	7
Samenvatting	8
Resultaatbestemming	11
Programma's	12
0. Bestuur en Ondersteuning	13
1. Veiligheid.....	27
2. Verkeer en Vervoer	33
3. Economie	43
4. Onderwijs	53
5. Sport, Cultuur en Recreatie.....	59
6. Sociaal Domein.....	72
7. Volksgezondheid en Milieu	101
8. Wonen en Bouwen.....	114
Indicatoren.....	122
Paragrafen.....	124
Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten	125
Lokale heffingen.....	128
Weerstandsvermogen.....	137
Onderhoud kapitaalgoederen.....	146
Financiering.....	155
Bedrijfsvoering	161
Openbaarheid	167
Verbonden partijen.....	169
Grondbeleid	185
Jaarrekening	188
Rechtsmatigheidsverantwoording.....	189
Balans	195
Baten en lasten	197
Toelichting op de balans	198
Toelichting op de baten en lasten.....	222
WNT	236
SISA	239
Overige gegevens.....	267

Voorwoord

In de Programmarekening 2025 laat de gemeente Wijchen zien wat in het afgelopen jaar is bereikt. Het college van burgemeester en wethouders legt op deze manier inhoudelijk en financieel verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid zoals dat is vastgelegd in de begroting van 2025.

Afronding bestuursperiode

Het jaar 2025 is het vierde jaar van onze bestuursperiode. We stellen vast dat we weer flinke stappen hebben gezet om onze plannen voor Wijchen uit te voeren, bijvoorbeeld als het gaat om projecten, zoals het verbouwen van het Mozaïek, nieuwbouw Westwijzer en de voorbereidingen van grote woningbouwprojecten zoals Wijchen West, Hart van Zuid, Tussen kasteel en Wijchens Meer, Kraanvogel en de ontwikkeling van woningbouw en sport aan de Havenweg-Leemweg. Daarnaast wordt gewerkt aan vele kleinere bouwplannen in Wijchen en de omliggende kernen.

In het sociaal domein bouwen we aan een sterke sociale basis. We zagen dit jaar ten opzichte van de begroting een redelijk stabiel beeld in het gebruik van de WMO en Jeugdzorg. We zijn begonnen aan de hervormingsagenda jeugd, waarmee we onze jeugdzorg proberen te verbeteren, toegankelijker en betaalbaarder te maken, met focus op preventie, snellere passende hulp, minder administratie voor professionals, betere regionale samenwerking, en het terugdringen van uithuisplaatsingen, zodat kinderen en gezinnen eerder de juiste ondersteuning krijgen.

De regionale samenwerking krijgt steeds meer vorm en wordt steeds concreter. De gemeente Wijchen is daarbinnen een serieuze samenwerkingspartner, denk hierbij aan de invulling van Groene Mantel waaronder de gebiedsontwikkeling tussen Beuningen, Druten, Nijmegen en Wijchen.

Op 1 januari 2026 zijn drie gebiedscoördinatoren gestart. Deze coördinatoren gaan aan de slag met het versterken van de samenwerking in wijken en kernen. Ze zetten in op sterke lokale netwerken en stimuleren initiatieven uit de samenleving. Vorig jaar stelde de gemeenteraad deze werkwijze vast in het participatie- en cocreatiekader.

Op het gebied van duurzaamheid hebben we onze inwoners en ondernemers op verschillende manieren geïnformeerd over de mogelijkheden die er zijn. Het hoogspanningsnet moet verzaamd worden, want we gebruiken steeds meer stroom. Daarom hebben het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en TenneT besloten dat er een hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen moet komen. Wij zien het als onze rol om de belangen van onze inwoners te behartigen, door te adviseren over wat passend is voor Wijchen.

Financieel rekeningresultaat

De jaarrekening 2025 laat een voordelig financieel resultaat zien van € 6,4 miljoen. Het resultaat is positiever dan ingeschat bij de laatste rapportages. Onder andere voordelen op de zorgkosten Jeugd en WMO (€ 1,5 miljoen), binnengehaalde subsidie voor gerealiseerde betaalbare woningen (€ 0,5 miljoen) en voordelen op de afrekeningen van onze gemeenschappelijke regelingen zorgen bij deze jaarrekening voor een positief resultaat.

We hebben hierbij per saldo voor € 2 miljoen aan onze reserves toegevoegd. Met de beoogde winstbestemming vullen we de algemene reserve met bijna € 5 miljoen aan. De reserves zijn daarmee ruim op orde.

Namens het College van Burgemeester en Wethouders van Wijchen,
Geert Gerrits, Wethouder financiën

Inleiding

Voor u ligt de Programmarekening 2025 van de gemeente Wijchen. Met dit jaarverslag legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de behaalde resultaten en de besteding van middelen in 2025.

Leeswijzer

De programmarekening bestaat uit een aantal delen. Deel één behandelt de verantwoording op de programma's en de paragrafen. Deel twee bevat het financiële jaarverslag. De financiële verschillen zijn op de programma's toegelicht in 2 kolommen. Er wordt vermeld of de afwijking ten opzichte van de begroting incidenteel (i) of structureel (s) is. Structurele verschillen zijn die afwijkingen, die een meerjarig effect hebben én niet in onze meerjarenbegroting 2026-2029 zijn opgenomen. Met andere woorden, dat zijn de afwijkingen, die we bij de Perspectiefnota en Begroting 2027 mee moeten nemen. Omdat op duizendtallen wordt gerapporteerd, kunnen afrondingsverschillen optreden in tellingen en afstemmingen. Afwijkingen ten opzichte van de begroting vanaf € 10k nemen we minimaal mee bij de toelichting van verschillen.

Programma-indeling

De raad heeft gekozen voor de landelijke programma indeling van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Een gemeenteraad mag hiervan afwijken. Maar om goed te kunnen vergelijken met andere gemeenten is deze indeling aangehouden. Het financieel overzicht bij de programma's is voorzien van de gerealiseerde cijfers tot en met 31 december 2025. De begroting is geactualiseerd, onder meer door de financiële vertaling van raadsbesluiten. De afwijkingen tussen de geactualiseerde begroting en de realisatie zijn toegelicht.

Speerpunten

We hebben in de verschillende programma's de speerpunten opgenomen uit het Coalitieakkoord 2022-2026, conform de begroting 2025. Het merendeel van de speerpunten is geconcretiseerd met activiteiten die hieraan bijdragen. We verantwoorden in deze jaarrekening de realisatie van de geplande activiteiten. Naast de speerpunten uit het coalitieakkoord zijn ook speerpunten uitgewerkt voor de financieel gewichtige thema's.

Paragrafen

We hebben de verplichte paragrafen uit de BBV opgenomen. De paragrafen zijn programma overstijgende onderwerpen nader uitgewerkt. In de paragraaf bedrijfsvoering is een toelichting opgenomen op de rechtmatigheid, sinds de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Jaarrekening

In het onderdeel "Jaarrekening" worden de gerealiseerde cijfers van de exploitatie en balans afgezet tegen de begroting. In het eerste hoofdstuk zijn de grondslagen van waardering en resultaatbepaling opgenomen. In het tweede hoofdstuk treft u het resultaat van de programmarekening over 2025 aan. Het resultaat wordt toegelicht en voorzien van een voorstel van het college voor bestemming van het rekeningresultaat. In het derde hoofdstuk treft u de rekening van baten en lasten aan. In hoofdstuk vier is de balans inclusief toelichting opgenomen.

Samenvatting

De jaarrekening 2025 sluit met een positief saldo van € 6.426k, waar de actuele begroting uitging van een positief resultaat van € 1.542k.

Begroot primitief	€ 197.000
Bijstelling Perspectiefnota	€ 613.000
Programmarapportage november	€ -150.000
Raadsbesluit afwaardering Hart van Zuid jaar 1	€ -143.000
Budgetoverhevelingen 2025-2026	€ 1.025.000
Actuele begroting 2025	€ 1.542.000
Resultaat 2025	€ 6.426.000
Vershil	€ 4.884.000

Gedurende het jaar is het resultaat een aantal keer bijgesteld. Bij de Perspectiefnota hebben we het resultaat onder andere bijgesteld vanwege hogere inkomsten meicirculaire (€ 1 mln), bijstelling CAO WDW (€ 1 mln), bijstandsuitkeringen (€ -1,5 mln) en OZB (€ 0,5 mln). Bij de Programmarapportage in november was de resultaatbijstelling per saldo beperkt. Mede vanwege meevallers op de WDW en de algemene uitkering voorzagen we al dat een onttrekking uit de algemene reserve voor incidentele uitgaven dit jaar niet benodigd zou zijn.

Bij de jaarrekening blijkt het resultaat positiever te zijn. Dit heeft verschillende oorzaken. Zo vallen de kosten in het sociaal domein op jeugd (€ 0,7 mln) en WMO (€ 0,7 mln) lager uit dan ingeschat op basis van het zorggebruik tot augustus. Ook hebben we een subsidie binnengehaald voor de realisatie van betaalbare woningen in 2025 van € 0,5 miljoen. In onderstaande tabel zetten we grootste mutaties uiteen. In de programma's lichten we de afwijkingen ten opzichte van de begroting nader toe.

Afwijkingen t.o.v. actuele begroting (x €1.000)

Programma	Onderwerp	Totaal
0	Rekenkameronderzoeken	117
0	Pensioenen wethouders overdracht ABP	-294
0	WDW Afrekening 2025	223
0	Bijdrage GR Munitax	166
0	Algemene uitkering	-152
2	Openbare verlichting elektrakosten	188
3	Toeristenbelasting	81
3	Vergroenen bedrijventerrein	90
4	Leerlingenvervoer	127
5	Exploitatie gymzalen	117
6	Wijkontwikkeling Hart van Zuid	52
6	Exploitatie MFA's	116
6	WMO	692
6	Jeugd	737
6	Bestedingsplan Robuuste toegang	91
6	Schuldhelpverlening	123
6	MGR Sociale Werkvoorziening (SW)	191
6	MGR Participatiebudget	311

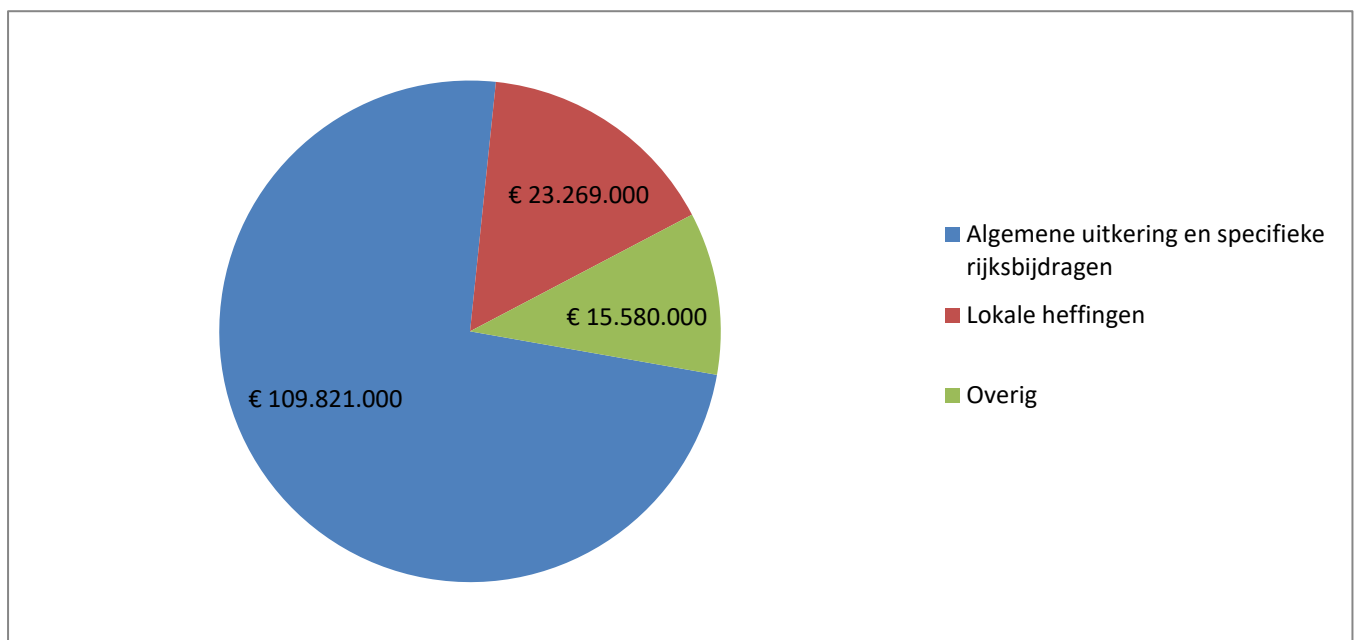
Programma	Onderwerp	Totaal
6	MGR Loonkostensubsidie	-102
6	Inburgering	343
6	Wet verplichte GGZ	51
7	GGD	89
7	Subsidie CDOKE	322
7	Vrijval gemeentefonds aanvulling CDOKE middelen	94
8	Vrijval middelen circulaire	62
8	Bouwleges	-190
8	Uitstel vormen voorziening tekort Kraanvogel 1b	604
8	Realisatiestimulans betaalbare woningen	497
	Overig	138
		4.884

Reservepositie

Als gevolg van behoedzaam financieel meerjarenbeleid zijn onze financiële reserves ruim voldoende om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Dit jaar hebben we per saldo € 1 miljoen onttrokken aan onze reserves. Maar met het positieve resultaat van ruim € 6 miljoen vullen we, na aftrek van de resultaatbestemming budgetoverhevelingen, de reserves weer aan.

De algemene reserve bedraagt € 28 miljoen. Daarnaast hebben we € 23 miljoen aan reserves voor specifieke bestemmingen en ruim € 27 miljoen aan afschrijvingsreserves ter afdekking van toekomstige afschrijvingskosten van investeringen waarvoor we gespaard hebben.

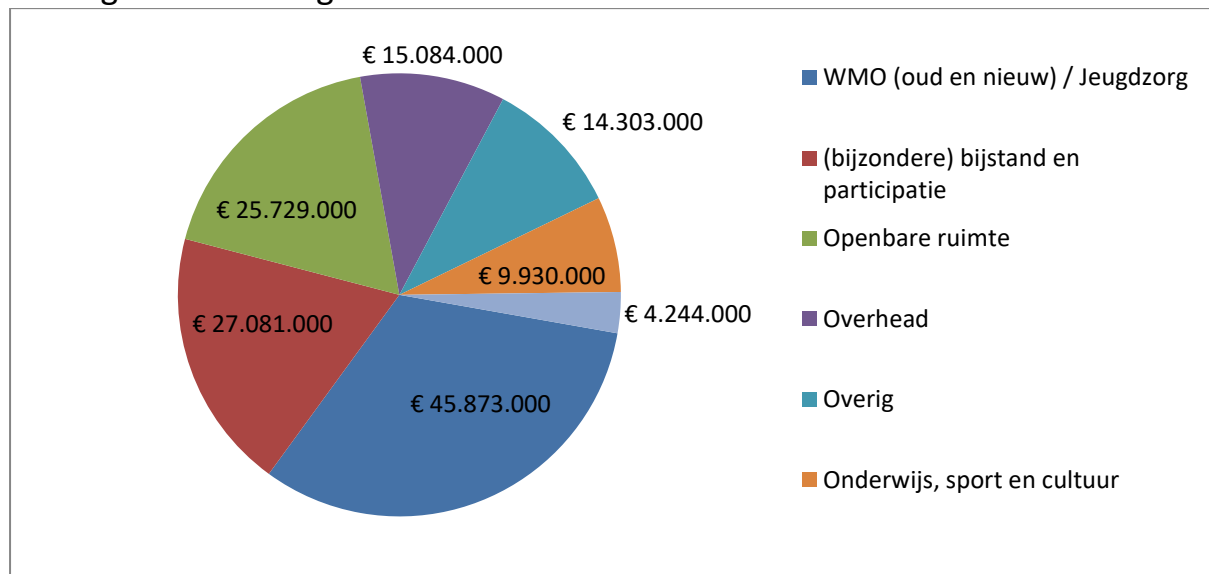
Waar komt ons geld vandaan in 2025?

Onze inkomsten halen we vooral uit de algemene uitkering en specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering voor de bijstandsuitkeringen. Daarnaast ontvangen wij als gemeente middelen uit de lokale heffingen zoals de OZB, riool, reinigingsheffing en toeristenbelasting. Overige inkomsten

komen bijvoorbeeld uit de verkoop van paspoorten en rijbewijzen. Ook halen we inkomsten uit eigen bijdragen voor zorg of sport. De verhuur of verkoop van vastgoed en grondexploitaties zorgen ook voor inkomsten.

Waar geven we ons geld aan uit in 2025?

De helft van onze gemeentelijke uitgaven gaan naar het sociaal domein (WMO, jeugdzorg en de (aanpak) van de werkloosheid). We hebben dit jaar € 26 miljoen uitgegeven aan de openbare ruimte, met het bijhouden van het groen, aanleggen en onderhouden van wegen en openbare verlichting en ons rioolstelsel. Bijna € 10 miljoen hebben we uitgegeven aan onderwijs, sport en cultuur, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies. Onder overhead verstaan we het ondersteunende personeel, het gemeentekantoor en de ICT. Overige kosten bestaan onder andere uit de bestuurskosten (raad en college), economische ontwikkeling en het beheer van openbare gebouwen en gronden.

Resultaatbestemming

In dit financieel jaarverslag presenteren wij de resultaten over het boekjaar 2025. Daarbij hebben wij de algemeen aanvaarde regels voor de verslaglegging gehanteerd (Besluit Begroting en Verantwoording). Conform deze regels is het resultaat gepresenteerd voor en na bestemming. De mutatie betreft het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves waartoe de Raad in het onderhavige boekjaar heeft besloten. Vervolgens wordt voor het resterende resultaat een resultaatvoorstel opgenomen.

Het resultaat over boekjaar 2025, onderscheiden naar lasten en baten, bedraagt:

Resultaat x € 1.000		
Totaal baten		150.846
Totaal lasten		142.244
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten		8.602
Mutaties in reserves:		
- stortingen in reserves	-13.319	
- onttrekkingen uit reserves	11.143	
Saldo mutaties reserves		-2.176
Gerealiseerde resultaat		6.426

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is er in 2025 een gerealiseerd resultaat voor mutaties reserves van € 8,6 miljoen positief behaald. We hebben voor per saldo € 2,2 miljoen gestort in de reserves, zodat we uiteindelijk uitkomen op een positief resultaat van € 6,4 miljoen. Dit resultaat is beschikbaar om te bestemmen.

Te bestemmen resultaat:	
Resultaat 2025	6.426
Budgetoverhevelingen 2025 - 2026 conform raadsbesluit	-1.025
Bijstelling budgetoverhevelingen	-131
Reserveren middelen realisatiestimulans betaalbare woningen	-497
Nog te bestemmen resultaat 2025	4.773

Na aftrek van de post budgetoverhevelingen en reservering van de middelen realisatiestimulans betaalbare woningen, resteert een saldo nog te bestemmen van € 4.773k. Het college verzoekt de Raad in te stemmen met het onderstaande voorstel van besteding:

Doteren aan de algemene reserve: € 4.773k.

De bijstellingen op de budgetoverhevelingen zien toe op:

- Actualiseren IHP: € 15k
- Visie loonse waard: € 15k
- Verlichting parkeerplaatsen kasteeltuin: € 45k
- Cofinanciering biosdiversiteit Wijchen Oost: € 90k
- Speelbos voorbereiding € -5k
- Voorbereidingskosten nieuw zwembad € -29k

Programma's

0. Bestuur en Ondersteuning

Algemeen

De gemeente Wijchen is er voor haar inwoners. We willen dat mensen meedoen en zich gehoord voelen. Met ons programma 'Dienstverlening Dichtbij' werken we aan verdere verbetering van onze dienstverlening. Het dalend vertrouwen in de overheid willen we keren door dichterbij onze inwoners te staan.

De gemeente communiceert in duidelijke taal. In brieven, e-mails en op de website.

Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Het doel is dat de gemeente binnen twee werkdagen een eerste reactie geeft. Daarnaast willen we beter mee denken met ideeën in de samenleving. Bij nieuwe plannen betrekken we inwoners op tijd en we houden ze ook tussentijds goed op de hoogte.

We denken en werken toekomstgericht. Voor de hele gemeente, met haar kernen en wijken en de regio. Het strategisch kompas Wijchen 2035 geeft de komende jaren richting aan ons beleid en onze inzet op de diverse onderwerpen en opgaven. Zo werken we aan een toekomstbestendig Wijchen. Waar het fijn wonen, werken en recreëren is voor iedereen. In het Strategisch Kompas hebben we bepaald dat we ervoor kiezen om voorop te lopen in de dienstverlening. Dit betekent dat we nog meer inzetten op onze dienstverlening. Door 24/7 bereikbaar te zijn en door situaties met een menselijke maat op te lossen.

In onze regio is de gemeente een sterke gemeente en een goede buur. We willen goed samenwerken in de regio. Samen met andere gemeenten en partijen pakken we grote opdrachten en problemen aan. We bouwen verder aan vertrouwen en we nodigen andere gemeenten in de regio uit een beroep op ons te doen voor specifieke taken.

	Vertrouwen in elkaar
	Betrouwbare dienstverlening
	Krachtige partner in de regio
	Financieel gezond
	Een strategische visie voor Wijchen 2035 (Strategisch kompas)
	Algemene uitkering

Vertrouwen in elkaar

Het vertrouwen in de politiek en overheid staat overal onder druk. In Wijchen willen we deze ontwikkeling keren. De gemeente wil dichter bij haar inwoners staan. De gemeente moet nog beter benaderbaar, aanspreekbaar en zichtbaar zijn.

Wat hadden we gepland?

Participatie en Cocreatie kader

We keren deze ontwikkeling door in 2025 aan de slag te gaan met de verdere uitvoering van het Participatie en Cocreatie kader van de gemeente Wijchen. Onderdelen hiervan zijn:

- a) Van buiten naar binnen halen
- b) Inwonersinitiatieven
- c) Wijkgericht werken

Gerealiseerd:

In 2025 gaven we uitvoering aan het Participatie- en cocreatie kader. Hierbij zetten we in op het versterken van het participatieproces door medewerkers hierin proactief te adviseren en te helpen. Ook werd er gewerkt aan een structurele verbetering en duurzame verstandshouding met actieve inwoners en leefbaarheidsgroepen. Zoals in de nota "gevolgen amendement pas op de plaats" van februari 2025 is benoemd, is de uitvoering van overheidsparticipatie door dat amendement getemporeerd. Toch zijn er in 2025 voorbereidingen getroffen om in 2026, met de komst van de gebiedscoördinatoren, een directe doorstart te maken met het stimuleren en ondersteunen van maatschappelijke initiatieven (overheidsparticipatie, Participatie- en cocreatie kader).

We versterken onze inzet op participatie

We versterken onze inzet op participatie o.a. met een nieuw digitaal participatieplatform. Met dit platform betrekken we inwoners zo vroeg en zo goed mogelijk bij onze opgaven.

Gerealiseerd:

In 2025 is de digitale participatie tool OpenStad veelvuldig ingezet voor inwonersparticipatie. Twaalf projecten werden verrijkt met een digitaal participatie component. Het ging om grote langlopende projecten zoals Hart van Zuid en kortlopende projecten zoals een renovatieplan voor een groenstrook aan de Vormerseweg. In alle OpenStad projecten konden inwoners ideeën inzenden, hun mening geven, of werden zij aan de hand van een interactieve kaart meegenomen over werkzaamheden in hun directe leefomgeving.

Met de inzet van OpenStad is de diversiteit van inwoners die participeerde toegenomen. Ook heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden op de manier waarop we digitale participatie middelen inzetten. Participatie is versterkt door een hybride aanpak waarin digitale en fysieke participatie samen werd gebracht. Zo konden inwoners, tijdelijk geplaatste openbare straatverlichting op locatie ervaren en doormiddel van een digitale vragenlijst op hun telefoon aangeven wat zij ervan vonden.

Ook hebben we in 2025 gewerkt aan technische doorontwikkelingen van het platform die onder andere integratie in onze gemeentewebsites nu mogelijk maakt.

Inwonerspanel

We onderzoeken in 2025 wat er nodig is om met een inwonerspanel te werken. We starten met experimenteren. We willen dat onze inwoners (en ondernemers) meedoen en meedenken over beleidsvorming en onze dienstverlening.

Gerealiseerd:

De mogelijkheden van een inwonerspanel zijn onderzocht. Met een inwonerspanel kunnen we inwoners op een laagdrempelige en structurele manier betrekken bij het toetsen en maken van beleid. Het vervolg in het inwonerspanel is als project opgenomen in de nieuwe agenda dienstverlening 2026-2029 die inmiddels is vastgesteld.

WDW-academie

Met de WDW-academie investeren we in het ontwikkelen van goede dienstverlenende vaardigheden, houding en gedrag voor onze medewerkers.

Gerealiseerd:

In 2025 zijn een aantal trainingen in de WDW-academie gegeven, zoals Werken vanuit de bedoeling met aandacht voor de dienstverleningsprincipes en (digitale) participatie via OpenStad. In de agenda dienstverlening 2026-2029 is een vervolgtraject opgenomen voor de dienstverleningsprincipes.

Gebiedscoördinatoren

We willen in 2025 starten met twee gebiedscoördinatoren en breiden dit vanaf 2026 uit naar drie, vanuit het in september 2024 vastgestelde beleidskader participatie en cocreatie.

Gerealiseerd:

In 2025 zijn drie nieuwe gebiedscoördinatoren geworven. De gebiedscoördinatoren starten in januari 2026 met hun werkzaamheden.

Betrouwbare dienstverlening

Contact met de gemeente moet prettig en makkelijk zijn. Voor vragen kun je een fysieke afspraak maken in het Huis van de gemeente.

Naast een fysieke afspraak kunnen inwoners en ondernemers de gemeente ook bereiken via e-mail, webformulieren, WhatsApp en telefoon.

Binnen twee dagen ontvang je een reactie, ook wanneer er meer tijd nodig is om je vraag volledig te beantwoorden. Zo weet je waar je aan toe bent. De gemeente neemt zorgen serieus en zoekt altijd in passende oplossingen.

Wat hadden we gepland?

Nieuwe agenda dienstverlening

In de eerste helft van 2025 geven we vorm aan de nieuwe agenda dienstverlening (Dienstverlening Dichtbij). Dit doen we op basis van de evaluatie van de agenda dienstverlening die eind 2024 plaatsvindt evenals de resultaten van de Inwoners- en Ondernemerspeiling. Dit vormt de basis voor verdere verbetering van onze dienstverlening.

Gerealiseerd:

De evaluatie van de oude agenda Dienstverlening Dichtbij is begin 2025 afgerond. In 2025 is de nieuwe agenda dienstverlening 2026-2029 vormgegeven.

Digitale vernieuwingen

We investeren in digitale vernieuwingen en gaan aan de slag met de doorontwikkeling van de livechat. Ook gaan we stap voor stap met beeldbellen aan de slag.

Gerealiseerd:

De Livechat en Chatbot zijn in 2025 doorontwikkeld en geëvalueerd. In 2026 zoeken we naar goede alternatieven die beter aansluiten bij onze dienstverlening. De investering voor beeldbellen is aanzienlijk en daarom kiezen we voor beeldbellen via Microsoft Teams. Nieuwe technologische ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie is opgenomen in de Agenda dienstverlening 2026-2029.

Monitoren klantsignalen

We evalueren de pilot monitoren klantsignalen.

Gerealiseerd:

We ontvangen veel feedback van inwoners die gebruik hebben gemaakt van onze dienstverlening. Met deze input kunnen we de dienstverlening snel en gericht verbeteren. Het monitoren van klantsignalen is belangrijk voor onze dienstverlening en daarom is dit instrument opgenomen in de Agenda dienstverlening 2026-2029.

Openingstijden kantoren

We onderzoeken door wie en hoe de kantoren en openingstijden nu gebruikt worden. En we kijken naar het verwachte gebruik in de toekomst. We gebruiken hiervoor de resultaten van de Inwoners- en Ondernemerspeiling 2024 en zetten een extra onderzoek intern en extern uit. De resultaten van dit onderzoek verwachten we in de eerste helft van 2025.

Gerealiseerd:

Na het eerste onderzoek en inventarisatie is besloten geen extra onderzoek uit te voeren om geen verkeerde verwachtingen te scheppen. De financiële situatie/ ravijnjaar maakt het lastig om hierin te investeren.

Krachtige partner in de regio

In onze regio is de gemeente Wijchen een sterke gemeente en een goede buur. Juist door samen te werken kunnen we elkaar versterken. Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid en is een teamspeler in de regio.

Wat hadden we gepland?

Groene Metropool Regio

Met de Groene Metropool Regio werken we aan de regioagenda 2024-2028 en de vijf opgaven.

Binnen de GMR worden de Verstedelijkingsstrategie en het Regio Arrangement Groen Blauw Raamwerk (Groene Mantel) op subregionaal niveau uitgewerkt tot een gebiedsprogramma Rijk van Nijmegen (RvN). Ons gebiedsprogramma is gebaseerd op beleidsambities van de zeven gemeenten, de provincie Gelderland en het Waterschap Rivierenland. Wijchen levert bestuurlijk en ambtelijk één van de trekkers voor het gebiedsprogramma RvN.

Het groenblauw raamwerk is een verbinding en dooradering van stad en landschap met natuur en water. Hiervoor stellen we samen met de regiogemeenten het plan Groene Mantel rondom Nijmegen op. Aansluitend daarop start de uitvoering.

Gerealiseerd:

Het college van Wijchen heeft ingestemd met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GMR naar een gemengde regeling. Deze wijziging houdt in dat de GMR de verordenende bevoegdheid krijgt om subsidieregelingen vast te stellen. Daarmee wordt het mogelijk om zelfstandig subsidies te verstrekken voor het uitvoeren van haar specifieke opgaven.

De zaken uit de Regioagenda 2025-2028 zijn daarnaast in uitvoering. Er zijn geen afwijkingen tot dusver op basis van de geplande activiteiten.

Voortgang opgaven in het geactualiseerde gebiedsprogramma RvN in 2025:

- **Wonen:** de woningbouwproductie ligt iets voor op schema van Woondeal 2.0 (bouw tot 2030). Dit jaar is een addendum op deze Woondeal vastgesteld voor de regionale productie tot en met 2034.
- **Energie:** De Ontwerp Regionale Energie Strategie 2.0 (R.E.S) is gereedgekomen. Inpassing van het hoogspanningsstation valt hier buiten, maar de Wijchense belangen worden in samenwerking met Provincie en GMR in een gebiedsvisie uitgewerkt. Wijchen heeft tevens een zienswijze ingediend op de Ontwerp R.E.S 2.0 bij de GMR, waarbij ook de gebiedsvisie is meegenomen.
- **Economie:** Er is een nieuw Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028 (R.P.W.) vastgesteld. Hierin zijn ambities voor herstructurering en economische clustering opgenomen. Eind 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar actuele uitbreidingsbehoefte per gemeente. Inmiddels is bij de GMR bekend welke gemeenten behoefte hebben aan uitbreiding.
- **Mobiliteit:** het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2030 is vastgesteld (R.M.P). Hieruit is een koersdocument afgeleid voor het Rijk van Nijmegen met 10 speerpunten voor de subregio.
- **Leefomgeving, groenblauw raamwerk en landschap:** Een uitvoeringsprogramma en een intentieovereenkomst Blauwe Motor-Groene Mantel zijn opgesteld. De intentieovereenkomst is in december 2025 ondertekend. Daarmee is €700K aan procesgeld beschikbaar gekomen voor de GMR. Daarnaast is een ruimtelijk perspectief opgesteld voor het landschap tussen Druten-Beuningen Wijchen-Nijmegen om landschap en verstedelijkingsambities beter in balans te brengen in het kader van 'Meer landschap meer stad'.

Rijk van Nijmegen

Met de gemeenten van het Rijk van Nijmegen (RvN) werken we samen om Wijchen en deze regio sterker neer te zetten. Voor deze samenwerking stellen de colleges RvN een integrale Visie en een Samenwerkingsagenda RvN op. Wijchen trekt zowel ambtelijk (WDW) als bestuurlijk de

totstandkoming van de Visie en Samenwerkingsagenda. Het LEADER programma (2024-2028) wordt uitgevoerd. De regio heeft 1,7 miljoen euro gekregen die via de zogenaamde Lokale Actiegroep (= bestuur) wordt verdeeld. De WDW is namens LEADER Rijk van Nijmegen Maas en Waal de penvoerder.

Gerealiseerd:

Op 18 maart hebben de zeven colleges binnen de Regio van Nijmegen (RvN) de Visie en Samenwerkingsagenda (VSA) vastgesteld. Deze vormt het kader voor de regionale ambities op het gebied van ruimte, sociaal en economie. Op 6 mei 2025 zijn de gemeenteraden hierover geïnformeerd en betrokken bij zowel de visie als de samenwerkingsagenda.

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in de verdere concretisering van de drie VSA-opgaven. Daarbij is gewerkt aan de inhoudelijke uitwerking van de ambities, evenals aan de duidelijke invulling van rollen en verantwoordelijkheden binnen de opgaven. Daarnaast heeft in 2025 een verkenning plaatsgevonden naar een passende samenwerkings- en governancevorm voor de uitvoering van de VSA. In deze verkenning zijn diverse scenario's ontwikkeld, die inzicht bieden in de mogelijke organisatorische richting voor de komende jaren.

Het LEADER-programma, waarbij de WDW als penvoerder optreedt, verloopt voorspoedig. Er zijn meer projectinitiatieven ingediend dan er binnen het beschikbare budget kunnen worden gehonoreerd. Er bestaat een mogelijkheid dat de provincie extra middelen beschikbaar stelt om meer initiatieven te ondersteunen, maar hierover is nog geen zekerheid.

Euregio Rijn Waal

We bekijken kritisch op welke strategische dossiers we samen kunnen en willen werken met Duitse gemeenten en of we daarvoor INTERREG subsidie kunnen binnenhalen.

Gerealiseerd:

Er zijn geen afwijkingen of nieuwe initiatieven gerealiseerd ten opzichte van de voornemens voor 2025.

Public Affairs Strategie

We geven uitvoering aan het Public Affairs Plan. Hierin richten we ons binnen strategische dossiers op beleidsbeïnvloeding, het binnen halen van financiële middelen en het versterken van de samenwerkingen ten gunste van de leefbaarheid in Wijchen.

Gerealiseerd:

Op bestuurlijke, strategische dossiers zetten we capaciteit in met als doel beleidsbeïnvloeding, het binnen halen van financiële middelen en het versterken van de samenwerkingen ten gunste van de leefbaarheid in Wijchen. In 2025 hebben we dat onder andere gedaan op de strategische dossiers Hoogspanningsstation en Masterplan Das.

M50 Netwerk

In 2025 verstevigen we onze positie binnen de M50 (Netwerk voor Middelgrote Gemeenten) en sluiten we zowel ambtelijk als bestuurlijk aan waar Wijchense belangen gediend worden; denk aan overheidsfinanciën, behoud van voorzieningen, bereikbaarheid en knelpunten in de ruimtelijke ordening.

Gerealiseerd:

Wijchen participeert in de M50 om bij te dragen aan grote landelijke lobby-opgaven (denk aan het ravijnjaar), maar ook om te kunnen sparren met vergelijkbare gemeenten op thema's zoals onderwijshuisvesting, veiligheid en vluchtelingen. In 2025 is burgemeester Renske Helmer - Englebert lid geworden van de pijler Veiligheid.

Financieel gezond

De financiën van de gemeente Wijchen zijn op orde. We gaan zorgvuldig met belastinggeld om en zijn daar transparant over. Onze woonlasten behoren tot de laagste van de regio en daar zijn we trots op. Maar we zijn ons ervan bewust dat onverwachte ontwikkelingen kunnen vragen om lastige financiële keuzes.

Wat hadden we gepland?

Begroting, jaarrekening en rapportages

We bieden binnen de gestelde termijnen de begroting, jaarrekening en rapportages aan. De begroting moet structureel sluitend zijn. We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt. De onroerendezaakbelasting (OZB) gebruiken we daarbij niet als sluitpost. We ontkomen er echter niet aan de OZB meer dan trendmatig te verhogen, om de bestaande voorzieningen in stand te kunnen houden.

Gerealiseerd:

De dashboardrapportages zijn in afstemming met auditcommissie en college afgeschaft. We hebben een P&C tool geïmplementeerd waarmee de begroting 2026 en deze jaarrekening 2025 is opgebouwd. Daarmee bouwen we de rapportages nog meer geautomatiseerd op en kunnen we ook een webversie publiceren van de begroting en de jaarrekening voor raad en inwoners. Dit is benaderbaar via onze website.

Een strategische visie voor Wijchen 2035

Het strategisch kompas Wijchen 2035 is het koersdocument voor de gemeente Wijchen. De verschillende speerpunten beschrijven de opgaven en ambities voor de gemeente Wijchen tot 2035.

Wat hadden we gepland?

Strategisch kompas

De genoemde acties in het strategisch kompas worden uitgevoerd. Periodiek wordt de stand van zaken gemonitord en jaarlijks wordt deze gecommuniceerd. Het Strategisch Kompas wordt elke 4-jarige raadsperiode 1 keer geëvalueerd in het midden van de raadsperiode. In 2028 vindt de eerste evaluatie plaats.

In 2025 starten we met de koppeling van het Strategisch Kompas en de Global Goals en sluiten we aan bij GlobalGoals4Gemeenten van de VNG.

Gerealiseerd:

De omgevingsvisie, aansluitend bij de speerpunten uit het strategisch kompas, is in mei 2025 vastgesteld, waardoor de koers van Wijchen fysiek gezien geborgd is onder de omgevingswet. Wijchen is sinds begin 2025 Global Goal gemeente. We zijn daarbij lid van de community

GlobalGoals4Gemeenten en we koppelen de Global Goals beleidsmatig aan de speerpunten in het strategisch kompas.

Algemene uitkering

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de decembercirculaire 2025. In onderstaande tabel presenteren we de inkomsten uit de decembercirculaire t.o.v. de actuele begroting, welke gebaseerd is op de septembercirculaire 2025. De extra middelen uit de decembercirculaire parkeren we in de reserves, voor uitvoering in 2026. Vanwege afrekeningen voorgaande jaren komen we uiteindelijk € 152k lager uit dan begroot.

x € 1.000	2025
Septemercirculaire 2025	92.339
Decemercirculaire 2025	92.529
Mutatie	190
Af Taakmutaties	
Wet versterking regie volkshuisvesting	-105
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	-58
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	-18
Implementatie Plateau 2 (m.b.t. Inburgering)	-13
Saldo na taakmutaties	-4
Afrekeningen voorgaande jaren	-148
Eindsaldo t.o.v. de actuele begroting	-152

Toelichting taakmutaties:

Wet Versterking regie volkshuisvesting

In een artikel 2 onderzoek is vastgesteld dat de werkzaamheden van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting financiële gevolgen hebben voor gemeenten in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Voor de compensatie van de geïdentificeerde incidentele uitvoeringslasten wordt € 48,8 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid voor de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek ligt voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten. Op basis van onderzoek naar daadwerkelijke opvangen Oekraïense ontheemden per gemeente en onderzoek naar de gemiddelde gemeentelijke zorgkosten per ontheemde is in de decembercirculaire 2025 landelijk € 33 miljoen toegevoegd.

Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Het beoogde doel van deze decentralisatie-uitkering is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren. Met de middelen uit de bestaande SPUK Energiearmoede hebben veel gemeenten al een lokale aanpak op energiearmoede opgezet.

Implementatie Plateau 2

Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de

geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. De bijdrage die gemeenten ontvangen, kan worden gebruikt voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn. Het gaat om een totaalbedrag van € 4,6 miljoen en deze middelen worden evenredig over alle gemeenten verdeeld.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
3992	Strategisch Kompas Wijchen 2035
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
18 7b 21660	Nota verbonden partijen
380898	Agenda Dienstverlening Dichtbij
22 08561	Global Goals Gemeente
237012	Participatie en cocreatie kader
238773	Deelname opgaven Groene Metropoolregio 2025-2028
271060	Financieel evenwicht 2026-2029

Wat kost het

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie, zoals financiering, beleggingen, dividenden etcetera.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden, zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen, zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
0.1 Bestuur	-159	-198	-255
0.2 Burgerzaken	-941	-973	-935
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-847	-815	-378
0.4 Overhead	-1.025	-1.131	-1.259
0.5 Treasury	-983	-1.061	-1.626
0.61 OZB Woningen	-7.750	-7.758	-6.776
0.62 OZB Niet woningen	-5.032	-5.016	-4.337
0.64 Belastingen overig	-406	-408	-402
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	-92.339	-92.381	-86.084
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
	-109.481	-109.742	-102.054
Lasten			
0.1 Bestuur	4.120	5.060	5.545
0.2 Burgerzaken	1.463	1.469	1.361
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.563	1.672	1.224
0.4 Overhead	15.064	15.084	14.254
0.5 Treasury	-1.110	-975	-607
0.61 OZB Woningen	573	407	865
0.62 OZB Niet woningen	64	69	53
0.64 Belastingen overig	99	98	70
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	0	0	0
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	3.352	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	12	12	11
	25.200	22.896	22.778
Gerealiseerd resultaat voor inzet reserves	-84.280	-86.846	-79.276

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
0.1 BR: Pensioenen wethouders	1.212	441	0
0.10 AR: Algemene Reserve	-874	-908	0
0.10 AR: Rekeningresultaat	-1.636	-1.636	-1.906
0.10 BR: Eenmalige middelen	-141	-141	0
0.10 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-2.002	0	0
0.10 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	-60	-26	0
0.10 BR: Dorpsontwikkelingsplannen	-5	-5	0
0.10 BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	-270	-270	0
0.2 ER: Verkiezingen	100	100	-28
0.3 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-174	-161	204
0.4 Afs.R: Gemeentekantoor	-356	-356	-356
0.4 Afs.R: Gemeentewerf	-27	-27	-27
0.4 Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	-1	-1	-18
0.4 BR: Eenmalige middelen	-93	-93	-64
0.4 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-175	-170	-101
0.64 ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	0	18	0
0.7 BR: Eenmalige middelen	0	123	40
0.7 BR: Integratie en participatie statushouders	0	13	0
0.7 ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting	0	58	96
0.8 AR: Algemene Reserve	0	0	0
0.8 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	1.350	0
Totaal mutaties met reserves	-4.502	-1.686	-2.161

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-109.481	-109.742	-102.054
Lasten	25.200	26.057	22.778
Reserves	-4.502	-1.686	-2.161
Gerealiseerd resultaat	-88.782	-88.532	-81.437

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
0.1	-5	-125	-130
De post representatie is met name door aanschaf/aanvulling van de voorraad aardewerk/porceleinen bakjes/schaaltjes eenmalig overschreden.	0	-11	-11
Door intensievere voorlichting/meer publicaties ten behoefte van de burgers is de post voorlichting overschreden. Hiervan is naar verwachting een deel (€5k)	-5	-4	-9

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
structureel.			
Inhuur op de griffie valt iets lager uit dan voorzien in de begroting.	0	18	18
Per saldo voordeel op de vergoedingen aan het bestuur (college / raad / griffie).	0	20	20
Op basis van de laatste opgave hebben we de dotatie aan de voorziening pensioenen wethouders verhoogd i.v.m. de overdracht aan het ABP per 1-1-2028	0	-294	-294
Het niet bestede budget voor onderzoeken rekenkamer hebben we jaarlijks meegenomen middels budgetoverhevelingen. Het restant valt vrij bij het eindigen van een raadsperiode.	0	117	117
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	16	16
Het werkbudget voor uitvoering strategisch kompas is niet geheel besteed in 2025.	0	9	9
De bijdrage voor Euregio en de Groene Metropool is iets lager dan begroot.	0	5	5
Overig	0	-1	-1
0.10	0	-2.002	-2.002
De dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen vanuit de omzetting reserve onderhoud gebouwen, naar de voorziening onderhoud gebouwen wordt pas in 2026 toegepast. Dit is budgettair neutraal, op taakveld 0.10 is de vrijval uit de reserve onderhoud ook uitgesteld.	0	-2.002	-2.002
0.2	0	26	26
De uitgaven en inkomsten uit reisdocumenten en rijbewijzen zijn lastig in te schatten, in het laatste kwartaal van 2025 zijn de uitgaven wat lager en de inkomsten wat hoger dan ingeschat. In totaal is er per saldo een voordeel van €42k.	0	42	42
De vergoedingen voor de tussentijdse verkiezingen in 2025 vallen hoger uit dan begroot, daarnaast zijn er hogere kosten voor het drukwerk.	0	-17	-17
Overig	0	1	1
0.3	-33	-125	-158
Verkoop van de voormalige antoniusschool heeft meer opgeleverd (€505k) dan eerder verwacht (€465k)	0	40	40
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	8	8
De huuropbrengsten van gemeentelijke gronden nemen jaarlijks af door verkoop van gronden. In de komende perspectiefnota zullen deze inkomsten structureel naar beneden worden afgeraamd op basis van de inkomsten uit de afgelopen jaren.	-33	0	-33
De BSR heeft in Q4 van 2025 nog een aantal aanslagen opgelegd over voorgaande jaren, hier is geen rekening mee gehouden in de rapportages over 2025.	0	-37	-37
We zien op onze gemeente gebouwen en bijdragen VVE parkeergarage hogere contributies, onderhoud en gaskosten. Daarnaast hebben we lagere huuropbrengsten gerealiseerd dan begroot.	0	-134	-134

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
Overig	0	-2	-2
0.4	0	81	81
Overig	0	-9	-9
Afboeking oude vorderingen vanuit Munitax	0	-46	-46
Mutatie op de voorziening dubieuze debiteuren	0	-77	-77
Kasteel meer opbrengsten dan begroot, dit komt o.a. door de verkochte kerstballen en hogere bezetting van de ruimten in het kasteel.	0	24	24
Voordeel op de algehele afrekening WDW over 2025. De bijdrage van de WDW wordt binnen de gemeente verdeeld over alle taakvelden. Dat leidt op de verschillende taakvelden tot afwijkingen t.o.v. de begroting. Hier presenteren we het totaaleffect op de bijdrage aan de WDW.	0	223	223
Hogere doorbelaste kosten vanuit de WDW (met name vanwege hogere kosten arbo op het taakveld overhead).	0	-102	-102
Voordeel op de exploitatie van het kasteel.	0	62	62
Overig	0	6	6
0.5	0	-56	-56
Lagere renteomslag opbrengsten door investering die uitgesteld zijn. Dit leidt ook tot lagere kapitaalslasten op de andere taakvelden.	0	-56	-56
0.61	0	175	175
De werkelijke OZB-opbrengsten van eigenaren van woningen zijn uiteindelijk iets hoger uitgevallen dan begroot.	0	9	9
Voordeel op bijdrage Munitax vooral vanwege relatief minder beroep- en bezwaarschriften.	0	166	166
0.62	0	-21	-21
De werkelijke OZB-opbrengsten van de niet-woningen zijn o.a. door verrekeningen uit voorgaande jaren en leegstand, uiteindelijk iets lager uitgevallen dan begroot.	0	-16	-16
Overig	0	-5	-5
0.64	0	-15	-15
De kosten verbandhoudende met de hondenbelasting zijn iets lager en de opbrengst uit de hondenbelasting zijn iets hoger uitgevallen dan begroot. Per saldo is het voordelig verschil gestort in de reserve egalisatie tarieven hondenbelasting.	0	-10	-10
Overig	0	-5	-5
0.7	0	-152	-152
Via de Decemercirculaire 2025 heeft de gemeente voor 2025 een hogere algemene uitkering van het Rijk verkregen, dan tot dusver was geraamd (€194k meer). Een deel daarvan storten we in de reserve Eenmalige middelen (€123k), in de reserve Huisvesting vluchtelingen (€58k) en in de reserve Integratie en participatie statushouders (€13k), zodat we die in 2026 kunnen aanwenden voor het verkregen doel. Daarnaast hebben er in 2025 nog afrekeningen van de rijksmiddelen plaatsgevonden over	0	-152	-152

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
voorgaande jaren welke uiteindelijk het saldo op dit taakveld met €152k nadelig hebben beïnvloed.			
0.8	0	191	191
De dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen vanuit de omzetting reserve onderhoud gebouwen, naar de voorziening onderhoud gebouwen wordt pas in 2026 toegepast. Dit is budgettair neutraal, op taakveld 0.10 is de vrijval uit de reserve onderhoud ook uitgesteld.	0	2.002	2.002
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	-38	-212	-250

1. Veiligheid

Algemeen

We willen dat iedereen zich veilig voelt in onze gemeente. Thuis, op straat, in de kernen, op het bedrijventerrein en in het buitengebied. Samen met inwoners, ondernemers en onze partners werken we hieraan. We roepen mensen op om signalen van onveiligheid en zorgen te delen. Onveilige situaties en ongewenst gedrag pakken we snel aan.

Preventie, signaleren, integraal samenwerken en informatie delen, staan centraal in onze strategie. We werken hierbij steeds samen met andere beleidsdomeinen, zoals Wmo, jeugdzorg, participatie, horeca en evenementen, toerisme en recreatie, verkeer en milieu, wonen en openbare ruimte. Zo werken we integraal en investeren we in preventie. We controleren op het naleven van de regels. We willen voorkomen dat jeugd overlast geeft, bijvoorbeeld door inzet van ouders, jongerenwerk en straatcoaches. Crimineel gedrag pakken we aan. Bedrijven die gebruikt worden voor strafbare activiteiten, pakken we aan. We werken hierbij samen met de gemeenten in de regio. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied en de bedrijventerreinen.

Ook digitale veiligheid brengen we onder de aandacht. We maken de lokale aanpak van cybercrime sterker. Als het mogelijk is, sluiten we aan bij bestaande (landelijke) programma's.

	Samen opletten
	Stevige aanpak van criminaliteit
	Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Samen opletten

Politie en gemeentelijke boa's hebben een belangrijke taak in de handhaving. Zij kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Het moet vanzelfsprekend zijn dat mensen elkaar kunnen aanspreken op gedrag. En dat buurtbewoners samen een oogje in het zeil houden. Goed gedrag is de norm; ongewenst gedrag pakken we aan.

Wat hadden we gepland?

Professionaliseren team toezicht en handhaving

We professionaliseren het team toezicht en handhaving. Dit doen we door te investeren in opleiding en trainingen en te werken met taakvelden, zoals ondermijning, alcoholwet en jeugdoverlast. Hierdoor ontstaat er een taakvolwassen team die zichtbaar, wijkgericht en vanuit een goede informatiepositie aan handhavingszaken werkt. We zorgen dat de boa's gericht handhaven. Dit doen we door meer informatie en data gericht te werken en ze in te zetten op de meest belangrijke onderwerpen. We geven gezamenlijk beter opvolging aan risicogerichte meldingen zoals (brand)veiligheid, ondermijning etc. En behouden ruimte voor aankomend lokaal beleid of ingekomen meldingen of landelijke en regionale ontwikkelingen.

Gerealiseerd:

We investeren in opleiding en training om het team toezicht en handhaving te versterken. Met specifieke focus op taakvelden zoals ondermijning, de alcoholwet en jeugdoverlast. Dit resulteert in een taakvolwassen, wijkgerichte en goed geïnformeerde organisatie die effectief handhaaft. De boa's worden daarbij gericht ingezet, met behulp van data en relevante informatie, zodat zij zich kunnen concentreren op de meest urgente kwesties.

Buurtbewoners voor zichzelf laten opkomen

We willen dat buurtbewoners beter voor zichzelf opkomen. We moedigen initiatieven die bijdragen aan veiligheid en ondersteunen deze.

We zetten campagnes in om de zichtbaarheid van veiligheidspartners (straatcoaches en wijkagenten) en de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten.

Wat hebben we gerealiseerd:

Er is aandacht voor het vergroten van de weerbaarheid van de inwoners en ondernemers op onder andere de thema's ondermijning en digitale veiligheid. Zo zijn er bewustwordingscampagnes gevoerd op beide thema's en heeft de politie informatiesessie gehouden over digitale veiligheid. Op 2 april is de actiedag tegen digitale criminaliteit geweest. De politie en de gemeente hielpen mkb'ers, jongeren, ouderen en nieuwkomers om weerbaarder te worden tegen digitale criminaliteit. We blijven ieder jaar uitvoering geven aan de Week van de Veiligheid om aandacht te vragen voor het thema dat centraal staat.

Gebiedsgerichte aanpak van overlast

We zetten in op een integrale en gebiedsgerichte aanpak van overlast. Zo verbeteren we de samenwerking tussen veiligheidspartners en collega's. Waar nodig zetten we (bestuursrechtelijke) maatregelen in.

Gerealiseerd:

In 2025 is de gemeente Wijchen gestart met de gebiedsgerichte aanpak voor Wijchen-Zuid. Hierin werken diverse partijen samen om de leefbaarheid en veiligheid in de wijken te verbeteren.

Ook is de politie gemandateerd om in bepaalde gebieden een gebiedsontzegging op te leggen namens de burgemeester. Dit zorgt ervoor dat we effectiever bestuursrechtelijke maatregelen kunnen nemen bij overlastsituaties en verstoringen van de openbare orde.

Stevige aanpak van criminaliteit

Samen staan we sterk tegen criminaliteit. Samen met ondernemers en inwoners werken we aan onze veiligheid en gaan we strafbare activiteiten door bedrijven tegen.

Wat hadden we gepland?

Integrale aanpak om strafbare activiteiten tegen te gaan

We zetten, samen met het Ondermijningsteam Tweestromenland, in op een integrale aanpak om strafbare activiteiten tegen te gaan. In 2025 gaat onze aandacht uit naar ondermijnende criminaliteit, zoals drugscriminaliteit en vastgoedfraude. Dit doen we door informatie gestuurd te werken.

Ook gaan we meer aandacht vestigen op de leefbaarheid en veiligheid in het buitengebied. Dit doen we door in te zetten op controles in het buitengebied (zoals de groene nacht) en in contact te gaan met ondernemers en inwoners in het buitengebied.

Verder zetten we in op een weerbare werkorganisatie door bewustwordingssessies te organiseren voor collega's op het gebied van ondermijning. Dit is naar aanleiding van de weerbaarheidsscan die in 2023 is uitgevoerd.

Gerealiseerd:

Net zoals in 2024 hebben we ook in 2025 bewustwordingssessies georganiseerd voor collega's om de weerbaarheid van de organisatie te vergroten. Door preventieve acties blijven we ons inzetten voor een weerbare samenleving. Zo zijn meerdere campagnes gevoerd om ondermijningssignalen te herkennen en de meldingsbereidheid te vergroten. We voeren doorlopend (integrale) controles uit bij signalen van ondermijning en/of mensenhandel. Ook is per januari het intern meldpunt ondermijning ingericht. In het kader van het project veilig buitengebied zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt en acties opgesteld. Er zijn boerenlunches georganiseerd om zo in contact te komen met de agrariërs in het buitengebied. Het uitvoeringsplan 2025 - 2026 is besproken met de partners. ZLTO organiseerde in oktober 2025 een boerinnenborrel.

Bibob-beleid

In de aanpak tegen strafbare activiteiten door bedrijven zetten we de wettelijke maatregelen die het bestuur heeft in, waaronder het Bibob-beleid. Het Bibob-beleid wordt eind 2024 begin 2025 regionaal geactualiseerd.

Wat hebben we gerealiseerd:

In de aanpak tegen strafbare activiteiten door bedrijven zetten we de wettelijke maatregelen die het bestuur heeft in, waaronder het Bibob-beleid. Het Bibob-beleid is in 2025 regionaal geactualiseerd. Deze actualisatie richt zich op het verbeteren van de uitvoeringspraktijk, het vergroten van de bewustwording bij vergunningverleners en het versterken van de integrale samenwerking binnen de

regio. De verwachting is dat dit leidt tot een effectievere inzet van de beschikbare capaciteit en een stevigere bestuurlijke positie bij het weren van onbetrouwbare partijen. Door regionale afstemming en samenwerking is in 2025 gewerkt aan meer uniformiteit in beleid en uitvoering, wat bijdraagt aan rechtsgelijkheid en voorkomt waterbedeften tussen gemeenten.

Tegelijkertijd vraagt een goede toepassing van het Bibob-beleid om voldoende deskundigheid en structurele personele inzet. Bij de actualisatie van het beleid wordt daarom ook gekeken naar benodigde inzet en bijbehorende middelen, zodat de ambities realistisch en uitvoerbaar blijven. We actualiseerden Bibob-informatie op de gemeentelijke websites. Inwoners en ondernemers worden daardoor beter geïnformeerd over het proces, de reikwijdte en wat er van hen verwacht wordt. Dit draagt bij aan transparantie en bewustwording. In november is het project Feniks gestart. Dit is een initiatief van de provincie Gelderland om de ondermijnende criminaliteit krachtiger aan te pakken via intensiever gebruik van de Wet Bibob. De gemeente krijgt ondersteuning van ervaren Bibob-onderzoekers. Zij helpen bij het bestrijden van ondermijnende criminaliteit.

Regionale werkgroep cybercrime

We nemen deel aan de regionale werkgroep cybercrime. We communiceren actief over cyberdreigingen en digitale veiligheid. We maken inwoners en ondernemers bewust van de gevaren, bijvoorbeeld middels Hackshield. Dit is een online game voor jongeren die hen leert om hun omgeving cyberweerbaar te maken.

Gerealiseerd:

We waren in 2025 voorzitter van de regionale werkgroep digitale veiligheid. Er is een gezamenlijk projectenplan opgesteld. Hierin staan concrete acties om de digitale weerbaarheid van inwoners te vergroten, voor kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren, MKB'ers en ouderen. Het doel is bewustwording in de samenleving en bij het bestuur te vergroten, door berichten en/of campagnes via (sociale) media. Hiervoor werkten we in 2025 een concrete planning uit in een aanhaakkalender als één van de acties uit het projectenplan. De rest van het plan wordt in 2026 (verder) uitgevoerd en lokale acties onderzocht.

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Om te voldoen aan onze wettelijke plicht en om goede keuzes en prioritering te kunnen maken in waar en hoe we handhaven, werken we aan een nieuw VTH beleidskader en VTH uitvoeringsprogramma.

Wat hadden we gepland?

Nieuw VTH beleid

In 2025 wordt het nieuw VTH beleid over Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving vastgesteld en uitgevoerd. Naast het VTH beleid maken we ook een uitvoeringsprogramma. Daarin laten we zien hoe we de beschikbare uren inzetten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Gerealiseerd:

Er is gewerkt aan nieuw VTH beleid en tegelijkertijd wordt het VTH proces ingericht. Het beleid is bijna klaar. De raad heeft onlangs hun wensen en bedenkingen in relatie tot het nieuw beleid meegeven. Op basis hiervan wordt het beleid definitief gemaakt. Om tot een goed proces te komen is periodiek risicoanalyse nodig. Dit proces krijgt in 2026 vorm.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
6286	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) Wijchen 2025
110957	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2023-2026
265803	Beslisnota Raad wijziging Apv per 1-1-2025

Wat kost het

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3	3	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-74	-98	-91
	-71	-96	-91
Lasten			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.410	3.403	3.244
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.235	1.213	1.212
	4.645	4.617	4.456
Gerealiseerd resultaat voor inzet reserves	4.573	4.521	4.365

Inzet reserves (x €1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
1.1 Afs.R: Brandweerkazerne	-113	-113	-113
Totaal mutaties met reserves	-113	-113	-113

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-71	-96	-91
Lasten	4.644	4.616	4.455
Reserves	-113	-113	-113
Gerealiseerd resultaat	4.460	4.408	4.251

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
1.1	0	7	7
In 2025 heeft een keuring van de bluswatervoorzieningen plaatsgevonden. Er was n.a.v. de keuringen minder onderhoud benodigd dan begroot.	0	6	6
Overig	0	1	1
1.2	0	45	45
Ieder jaar reserveren we voor OOV in Wijchen een budget voor onontkoombare incidenten en de kosten die hieruit voortvloeien. In 2025 is hiervan geen gebruik gemaakt.	0	12	12
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	15	15
Voor bouwplaatsen is in 2025 meer precario belasting ontvangen dan geraamd, dit betreffen incidentele opleggingen.	0	15	15
Het budget APV voor diensten derden is niet volledig benut.	0	3	3
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	0	52	52

2. Verkeer en Vervoer

Algemeen

We willen dat Wijchen goed bereikbaar is, voor iedereen en op elke manier. Verkeer en vervoer moeten vooral veilig zijn en geen overlast geven.

De komende jaren staan we voor een aantal grote opgaven zoals de woningbouwopgave en de realisatie van onze duurzaamheidsambities. Dit heeft ook gevolgen voor hoe we bereikbaar zijn en de behoeften en de manier waarop we ons binnen de gemeente kunnen verplaatsen. Denk bijvoorbeeld aan meer inwoners en nieuwe manieren om je te kunnen verplaatsen. We willen meer ruimte geven aan fietsers en voetgangers. We spannen ons in voor een doorfietsroute naar Oss. En we onderzoeken samen met de regio of een extra tunnel voor fietsers en voetganger onder het spoor mogelijk is. De goede bereikbaarheid met het OV en de auto, samen met gratis parkeermogelijkheden, willen we behouden. Wel proberen we dat er minder auto's op straat zijn. Verder willen we dat openbare ruimte beter toegankelijk is voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.

De Mobiliteitsvisie heeft 5 belangrijke onderwerpen. Deze komen overeen met belangrijke onderwerpen in de omgevingsvisie: leefbare, duurzame, (verkeers)veilige, inclusieve ("iedereen kan meedoen") en bereikbare gebieden. In het Mobiliteitsplan beschrijven we hoe we de wensen en doelen uit de Mobiliteitsvisie kunnen behalen. Dat doen we in stappen en verdeeld over meerdere jaren. Hiervoor hebben we het Meerjarenuitvoeringsprogramma (MUP) Mobiliteit opgesteld.

	Ruimte voor fietsers en voetgangers
	Gastvrij voor de auto
	Goed bereikbaar met openbaar vervoer
	Veilig verkeer en minder overlast
	Verkeersveiligheid
	Leefbaarheid in de gemeenten
	Bereikbaarheid tussen de kernen
	Verbonden met de regio
	Duurzaam verplaatsen

Ruimte voor fietsers en voetgangers

Langzaam vervoer past bij uitstek goed bij de grootte en het dorpse karakter van Wijchen. Het is ook nog eens gezond en milieuvriendelijk. Daarom willen we fietsen en wandelen aantrekkelijker maken.

Wat hadden we gepland?

Meer ruimte aan voetgangers en fietsers

We geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit nemen we mee in de projecten en ons advies.

Gerealiseerd:

Dit is onderdeel van onze werkwijze geworden.

Toegankelijkheid openbare ruimte

We zorgen er steeds voor dat de openbare ruimte toegankelijk is voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.

Gerealiseerd:

Dit pakken we op als reguliere advisering. Dit wordt aangevuld met gesprekken met de BTB vereniging (Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid) van Wijchen.

Fietsroute langs Niftrik naar Oss

We spannen ons in voor een fietsroute langs Niftrik naar Oss en het fietspad dat vrij ligt langs de Ravensteinseweg. Het onderzoek naar de fietsroute is afgerond in 2023. Verdere uitwerking is gedaan in 2024. We pakken de fietsroute in 2025 in gedeeltes aan.

Gerealiseerd:

Het plan ligt klaar. Vanwege de vertraging bij de MIRT-A50, en de koppeling aan de nieuw te maken fietsbrug, ligt het plan momenteel stil. Er wordt bij provincies en rijk gezocht naar budget voor de realisatie. Dit jaar verwachten we meer informatie.

Fietsverbinding Batenburg – Niftrik

Het verder uitwerken van de fietsverbinding Batenburg – Niftrik is in 2024 gebeurd. Wegens personele onderbezetting bij het Waterschap Rivierenland gaan projecten rondom de dijk langzamer dan gehoopt. We streven er naar om in 2026 te starten met het aanleggen van de fietsverbinding.

Gerealiseerd:

Vanwege gebrek aan animo bij de grondaankoop is het momenteel niet mogelijk het fietspad te realiseren.

Fietsstraat Leemweg – Acaciastraat – Lindenstraat

We willen de route Leemweg – Acaciastraat – Lindenstraat omvormen tot fietsstraat. Hierdoor ontstaat er voor fietsers een duidelijk, herkenbaar en veilige fietsroute vanuit Alverna naar het centrum van Wijchen. In 2025 ronden we het vervolgonderzoek af en vragen we het krediet aan voor realisatie. We starten daarna de projectvoorbereiding voor de realisatie op.

Wat hebben we gerealiseerd:

Zie informatienota Z/25/291363. Het aanleggen van een fietsstraat tussen Alverna en TKWM vanaf de Graafseweg via de Leemweg, Acasiastraat en Lindenstraat naar de Meester van Coothlaan. Dit wordt in 2026 uitgevoerd.

Onderzoek hoogwaardige fietsroute Alverna – TKWM

De in het rapport 'onderzoek hoogwaardige fietsroute Alverna – TKWM' genoemde adviezen voor route 2 Valendrieseweg en route 3 Oosterweg zijn in 2024 nader onderzocht. In 2025 vragen we budget aan voor de realisatie en voeren we de aanbevelingen uit.

Gerealiseerd:

Zie informatienota Z/25/291363. Het aanpakken van diverse kleine knelpunten op de fietsroutes via de Valendrieseweg en de Oosterweg. Dit is grotendeels in december 2025 en januari 2026 uitgevoerd. Het aanpakken van het kruispunt Meester van Coothlaan - Oosterweg is i.o.m. centrumondernemers uitgesteld in verband met de al beperkte toegankelijkheid van het centrum.

Gastvrij voor de auto

Wijchen is goed bereikbaar met de auto en heeft gratis parkeermogelijkheden. Dat willen we behouden, terwijl we proberen het autogebruik terug te dringen.

Wat hadden we gepland?

Goed bereikbaar centrum, met voldoende gratis parkeerplekken

We zorgen ervoor dat het centrum goed bereikbaar is met voldoende gratis parkeerplekken. Dit nemen we mee in de planvorming van TKWM.

Het centrum van Wijchen krijgt in 2025 een dynamisch parkeerverwijssysteem.

Gerealiseerd:

Het uitvoeren van het dynamisch parkeerverwijssysteem is vertraagd en zal naar verwachting in 2027 gereed zijn. De parkeersensoren zijn wel operationeel en via de 'Spotten - Gemeenteparkeren'-app is voor inwoners en bezoekers een actueel beeld van de parkeerdruk te zien.

Anders omgaan met parkeren

Bij nieuwbouwprojecten onderzoeken we of we anders om kunnen gaan met parkeren. Hiervoor zijn de 'Parkeervisie Wijchen' en 'Beleidsregels Parkeernormen Wijchen' vastgesteld in 2024.

Gerealiseerd:

Afgerond.

Voldoende openbare laadpalen

We zetten ons in voor voldoende openbare laadpalen voor elektrische auto's. We laten ons adviseren over locaties en plaatsen actief laadpalen.

Gerealiseerd:

Dit is onderdeel geworden van onze reguliere advisering. Eind 2025 hebben we een nieuwe laadvisie voorgelegd aan uw raad. De laadvisie bepaalt onze strategie in het realiseren van een dekkend laadnetwerk, en het biedt heldere kaders voor de verdere uitwerking hiervan in het plaatsingsbeleid.

Verbeteren van verkeersknelpunten

We blijven ons inzetten voor het verbeteren van verkeersknelpunten zoals knooppunt Bankhoef. Dit heeft doorlopend onze aandacht. We leveren actief inbreng bij de MIRT-A50, maar ook bij de N845 en de A326.

Gerealiseerd:

Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten. De A50 is momenteel nog gepauzeerd. Voor de A326 zijn we met de Provincie en Gemeente Nijmegen in overleg over verbetermaatregelen. In 2024 is, in samenwerking met de provincie, een extra rotonde gerealiseerd bij de Van Cittersweg - N845.

Bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost

We vinden het belangrijk dat bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost goed bereikbaar zijn.

Gerealiseerd:

De Edison- en Einsteinstraat is in 2025 aangepakt. De aansluitingen van de A326 op het Palkerplein en de Schoenaker worden samen met de Provincie en gemeente Nijmegen onderzocht.

Goed bereikbaar met openbaar vervoer

Wijchen is en blijft goed te bereiken met het openbaar vervoer.

Wat hadden we gepland?

Trein richting Den Bosch

Elk kwartier een trein richting Den Bosch blijven we op de regionale en landelijke agenda zetten.

Gerealiseerd:

Vanuit de GMR is hier aandacht voor gevraagd.

Veilig verkeer en minder overlast

Iedereen moet veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. Of je nu naar school gaat, op weg naar je werk bent, of een ommetje maakt. Overlast door geluid, stank en trillingen pakken we, waar mogelijk, aan.

Wat hadden we gepland?

Gevaarlijke verkeerssituaties

Gevaarlijke verkeerssituaties onderzoeken we en pakken we aan.

Gerealiseerd:

Dit is onderdeel geworden van onze reguliere advisering. Zo hebben we in 2025 een wegversmalling aangelegd op De Dreef in Hernen en diverse kleine situaties gewijzigd.

A50 met de minste overlast

We blijven ons inzetten voor een variant van de A50 met de minste overlast voor omwonenden.

Gerealiseerd:

Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten. Dit is aangekaart bij de keuze bij de verschillende varianten. Er is ook een zienswijze ingediend.

Verkeersveiligheid rond scholen en sportclubs

We geven extra aandacht aan verkeersveiligheid rond scholen en sportclubs.

Dit heeft steeds onze aandacht en sluit aan op maatregel 28 MUP.

Gerealiseerd:

Dit pakken we op met de reguliere advisering. In januari 2026 is de schoolzone bij Batenburg opgepakt in samenwerking met de school en de leefbaarheidsgroep.

Kruispunt Schoenaker – Randweg Noord

In 2025 komen we met oplossingsrichtingen ter verbetering van de verkeerssituatie op en rondom het kruispunt Schoenaker – Randweg Noord. In 2026 werken we de oplossingsrichting verder uit en vragen we hiervoor krediet aan.

Gerealiseerd:

Het onderzoek is van start. Begin september zijn er tellingen gehouden. De resultaten van het onderzoek worden in Q1 2026 gedeeld met de gemeenteraad.

Verkeersveiligheid

Wijchen is in 2030 nog meer verkeersveilig, zowel objectief (het aantal geregistreerde ongevallen) als subjectief (de beleving van inwoners en bezoekers). Hiervoor is structurele aandacht nodig door middel van preventie, educatie en evaluatie van ongevallen. Waarbij we extra aandacht besteden aan de kwetsbare deelnemers in het verkeer.

Wat hadden we gepland?

Snelheid buiten bebouwde kom

De komende jaren passen we de snelheid van wegen buiten de bebouwde kom aan naar de snelheidsregels in het wegencategoriseringsplan. Maatregelen bestaan uit onder andere het toepassen van bebording of het realiseren van maatregelen die de snelheid remmen (verkeersdrempels en/of verkeersplateaus) in het buitengebied.

Gerealiseerd:

Dit pakken we op met de reguliere advisering. Dit wordt altijd gecombineerd met beheer. In 2025 zijn hier geen projecten uit voortgekomen.

Onderhoud N845

De provincie heeft onderhoud uitgevoerd op de N845. Op verzoek van gemeente Wijchen is een rotonde aangelegd bij de Van Cittersweg, ter verbetering van het kruispunt.

Wat hebben we gerealiseerd:

De N845 is onderhouden en de rotonde bij de Van Cittersweg is aangelegd.

Regionale afstemming verkeersveiligheid

We blijven de komende jaren met de regio, provincie en het rijk afstemmen hoe we samen ongelukken kunnen voorkomen.

Gerealiseerd:

We blijven met de regio afstemmen om de verkeersveiligheid te vergroten om mogelijk ongelukken te kunnen voorkomen.

Leefbaarheid in de gemeenten

We zetten binnen Wijchen in op de fietser en voetganger, waarbij we ervoor zorgen dat voorzieningen goed met de auto bereikbaar blijven. In (nieuwe) woonwijken maken we meer ruimte voor fietsers, voetgangers, openbaar groen en verblijfsruimte. Hierdoor rijden er minder auto's op straat.

Wat hadden we gepland?

Aanpak grijze wegen

Grijze wegen zijn wegen waarbij de inrichting niet aansluit bij het gebruik van de weg. Uit MUP maatregel 3 (de wegcategorisering) wordt bekend welke 'grijze wegen' er binnen de gemeente zijn. Hierna kan een reële inschatting worden gemaakt van de investeringskosten die nodig zijn en wat we als eerste gaan oppakken. We willen dit zoveel mogelijk tegelijk met het normale onderhoud doen.

Gerealiseerd:

Het onderzoek naar de wegcategorisering is afgerond. Deze wordt in 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bereikbaarheid tussen de kernen

We willen dat de kernen voor iedereen bereikbaar zijn. Elke deelnemer aan het verkeer moet goed tussen de kernen kunnen reizen. Hierbij willen we betere fietsverbindingen, maar ook dat Wijchen goed bereikbaar blijft voor de auto. De provincie Gelderland heeft een overeenkomst gesloten met Transdev. De nieuwe afspraken voor openbaar vervoer betekenen een flinke verbetering van het openbaar vervoer in onze regio vanaf medio 2026. Voor bijna alle inwoners van de gemeente Wijchen wordt het aantrekkelijker om gebruik te gaan maken van het openbaar vervoer, zoals bijvoorbeeld het gebruik van de nachtbus. Vooral scholieren, mensen uit kleinere dorpen en reizigers buiten de spits gaan erop vooruit.

Wat hadden we gepland?

Upgrade fiets- en wandelnetwerk

Er is een werkbudget van € 25.000 per jaar voor kleine aanpassingen. Hiermee investeren we in de verbetering van het fiets- en wandelnetwerk dat niet past bij het normale onderhoud.

Gerealiseerd:

Dit pakken we op met de reguliere advisering. In 2025 zijn er diverse kleine aanpassingen gerealiseerd langs de Stationslaan (belijning) en zijn er fietsbeugels bijgeplaatst bij de Tunnelweg.

Fietspad Ravensteinseweg

Fietspad Ravensteinseweg (11b). We gaan een fietspad langs de Ravensteinseweg aanleggen tussen de Drutenseweg en de Maasbandijk.

Gerealiseerd:

Het fietspad is in 2025 gerealiseerd.

Verbonden met de regio

In 2030 worden het openbaar vervoer en de fiets, eerder dan de auto, gekozen voor reizen van en naar de belangrijkste bestemmingen in de regio's in de buurt. Hierbij zetten we in op onder andere fiets- en OV-verbindingen, voldoende en veilige fietsenstallingen bij overstappunten en toegankelijke OV-haltes. Inwoners zijn hierdoor minder afhankelijk van de auto.

Wat hadden we gepland?

Fietsverbinding Druten – Wijchen

In 2024 is een eerste onderzoek gedaan, met de herijking van het fietsnetwerk van Druten en Wijchen. In 2025 werken we de fietsroute Druten-Wijchen verder uit. In 2026 vragen we krediet aan voor de mogelijke maatregelen.

Gerealiseerd:

Het onderzoek naar de herijking van het fietsnetwerk is afgerond. Het onderzoek voor de fietsverbinding Druten - Wijchen is eind 2025 uitgezet met een meervoudig onderhandse aanbesteding. Zowel gemeente Druten als Wijchen hebben hiervoor budget gereserveerd.

Duurzaam verplaatsen

In 2030 is voor iedereen (inwoners, bezoekers, werknemers etc.) een duurzaam vervoersmiddel beschikbaar. Hierdoor kan men zich betrouwbaar en comfortabel binnen en buiten Wijchen verplaatsen. Met als doel, het aandeel duurzame verplaatsingen (lopen, (e)fietsen, speed pedelecs, openbaar vervoer, elektrische auto en nieuwe vormen van e-mobility) dat binnen de eigen gemeente duurzaam plaatsvindt, te verhogen.

Wat hadden we gepland?

Monitoring duurzame mobiliteit

De Strategie Elektrisch Rijden is op 24 juni 2021 vastgesteld. Hierin is een gewenst resultaat opgenomen voor het aantal openbare laadpalen in 2025. We spannen ons in om ervoor te zorgen dat er in 2025 in totaal 126 laadpalen zijn gerealiseerd (dit is op basis van prognoses uit 2021). De Strategie Elektrisch Rijden wordt in 2026 geactualiseerd.

Gerealiseerd:

We gaan dit jaar de Strategie Elektrisch Rijden actualiseren. Voor wat betreft de prognose uit 2021; Er zijn op dit moment (per 31-12--2025) 97 openbare laadpalen gerealiseerd in Wijchen. Daarnaast zijn er 58 laadpalen gepland. Deze hebben de procedure doorlopen, maar zijn nog niet geplaatst.

Werkgeversaanpak bedrijventerreinen

Met behulp van de Mobiliteitsmakelaar van de Groene Metropool Regio zijn we in gesprek met bedrijven over de mogelijkheden om anders om te gaan met mobiliteit van en naar hun bedrijf. We informeren ze over successen binnen en buiten gemeente Wijchen. Voor de uitvoering van de maatregelen moet per bedrijf gekeken worden wat de oplossing is. Het bedrijf betaalt zelf de kosten voor de maatregel.

Gerealiseerd:

Dit pakken we op met de reguliere advisering.Relevante Besluiten

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
20 054441	Mobiliteitsvisie Druten en Wijchen " Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal"
21 061892	Mobiliteitsplan
21 068537	Meerjaren Uitvoeringsprogramma mobiliteit (uitwerking mobiliteitsplan Wijchen)
24 2343881	Parkeerbeleid Wijchen

Wat kost het

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
2.1 Verkeer en vervoer	-514	-680	-560
2.2 Parkeren	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	-8
	-514	-680	-568
Lasten			
2.1 Verkeer en vervoer	5.469	5.679	5.465
2.2 Parkeren	645	540	325
2.5 Openbaar vervoer	40	40	36
	6.153	6.258	5.827
Gerealiseerd resultaat voor inzet reserves	5.639	5.578	5.259

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
2.1 AR: Algemene Reserve	-33	-33	-250
2.1 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-36	0	0
2.1 ER: Wegen en civiele kunstwerken	76	-252	30
2.1 ER: Openbare verlichting	0	-32	38
2.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-1	0	0
2.2 Afs.R: Bouw parkeergarage TKWM	0	0	0
Totaal mutaties met reserves	6	-317	-182

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-514	-680	-568
Lasten	6.153	6.258	5.827
Reserves	6	-317	-182
Gerealiseerd resultaat	5.645	5.262	5.077

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
2.1	0	280	280
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	46	46
Op civiele kunstwerken is meer uitgegeven dan begroot, dit wordt geheel uit de reserve onttrokken	0	-36	-36
Dit wordt geheel uit de reserve onttrokken	0	36	36
Op onderhoud wegen is €280.000 meer uitgegeven dan begroot. Een deel van deze kosten heeft betrekking op het asfaltonderhoud dat in 2024 niet was uitgevoerd, deze lasten zijn in 2024 in de reserve opgenomen, en worden derhalve nu weer onttrokken.	0	-281	-281
Dit wordt geheel uit de reserve onttrokken	0	281	281
Extra baten leges	0	67	67
Zwerfvuil en schoonhouden wegen ; er wordt een hogere doorbelasting ontvangen vanuit de WDW voor de medewerkers die het zwerfvuil opruimen en de wegen schoonhouden.	0	-21	-21
Voordeel op de openbare verlichting, hoofdzakelijk vanwege eindafrekeningen over elektriciteit over de jaren 2018 t/m 2024, die gedurende 2025 zijn ontvangen.	0	188	188
Er is minder onderhoud gepleegd aan de openbare verlichting dan begroot. Het verschil wordt aan de reserve openbare verlichting toegevoegd.	0	4	4
OVL reserve.	0	-4	-4
2.2	0	104	104
Het restantbudget parkeren in de kasteeltuin nemen we mee in de resultaatbestemming als budgetoverheveling om de verlichting in 2026 te kunnen bekostigen.	0	44	44
Parkeerplaats kasteeltuin; voordeel t.o.v. oorspronkelijke raming.	0	6	6
Er is ten onrechte een bedrag begroot voor inhuur personeel in de parkeergarage, dit personeel is nu in vaste dienst bij de WDW en wordt derhalve niet meer doorbelast.	0	23	23
Er is incidenteel minder uitgegeven aan onderhoud voor de parkeergarage bij het station dan verwacht.	0	25	25
Overig	0	6	6
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	0	383	383

3. Economie

Algemeen

Ons doel is een levendige, vernieuwende en duurzame economie. Door samen te investeren in een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, samenwerking én duurzaam ondernemerschap, helpen wij ondernemers, inwoners en bezoekers van gemeente Wijchen prettig te ondernemen, werken, wonen en recreëren.

We waarderen lokaal ondernemerschap, het versterken van het ondernemersnetwerk en het aanmoedigen van bedrijvigheid. Dat zijn de drie pijlers die belangrijk zijn voor de Wijchense economie en het toerisme. We zijn trots op de vele kleine en grote ondernemers in onze gemeente. Zij zijn onze banenmotor en dat willen we graag zo houden. In het Strategisch Kompas hebben we bepaald dat we gaan voor een groene economie waarin brede welvaart en welbevinden centraal staat. Dit betekent dat we kiezen voor een kleine uitbreiding van de bedrijventerreinen en dat we bestaande bedrijventerreinen opknappen. We knappen bedrijventerrein Wijchen- Oost op en breiden bedrijventerrein Bijsterhuizen uit. Voor mogelijke uitbreiding van bedrijventerrein Breekwagen zijn alle nodige onderzoeken uitgevoerd door de gemeente en is de initiatiefnemer nu aan zet. Duurzame vernieuwingen bieden kansen voor het bedrijfsleven en dragen bij aan een beter klimaat. We vinden het belangrijk dat ondernemers van elkaar leren en goede voorbeelden van duurzaam en circulair ondernemen met elkaar delen. We moedigen bedrijven aan om verder te verduurzamen.

Een gezonde economie is belangrijk voor de werkgelegenheid. Werk levert zelfstandigheid en ontwikkeling op. Daarom willen we dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen want iedereen is van waarde en moet iets kunnen bijdragen. Waar nodig ondersteunen we mensen hierbij. Dit doen we met initiatieven die mensen effectief trainen, of ze te ondersteunen bij het zoeken naar werk. Maar ook door te werken aan een goede verbinding tussen gemeente, onderwijs, bedrijfsleven en volwassenonderwijs. Als mensen financieel in de knel komen, is er een vangnet. Armoede bestrijden we door op tijd hulp op maat te bieden.

Wijchen heeft verschillende wijkwinkelcentra en een bruisend centrum met een uitgebreid aanbod aan winkels, vele horecagelegenheden en mooie evenementen. Dit willen we zo houden en waar mogelijk versterken. Dat doen we door samen te werken met Centrummanagement Wijchen, BIZ Pandeigenaren Wijchen Centrum en de Wijchense afdeling van Horeca Nederland. En natuurlijk ook Wijchen=Promotie, zij promoten Wijchen in zijn geheel op het gebied van evenementen en de verbinding tussen alle winkelcentra. We verdiepen ons ook in herontwikkeling van de westkant van het centrum. We houden daarbij rekening met het veranderend gebruik van het centrum voor bijvoorbeeld horeca en evenementen. Ook toerisme biedt kansen voor Wijchen en houdt het centrum en alle kernen levendig.

Onze verantwoordelijkheid is groter dan alleen de gemeente Wijchen. Ook in de subregio Rijk van Nijmegen en de grote regio (Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen) werken we aan de

gezamenlijke speerpunten. Deze speerpunten vallen onder de opgave Productieve regio waarin economie en arbeidsmarktbeleid samenkomen. Ook hebben we de ambitie uitgesproken om de economie te verbeteren, door meer werk te creëren met een verbeterde leefbaarheid als gevolg. We werken aan de volgende vijf speerpunten : Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy tot (inter)nationale clusters, Verbeteren ondernemerschap in het MKB, invulling geven aan de Human Capital agenda, versterking van duurzame logistiek en werken aan toekomstbestendige werklocaties.

Het speerpunt Toerisme valt binnen de regionale opgave Ontspannen Regio. De acties op regionaal niveau hebben een gevolg voor de Wijchense economie.

	Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers
	Aantrekkelijke winkelcentra
	Uitvoering geven aan de economische en toeristische visie
	Energietransitie elektrische laadinfrastructuur
	Human Capital agenda
	Nieuw evenementenbeleid

Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers

Ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de uit te voeren plannen. Denk aan inflatie, de dreiging van een loon-prijs spiraal en een mogelijke recessie. Het kan zijn dat we dan extra acties moeten uitvoeren.

Belangrijk zijn onder andere goede bereikbaarheid en digitale infrastructuur. We geven ruimte om makkelijk te ondernemen door overbodige regels weg te nemen. Duurzame innovaties bieden kansen voor het bedrijfsleven én dragen bij aan een beter klimaat.

Wat waren we van plan?

Vitalisering bedrijventerrein Wijchen-Oost

Vitalisering bedrijventerrein Wijchen-Oost. In 2025 gaan we aan de slag met het vergroenen van het bedrijventerrein (Klimaatadaptief). Daarnaast participeren we in het Technieklokaal Wijchen.

Gerealiseerd:

Het op kansrijke plekken vergroenen van het terrein is uitgewerkt. Subsidie ontvangen van Provincie Gelderland waardoor budget verdubbeld is. Hiermee verhogen we die biodiversiteit en dragen we bij aan klimaatadaptatie. Start uitvoering begin 2026.

Voorafgaand aan de inventarisatie en uitvraag voor het maken van een geactualiseerd omgevingsplan, wordt er eerst een onderzoek gedaan naar de (toekomstige) economische waarde van bedrijventerrein Wijchen-Oost.

Junior Technovium (voorheen Technieklokaal) is in 2025 goed bezocht door leerlingen van Kans & Klēen Maas Waalcollege. Steeds meer bedrijven dragen financieel bij waardoor de nieuwe ontwikkelingen kunnen worden gedaan.

Duurzaamheids- en circulaire initiatieven

Ondersteunen duurzaamheids- en circulaire initiatieven met ondernemers.

Ondersteunen lokale initiatieven in de ruil- en deeleconomie, mede door de Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk en het Energieloket Zakelijk. We zijn in 2024 begonnen met de mogelijkheden te onderzoeken om energy-hubs te realiseren. Dit doen we in samenwerking met ondernemers, bedrijvenverenigingen en een expertiseteam. We zetten dit voort in 2025.

Gerealiseerd:

Er zijn bij diverse bedrijven op Bijsterhuizen en Wijchen Oost inventarisaties gedaan van huidig en toekomstig stroomverbruik. Op basis daarvan zijn knelpunten in beeld gebracht. In 2025 deden we verdiepend onderzoek om tot oplossingen te komen. Zoals voor Bijsterhuizen wordt er gekeken naar de mogelijkheden om een energie coöperatie op te richten en Wijchen-Oost heeft de SPUK-subsidie aangevraagd bij VNO-NCW voor vervolg onderzoek.

Participatietrajecten met ondernemers

Participatietrajecten met ondernemers bij nieuwe ontwikkelingen, zoals bij de ontwikkeling van bedrijventerrein Wijchen-Oost.

Gerealiseerd:

Ondernemers en bedrijvenvereniging zijn betrokken bij de biodiversiteitsvergroening van Wijchen-Oost. Daarnaast groeit het aantal bedrijven dat betrokken is bij de Techniekdag/Blik in de Bedrijven en Junior Technovium Wijchen.

Aantrekkelijke winkelcentra

Sinds 2023 hebben we in het centrum van Wijchen een accountplan, dat opgesteld is met de vereniging van pandeigenaren en het Centrummanagement. Dit gezamenlijke uitvoeringsplan heeft de centrumvisie als onderlegger en heeft tot doel het Wijchense winkelcentrum verder te versterken.

Wat waren we van plan?

Detailhandelsstructuurvisie

In samenwerking met ondernemers en het CMW (Centrummanagement Wijchen) voeren we de Detailhandelsstructuurvisie uit.

Gerealiseerd:

Er is in april een congres georganiseerd, samen met het CMW en de vereniging van Pandeigenaren. Door de projectgroep wordt gewerkt aan de resultaten die uit deze avond zijn gekomen zoals toevoegen van ambachten/leisure, openingstijden en bereikbaarheid.

Aanbevelingen over de toekomst van de warenmarkt

We voeren de aanbevelingen uit het onderzoek over de toekomst van de warenmarkt uit. (bijv. een zomeropstelling i.v.m. de terrassen, aanwezigheidsregistratie)..

Gerealiseerd:

In 2025 wordt gekeken naar de mogelijkheden van een andere opstelling van de markt. Er zijn diverse overlegmomenten geweest om te komen tot een werkbare opstelling voor zowel de warenmarkt als de horeca. Begin 2026 komt er duidelijkheid over de definitieve opstelling en een doorkijk naar toekomstige mogelijkheden.

Horecavisie

We stellen een horecavisie op, in samenwerking met KHN Afdeling Wijchen, horeca ondernemers en CMW. We streven ernaar om deze eind 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad. In 2025 gaan we aan de slag met de aanbevelingen die voortkomen uit de visie.

Met “Wijchen=Samen” versterken we elkaar, de aantrekkelijkheid en branding van Wijchen. Dit is een belangrijke aanbeveling uit de detailhandelsstructuurvisie.

Gerealiseerd:

Het deelplan/visie zal half 2026 in compactere vorm na afstemming met KHN afdeling Wijchen, horeca ondernemers en CMW worden voorgelegd aan het college omdat de vraag en de behoefte veranderd is.

Bruisend centrum

We helpen mee om het centrum van Wijchen bruisender te maken door het CMW 3 jaar financieel te ondersteunen (t/m 2025). Er wordt jaarlijks een accountplan gemaakt in afstemming met de gemeente om de aantrekkelijkheid van het centrum te optimaliseren. Er wordt geïnvesteerd in professionalisering van de werkgroepen en uitbreiding van activiteiten en evenementen.

Gerealiseerd:

Begin dit jaar is de actielijst voor 2025 afgestemd tussen CMW en gemeente. Afgesproken acties zijn ingezet en worden dit jaar afgerond.

In de begroting is vanaf 2026 een structurele jaarlijkse bijdrage opgenomen zodat de professionalisering en uitbreiding van activiteiten verder opgepakt kunnen worden.

Economische en toeristische visie

We willen een levendige, vernieuwende en duurzame economie. Dit bereiken we door samen te investeren in een goed ondernemers- en vestigingsklimaat. Door samen te werken en duurzaam te ondernemen, kunnen ondernemers, inwoners en bezoekers van gemeente Wijchen prettig ondernemen, werken, wonen en recreëren. Deze ambitie willen we waarmaken aan de hand van de volgende vier strategielijnen: vernieuwing, aantrekkingskracht, samenwerking en duurzaamheid.

Wat waren we van plan?

Leegstand

We werken samen met ondernemers om leegstand in het centrum en op bedrijventerreinen tegen te gaan. Hiervoor overleggen we met pandeigenaren van centrum Wijchen en beleggers op bedrijventerrein Wijchen-Oost.

Gerealiseerd:

Samen met CMW en de BIZ Pandeigenaren Wijchen Centrum is er een congres georganiseerd met als thema; Toekomst Centrum Wijchen 2030. Elk kwartaal komt de projectgroep bij elkaar om vervolgacties te monitoren.

De leegstand in Wijchen is in 2025 lager dan in vergelijkbare gemeenten.

Uitbreiding van de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen

We ronden de onderzoeken naar de mogelijkheden tot uitbreiding van de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen af. Voor Breekwagen is het aan de initiatiefnemer of uitbreiding doorgezet wordt. Het proces om tot uitbreiding van Bijsterhuizen te komen is gepauzeerd omdat onderzocht wordt of verplaatsing van Wijchense bedrijven naar deze uitbreidingslocatie mogelijk is.

Gerealiseerd:

Voor de uitbreiding van Bijsterhuizen ligt sinds 18 december 2025 het ontwerp omgevingsplan ter inzage.

Toekomstbestendig houden van de winkelgebieden

We hebben een actieve rol in het toekomstbestendig houden van de winkelgebieden in onze gemeente.

Gerealiseerd:

Wijchen=promotie heeft trainingen georganiseerd en daarnaast is het spaarsysteem verder uitgerold en zijn de uitgiftepunten van de cadeaukaart uitgebreid.

Verbinden van het bedrijfsleven

We dragen bij aan projecten om het bedrijfsleven op bedrijventerrein Wijchen Oost, de onderwijsinstellingen en Maaswaalcollege met elkaar te verbinden. Denk hierbij aan het initiatief SPARK! en de start van het Technieklokaal Wijchen.

In samenwerking met StartUp bouwen we de hulp voor startende ondernemers en zzp'rs in 2025 verder uit. We voeren het aantal workshops op, wat ondernemers helpt om succesvol te zijn in hun onderneming. Startende ondernemers kunnen zich aanmelden voor netwerkevenementen en sparringssessies met ervaren ondernemers en team EZ. Daar waar het kan zoeken we de publiciteit op zodat we meer naamsbekendheid genereren bij de doelgroep.

Gerealiseerd:

Dit is een continu proces. Alle beschreven acties zijn lopende.

Recreatievoorzieningen

We moedigen het gebruik van recreatievoorzieningen aan en spreiden de recreatie. Denk daarbij aan het recreatief wandelroutenetwerk en het promoten van het netwerk online.

Gerealiseerd:

We hebben samen met gemeenten in de Groene Metropoolregio (GMR) het regionaal wandelroutenetwerk op 17 maart 2025 officieel geopend. In onze gemeente Wijchen hebben we

een netwerk gemaakt van 156 kilometer wandelroutes. Hierdoor kunnen we onze inwoners en bezoekers beter spreiden over de gemeente. Er zijn in de gemeente 5 startlocaties, voorzien van startpanelen, van waaruit men kan beginnen met de wandeling. Daarnaast kunnen wandelaars ook online via de *Op pad app* de routes vinden.

Om recreatie te spreiden werken we ook samen met gemeenten langs de Maas. Bijvoorbeeld via de Pontjesdagen en de Maasverhalen verleiden we recreanten om meer langs en over en weer de Maas te recreëren. De voetveertjes zijn hierbij een attractief middel in ons recreatief routenetwerk.

We gebruiken onze marketingbureaus Wijchen=Promotie en Visit Arnhem Nijmegen om ook de minder bekende parels in de etalage te zetten om recreatie verder te spreiden.

In de GMR is ook meer aandacht gekomen voor ruimte voor recreatie. Voor leefbare dorpen en wijken is het van belang dat er ook voldoende recreatieve mogelijkheden zijn. Die behoefte wordt in gebiedsprocessen zoals de Groene Mantel meegenomen.

Recreatieve verkeersnetwerk

Het recreatieve verkeersnetwerk versterken we door in 2027 een vrij liggend fietspad langs de Maas tussen Batenburg en Appeltern aan te leggen.

Gerealiseerd:

We hebben de mogelijkheden voor het vrijliggende fietspad verder verkend met de gemeente West Maas en Waal, Natuurmonumenten en Waterschap. De uitkomst van de verkenning is dat het technisch gezien haalbaar is om een fietspad onderlangs de dijk van Batenburg tot aan Appeltern te realiseren, in samenhang met de ontwikkeling door Natuurmonumenten van het uiterwaarde-gebied De Lymen.

Energietransitie elektrische laadinfrastructuur

We vinden het belangrijk om de overstap van fossiel aangedreven voertuigen op elektrische voertuigen te faciliteren. Deze transitie is in grote mate afhankelijk van maatregelen die het Rijk treft om elektrisch rijden te stimuleren en de beschikbaarheid van een robuust elektriciteitsnet om het laden te mogelijk te maken. Als gemeente kunnen we er met ons beleid aan bijdragen dat er genoeg laadpalen beschikbaar zijn. Daarvoor hebben we in 2021 onze strategie elektrisch rijden vastgesteld. Ondertussen zien we dat ontwikkelingen binnen dit onderwerp zich in hoog tempo opvolgen: prognoses van het aantal elektrische voertuigen wijzigen regelmatig, omliggende gemeenten maken werk van het invoeren van zero-emissiezones (Nijmegen en Arnhem), en de druk op het elektriciteitsnet groeit. Tegelijkertijd veranderen de vraagstukken waar we als gemeente mee te maken krijgen. Waar het beleid in 2021 vooral gericht was op regulier laden voor personenvervoer, zien we nu ook opgaven rondom snelladen, logistiek vervoer, laden op bedrijventerreinen en slimme energiesystemen (zoals smart energy hubs).

Daarom gaan we onze strategie elektrisch rijden actualiseren. Met deze vernieuwde integrale laadvisie willen we de mobiliteitstransitie versnellen, de overstap van fossiele brandstoffen naar elektrisch vervoer verder stimuleren en zo de CO₂-uitstoot van de mobiliteitssector terugdringen.

Wat waren we van plan?

Plankaart voor bedrijventerreinen

Er loopt een proef met het opstellen van een plankaart voor bedrijventerreinen. Gezien de perikelen wat betreft de stroomleverantie, verwachten we niet dat wij in 2025 een plankaart voor bedrijventerreinen kunnen gaan opstellen. Dit schuift door naar 2026.

Gerealiseerd:

De nieuwe laadvisie is in 2025 afgerond en aangeboden aan het college. Begin 2026 volgt de behandeling door de raad. De nieuwe versie bevat betere prognoses over het benodigd aantal laadpalen en behandelt nieuwe vraagstukken zoals snelladen, logistiek vervoer, laden op bedrijventerreinen, zero-emissiezones en netcongestie. Ook het bijbehorende plaatsingsbeleid is in concept gereed.

In 2025 zijn er 140 publieke laadpunten bijgekomen. Hiermee komt het totaal aantal openbare laadpunten op 459.

Human Capital Agenda

De Human Capital Agenda (HCA) GMR is een regionaal initiatief in de regio Arnhem-Nijmegen dat samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs stimuleert om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar te laten aansluiten en zo het menselijk kapitaal optimaal te ontwikkelen en in te zetten.

Wat waren we van plan?

Uitvoering van de Human Capital Agenda

De uitvoering van de Human Capital Agenda wordt in 2025 bij de Economic Board belegd door de GMR. In 2024 is er een Techniekdag georganiseerd i.s.m. het bedrijfsleven en gefinancierd door de provincie Gelderland. Het is de ambitie om dit in 2025 voort te zetten. Daarnaast is eind 2024 het Junior Technieklokaal op Wijchen Oost geopend. De betrokkenheid zetten we in 2025 voort.

Gerealiseerd:

De Economic Board heeft de uitvoering van de Human Capital Agenda voortvarend ter hand genomen. Er is commitment met het onderwijs bedrijfsleven dat de Techniekdag/Blik in de Bedrijven een vervolg krijgt in 2026, zonder financiële bijdrage van de gemeente. Het Junior Technovium Wijchen is een succes wat onder andere blijkt uit toenemende reserveringen. Voor het schooljaar 2025-2026 staan er al ruim 130 bezoeken gepland, goed voor meer dan 2.500 leerlingbezoeken.

Nieuw evenementenbeleid

Evenementen dragen op veel manieren bij aan de aantrekkingskracht van Wijchen, net als werkgelegenheid, het leefklimaat en economische vitaliteit. Evenementen verbinden bewoners, omwonende, ondernemers en bezoekers met elkaar en zorgen voor georganiseerde ontspanning voor burgers. Op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen vraagt het huidige evenementenbeleid om aanpassing.

Wat waren we van plan?

Opstellen nieuw Evenementenbeleid

In 2025 stellen we nieuw Evenementenbeleid op. Er spelen veel ontwikkelingen in de evenementenbranche waardoor er telkens nieuwe vragen, opgaven ontstaan en nieuw beleid noodzakelijk is. O.a. om een goed vervolg te geven aan het onderzoek over de Dorpskermissen en de opgave om in de toekomst goede toekomstbestendige evenementen in de kernen te organiseren terwijl de organisatiekracht in de kernen afneemt. Daarnaast zijn we als gemeente soms zelf de organisator van evenementen waaronder 4-daagse, Kermis en Carnaval. Ook hier merken we een toename in vragen, regels en vereisten evenals vragen hoe we dit het beste in de toekomst kunnen organiseren.

Gerealiseerd:

Het opstellen van het evenementenbeleid schuift door naar 2026. Helaas is er een aantal personele wisselingen geweest waardoor we het evenementenbeleid moeten temporiseren. Onze tijd en aandacht was nodig voor lopende werkzaamheden op evenementen en vergunningen. Denk bijvoorbeeld aan vergunningverlening en dringende casuïstiek. Sinds februari 2026 is een nieuwe beleidsadviseur evenementen en vergunningen gestart en is de voorbereiding in voor het nieuw evenementenbeleid is wel opgestart. Ook loopt de werving voor een nieuwe beleidsadviseur evenementen en vergunningen, zodat deze persoon begin 2026 hiermee aan de slag kan gaan.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
20 051642	Economische visie 2020 - 2030
20 049334	Toeristische visie 202 -2030
20 054571	Detailhandel structuurvisie
20 054571	Toekomstvisie Centrum Wijchen
21 061512	Toekomstvisie Wijchen Oost

Wat kost het

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
3.1 Economische ontwikkeling	-20	-17	-17
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	0	0	-1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-532	-533	-528
3.4 Economische promotie	-278	-465	-440
Lasten			
3.1 Economische ontwikkeling	738	762	829
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	23	91	10
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	216	225	203
3.4 Economische promotie	722	736	660
Resultaat voor inzet reserves	868	799	714

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
3.1 AR: Algemene Reserve	0	-25	-85
3.4 BR: Eenmalige middelen	-25	-25	0
3.4 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-36	-13	-10
3.4 ER: Corona compensatie	0	0	-64
Totaal mutaties met reserves	-61	-63	-160

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-830	-1.015	-987
Lasten	1.698	1.814	1.700
Reserves	-61	-63	-160
Gerealiseerd resultaat	807	736	555

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
3.1	0	-1	-1
Overig	0	-1	-1
3.2	0	-68	-68
De boekwaarde van het project uitbreiding Bijsterhuizen is opgenomen in het onderhanden werk op taakveld 8.2.	0	-68	-68
3.3	0	-8	-8
De electriciteitskosten van de markt zijn hoger dan geraamd, dit o.a. door een afrekening over 2024.	0	-8	-8
Hogere doorbelaste kosten vanuit de WDW	0	-6	-6
Overig	0	6	6
3.4	0	149	149
Niet het gehele budget voor de visie op de Loonse waard is uitgegeven. Deze middelen hadden we nog niet meegenomen in het voorstel budgetoverhevelingen, dat in de raad is vastgesteld in februari. Aanvullend op deze nota zullen we bij resultaatbestemming de raad voorleggen om het restantbudget over te hevelen.	0	17	17
De opbrengsten uit de toeristenbelasting zijn met name door de opening van Hotel Thermen Berendonck in het voorjaar van 2025 en nagekomen opbrengsten uit 2024 hoger uitgevallen dan voorzien.	0	81	81
Met name door de hogere energiekosten binnen de post voor evenementen en kermissen (oa. door hogere electriciteitstarieven) is het budget voor deze activiteiten in 2025 overschreden.	0	-48	-48
Het budget van €11k voor de Wighenerhorst is vanuit 2024 overgeheveld naar 2025 maar onbenut en kan vrijvallen.	0	11	11
Voor het vergroenen van het bedrijventerrein Wijchen Oost is een budgetoverheveling van €90k toegekend, dit betreft de cofinanciering voor de subsidie van de provincie Gelderland. Daarnaast is er een budgetoverheveling toegekend voor de subsidie van €90k, hierbij is de uitgavenkant verzuimd om op te nemen, deze nemen we mee in de aanvullende budgetoverheveling bij de afhandeling van het jaarresultaat 2025.	0	90	90
Overig	0	-2	-2
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	0	71	71

4. Onderwijs

Algemeen

In onze gemeente is er voor elke inwoner voldoende gelegenheid om dicht bij huis onderwijs te volgen en zich te ontwikkelen. We zetten actief in op kansengelijkheid. Dit doen we door te voorzien in een breed aanbod voor de jeugd en het behoud van een combinatie van voorzieningen voor onze volwassen inwoners.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

	Investeren in schoolgebouwen
	Jongeren naar school of werk
	Een aanbod voor alle peuters
	Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Investeren in schoolgebouwen

Kinderen en jongeren verdienen het om les te krijgen in goede en fijne schoolgebouwen. Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting investeren we blijvend in onze schoolgebouwen. Bij die schoolgebouwen worden ruime speelplaatsen gerealiseerd, want we geven onze jeugd graag alle ruimte om te leren en te spelen.

Wat waren we van plan?

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs en IHP

We actualiseren de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs en herijken het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs. Beide documenten vormen de basis voor onze keuzes op het gebied van onderwijshuisvesting.

Gerealiseerd:

Het integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs wordt geactualiseerd. De verwachting is dat het IHP vóór de zomer 2026 wordt vastgesteld. Actualisering van de Verordening vindt plaats op basis van nieuwe wetgeving. Het is nog onduidelijk wanneer dit wetgevingstraject is afgerond.

Behoud van scholen in de kleine kernen

We zijn een voorstander van het behoud van scholen in de kleine kernen. We moedigen dit ook aan bij onze belangrijkste onderwijspartner Kans en Kleur.

Gerealiseerd:

De ambitie om scholen in de kleinen kernen zoveel mogelijk te behouden blijft actueel. Om deze ambitie ook in de toekomst waar te kunnen maken is het voor schoolbestuur Kans en Kleur van belang dat de kleine scholentoeslag van het Rijk wordt gehandhaafd. Als die toeslag verdwijnt is er sprake van een nieuwe situatie, waarover we met elkaar in gesprek gaan.

We realiseren nieuwe scholen

We realiseren nieuwe scholen binnen het project Hart van Zuid en in de nieuwe wijk Groene Geest. We gaan door op de ingeslagen weg van nieuwbouw van MFA Westwijzer.

Gerealiseerd:

De planning en voorbereiding van de nieuwe scholen in Hart van Zuid en Wijchen-West worden meegenomen in het IHP, waarin de kaders voor onderwijshuisvesting worden vastgesteld. De realisatie van MFA Westwijzer loopt volgens planning. Ingebruikname is medio 2026 voorzien. In 2025 zijn bij het Pro College twee noodlokalen geplaatst, om te voorzien in de tijdelijke huisvestingsbehoefte van de school.

Jongeren naar school of werk

Ongeacht de stand van de economie is er altijd een groep jongeren die moeite heeft om aan het werk te komen en aan het werk te blijven. Op 1 augustus 2025 treedt de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk in werking. De wet beoogt om voor deze groep jongeren een vloeiende overgang te creëren van school naar werk. Het gaat om jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, jongeren met een MBO-opleiding op niveau 1 en 2 en vroegtijdig schoolverlaters. Naast deze nieuwe wet continueren we bestaande maatregelen om vroegtijdig schoolverlaten en langdurig thuiszitten te voorkomen. Dat doen onder meer onze leerplichtambtenaren samen met de scholen, leerlingen, ouders en schoolmaatschappelijk werk.

Wat waren we van plan?

Aanpak ziekteverzuim Voortgezet Onderwijs

Het voortgezet onderwijs blijft samen met de gemeente betrokken bij het regionale programma 'Aanpak ziekteverzuim VO'. Evaluatie van deze aanpak in 2025, inclusief regionale besluitvorming over periode na 2025.

Gerealiseerd:

De evaluatie is inmiddels uitgevoerd. We verleggen de koers waarbij schoolaanwezigheid de norm wordt. Scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Nijmegen, waaronder Maaswaal College en Pro College Wijchen, gaan de komende jaren werken volgens het Piramideraamwerk Schoolaanwezigheid. Het piramideraamwerk voor schoolaanwezigheid is gebaseerd op het Multi-Dimensional Multi-Tiered System of Supports Model (MD-MTss) van Patricia Graczyk en Christopher Kearney.

Orientatie instroom en doorstroom

Regionaal werken we samen voor een betere instroom en doorstroom van leerlingen, aan de versterking van de zorgteams in het VO en MBO en aan een sluitend aanbod van tijdelijke opvangvoorzieningen.

Gerealiseerd:

We zijn met het Maaswaal College in gesprek over het continueren van de tijdelijke opvangvoorziening op hun school. In het MBO wordt de toekomstige vorm van de tijdelijke opvangvoorziening onderzocht in relatie tot het regionaal programma Jongeren naar school of werk 2026-2029.

Begeleiding in het onderwijs

De inzet van leerplichtambtenaren is gericht op terugkeer naar school. Er is voldoende aanbod van schoolmaatschappelijk werk in het primair en voortgezet onderwijs.

Gerealiseerd:

De leerplichtambtenaren behandelen cases om te zorgen dat kinderen en jongeren weer gaan deelnemen aan het onderwijsproces. Schoolmaatschappelijk werkers zijn in dienst van de gemeente (sociaal team) en aan verbonden aan de scholen in de gemeenten.

Overstap naar werk

Een nieuw regionaal programma in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk. We verkennen de mogelijkheden van een lokale aanpak en geharmoniseerde werkwijzen samen met Druten.

Gerealiseerd:

In 2025 is regionaal samengewerkt aan het opstellen van een nieuw regionaal programma Jongeren naar school of werk 2026-2029. In december 2025 is daarover regionaal bestuurlijk overeenstemming bereikt. De uitvoering van het programma start per 1 januari 2026.

Een aanbod voor alle peuters

Het aanbod kinderdagopvang en peuteropvang, als voorschoolse voorziening voordat kinderen naar school gaan, draagt bij aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. We zien graag dat peuters naar een voorschoolse voorziening gaan. Voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst, is er een door gemeente gesubsidieerd aanbod. Peuters met (een risico op) een taalachterstand krijgen een extra aanbod voorschoolse educatie om hun kansen op een succesvolle en geschikte schoolcarrière te vergroten.

Wat waren we van plan?

Subsidie De eerste stap

We subsidiëren De eerste stap voor een aanbod peuteropvang. Hierdoor kunnen ook peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag voor 2 dagdelen in de week naar de peuteropvang (vroeger peuterspeelzaal genoemd).

Gerealiseerd:

We hebben subsidie verstrekt voor een aanbod peuteropvang voor peuters waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. De eerste stap heeft hiervoor voldoende aanbod

gerealiseerd. Alle peuters die zijn aangemeld voor 2 dagdelen per week peuteropvang konden worden geplaatst in een van de 9 locaties waarvoor wij subsidie verstrekt hebben.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

We voeren het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) uit in de beleidsperiode 2023-2026. Hiervoor hebben we een uitvoeringsagenda vanuit het vastgestelde OAB. Dit doen we samen met de educatieve partners in de VVE-werkgroep, die onderdeel is van de Lokaal Educatieve Agenda. In deze beleidsperiode zetten we extra in op het verbeteren van de educatieve kwaliteit. Daarbij gaan we ook samenwerken met kinderdagverblijven en de bibliotheek. Interventies zijn in 2025 onder meer boekstart en voorleesexpress.

Gerealiseerd:

We hebben samen met de LEA partners uitvoering gegeven aan de voor- en vroegschoolse educatie volgens ons onderwijsachterstandenbeleid. We hebben een aanbod voorschoolse educatie gesubsidieerd voor de doelgroeppeuters (peuters met een taal/ontwikkelingsachterstand). We hebben de subsidie verhoogd om meer capaciteit te creëren door een hogere instroom dan verwacht.

Daarnaast onder meer aanvullende interventies als Boekstart en VoorleesExpress door Bibliotheek Wijchen uitgevoerd.

Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en met een computer werken, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom willen we laaggeletterden bereiken en hun basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden verhogen. Dit doen we zowel lokaal als samen met onze partners in de regio.

Wat waren we van plan?

DigiTaalhuis Wijchen

Samen met onze partners, de Bibliotheek Wijchen, MeerVoormekaar, ROC Nijmegen en Stichting Lezen en Schrijven, werken we aan het DigiTaalhuis Wijchen. We gaan uitvoering geven aan de afspraken die we in 2024 gezamenlijk hebben vastgelegd in het convenant. Voor het coördineren van de activiteiten en begeleiding van de medewerkers van de betrokken organisaties, wordt een DigiTaalhuiscoördinator aangesteld. Gezamenlijk werken we aan meerjarenbeleid. In 2025 gaan we een audit aan voor certificering van het DigiTaalhuis Wijchen.

Gerealiseerd:

De DigiTaalhuiscoördinator is door middel van een subsidie aangesteld. De coördinator heeft, in samenwerking met de partners, gezorgd voor een de basis van het DigiTaalhuis.

In 2025 is het DigiTaalhuis de audit voor de certificering aangegaan. Daaruit werd het resultaat behaald dat het DigiTaalhuis voorlopig gecertificeerd is. In plaats van het aangaan van een aparte certificering, wordt de dienstverlening van het DigiTaalhuis nu opgenomen in de algemene audit van de Bibliotheek Wijchen in 2026. Hierdoor kan kostbare tijd meer worden ingezet op het bereiken en ondersteunen van inwoners van de gemeente Wijchen die moeite hebben met basisvaardigheden.

Daarnaast is regionaal gewerkt aan een nieuw Regionaal Uitvoeringsplan Volwasseneneducatie en Basisvaardigheden, om basisvaardigheden bij volwassenen te versterken.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
22 91617	Kansengelijkheid voor jonge kinderen. Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wijchen 2023-2026
20 3 7254	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2024

Wat kost het

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-271	-271	-196
4.2 Onderwijshuisvesting	-172	-172	-236
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-632	-873	-406
Lasten			
4.1 Openbaar basisonderwijs	325	329	317
4.2 Onderwijshuisvesting	2.291	2.298	2.390
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.929	2.051	1.599
Resultaat voor inzet reserves	3.470	3.362	3.468

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
4.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	0	161
4.2 Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	-3	-3	-3
4.2 Afs.R: Pro College	-5	-5	0
Totaal mutaties met reserves	-8	-8	158

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-1.075	-1.316	-838
Lasten	4.545	4.678	4.306
Reserves	-8	-8	158
Gerealiseerd resultaat	3.462	3.354	3.626

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
4.1	0	-3	-3
Overig	0	-3	-3
4.2	0	-7	-7
Nadeel door schade aan het pand van het Maaswaalcollege. Dit is gedeeltelijk gedekt door de verzekering.	0	-8	-8
Het budget voor de actualisatie van IHP is niet geheel uitgegeven. Deze middelen hadden we nog niet meegenomen in het voorstel budgetoverhevelingen, dat in de raad is vastgesteld in februari. Aanvullend op deze nota zullen we bij resultaatbestemming de raad voorleggen om het restantbudget over te hevelen naar 2026.	0	0	0
Overig	0	1	1
4.3	127	-8	119
SISA subsidie onderwijsachterstandenbeleid loopt over verschillende taakvelden. Dit levert op het taakveld 4.3 een nadeel op. Niet bestede middelen vloeien weer terug naar het rijk. Gemeentebreed is dit budgetneutraal in voorliggende jaarrekening verwerkt. Op andere taakvelden zien we hierop een voordeel.	0	-17	-17
Voordeel op leerlingenvervoer met name vanwege een lagere realisatie van het aantal ritten . De structurele effecten nemen we mee bij de perspectiefnota.	127	0	127
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	9	9
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	127	-19	108

5. Sport, Cultuur en Recreatie

Algemeen

Alle inwoners van onze gemeente moeten gezond en fit kunnen leven. Daar horen in- en ontspanning bij. We vinden het daarom belangrijk dat er in alle kernen passende en goede sport-, culturele en recreatieve voorzieningen en maatschappelijke plaatsen zijn. Deze moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Het maakt niet uit welke leeftijd, wat voor inkomen, of dat iemand een eventuele beperking heeft. Dit draagt ook bij aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze hele gemeente. We moedigen de kennismaking met en beoefening van sport, kunst, cultuur en recreatieve bezigheden aan. We zijn trots op ons actieve verenigingsleven met vele vrijwilligers. Dat blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om te sporten en te bewegen aan te moedigen.

Onze geschiedenis verdient een plek in de schijnwerpers, zodat iedereen ervan kan genieten. We beschermen onze cultuurhistorische waarden en steunen nieuwe ideeën die de lokale geschiedenis in beeld brengen. Daarnaast steunen we kunst en cultuur.

In de regio werken we samen om cultuur en toerisme te stimuleren. Toerisme gaan we beter spreiden, zodat de druk op bestaande natuur- en recreatiegebieden niet te groot wordt. Bij meerdere ideeën hebben we oog voor de combinatie van en balans tussen natuur, verkeersveiligheid, spreiding en verdeling over onze gemeente.

Onze gemeente kent veel mooie en ook bijzondere groen- en natuurgebieden. Deze willen we niet alleen zo houden, maar ook sterker maken. Natuur met veel verschillende dieren en planten is namelijk erg belangrijk om fijn te kunnen leven in onze omgeving. Dat doen we door steeds meer aandacht te geven aan natuur. Juist ook binnen de bebouwde kommen van onze dorpen. Daarbij houden we het evenwicht tussen natuurlijk onderhoud en veel groenonderhoud in de gaten. We kiezen niet zomaar voor één van beide. Dat doen we in overleg met inwoners.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

	Samen actief en sportief
	Zuinig op onze kunst, cultuur en historie
	Wijchen als trekpleister
	Groene en gezonde wijken en dorpen
	Cultuur- en erfgoedparticipatie
	Ontspannen regio
	Meer biodiversiteit & natuur
	Recreatieve visie Loonse waard

Samen actief en sportief

Sport is belangrijk voor lichaam en geest. We zijn daarom trots op ons actieve verenigingsleven met de vele vrijwilligers. Die blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om sporten en bewegen aan te moedigen. Daarbij vinden we het belangrijk dat iedereen hier gebruik van kan maken, ongeacht leeftijd, inkomen, of een eventuele beperking.

Wat waren we van plan?

Lokaal sportakkoord

Naast de doelen uit het Lokaal sportakkoord kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen die bekostigd kunnen worden uit het uitvoeringsbudget (dit budget is van de Wijchense gemeenschap, niet van de gemeente). In de kerngroep zitten mensen van lokale(sport)-verenigingen, maatschappelijke instellingen en de gemeente. Deze kerngroep beoordeelt deze aanvragen. In 2023 hebben we het lokaal sport akkoord herijkt en hebben we nieuwe afspraken gemaakt. Naast de aanvragen gaan we een andere werkwijze hanteren om de concrete doelen uit te voeren. Dit loopt door in 2025 en de jaren daarop.

Gerealiseerd:

Dit loopt nu door in het reguliere werkproces. We zijn nog in afwachting van het Rijk of het Lokaal Sportakkoord na 2026 wordt voortgezet. De verwachting is van niet. Mocht dit inderdaad het geval zijn moeten we bekijken of we hier in Wijchen mee door gaan en zo ja op welke manier.

Buurtsportcoach/ verenigingsondersteuner

Sinds april 2024 zetten we een buurtsportcoach/ verenigingsondersteuner in die stimuleert dat sport- en beweegaanbod toegankelijker wordt voor alle leeftijden en de sportverenigingen hierin worden ondersteund. Dit zal onder de Brede Regeling Combinatiefuncties gaan vallen, dat weer deel uitmaakt van de brede SPUK. Hieronder valt het Lokaal Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefuncties en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Deze zetten we voor 3 jaar in. Daarna evalueren we dit en bekijken we of we het GALA verlengen.

Gerealiseerd:

Dit loopt nu door in het reguliere werkproces, geen nieuwe ontwikkelingen.

De verenigingsmonitor is eind 2024 uitgezet waarbij de uitkomsten begin 2025 met de sportverenigingen zijn gedeeld. De monitor heeft als doel inzicht te krijgen in de verenigingen op basis van verschillende thema's. Met de uitkomsten van de verenigingsmonitor kunnen we het beleid bepalen/aanpassen en kan de verenigingsondersteuner acties uitvoeren om de verenigingen in de gemeente optimaal te ondersteunen.

Speelruimtebeleid

We gaan het speelruimtebeleid opnieuw beoordelen. De uitvoering wordt gedaan door een extern bureau. Dit vindt in 2024 plaats. Dit zal eind 2024, begin 2025 aan de raad worden voorgelegd en hier geven we vervolgens uitvoering aan in 2025.

Gerealiseerd:

Dit heeft inmiddels plaats gevonden. Het is aan de raad voorgelegd en hebben ingestemd met het speelruimtebeleid 2025-2034. We geven hier vervolgens uitvoering aan.

Voor kinderen ontwikkelen we een klim- en speelbos

Het onderzoek naar de ontwikkeling van een klim- en speelbos (opgenomen in het coalitieprogramma) nemen we mee bij de herijking van het speelruimtebeleid (zie punt 3 Speelruimtebeleid). We komen in 2024 met een locatiekeuze en ontwerp. Uitvoering zal in 2025 plaats gaan vinden.

Gerealiseerd:

Met een informatienota (30 januari 2025) is de raad geïnformeerd over het proces waar we nu in zitten en welke stappen er nog ondernomen moeten worden om tot een definitief ontwerp te komen met een definitieve kostenraming. De raad heeft inmiddels budget beschikbaar gesteld voor het speelbos bij de integrale afweging van de perspectiefnota. Op dit moment worden de eerste stappen gezet om te komen tot een uitgewerkt ontwerp met behulp van burgerparticipatie. Voor nu is de planning dat de uitvoering in 2026 plaats vindt.

Nieuw zwembad De Meerval

Volgens het raadsbesluit van 20 juni 2024 gaan we een nieuw zwembad De Meerval bouwen. In 2025 leveren we een stappenplan ter vaststelling door de raad. We voeren de benodigde voorbereidende onderzoeken uit, vooral voor de meest wenselijke locatie van het zwembad.

Gerealiseerd:

We hebben een onderzoek naar de mogelijkheid van een zogenaamd intergemeentelijk zwembad in samenwerking met de gemeente Beuningen afgerond. Dat geldt ook voor het locatie-onderzoek voor een intergemeentelijk zwembad als voor een lokaal Wijchens zwembad. De gemeente Beuningen heeft zich uit de samenwerking teruggetrokken. De gemeenteraad in Wijchen heeft daarna een beslisnota ontvangen begin 2026 over de locatiekeuze voor een Wijchens lokaal zwembad.

Zuinig op onze kunst, cultuur en historie

In onze kunst en cultuur zien we onze lokale identiteit terug. Daar hechten we veel waarde aan. We vinden het ook belangrijk om aandacht te houden voor de rijke historie van Wijchen en al haar kernen. Daarom blijven we hierin investeren en houden we dit voor iedereen toegankelijk.

Wat waren we van plan?

We beschermen onze cultuur en geschiedenis

We beschermen onze cultuur en geschiedenis en steunen ideeën die de plaatselijke geschiedenis in beeld brengen:

- We gaan door met het plan voor cultuur en geschiedenis.
- De beleidsnota cultuurhistorie en de kerkenvisie nemen we mee in de omgevingsvisie.
- We onderzoeken Erfgoed uit het Post '65 tijdperk.
- We lichten monumenteneigenaren actief voor en begeleiden hen met het verduurzamen van hun monument.

Gerealiseerd:

De kerkenvisie is op 27-3-2025 als informatiedocument voorgelegd aan de gemeenteraad en ter kennisneming aangenomen. We nemen de Kerkenvisie mee in het uitvoeringsprogramma van de

omgevingsvisie. Sinds 15 januari 2026 biedt de gemeente Wijchen een aangepaste isolatiesubsidie. Deze regeling geldt niet alleen voor eengezinswoningen, maar ook voor monumentale woonhuizen en appartementen in Verenigingen van Eigenaren (VvE's). Eigenaar-bewoners van eengezinswoningen en monumenten kunnen tot € 1.600 subsidie per adres krijgen. Voor VvE's geldt: per appartement van een eigenaar-bewoner is maximaal € 1.600 beschikbaar.

Subsidieverordening Monumenten

De subsidieverordening Monumenten 2016 wordt herzien.

Gerealiseerd:

Er is binnen de formatie in 2025 geen ruimte gevonden om dit op te pakken. Dit wordt indien mogelijk in 2026 opgepakt.

Cultuur, geschiedenis en groene longen

We maken een plan waarmee we de cultuur, geschiedenis en groene longen in onze gemeente beschermen. Denk aan landschapspark Woezik en de omgeving Valendriese Heuvels. De komende jaren verzamelen we informatie hierover en leggen dit vast in de Omgevingsvisie. Het RAAP-rapport 3040 en de cultuur historische inventarisatie (actualisatie) gemeente Wijchen zijn hierbij de basis. Dit doen we samen met het team Gebiedsontwikkeling

Gerealiseerd:

Het onderwerp Groene Longen is integraal in behandeling bij de beleidsvelden Cultuurhistorie en Groen, Natuur en Landschap en Gebiedsontwikkeling. Er is geen wens om het huidige beleid op het gebied van bouwen in het Landschapspark Woezik aan te passen. Initiatieven om het landschap te versterken zoals met boomgaarden of andere natuurlijke elementen juichen we toe. Initiatieven om te bouwen zullen buiten het landschapspark moeten blijven plaatsvinden.

80 Jaar vrijheid

Wijchen herdenkt 80 jaar vrijheid. We vieren en herdenken 80 jaar vrijheid. We organiseren en ondersteunen activiteiten in dit kroonjaar.

Gerealiseerd:

In de aanloop naar 5 mei 2025 en op 4/5 mei 2025 hebben we herdacht dat Nederland 80 jaar geleden bevrijd werd. In dat kader hebben we een aantal activiteiten georganiseerd dan wel ondersteund. We begonnen Bevrijdingsdag 2025 met de Bevrijdingsvuurestafette en aansluitend een Vrijheidsmaaltijd. De leden van Atletiekvereniging Wijchen leverden een belangrijke bijdrage in het verspreiden van het bevrijdingsvuur. We hebben bijgedragen aan Meerkunst van stichting Kunstkring Wijchen en aan het Festival van de Vrijheid van stichting Museum Kasteel Wijchen. Het festival werd afgesloten met een Vrijheidsconcert door het Wijchense POPkoor Event. De viering 80 jaar Vrijheid sloten we af met een succesvol Festival-van-de-Vrijheid Concert georganiseerd door het Parnassuskoor. De gemeente heeft daarnaast de faciliteiten verzorgd alsmede de algehele coördinatie om de programmering op elkaar af te stemmen.

Museum Kasteel Wijchen

Hogere bijdrage aan Museum Kasteel Wijchen voor het beheer van de archeologische collectie van Wijchen.

Gerealiseerd:
Afgerond.

Wijchen als trekpleister

Naast kunst en cultuur heeft onze gemeente afwisselende landschappen met mooie hoogtepunten. Van de Bergharensse berg tot de Berendonck. Wijchen is een mooie bestemming. Bovendien biedt toerisme kansen voor de lokale werkgelegenheid en economie.

Wat waren we van plan?

Uitkijkpunt over onze gemeente

Een uitkijkpunt over onze gemeente is een aantrekkelijke toevoeging. We bekijken waar dit een plek kan krijgen en als dit kan in combinatie met een klimbos. We komen in 2025 met een locatie keuze en ontwerp.

Gerealiseerd:

We hebben ervoor gekozen om het uitkijkpunt niet in het klimbos te plaatsen. Verdere acties zijn in 2025 niet gezet.

Groene en gezonde wijken en dorpen

Groen om ons heen draagt bij aan onze gezondheid en ons geluk. In onze gemeente hebben we gevarieerde natuur met ruimte voor mens en dier en dat behouden we. Waar mogelijk versterken we het groen in de wijken die er al zijn. En we zorgen voor groen binnen nieuwbouwprojecten.

Wat waren we van plan?

Terughoudend met het kappen van bomen

We zijn terughoudend met het kappen van bomen vanwege overlast. Voor elke gekapte boom planten we er binnen onze gemeentegrenzen in principe twee terug. Uitwerking hiervan gebeurt in het op te stellen Groenbeleidsplan c.q. boombeheerplan. Daarmee wordt begin 2025 gestart.

Gerealiseerd:

De uitwerking hiervan is nog niet gestart. Op dit moment zijn we bezig met de eerste stappen te zetten voor een (Omgevings-)Programma waarin het beleidsveld Groen een plek zal krijgen. Dit Programma Leefomgeving is de beoogde vervanger van een sectoraal/thematisch beleidsplan. De planning is dat we dit Programma in 2026 gaan opstellen.

Voldoende groen

Als groen ergens verdwijnt, zorgen we dat het op een andere plek terugkomt. We kijken in de openbare ruimte waar we stenen kunnen vervangen voor groen.

Gerealiseerd:

Dit is doorlopend in uitvoering. Realisaties zijn in het najaar.

Cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente

We ontwikkelen beleid om cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente te beschermen. Denk aan landschapspark Woezik en de omgeving Valendriese heuvels. De komende jaren verzamelen we de informatie hierover en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.

Gerealiseerd:

Het onderwerp Groene Longen is integraal met de beleidsvelden Cultuurhistorie en Gebiedsontwikkeling behandeling.

Cultuur- en erfgoedparticipatie

We stimuleren cultuur- en erfgoedparticipatie. Het gaat om de mogelijkheid om deel te nemen aan culturele activiteiten enerzijds en om cultuur en erfgoed te beleven en te ervaren anderzijds. Hierbij geven we extra aandacht aan jeugd en jongeren en ouderen. We trekken op met het sociaal domein om meer verbinding te leggen door aan te sluiten op het programma van het Gezond en Actief Leven Akkoord Wijchen.

Wat waren we van plan?

Culturele infrastructuur

We zorgen dat de basis van de culturele infrastructuur op orde is.

Gerealiseerd:

We hebben subsidies verstrekt aan de culturele organisaties in de Wijchense culturele basisinfrastructuur zodat zij in staat zijn hun activiteiten uit te voeren.

Nieuwe visie op het bibliotheekwerk

We hebben een nieuwe visie op het bibliotheekwerk in 2024 vastgesteld. We anticiperen op de zorgplicht voor de bibliotheek die we vanaf 2026 hebben op grond van de bibliotheekwet.

Gerealiseerd:

De visie op het bibliotheekwerk in 2024 wordt uitgevoerd zoals gepland. Volgens de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) moeten bibliotheken een meerjarenplan maken. In dit plan staat hoe het bibliotheekwerk zich de komende jaren ontwikkelt. Het maken van dit meerjarenplan moet nog starten. Het doel is om het plan in 2026 af te ronden. Dit gebeurt het liefst vóórdat de Wsob wordt aangepast en de zorgplicht echt ingaat. De verwachting is dat dit op 1 januari 2027 gebeurt.

Bibliotheekvoorziening in Bergharen

We verbeteren de bestaande beperkte bibliotheekvoorziening in Bergharen en breiden deze vestiging voor Bergharen/Hernen/Leur/Batenburg uit naar een volwaardige bibliotheekvoorziening met de ontvangen Rijksmiddelen (SPUK) voor 'herstel en zorgplicht'.

Gerealiseerd:

De bibliotheek heeft SPUK-geld ontvangen voor een nieuwe vestiging in Bergharen. Met dit geld wordt een volwaardige bibliotheekvoorziening voor de dorpen Bergharen, Hernen, L'een Batenburg opgezet. De bibliotheek is bezig met de uitvoering van dit plan. De nieuwe vestiging moet uiterlijk in december 2026 klaar zijn, maar naar verwachting is dit eerder gereed.

Uitvoeringsprogramma 2024-2028 van de Cultuurnota

We voeren het uitvoeringsprogramma 2024-2028 van de Cultuurnota uit. Concrete maatregelen in 2025 zijn o.a.:

- De Cultuurverbinder en de Verenigingsondersteuner cultuur zijn actief.
- Subsidieregeling voor verbinding cultuur en sociaal domein.
- Subsidie voor 3 initiatieven klassieke muziekfestivals.
- Deelname aan Kunstbende (cultuurparticipatie jongeren)
- Deelname aan Max Vitaal (cultuurparticipatie ouderen).

Gerealiseerd:

We hebben het uitvoeringsprogramma cultuur uitgevoerd. De volgende acties hebben we ondernomen:

- De cultuurverbinder en verenigingsondersteuner zijn in april 2025 begonnen.
- De subsidieregeling cultuurparticipatie in het sociaal domein is opengesteld. We hebben 9 subsidies toegekend voor een totaalbedrag van 71.000 euro.
- We hebben 3 klassieke muziekfestivals gesubsidieerd.
- We hebben deelgenomen aan kunstbende en Max Vitaal.

Ontspannen regio

In de Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen (GMR) werken we met de gemeenten aan versterking voor een langere tijd voor de structuur van de culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat de acties een blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst in de regio.

Wat waren we van plan?

GMR: Versterking voor de structuur culturele keten

Provincie Gelderland heeft aan de GMR € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld om activiteiten uit te voeren in de periode 2022-2025. Wij stellen ambtenaren beschikbaar om de uitvoering te ondersteunen. Onder regie van de GMR worden de onderstaande acties uitgevoerd in 2025:

- Meer onderwijs in cultuur en stimuleren dat er voldoende en goed geschoolde kunstvakdocenten zijn.
- Ondersteuning van verenigingen, stichtingen en vrijwilligers in de amateurkunst- en erfgoedsector. Hierbij aan te sluiten bij Meedoen is de Kunst en het Nationaal Akkoord Amateurkunst.
- Het Romeinse verleden en in het bijzonder de Romeinse Limes (UNESCO werelderfgoed) - in samenhang - meer zichtbaar en beleefbaar maken. Hiervoor is het Masterplan Romeins verleden in 2024 vastgesteld met uitvoeringsagenda, die vanaf 2025 wordt uitgevoerd.
- Voor de GMR zijn vanuit OCW eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor talentontwikkeling cultuur jongeren.

Gerealiseerd:

Het regioplan Cultuur is afgerond door de GMR. Zie <https://www.gmr.nl/projecten/sterke-culturele-infrastructuur/>.

Meer biodiversiteit en natuur

Goed onderhoud is belangrijk. We willen dat het past bij de (in het ibor) vastgestelde beeldkwaliteit. Maar ook dat het bijdraagt aan de ontwikkeling van de biodiversiteit. Dan levert het een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij het onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

Wat waren we van plan?

Overgang naar groenbeheer

Overgang naar groenbeheer waarbij rekening wordt gehouden met dieren en planten in hun eigen omgeving:

1. Invoeren beheerplan Spoorzone waarbij rekening wordt gehouden met de dieren en planten die daar al zijn;
2. Opstellen plan om te zorgen voor ecologisch beheer;
3. Een locatie inzaaien met een kruidenmengsel voor verschillende planten.

Gerealiseerd:

De onderdelen van dit speerpunt zijn op dit moment in voorbereiding. Op enkele locaties zijn we gestart met het ecologisch maaien.

Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema

Een scan maken voor de kansen voor natuur bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Gerealiseerd:

Dit onderwerp komt in één van de volgende jaren aan bod.

Natuurlijke bestrijding overlast gevende plant- en diersoorten

We pakken de eikenprocessierups (epr) in de stedelijke omgeving aan door ander maaibeeld en de ontwikkeling van natuurlijke vijanden aan te moedigen. We zoeken plekken waar we deze aanpak kunnen uitvoeren.

Gerealiseerd:

Dit is opgenomen in de werkwijze van het dagelijks beheer van de openbare ruimte.

Versterken groenblauw raamwerk

Het groenblauw raamwerk is een verbinding en dooradering van stad en landschap met natuur en water.

Binnen de GMR samenwerken aan de ontwikkeling van het groenblauw raamwerk. Het groenblauw raamwerk is een verbinding en dooradering van stad en landschap met natuur en water. Hiervoor stellen we samen met de regiogemeenten het plan Groene Mantel rondom Nijmegen op.

Aansluitend daarop start de uitvoering.

Gerealiseerd:

In 2025 is een intentieovereenkomst gesloten tussen de betrokken partners (m.u.v. ZLTO) binnen de Blauwe Motor- Groene Mantel. De samenwerking tussen overheden, waterschappen, agrariërs, natuurorganisaties en kennispartners is hierdoor verder verdiept, met de gezamenlijke ambitie om

te werken aan een klimaatrobuust landschap, biodiversiteitsherstel en een toekomstbestendig landbouw- en watersysteem.

Daarnaast vindt een concrete inventarisatie plaats van projecten binnen de Groene Mantel, waaronder het Vennengebied en de Loonse Waard. Ook onderzoeken we hoe we in dit verband gezamenlijk kunnen optrekken in het landelijk gebied, zodat opgaven en initiatieven beter gebundeld en versterkt kunnen worden.

Stimuleren van initiatieven en samenwerking

1. Plaatsen informatiebord(en) over biodiversiteit in de wijk;
2. Plaatsen van nestkasten voor vleermuizen en/of stadsvogels.

Gerealiseerd:

Er zijn enkele informatieborden geplaatst.

Recreatieve visie Loonse waard

Ons rivierenlandschap is een unieke eigenschap. In onze plannen voor het toerisme leggen we de nadruk op ons landschap, cultuur en geschiedenis.

We onderzoeken de mogelijkheden om meer te doen met recreatie op en rond het water. Zo biedt de Loonse Waard mogelijk kansen om recreatie op en aan het water te versterken. Hiermee speelt het in op de behoefte aan stedelijk uitloopgebied voor onze inwoners.

Wat waren we van plan?

Visie op Loonse waard

Het ontwikkelen van een visie op de Loonse Waard en de mogelijkheden voor dat gebied zijn onlosmakelijk verbonden aan de grote ruimtelijke opgaven waar we voor staan. In 2025 gaan we deze ruimtelijke opgaven voor Wijchen richting de toekomst concreter in beeld brengen. Daar hoort ook het buitengebied, de uitloopgebieden en de visie op de Loonse Waard bij.

Gerealiseerd:

Op dit moment zijn er meerdere strategische dossiers die het buitengebied van Wijchen raken. De toekomstige ontwikkeling van de Loonse Waard is daar indirect onderdeel van. Denk hierbij aan de mogelijkheden voor uitloopgebieden en recreatie.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 196	Beleidskader Investerings Buitensportaccommodaties
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs
16 4095	Speelruimtebeleid 2015-2025
16 IZ 121	Nota speelbeleid
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie
18 4 15250	Notitie Sport en bewegen
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening
19 27162	Visie 't Mozaïek, sociaal cultureel en educatief centrum in Wijchen
20 52446	Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit
21 58857	Ecologisch groenbeheerplan
24 5423	Cultuurnota Wijchen 2024
24 5748	Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen
306085	Speelruimtebeleid 2025-2034 Wijchen

Wat kost het

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
5.1 Sportbeleid en activering	-275	-226	-254
5.2 Sportaccommodaties	-1.269	-1.317	-731
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	0	0	0
5.4 Musea	-2	-6	-6
5.5 Cultureel erfgoed	-38	-40	-30
5.6 Media	-224	-187	-40
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-67	-141	-40
Lasten			
5.1 Sportbeleid en activering	584	520	482
5.2 Sportaccommodaties	1.790	1.872	3.919
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	976	954	759
5.4 Musea	446	442	421
5.5 Cultureel erfgoed	106	129	136
5.6 Media	1.312	1.336	1.049
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.035	5.190	5.116
Resultaat voor inzet reserves	8.375	8.527	10.780

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
5.1 BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties	0	0	-7
5.2 Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	-21	-21	-21
5.2 Afs.R: Centrale Sporthal	-187	-187	-187
5.2 Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	-29	-29	-29
5.2 Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	-6	-6	-6
5.2 Afs.R: Sportzaal achterlo	-2	-2	-2

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
5.2 Afs.Res. Automatische berekening	-7	-7	-7
5.2 Afschrijvingsreserve RSA	-118	-118	-116
5.2 BR: Renovaties Sportvelden	382	382	48
5.2 BR: RSA Tennis	88	88	-131
5.2 ER: Gymmaterialen	-9	21	15
5.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	302	181	154
5.2 BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties	0	0	-66
5.2 AfR Afschrijvingsreserves	2.316	2.316	0
5.3 BR: Beeldende kunst	0	0	-10
5.3 BR: Eenmalige middelen	-210	-210	210
5.3 ER: Corona compensatie	0	0	124
5.3 BR: De Stroming	0	0	-60
5.3 BR: Cultuur	-22	-22	-44
5.3 BR: Cultuur Ontwikkelingsfonds	-75	-75	0
5.4 BR: Cultuurhistorie	0	0	0
5.5 ER: gemeentelijke monumenten	19	2	13
5.7 BR: Beeldende kunst	0	0	0
5.7 BR: Landschapsontwikkelingsplan	-38	-53	70
5.7 BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	5	5	5
5.7 ER: Onderhoud Overige gebouwen	26	26	25
5.7 Afs.R. Oosterpark	-15	-15	-15
5.7 ER: Groen	-61	-182	-6
Totaal mutaties met reserves	2.339	2.094	-42

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-1.874	-1.916	-1.103
Lasten	10.249	10.443	11.882
Reserves	2.339	2.094	-42
Gerealiseerd resultaat	10.714	10.621	10.738

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
5.1	0	15	15
Voordeel op sportbeleid wat ontstaat in combinatie met Sport gala subsidie middelen die we ontvangen.	0	15	15
5.2	0	56	56
Voordelen op de exploitatie van gymzalen, vooral vanwege lagere kosten van gas en elektriciteit.	0	117	117
Nadeel op de kosten van het zwembad i.v.m. aanpassing van de governance structuur en uitgangspunten die gelden voor de bijdrage aan de Meerval BV. De exploitatiebijdrage is verhoogd	0	-67	-67

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
vanwege cao stijging.			
Nadeel op buitensport door meer onderhoud en advieskosten. De advieskosten waren vooral gericht op het sportpark de Wychert om te komen tot nadere samenwerking.	0	-66	-66
We hebben meer subsidie uit de SPUK Sport kunnen realiseren ter compensatie van kostprijsverhogende BTW op sportactiviteiten.	0	67	67
Gedurende 2025 is in afwijking van het MJOP €140k aan onderhoud Meerval uitgegeven.	0	140	140
Onderhoud is geheel uit de reserve onderhoud gebouwen onttrokken.	0	-140	-140
Overig	0	5	5
5.3	0	22	22
Voordeel op Cultuur: met name door minder subsidie leerorkesten.	0	22	22
5.4	0	8	8
Voordeel op subsidie museum.	0	4	4
Leges archeologie vallen iets hoger uit dan geraamd, dit zijn incidentele opbrengsten.	0	4	4
5.5	0	-4	-4
Overig	0	-4	-4
5.6	0	-60	-60
Nadeel op bibliotheek op te hoog begrote subsidie van het rijk voor de vestiging Bergharen, waarbij nog een afrekening heeft plaats gevonden.	0	-60	-60
5.7	0	55	55
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	55	55
Er is op taakveld groen €121k meer uitgegeven dan begroot. Dit is m.n. vanwege de hogere kosten voor het machinale groenonderhoud dan begroot. Gedurende 2026 zal dit opnieuw worden aanbesteed voor de komende jaren en zal hier een financiële afweging bij gemaakt worden.	0	-121	-121
Het nadeel op groen wordt geheel uit de egaliseringsreserve onttrokken.	0	121	121
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	0	92	92

6. Sociaal Domein

Algemeen

We willen dat iedereen in onze gemeente mee kan doen in de samenleving op alle gebieden. Zoals samenleven, zorg voor elkaar, werken, leren, sporten, cultuur en recreatie. Dit geldt voor jong tot oud. Voor mensen met een ziekte, beperking of een tijdelijke behoefte tot ondersteuning. En ook voor de mensen die weinig geld hebben of die nieuw in Nederland zijn en moeten inburgeren. Daar werken we samen aan, met onze inwoners en partners. In het Strategisch Kompas hebben we bepaald dat we gaan voor een sterke, gezonde en sociale samenleving. Hierbij hebben we aandacht voor mentale en fysieke gezondheid, preventie, maatwerk en zorg dichtbij huis.

En als het even minder goed gaat? Dan kijken we naar elkaar om en ondersteunen we elkaar. Als het nodig is, staan wij samen met onze partners klaar om mee te denken en oplossingen te bieden. Ook voor mensen die zorg mijden en wel geholpen moeten worden, omdat ze een gevaar zijn voor zichzelf of anderen.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we vol in op preventie en laagdrempelige hulp. Zo voorkomen we zoveel mogelijk zware en kostbare zorg. Als het mogelijk is, heeft hulp in de buurt, of uit het sociaal netwerk de voorkeur.

Mensen die professionele zorg nodig hebben, moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders. We behouden kwalitatief goede zorg maar houden ook betaalbaarheid in het oog. Daarbij zoeken we naar manieren om kosten beter inzichtelijk te maken. Zorgfraude pakken we stevig aan. Hierin werken we zoveel mogelijk samen met regiogemeenten.

Jeugd krijgt speciale aandacht in ons programma. De jeugd is onze toekomst, ook als hun situatie kwetsbaar is. Wij willen dat alle jeugdigen in de gemeente Wijchen opgroeien in een veilig klimaat en een omgeving waarin zij kansen krijgen om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Voor goede zorg aan onze jeugd werken we samen in de regio. Begin 2024 is het regioprogramma Jeugd vastgesteld door alle raden van de regio. Hierin is een aansluiting gemaakt naar de Hervormingsagenda Jeugd. Lokaal kijken we met een advies hoe het sociaal team doorontwikkeld moet worden passend bij de Hervormingsagenda Jeugd en de lokale visie op het sociale team.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

	Gezonde en vitale samenleving
	Vitaal ouder worden

	Preventie en goede zorg
	Iedereen draagt een steentje bij
	We laten niemand vallen
	Zorg en veiligheid
	Begroting Jeugdwet
	Begroting WMO
	Begroting BUIG
	Programma vluchtelingen, internationale werknemers en huisvesting

Gezonde en vitale samenleving

Een gezonde leefstijl is belangrijk voor alle leeftijden. Door gezond te eten en te bewegen, blijf je lichamelijk en geestelijk fit. Ook blijft het belangrijk om mensen te ontmoeten en van betekenis te zijn. Iedereen moet kunnen werken aan gezondheid en meedoen in de samenleving. Een beperking mag daarin geen belemmering zijn.

Wat waren we van plan?

Gezonde leefstijl

Activiteiten die helpen bij een gezonde leefstijl ondersteunen wij. We werken bijvoorbeeld aan een ketenaanpak gezond gewicht, een rookvrije generatie en het verminderen van alcoholgebruik. Dit doen we samen met onze partners binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord. We richten ons daarbij op alle leeftijden, met extra aandacht voor inwoners met weinig geld. We organiseren een Gezond en Actief café voor professionals en inwoners.

Gerealiseerd:

Met de subsidieregeling voor lokale initiatieven zijn in 2025 projecten ondersteund die een gezonde leefomgeving, een gezonde leefstijl en ontmoeting stimuleren. In november is er een Gezond en Actief café georganiseerd over vitaal ouder worden.

Gezond en Actief Leven Akkoord

We gaan verder aan de slag met de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord. We zetten in op een brede aanpak voor gezondheid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis.

Gerealiseerd:

We communiceren over gezondheid via nieuwsbrieven en andere kanalen naar professionals en inwoners. We hebben aan de 5 ketenaanpakken gewerkt (Kind naar gezond gewicht, Gezond gewicht volwassenen, Kansrijke Start, Valpreventie en Welzijn op Recept) om lokale samenwerking te bevorderen en te zorgen voor meer en goed aansluitend preventief aanbod voor inwoners. We lieten lokale initiatieven zien aan de raad met een Gezond en Actief fietstour. U ontvangt een jaaroverzicht Gezond en Actief Wijchen 2025 met meer informatie over de verschillende initiatieven.

Vanuit GALA maken we de verbinding met bewegen, cultuur, leefbaarheid en een gezonde leefomgeving. Zo werken we aan de sociale basis.

We hebben ons voorbereid voor op de overgang van GALA en IZA naar het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord) en zetten dit in 2026 door.

Eenzaamheid

We zetten ons in om eenzaamheid bij alle leeftijdscategorieën te voorkomen of te verminderen. Dit doen we bijvoorbeeld samen met de Kerngroep Eenzaamheid en MeerVoormekaar. Laagdrempelig en zo veel mogelijk in de buurt.

Gerealiseerd:

Meerdere partijen (o.a. de Villa en MeerVoormekaar) hebben met behulp van subsidie activiteiten in de week van de ontmoeting georganiseerd.

De week van de gezondheid

We organiseren met onze partners de week van de gezondheid. Met als doel om inwoners in de gemeente Wijchen te inspireren om gezonde keuzes te maken.

Gerealiseerd:

De week heeft begin 2026 plaatsgevonden met diverse activiteiten, georganiseerd door onze partners.

Vitaal ouder worden

Mensen worden steeds ouder en blijven langer actief. Vitale ouderen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Bijvoorbeeld door zich in te zetten als vrijwilliger of als mantelzorger voor een naaste. Of door hun kennis en ervaring op een andere manier te delen. We zetten ons ervoor in dat ouderen mee kunnen blijven doen in de samenleving.

Wat waren we van plan?

Vrijwilligers

Vrijwilligers blijven we ondersteunen en waarderen.

Gerealiseerd:

We hebben een vrijwilligersbedankdag georganiseerd om onze waardering uit te spreken voor de inzet van alle vrijwilligers. Ter ondersteuning is het Vrijwilligerspunt beschikbaar, en wij zorgen ervoor dat alle vrijwilligers goed verzekerd zijn.

Dementievriendelijke gemeente

We streven naar een dementievriendelijke gemeente. Samen met de Kerngroep Dementie werken we hier steeds aan.

Gerealiseerd:

De Kerngroep Dementie heeft in 2025 een week van dementie georganiseerd. Elke dag vond er een activiteit plaats, bijvoorbeeld een optreden van Music Care. Ook vonden er in 2025 Alzheimercafés plaats. De dagbestedingen hebben in de week van de mantelzorg extra aandacht besteed aan mantelzorgers.

Dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie

We ontwikkelen nieuwe zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie en sluiten aan op de behoefte aan meer beweging en cultuur. Hierbij hebben wij ook aandacht voor

mensen met een migratieachtergrond en bieden we handvatten voor mantelzorgers om de zorg thuis langer vol te kunnen houden.

Gerealiseerd:

De ZonMw- subsidie voor ‘zinnvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie’ is eind juni 2025 gestopt. We continueren succesvolle pilots zoals Breinfit. De twee vergeet- me- niet paden zijn volop in gebruik net zoals de duo- fietsen. Het Odensehuis heeft een de muziekband “De Vergeet-me-nootjes” opgericht en gaat hiermee door. De buurtsportcoach heeft de training ‘Bewegen is leven’ gevolgd en de kennis en inspiratie gedeeld met de begeleiders en vrijwilligers van de dagactiviteitencentra in Wijchen en Druten.

Ook zijn er PoPlayboxen aangeschaft die bewegen stimuleren. Deze PoPlayboxen worden roulerend ingezet op de verschillende (dagbesteding)locaties. Er is veel aandacht geweest voor voorlichting en dementievriendelijke gedrag (hoe ga je om met mensen met dementie). Zo is er een communicatie campagne ontwikkeld met filmpjes. Ook zijn de flyers ‘dementievriendelijke gemeente’ en ‘signaleringskaarten’ ontwikkeld. Op de gemeentelijke website is nu veel informatie te vinden over dementie. Het personeel van de HEMA heeft voorlichting gekregen over dementie en is getraind op dementievriendelijk gedrag. De ambtenaren van de Werkorganisatie hebben dezelfde training gevolgd.

Preventie en goede zorg

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we alles in op preventie en makkelijk bereikbare hulp. Soms kunnen mensen al veel zelf, met een klein duwtje in de rug. Bovendien bespaart voorkomen van zorgkosten op de lange termijn. Mensen die professionele zorg nodig hebben, moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders.

Wat waren we van plan?

Preventie

We werken aan preventie met een laagdrempelig aanbod. Als dat mogelijk is heeft hulp in de buurt of uit het sociale netwerk de voorkeur.

Gerealiseerd:

In Wijchen is er al veel hulp en ondersteuning dichtbij huis. Denk aan welzijnswerk en activiteiten in de wijk waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. We zorgen dat dit aanbod beter op elkaar aansluit. Zo kunnen inwoners sneller en makkelijker de hulp vinden die bij hen past.

Mantelzorgers

Mantelzorgers zijn belangrijk en verdienen onze steun. We versterken daarom de ondersteuning voor mantelzorgers. We kijken naar de behoefte vanuit de mantelzorger zelf, zoals bijvoorbeeld logeren of opvang functies. Vanaf 1 augustus 2023 is er een Consulent Mantelzorg toegevoegd in het Sociaal Team als pilot. Vanwege de behaalde resultaten, is deze pilot verlengd.

Gerealiseerd:

Ook in 2025 is er weer veel doorontwikkeld op het gebied van mantelzorg. Zo is de website geüpdatet en vond dit jaar voor het eerst de week van de mantelzorg plaats. Ook is een vraaggericht aanbod ontwikkeld. De pilot van de Consulent Mantelzorg in het sociaal team was succesvol, de pilot is daarom omgezet naar een structurele functie.

Aanscherping van de jeugdwet

We bakenen duidelijk af wat hoort onder jeugdzorg en wat hoort bij de normale opvoeding volgens de aanscherping van de jeugdwet volgens de Hervormingsagenda Jeugd.

Wat hebben we gerealiseerd?

De hervormingsagenda Jeugd is landelijk vastgesteld. Aanscherping reikwijdte jeugdwet is landelijk nog niet gerealiseerd.

De Hervormingsagenda Jeugd is afgesproken in heel Nederland. Om dit goed uit te voeren, hebben we in 2025 een projectstructuur opgezet. We zetten stappen om te komen tot een sociaal team dat ook zelf ondersteuning kan bieden.

Ons doel is dat in 2028 30% van de ingekochte ambulante begeleiding wordt aangeboden door het sociale team zelf. In 2025 hebben we hiervoor de voorbereidingen getroffen.

In 2026 beginnen we met het bieden van 20% van de hulp via ambulante begeleiding en gezinscoaches. Ook starten we dan met een vorm van langdurige begeleiding, die mensen in verschillende levensfasen ondersteunt.

Het uiteindelijke doel is dat inwoners dichterbij en sneller hulp krijgen, en dat de gemeente minder betaalt voor jeugdhulp.

Inwoners met een hulpvraag helpen we snel en duidelijk op weg

Inwoners met een hulpvraag helpen we snel en duidelijk op weg. De toegang is laagdrempelig en efficiënt ingericht. We halen de wettelijke termijnen bij vragen van burgers aan het Sociaal Team.

Gerealiseerd:

De druk op het sociaal team is en blijft hoog. Om deze druk te verminderen, is er voldoende laagdrempelig aanbod nodig waar inwoners gebruik van kunnen maken. Daarom werken we in 2026 aan het versterken van dit aanbod.

Een concreet voorbeeld is Buurtgezinnen, waarmee we per 1 januari 2026 zijn gestart. Met dit initiatief krijgen gezinnen eerder en laagdrempelig ondersteuning, waardoor zwaardere hulp vaker kan worden voorkomen.

We werken samen in de regio

Voor goede zorg aan onze jeugd en volwassenen werken we samen in de regio. In de programma's op jeugd en Wmo voor de regio staan duidelijke doelen en resultaten die verwacht worden. Het lokale beleid stemmen we hierop af.

Gerealiseerd:

In Rijk van Nijmegen hebben we in 2025 verder gewerkt aan het Regioprogramma Jeugd.

Voorbeelden van initiatieven die uit het Regioprogramma Jeugd zijn voortgekomen zijn de Stormaanpak (preventieve aanpak gericht op suïcidepreventie), en JOIN US. JOIN US is een groepsaanpak voor jongeren die zich somber of eenzaam voelen.

Kinderen zoveel mogelijk thuis op laten groeien

We streven ernaar om kinderen zoveel mogelijk thuis op te laten groeien. Waar veilig opgroeien in een gezinssituatie niet vanzelfsprekend is, bieden we steunvormen aan, zoals steungezinnen. Wanneer thuis wonen niet meer gaat, bieden we pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalig wonen en specialistische instellingen aan.

Gerealiseerd:

We zijn gestart met Buurtgezinnen (zoals hierboven al genoemd) om uithuisplaatsing te voorkomen.

De zeven Gelderse jeugdhulpregio's (G7) en de Gelderse jeugdalliantie zijn begonnen met het anders en beter organiseren van de hooggespecialiseerde jeugdhulp. Hierbij hoort ook de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2025 kopen de regio's deze hulp samen in bij de Gelderse jeugdalliantie. Zo willen we voorkomen dat jongeren met complexe problemen vastlopen in het systeem. We willen dat zij direct de juiste hulp krijgen, ook als daarvoor meerdere organisaties nodig zijn. De Gelderse jeugdalliantie bestaat uit vijftien jeugdhulporganisaties. Samen hebben zij kennis van verschillende soorten hulp, zoals:

- Jeugdhulp en opvoedondersteuning
- LVB (Licht Verstandelijke Beperking)
- GGZ (geestelijke gezondheidszorg)
- Forensische zorg en verslavingszorg

Goede kwaliteit en betaalbaar

De ondersteuning en zorg is van goede kwaliteit en zorgen dat deze betaalbaar zijn. We werken samen met het Sociaal Team (ST) en MeerVoormekaar aan het vrij toegankelijk aanbod en we gaan door met een dorpsondersteuner in Bergharen, Hernen / L&en Alverna. We meten steeds of de klant tevreden is. De resultaten gebruiken we om ons te verbeteren. Het contractmanagement van de regio stelt eerlijke prijzen vast en gaat voor kwaliteit.

Gerealiseerd:

We krijgen steeds beter zicht op de hiaten in de sociale basis. Binnen het project Solide Sociale Basis nemen we maatregelen om het aanbod beter te laten aansluiten op de behoeften van inwoners.

Ondanks de hoge werkdruk was de klanttevredenheid over de jeugdzorg in 2024 goed. De cijfers over 2025 zijn nog niet bekend. Hierover wordt u via de monitorrapportage geïnformeerd.

Hulp bij het huishouden

We willen dat mensen, die het echt nodig hebben, hulp bij het huishouden kunnen krijgen. We leveren maatwerk als dat nodig is. We gaan in 2025 nieuwe raamovereenkomsten aan met aanbieders voor het leveren van hulp bij het huishouden.

Wat hebben we gerealiseerd?

De in 2024 gestarte Europese aanbesteding Hulp bij het huishouden is afgerond. De raamovereenkomsten met 8 nieuwe aanbieders is op 1 juni 2025 ingegaan.

Fraude met zorg pakken we stevig aan

Fraude met zorg pakken we stevig aan. In 2023 startte een onderzoek naar regionale samenwerking hiervoor. Eind 2024, begin 2025 verwachten wij hieruit aanbevelingen voor samenwerking binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hierin werken we nu samen met gemeenten in de regio. We toetsen alle aanbieders (zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budget (PGB)) op kwaliteit bij de start van de contractering van de betreffende partij.

We zorgen dat onze plannen voor woonzorg passen bij het verhuren van panden door anderen aan zorgpartijen binnen Wijchen. Op deze wijze houden we zicht op de partijen die zich vestigen in onze gemeente en kunnen we signalen in samenspraak met Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) en handhaving oppakken.

Gerealiseerd:

In regionaal verband (schaal van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid) wordt gewerkt aan de implementatie van de voorgestelde maatregelen om zorgfraude te bestrijden. De kosten die hierop betrekking (deelnemersbijdrage) hebben zijn voor de jaarschijven 2025 en 2026 verwerkt in de (meerjaren)begroting. Het Instituut Bijzonder Onderzoek neemt in de implementatie deel uit van de werkgroep die betrekking heeft op handhaving.

Iedereen draagt een steentje bij

We willen dat iedereen mee kan doen. Door werk of door zich op een andere manier in te zetten voor de samenleving. Iedereen is van waarde en kan iets kunnen bijdragen.

Wat waren we van plan?

Inclusieve samenleving

We willen een inclusieve samenleving. Dit betekent dat iedereen mee mag en kan doen. Dit bereiken we door samen te werken met onze inwoners en ketenpartners aan een actielijst, die hoort bij het vastgestelde inclusie programma.

We willen meer mensen met een afstand tot werk ondersteunen om ervaring op te doen. Het ontbreken van voldoende scholing, lichamelijke en geestelijke klachten zijn enkele voorbeelden waarom mensen niet mee kunnen in deze maatschappij. Met de inzet van participatiecoaches zetten we kleine stapjes om de mensen uit het sociaal isolement te halen. Zonder deze inzet blijven deze mensen veelal tot de AOW gerechtigde leeftijd een bijstandsuitkering ontvangen. Zo maken we hen werkfit voor de arbeidsmarkt.

In overleg met ons WerkBedrijf Rijk van Nijmegen bekijken we welke toegevoegde waarde plaatselijke ideeën hebben. We zorgen dat deze passen bij de arbeidsbemiddeling in de regio. Daarnaast houden we ook in 2025 aandacht voor jongeren die binnen de Participatiewet vallen en die op meerdere punten kampen met problemen.

Gerealiseerd:

Over de bijdragen aan het inclusieprogramma vanuit WerkBedrijf rapporteert de MGR periodiek naar de raad in zijn Factsheet, Jaarrekening en halfjaarrapportage. Daarbij gaat het onder meer over plaatsingen van mensen met een beperking en (zorg) jongeren; in 2025 waren 88 Wijchenaren met een arbeidsbeperking aan het werk, naast 111 inwoners in de Wsw. Bij de 142 mensen onder begeleiding van participatiecoaches is praktisch altijd sprake van (meerdere) fysieke en/of psychische beperkingen. Als werkgever haalt de gemeente ruim de wettelijke doelstellingen voor het opnemen van mensen met een arbeidsbeperking.

Goede ideeën ondersteunen we

Goede ideeën die mensen trainen of helpen bij het zoeken naar werk, ondersteunen we. We overleggen regelmatig met plaatselijke partijen. Daarnaast organiseren onze participatiecoaches diverse (groeps-) activiteiten. Deze activiteiten gaan over persoonlijke ontwikkeling, gezondheid en voeding, gezondheid en beweging, financiën, stress en (chronische) pijn, regelingen en de sociale kaart.

Jaarlijks ontvangt u een verslag over de resultaten die de participatiecoaches gehaald hebben.

Gerealiseerd:

Vanaf de dienstverleningsovereenkomst over 2024 en 2025 financieren wij onze inzet van participatiecoaches uit het budget voor lokale afspraken met WerkBedrijf. Zij ondersteunen op dit moment circa 142 inwoners uit Wijchen die een beroep doen op de Participatiewet, in stappen naar een voor hen maximaal participatieniveau. De raad heeft in september 2025 een rapportage over het jaar 2024 ontvangen. De verwachting is dat vanaf 2025 deze rapportage zal lopen via de periodieke rapportages van WerkBedrijf.

Samenwerken met de plaatselijke ondernemers

We gaan meer samenwerken met de plaatselijke ondernemers om mensen met een uitkering sneller aan het werk te krijgen.

Hierbij stemmen we af met ons WerkBedrijf, zodat we aansluiten bij de vraag van onze ondernemers. We overwegen, in samenwerking met WerkBedrijf, plannen voor “jobcarving”.

Gerealiseerd:

Op 7 mei 2025 organiseerde 'HetWerktWijchen!' in samenwerking met WerkBedrijf de Wijchense banenmarkt. Daar waren ruim 20 (lokale) ondernemers. De markt werd door ruim 350 werkzoekenden bezocht. De samenwerking met ondernemers krijgt in 2026 een nieuwe impuls met het van start gaan van het Regionale Werkcentrum. In 2025 vonden, in nauwe samenwerking met WerkBedrijf, de voorbereidingen plaats voor de 2-jarige pilot Statushouders. Een werkwijze die door een vroegtijdige samenloop van werk en inburgering statushouders sneller laat uitstromen en inburgeren.

Beleidsplan Arbeidsmarkt en re-integratie, Klaar voor nieuwe kansen!

In 2024 stelde de raad een nieuw beleidsplan ‘Arbeidsmarkt en re-integratie, Klaar voor nieuwe kansen!’ vast. Voor de uitvoering hiervan in 2025 is een Dienstverleningsovereenkomst aangegaan, waarin regionale en lokale afspraken geactualiseerd zijn.

Gerealiseerd:

Over de voortgang wordt de raad rechtstreeks door WerkBedrijf geïnformeerd in zijn periodieke rapportages (jaarrekening en halfjaarrapportage). Door WerkBedrijf zijn 127 Wijchenaren geplaatst op betaald werk; van 58 huishoudens kon de uitkering worden beëindigd doordat zij voldoende inkomen uit werk haalden.

Inburgering

Alle mensen met een plicht om in te burgeren, doen snel en volledig mee in de maatschappij. Liefst via betaald werk. We zorgen ervoor dat zij een zo hoog mogelijk taalniveau (eis is B1) behalen. En dat zij, naar wat zij kunnen, vanaf het begin van het traject voor inburgering deelnemen. Het liefste door betaald werk.

Gerealiseerd:

In 2025 is regionaal een nieuwe aanbesteding gedaan voor de B1 en de Z-route. Hierin is meer aandacht voor maatwerk en persoonlijke ontwikkeling opgenomen.

Tevens is de gemeente Wijchen een integratieproject gestart om de integratie van statushouders te verbeteren. In 2026 wordt dit verder uitgerold.

We laten niemand vallen

In deze financieel onzekere tijden kunnen de laagste inkomens op onze steun blijven rekenen. Als mensen in de knel komen is er een vangnet. We bieden steun bij financiële zorgen en zien daarbij een belangrijke rol voor charitatieve instellingen. Armoede bestrijden we door hulp op maat.

Wat waren we van plan?

Kindregelingen

We houden extra aandacht voor kindregelingen in het armoede- en minimabeleid. In het schooljaar 2024/2025 zullen we in overleg met de Wijchense scholen een aantal activiteiten uitvoeren op het terrein van ondersteuning, bereiken van ouders en hoe omgaan met geld.

Gerealiseerd:

Met onze kindregeling hebben we een goed bereik van de doelgroep. De klantvriendelijkheid van deze regeling kan beter. Het rekenkamerrapport gaf de aanbeveling om dit aan te pakken. We hebben gekeken naar mogelijke alternatieven en zijn het gesprek met Stichting Leergeld aangegaan. Momenteel is een voorstel voor een meer klantvriendelijke aanpak in voorbereiding.

Met het Pro College is een educatieve samenwerking gestart om jongeren meer te leren over de omgang met geld en het bewust worden van schulden.

Mensen met geldzorgen

We zetten nieuwe initiatieven in om een groter bereik te krijgen in de ondersteuning die we kunnen bieden aan mensen met geldzorgen, door een intensieve samenwerking met maatschappelijke partijen, een communicatie-campagne en één telefoonnummer voor de doelgroep. Dit doen we o.a. op basis van een evaluatie van het effect van het nieuwe telefoonnummer 'Geldzorgen'. Ook onderzoeken we hoe we de toegankelijkheid van de diverse inkomensregelingen kunnen vergroten en de aanvragen kunnen vergemakkelijken. We werken aan de vindbaarheid van de juiste instantie: "in één keer raak" en de soepele opvolging van binnengekomen vragen en signalen.

Gerealiseerd:

Met onze maatschappelijke partners bestaat een intensieve samenwerking. Gezamenlijk hebben we de Geldzorgenlijn geïntroduceerd. Daarnaast is de Financiële hulpkaart verbeterd. We hebben een plan gemaakt om te komen tot een betere vindbaarheid en toegankelijkheid van onze regelingen en eenvoudiger aanvragen. Dit gaan we in 2026 uitvoeren. Ook zijn we dit jaar gestart met ons praktijkonderzoek met de Voedselbank en haar klanten om inzicht te krijgen in een effectiever armoedebeleid.

Vangnet op basis van vertrouwen

We bieden een vangnet op basis van vertrouwen. Een foutje bij een aanvraag kan altijd gemaakt worden. Bewuste fraude met uitkeringen pakken we aan. We hebben aandacht voor de menselijke maat binnen de bijstandverlening. Dat doen we door middel van deskundigheidsbevordering aan de groep inkomensconsulenten. Gemeenten moeten per individueel geval bepalen in hoeverre er strikt genomen sprake is van frauduleuze handelingen, of van een menselijke vergissing, die vervolgens leidt tot een overtreding van de regels.

Gerealiseerd:

De Participatiewet in Balans is aangenomen en wordt gefaseerd in gevoerd. In de eerste fase, ingegaan op 1 januari 2026, is voornamelijk bestaande uitvoeringspraktijk en jurisprudentie gecodificeerd. 2026 is een overgangsjaar waarin een aantal wijzigingen nader worden uitgewerkt. Vooruitlopend op de wijzigingen zijn uitgangspunten ten aanzien van menselijke maat uit dit wetsvoorstel binnen de uitvoeringspraktijk geïmplementeerd.

Mensen met financiële zorgen of schulden

Mensen met financiële zorgen of schulden helpen we vroegtijdig om grip op hun huishoudboekje te krijgen. Initiatieven uit de samenleving zijn daarbij zeer waardevol. We benaderen de inwoners waarover we een signaal van betalingsachterstand ontvangen. We benaderen deze inwoners actief met een hulpaanbod door ze te bellen of een sms of brief te sturen. Met de inkomenskaart laten we concreet zien wat we kunnen bieden.

Gerealiseerd:

We doen aan vroegsignalering van schulden op basis van achterstanden in vaste lasten. Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening mogen vaste-lasten-organisaties betalingsachterstanden melden aan de gemeente. Het gaat om achterstanden van woningstichtingen, zorgverzekeraars en energie- en waterbedrijven. Maandelijks nemen we proactief contact op met inwoners naar aanleiding van deze signalen en bieden ze hulp aan met als doel schulden vroeg te stoppen voordat ze problematisch worden. De Financiële hulpkaart wordt 2x per jaar geactualiseerd.

Gezinnen met een kleine beurs beter ondersteunen

We vinden het belangrijk om gezinnen met een kleine beurs beter te ondersteunen. In 2025 zullen we een vervolg geven aan de uitkomst van een verdere uitwerking van de inwonerspas (combinatie met 'digitaal platform', specificering kosten), op basis van besluitvorming in de raad.

Gerealiseerd:

De hulp aan gezinnen met een kleine beurs vraagt maatwerk en een proactieve dienstverlening. Met een integraal plan hebben we een serie acties opgesteld die onze dienstverlening dichterbij brengen. We hebben geconcludeerd dat de Inwonerspas op dit moment geen geschikt middel is om de toegankelijkheid en de eenvoud van aanvragen te vergroten. We schrijven in Q1 2026 een voorstel voor een klantvriendelijker alternatief voor de huidige Kindregeling.

Een samenleving waarin iedereen mee kan doen

We streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen. In 2025 gaan we verder met het uitvoeren van de 'Iedereen doet mee agenda'. Ook starten we in 2025 een pilot met de Voedselbank om mensen die langdurig voedsel afnemen minder afhankelijk te maken.

Gerealiseerd:

Om iedereen me te kunnen laten doen is het belangrijk te weten wat de drijfveren en belemmeringen van participatie zijn. Het onderzoek met de Voedselbanken is van start gegaan. Hier hebben we 2 ervaringsdeskundigen betrokken. We verwachten dat de uitkomsten ons kunnen helpen een effectiever armoedebeleid te maken. De eerste uitkomsten zien we in Q1 van 2027.

(Herstelgerichte) inloop GGZ

We versterken onze (herstelgerichte) inloop GGZ en werken met een WijkGGZ team. We zorgen ook voor meer betaalbare woningen voor psychisch kwetsbare inwoners.

Gerealiseerd:

De herstelgerichte inloop GGZ van Ixta Noa in 't Mozaïek blijkt een aanvulling op de herstelgerichte inloop GGZ van Ixta Noa in het Noorderlicht. Op beide locaties zijn de deelnemers over het algemeen niet dezelfde. Inhoudelijk is het herstelgerichte aanbod verschillend en aanvullend op elkaar.

De WijkGGZ zal in 2026 een transformatie ondergaan waarbij het aanbod completer zal worden. Het WijkGGZ team zal verdwijnen en er zal in afstemming met de gemeente bekeken worden of en hoe de WijkGGZ expertise ingezet kan worden vanuit het sociaal team.

Het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid wordt in 2026 vertaald in een Regionaal Uitvoeringsplan wat vervolgens weer vertaald zal worden naar een Lokaal Uitvoeringsplan. Elke gemeente zal in het Lokale Uitvoeringsplan beschrijven welke acties het gaat ondernemen om dak- en thuisloosheid te voorkomen en op te lossen. Een onderdeel hiervan zal zijn dat er regionaal locaties beschikbaar moeten komen om dak- en thuislozen op te kunnen vangen.

Eén integrale wijze van adviseren

We evalueren onze nieuwe werkwijze met één integrale wijze van adviseren vanuit betrokkenen in het sociaal domein.

Gerealiseerd:

Integrale advisering blijft uitgangspunt. Dit wordt meegenomen in het project versterking sociale teams.

Zorg en veiligheid

We zorgen voor een veilige leefomgeving. Inwoners en professionals weten waar zij signalen en zorgen over onveilige situaties kunnen delen. Jeugdoverlast en drugsproblematiek zijn in beeld en pakken we aan. Zorgmijders die een gevaar zijn voor zichzelf of voor anderen, bieden we ondersteuning. Huiselijk geweld en kindermishandeling signaleren we tijdig met onze ketenpartners en zetten hier passende hulp voor in.

Wat waren we van plan?

Overlast voorkomen of te beheersen

We werken samen met onderwijs, politie, jongerenwerk, regieteam, boa's, straatcoaches, veilig thuis en zorgpartijen. Hiervoor hebben we diverse overlegorganen.

Met bovenstaande partners werken we samen om overlast gevende jeugdigen en volwassenen te voorkomen of te beheersen.

Gerealiseerd:

Zorg en veiligheid is een prioriteit in het Integraal Veiligheidsplan. Er is structureel het regieteamoverleg waarin multiprobleem casuïstiek besproken wordt. Vanuit daar zetten partners acties uit. Zo is er een subsidie ontvangen voor een regionaal projectleider op- en afschalen. Deze projectleider implementeert samen met gemeenten de wijze van opschalen in een casus binnen de domeinen zorg en veiligheid. We bespreken landelijke ontwikkelingen op dit thema in het structureel overleg zorg en veiligheid op regionaal niveau (Tweestromenland). Zo is er een regionale functie ingevuld 'netwerksecretaris zorg en veiligheid'. Daarmee zorgen we voor een sterkere verbinding lokaal en regionaal op het snijvlak.

Zorgmijders en inwoners met complexe problematiek

Via regieteam en ketenpartners zetten we trajecten in gang, zoals bemoeizorgtraject en GGZ in de Wijk voor zorgmijders en bij inwoners met complexe problematiek.

Gerealiseerd:

Wanneer een zorgmachtiging nodig lijkt, dan krijgen we als gemeente een melding van het Meldpunt Bijzondere Zorg van de GGD dat zij een onderzoek starten. Bij een positieve uitkomst zet de gemeente de melding door naar het Openbaar Ministerie die de melding verder zal onderzoeken en afhankelijk van de uitkomst al dan niet zal besluiten tot het afgeven van een zorgmachtiging.

De WijkGGZ is inzetbaar om zorgmijders en inwoners met complexe problematiek laagdrempelig te bezoeken en te betrekken bij (meestal als opstap naar) hulpverlening waar nodig.

Plan huiselijk geweld en kindermishandeling

Met het regionale en lokale plan huiselijk geweld en kindermishandeling als leidraad, werken we aan het signaleren en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Gerealiseerd:

Doordat we geen personele bezetting hebben op dit onderdeel zetten we in op behouden wat we hebben. Nadat we een volledige bezetting hebben dit onderwerp weer oppakken.

Begroting Jeugdwet

Dit thema behandelt de realisatie 2025 van het onderdeel Jeugd t.o.v. de geactualiseerde begroting. In 2025 heeft de gemeente Wijchen de contracten voor Jeugd voor het merendeel regionaal ondergebracht bij het ROB (regionaal ondersteuningsbureau) in het Rijk van Nijmegen. Een klein deel van de contracten is in eigen beheer. Dit betreft lokale contracten specifiek voor Wijchense inwoners.

Nulmeting 2025 en bijstelling begroting 2025

In Q1 van 2025 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2025 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2025 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele meerjarenbegroting is bijgesteld. Gedurende het gehele jaar monitoren we het zorggebruik. Vervolgens is de begroting bijgesteld in de novemberrapportage 2025 (zorggebruik stand t/m augustus 2025).

Wat is het resultaat van het onderdeel Jeugd in 2025?

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw van de totale realisatie 2025 per onderdeel:

Jeugd	Begroot	Werkelijk	Saldo
Dagbehandeling	1.288	1.193	95
Verblijf	5.283	4.834	449
Ambulant	5.665	5.191	474
GGZ Zorg	4.069	4.274	-205
Bescherming/reclassering	1.054	960	94
PGB	169	181	-12
Overig	1.866	1.757	110
Totaal Jeugd	19.394	18.390	1.004
Egalisatiereserve			-269
Totaal inclusief egalisatiereserve			736

Ten opzichte van de actuele begroting is dit een voordeel van € 1 miljoen. Procentueel is dit 5% van het beschikbare budget. Het resultaat van dit thema egaliseren we altijd met de egalisatiereserve jeugd. In voorliggende jaarrekening egaliseren we een gedeelte van het resultaat i.v.m. het bereiken van het vastgestelde plafond van deze reserve. Van bovengenoemd voordeel storten we afgerond € 269k in de egalisatiereserve Jeugd. Het overige deel van het resultaat valt vrij in het saldo van de Jaarrekening.

Dagbehandeling

We zien een voordeel bij voorschoolse dagbesteding. Dit komt doordat minder jeugdigen hiervan gebruik maken.

Ook bij het lokale product bij de Eerste Stap zien we een voordeel. De eerder gemelde daling van de instroom zette door in het laatste deel van 2025. Het Sociaal Team zet deze voorziening alleen in wanneer dit echt nodig is voor de jeugdige. De inzet is dus minder gericht op het ontlasten van ouders en meer op de hulpvraag van het kind.

Verblijf

De beïnvloedbaarheid van gebruik van zorg met verblijf is voor de gemeente minimaal. Verwijzingen lopen meestal via medisch specialisten of gecertificeerde instellingen. De invloed van de gemeente ligt vooral bij het voorkomen van verblijf.

In deze categorie zien we een financieel voordeel. Het aantal jeugdigen in verblijf blijft dalen.

Tegelijk zien we dat de problematiek van jeugdigen die wel in verblijf zitten complexer wordt.

Ondanks deze ontwikkeling is er een voordeel. Dit voordeel zit vooral in de categorie verblijf overig.

In het derde en vierde kwartaal van 2025 zien we hier uitstroom.

Ambulant

We zien dat het gebruik van reguliere en specialistische begeleiding daalt. Dit komt vooral doordat minder uren per week worden ingezet. Het Sociaal Team lukt het om bij nieuwe instroom het aantal uren te beperken tot wat echt nodig is. Ook lukt het vaker om begeleiding tijdelijk in te zetten en daarna af te bouwen.

In 2026 starten we met ambulante begeleiding binnen het Sociaal Team. Dit doen we omdat we vanuit de Hervormingsagenda Jeugd verplicht zijn om zelf ondersteuning te bieden. We verwachten dat het Sociaal Team in de loop van 2026 een deel van de begeleiding zelf zal uitvoeren. Hierdoor kunnen we sneller passende ondersteuning bieden. Ook verwachten we dat hierdoor minder begeleiding bij aanbieders nodig is.

Bij ambulante behandeling zien we een voordeel. In de novemberrapportage gaven we al aan dat de verwachte stijging van het aantal eenheden door indirecte tijd mee zou vallen. Deze ontwikkeling zette door in het laatste deel van 2025.

GGZ- zorg

Bij GGZ-zorg zien we een stijging van de specialistische GGZ. Dit komt vooral doordat meer jeugdigen specialistische zorg ontvangen. Deze stijging zien we in de hele regio en is een landelijke trend. Lokaal zorgde het stoppen van de SOJ (specialistische ondersteuner jeugd via Karakter) voor een tijdelijke stijging in het vierde kwartaal van 2025. We verwachten dat de start van de POH-jeugd (praktijkondersteuner bij de huisarts) in 2026 helpt om de stijging te beperken. De POH heeft meer uren beschikbaar dan de SOJ en kan zelf begeleiding bieden aan jeugdigen. Hierdoor verwijst de huisarts minder vaak door naar een GGZ-aanbieder.

Daarnaast werken we aan GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid). Dit is onderdeel van het regioprogramma jeugd.

Het gebruik van GGZ-bedden was in 2025 lager dan verwacht. Hierdoor is in deze categorie een financieel voordeel.

Bescherming/ reclassering

In de categorie jeugdbescherming en jeugdreclassering zien we een financieel voordeel. Het gebruik in deze categorieën schommelt. De instroom hangt vooral af van de beschikbare capaciteit bij de instellingen.

Het aantal voogdijmaatregelen is wel gestegen. Dit komt door een hogere instroom.

PGB

Bij PGB zien we geen bijzonderheden ten opzichte van de novemberrapportage.

Overig

In deze categorie zien we een voordeel. Het onderdeel LTA (Landelijk Transitie Arrangement) sluit positief af. De gehanteerde begrotingsmethodiek, o.b.v. de gemiddelde realisatie over een periode van vijf jaar, draagt hieraan bij. De daling die we vorig jaar zagen, zet in 2025 door. Daarnaast is er minder crisisjeugdhulp ingezet dan begroot. Ook zijn de kosten voor persoonlijke verzorging jeugd in 2025 lager dan verwacht.

Begroting WMO

Dit thema behandelt de realisatie 2025 van het onderdeel WMO t.o.v. de geactualiseerde begroting. In 2025 zijn de contracten voor WMO voor het merendeel regionaal ondergebracht bij het ROB (regionaal ondersteuningsbureau) in het Rijk van Nijmegen. Een klein deel van de contracten is in eigen beheer. Dit betreft lokale contracten voor dagbesteding ouderen en hulp bij het huishouden of maatwerkcontracten specifiek voor Wijchense inwoners.

Nulmeting 2025 en bijstelling begroting 2025

In Q1 van 2025 is de jaarlijkse Nulmeting WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is het geactualiseerde beeld 2025 (en verder) bepaald op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2025 en ontwikkelingen. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld. Gedurende het gehele jaar monitoren we het zorggebruik. Vervolgens is de begroting bijgesteld in de novemberrapportage 2025 (zorggebruik stand t/m augustus 2025).

Wat is het resultaat van het onderdeel WMO in 2025?

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw van de totale realisatie 2025 per onderdeel:

WMO	Begroot	Werkelijk	Saldo
Begeleiding	3.273	3.133	140
Dagbesteding	915	874	41
Huishoudelijke hulp	4.418	4.073	346
Hulpmiddelen	1.093	1.121	-28
Woonvoorzieningen	411	274	137
PGB	409	385	24
Overig	165	132	33
Totaal WMO	10.684	9.993	692

Dit resultaat 2025 leidt normaliter tot een storting in de egalisatiereserve WMO. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van de jaarresultaten WMO. Omdat deze reserve het plafond van € 750k al heeft bereikt, valt het resultaat van het thema WMO 2025 vrij in de algemene middelen.

Begeleiding

Bij begeleiding zien we de inzet van het product specialistische begeleiding uitkomen op het niveau van 2024. De in september 2025 extra geraamde uren lijken niet nodig te zijn. In de 2e helft van 2025 vlakke de groei van het aantal klanten af. De verwachte toename van specialistische begeleiding is hierdoor uitgebleven. Het product groepsbegeleiding is in 2025 minimaal ingezet. Hierdoor ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting.

Dagbesteding

Bij deze categorie zien we bij de maatwerkvoorzieningen geen voordeel. Opvallend is de sterke toename van dagbesteding specialistisch voor ouderen. Dit is het gevolg van het langer zelfstandig thuis blijven wonen van ouderen en de verscherpte toegang tot de Wlz waardoor mensen langer in de Wmo blijven. Het voordeel bij dagbesteding wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door dekkingsmogelijkheden van deel van kosten binnen GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord).

Huishoudelijke Hulp

Bij huishoudelijke hulp zagen wij in de eerste helft van 2025, geheel tegen de verwachting in, het aantal klanten licht dalen. Dit heeft zich in de 2e helft van 2025 hersteld. De verwachte groei in uren is hierdoor uitgebleven. Om die reden ontstaat er een positief resultaat. Op jaarbasis zijn er minder uren geïndiceerd dan in 2024. Het verzilverings-percentage is gelijk (86%). Er is nog altijd sprake van arbeidskrapte waardoor indicaties niet meteen verzilverd kunnen worden. De loonstijgingen in 2025 en 2026 als gevolg van cao-onderhandelingen zijn verwerkt in de tarieven. Vanaf juni 2025 hebben we nieuwe contracten met acht organisaties voor het leveren van hulp bij het huishouden. Met deze organisaties maken we afspraken over de wijze waarop de beschikbare hulpen zo efficiënt mogelijk ingezet kunnen worden.

Hulpmiddelen

Bij dit onderdeel treedt een nadeel op. We zien een toename in de verstrekking van driewielfietsen, scootmobielen en aandrijfondersteuning. De combinatie van prijsstijging door indexatie en duurdere productmix leidt tot een meeruitgave in 2025.

Woonvoorzieningen

Het voordeel bij woonvoorzieningen (trapliften) wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door dekkingsmogelijkheden van een deel van de kosten binnen GALA.

PGB

Bij dit onderdeel treedt een voordeel op. Dit op basis van de meest recente informatie van de SVB. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kosten bij de pgb's huishoudelijke hulp.

Overig

Het voordeel bij deze categorie wordt veroorzaakt door lagere kosten inzake de mantelzorgcomplimenten en kortdurend verblijf WMO.

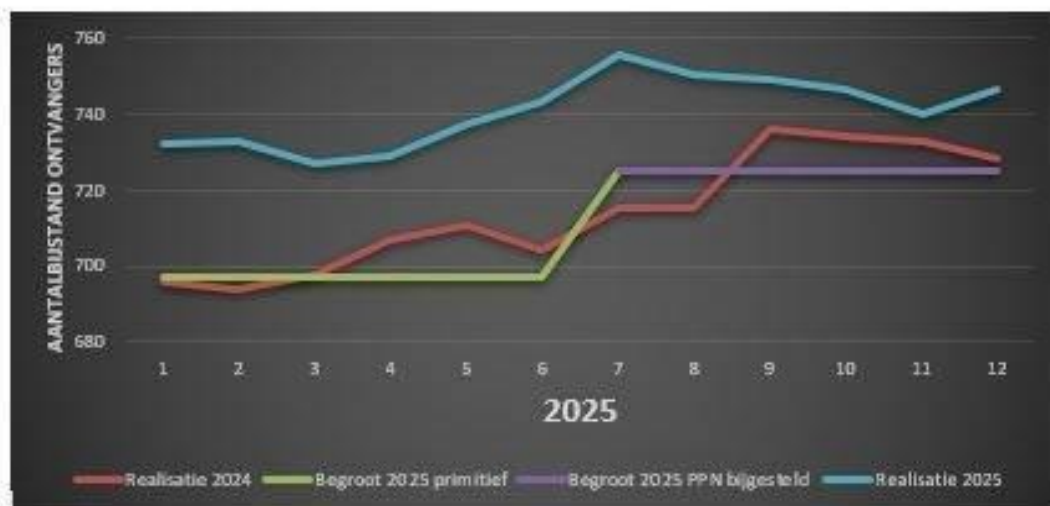
Begroting BUIG

In de primitieve begroting van 2025 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 697 uitkeringsgerechtigden. We zijn gestart in 2025 met 732 uitkeringsgerechtigden. In de loop van het jaar zagen we een gestage stijging van het bestand naar uiteindelijk 746. Deze ontwikkeling komt voort uit een aanhoudend hoge instroom en teruglopende uitstroom van uitkeringsgerechtigden, waarbij uitstroom naar werk een kleiner aandeel heeft. Deze ontwikkeling past in een regionale en landelijke trend. In 2025 is het bestand met 2% gestegen. De financiële effecten lijken voort te komen uit de sterke stijging van het bestand in Q3 en Q4 van 2024. Waar deze stijging in 2024 nog een beperkt financieel effect had, is het effect in 2025 financieel duidelijk merkbaar, en zal een beroep gedaan worden op de Vangnetuitkering Participatiewet 2025 voor €1.4 miljoen.

Tabel Buig 2025 inkomsten en uitgaven Wijchen

x € 1000	Begroot primitief 2025	Begroot actueel 2025	Jaarrekening 2025	Saldo 2025
Opbrengsten	11.523	12.282	12.320	38
Kosten	13.829	14.750	14.886	-136
Inzet reserve				-
Totaal	-2.307	-2.468	-2.566	-98

Grafiek ontwikkeling bijstandsgerechtigden 2025

Bijzondere bijstand

De voorgaande jaren kenmerkten zich vooral door een stijging van de uitgaven aan met name de incidentele kosten (met name woninginrichting) en de individuele studietoeslag. Dat is dit jaar niet anders. Er is over heel 2025 sprake van een overschrijding van deze budgetten ten opzichte van de begroting 2025. Deze overschrijding wordt opgevangen binnen de overige regelingen bijzondere bijstand.

De stijging is een direct gevolg van de taakstelling huisvesting van vergunninghouders (ook wel statushouders). De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel vergunninghouders gemeenten een plaats moeten geven om te wonen. In 2025 zijn in de gemeente Wijchen 56 volwassenen en 40 kinderen gehuisvest, waarvan minimaal 16 gezinsuitkeringen verstrekt. Dit jaar is dus opnieuw een overschrijding op de post incidentele kosten te zien. Zo ook op de post individuele studietoeslag. Een deel van de uitgaven op 'incidentele kosten' vloeit de komende jaren terug. Dit komt omdat deze kosten meestal via kredieten worden gedaan, die in 3 jaar weer moeten worden afgelost voor zover de situatie van het huishouden dit toelaat.

Ook zien we dat de uitgaven voor de collectieve ziektekostenverzekering zijn gestegen. Onze premiebijdrage is een vast bedrag, waardoor de toename geheel toe te schrijven is aan nieuwe deelnemers.

Bij de overige regelingen zien we met name voor de uitgaven aan bewindvoering een daling. Mogelijk is dit een gevolg van de verkorte termijn van een schuldhelpverleningstraject. Deze ging in 2023 van 3 jaar naar 1,5 jaar. De uitgaven voor de collectieve ziektekostenverzekering lagen in 2025 8,8% hoger dan in het voorgaande jaar.

Vluchtelingen intern. werknemers en huisvesting

Wat waren we van plan?

Continueren opvang ontheemden Oekraïne

We hebben een aanbesteding voor locatieleiding en beveiliging in behandeling in 2024 en zullen met de gegunde partij afspraken maken voor tweede helft 2024 en de verdere duur van de regeling voor ontheemden uit Oekraïne in 2025 en verder. Samen met het Rijk van Nijmegen intensiveren we de samenwerking voor de nul-vleugel (opvang met zorg) en inzet Sterker als maatschappelijk werk.

Gerealiseerd:

We hebben een opvanglocatie in de Piusstraat voorzien van beveiliging, locatieleiders, maatschappelijk werkers en vluchtelingenwerk. De begeleiding is gericht op zo veel mogelijk zelfstandigheid en orde en rust in de voorziening. Met Talis hebben we afgesproken het huurcontract te verlengen tot einde RTB-maart 2027. Dit omdat de oorlog in Oekraïne nog steeds niet voorbij is en de vluchtelingen nog niet huiswaarts kunnen keren. We wachten op helder overheidsbeleid over de periode na het verlopen van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor vluchtelingen uit Oekraïne. Zodra dit duidelijk is zullen we hierop anticiperen.

Exploitatieoverzicht X € 1.000	Begroting totaal	Jaarrekening
Sociale ondersteuning en zorg	541	440
Lokatieleiding/beveiliging	614	663
Huur flexwoningen	1.631	1.500
Overige kosten incl energie	633	307
Bijdragen van het Rijk	-3.683	-3.630
Eigen bijdrage deelnemers	-156	-173

Exploitatieoverzicht X € 1.000	Begroting totaal	Jaarrekening
Afdracht eigen bijdragen aan het Rijk	156	173
Leefgeld	125	124
Uitvoeringskosten wdw	139	185
Totale exploitatie	0	-441
Egalisatie met reserve	0	141
Eindsaldo	0	0

Continueren Tussenthuis

In september 2024 opent het Tussenthuis voor statushouders.

We zetten in op het goed landen van de statushouders in onze gemeenschap door extra aandacht te besteden aan het samenleven in de buurt en het begrijpen van de normen en waarden in Nederland. Ook starten we direct de inburgering op zodat statushouders zo goed mogelijk voorbereid uit kunnen stromen naar hun uiteindelijke woning of appartement. We werken intensief samen met Talis voor doorstroom naar definitieve huisvesting en met de huismeesters voor sociale samenhang in het TussenThuis en de buurt.

Exploitatieoverzicht x € 1000	Begroting totaal	Jaarrekening
Lokatieleiding/beveiliging/overige	508	205
Huur	192	196
Uitvoeringskosten wdw	50	81
Totale kosten	410	482
Bijdrage Rijk	-600	-516
Huur	-150	-160
Totale baten	-750	-676
Totaal exploitatie	-340	-194
Egalisatie	340	194
Saldo	0	0

Gerealiseerd:

We hebben sinds september 2024 een TussenThuis voor 28 statushouders. In december 2025 hebben we een evaluatie opgestart. Dit omdat we door de vele na-reizigers die de komende maanden in Nederland aankomen ruimschoots de taakstelling gaan behalen. Na-reizigers zijn familieleden van de statushouder (referent) die al in onze gemeente woont en waarvan de IND heeft beoordeeld dat ze naar Nederland mogen komen om zich te vestigen bij hun familielid. Daarom zijn we per december gestopt met de instroom van statushouders in het TussenThuis. We willen alle opgedane ervaring gebruiken voor het aanvullen van ons integratiebeleid.

We werken aan een voorstel om van het TussenThuis een flexibele opvang te maken voor zowel statushouders als ontheemden uit Oekraïne. Door het plaatsen van ontheemden uit Oekraïne in het TussenThuis kunnen we woningen vrijspelen in de noodopvang voor ontheemden uit Oekraïne aan de Piusstraat. Talis kan deze vrijgekomen appartementen beschikbaar stellen voor sociale huur (starters en jongeren).

We blijven werken met locatieleiding en beveiliging. Zo kunnen de bewoners zelfstandig leven, maar hebben zij ook iemand om op terug te kunnen vallen als dat nodig is. Ook zorgen we met deze inzet voor een goede integratie in de buurt en samenleving en een prettige sfeer in huis.

Realiseren AZC

We gaan verder met de ontwikkeling van een AZC middels een aanbesteding. Ook zullen we benodigde vergunningen aanvragen en hierbij het participatie traject doorlopen.

Om de aanwonende optimaal te kunnen betrekken starten we een klankbordgroep op voor aanwonenden en bedrijven in de loop van 2024 met een voortgang in 2025. Dit doen we samen met het COA.

Gerealiseerd:

We hebben vertraging opgelopen in de ontwikkeling door aanvullende flora en fauna onderzoeken in het gebied. Met name het compensatieplan voor de das vraagt meer tijd. We zijn aan het onderzoeken en uitwerken op welke wijze het azc kan worden gebouwd waarbij we de compensatie voor de das meenemen. Dit is nog in een uitzoek- en uitwerkfase. Zodra we verder zijn zullen we uw raad informeren. De leden van de klankbordgroepen zijn geïnformeerd over de vertraging en de reden waarom. We gaan weer in gesprek met de klankbordgroepen zodra we helderheid hebben over het vervolg. In de tussentijd houden we hen via de mail op de hoogte.

Beleidskader huisvesting internationale medewerkers

In 2025 bieden we het lokale beleidskader huisvesting internationale medewerkers voor vaststelling aan de gemeenteraad. Hierin borgen we de huisvesting, de registratie en stellen we de internationale werknemer centraal. Daarnaast zorgen we voor kaders voor communicatie en participatie, controle en handhaving en stemmen we regionaal af.

Gerealiseerd:

Op 29 januari 2026 heeft de gemeenteraad het beleidskader huisvesting internationale werkwerkers Wijchen vastgesteld. Op dit moment stellen we de beleidsregels op waarmee we mogelijkheden voor realisatie van huisvestingslocaties creëren (we nemen zelf geen initiatief), stellen we kaders op voor de registratie en stellen we de internationale werknemer centraal. Daarnaast zorgen we voor kaders voor communicatie en participatie, controle en handhaving. Het College van B&W stelt de beleidsregels vast.

Statushouders

De taakstelling in 2025 is ruimschoots gerealiseerd. Dit heeft te maken met de huisvesting van veel nareizigers. In kwartaal 4 2025 is een brandbrief naar het ministerie gestuurd over de gevolgen die het nieuwe beleid, m.b.t. na-reizigers, voor ons als gemeente heeft. Nareizigers moeten we namelijk verplicht huisvesten, ook als de taakstelling al is behaald. Ook hebben we het TussenThuis geëvalueerd en besloten voorlopig geen nieuwe statushouders in te laten stromen omdat we door het hoge aantal na-reizigers al voldoen aan de taakstelling.

Gerealiseerd:

We hebben voldaan aan onze taakstelling,.

We zijn in oktober 2025 geconfronteerd met het sneller instromen van na-reizigers naar de gemeente. Met het COA hebben we inmiddels afspraken gemaakt over het doorsturen van na-reizigers indien de huisvesting van het familielid dat hier al woont hier niet voor geschikt is (te klein). We hebben een brandbrief gestuurd naar het ministerie over de gevolgen die het nieuwe beleid m.b.t. na-reizigers voor ons als gemeente heeft. Ook hebben we het TussenThuis geëvalueerd en besloten voorlopig geen nieuwe statushouders in te laten stromen omdat we door het hoge aantal na-reizigers al voldoen aan de taakstelling. Voor verdere informatie verwijzen we naar rubriek TussenThuis.

Samenwerking vluchtelingen programma

Samen met het Rijk van Nijmegen intensiveren we de samenwerking met een regionaal expertiseteam. Dit wordt betaald uit de spreidingswetmiddelen die we vanuit het Rijk ontvangen. Verder werken we samen aan verschillende thema's in werkgroepen. Denk aan de duurzame opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV) in de regio en uitwerking van veranderende beleidsregels zoals de inning van de eigen bijdrage voor ontheemden uit Oekraïne en het lange termijn beleid voor ontheemden uit Oekraïne.

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
144439	Beleidskader arbeidsmarkt en re-integratie "Klaar voor nieuwe kansen!"
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
21 62331	Betaalbaarheid Hulp bij het huishouden
23 1055312	Beslisnota Beleidsplan 'Geldzorgen, armoede en schulden'
23 138869	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
23 140751	Regioprogramma Jeugd
299103	Informatienota Robuust sociaal team en stevige sociale basis

Wat kost het

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
- 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgesplitst naar Wmo.
- 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgeplitst naar Jeugd.
- 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die niet kunnen worden uitgesplitst naar Wmo en Jeugd
- 6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.
- 6.4 WSW en beschut werk; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening, die de MGR voor Wijchen uitvoert.
- 6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.
- 6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo); Tot dit taakveld behoren hulpmiddelen en diensten om zelfstandig te kunnen functioneren voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.
- 6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo); Hulp bij het huishouden en eigen bijdragen die vallen onder het abonnementstarief.
- 6.712 Begeleiding (Wmo); Begeleiding, Persoonlijke verzorging, Kortdurend verblijf, Overige ondersteuning gericht op het individu of huishouden/gezin.
- 6.713 Dagbesteding (Wmo); Dagbesteding en Overige groepsgerichte ondersteuning.
- 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo); Baten en lasten van overige maatwerkarrangementen moeten op dit taakveld worden geboekt als ze niet kunnen worden toebedeeld aan de taakvelden 6.711, 6.712 of 6.713.
- 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal; Dit taakveld omvat lokaal ingekochte jeugdhulp (alleen eigen gemeente) en subregionaal ingekochte jeugdhulp (waarbij een deel, maar niet alle gemeenten uit de regio samen inkopen). Ambulante zorg in natura betreft vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder.
- 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau ingekochte ambulante zorg: vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder. Bij dit taakveld wordt de hulp met de volledige jeugdzorgregio ingekocht, maar niet landelijk. Daarmee omvat dit taakveld ook bovenregionale ingekochte zorg (meerdere regio's gezamenlijk).
- 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte ambulante zorg in natura, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). Bij ambulante hulp woont een jongere thuis, dus niet bij de aanbieder.
- 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal; In dit taakveld gaat het om op lokaal niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.
- 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.
- 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.

6.791 PGB Wmo; Op dit taakveld staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.792 PGB Jeugd; Op deze functie staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.811 Beschermd wonen (Wmo); dagbesteding voor mensen die in Beschermd Wonen verblijven, lasten die betrekking hebben op het pakket Beschermd Thuis.

6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo); Opvang, spoedopvang, overige beschermd wonen en opvang.

6.821 Jeugdbescherming; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdbescherming. Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter dwingend opgelegd. Het doel van de jeugdbeschermingsmaatregel is het opheffen van de bedreiging voor de ontwikkeling van het kind.

6.822 Jeugdreclassering; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdreclassering. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo; Op dit taakveld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Wmo, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Wmo.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd; Op dit taakveld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Jeugd, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Jeugd.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.738	-4.796	-6.168
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	-3	-12
6.3 Inkomensregelingen	-12.426	-12.643	-12.445
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.141	-1.217	-818
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-24	-29	-93
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-331	-407	-341
6712 Begeleiding (WMO)	0	0	-44
6792 PGB Jeugd	0	1	-3
6811 Beschermd wonen (WMO)	-894	-752	-473
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-50	-16	-1
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0
Lasten			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.824	8.178	7.804
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	1.978
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	1.959	1.886	484
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.071	982	73
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	401	311	287

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
6.3 Inkomensregelingen	18.671	18.785	17.271
6.4 WSW en beschut werk	4.442	4.251	4.303
6.5 Arbeidsparticipatie	4.530	4.045	3.457
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	728
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.459	2.339	1.816
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	5.137	4.866	4.441
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	370
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	232
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	83
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	87
6712 Begeleiding (WMO)	3.870	3.716	3.156
6.72a Jeugdhulp begeleiding	0	0	217
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	0	31
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	14
6713 Dagbesteding (WMO)	1.011	970	874
6.73a Pleegzorg	0	0	6
6.73b Gezinsgericht	0	0	9
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	42
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	239	234	93
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	52
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	15
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	358	293	0
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	11.479	11.079	11.293
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	357	429	1.144
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	14	14	0
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.037	4.627	3.407
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	626	487	0
6791 PGB WMO	147	126	105
6792 PGB Jeugd	217	229	169
6811 Beschermd wonen (WMO)	688	134	231
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	125	74	33
6821 Jeugdbescherming	811	765	707
6822 Jeugdreclassering	221	203	161
6.82a Jeugdbescherming	0	0	163
6.91 Coördinatie en beleid WMO	540	472	214
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	447	406	491
Resultaat voor inzet reserves	54.079	50.039	45.645

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
6.1 Afs.R: Kulturhus Bergharen	-42	-42	-42
6.1 Afs.R: MFA Huurlingsedam	-11	-11	-11
6.1 Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	-25	-25	-25

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
6.1 BR: Eenmalige middelen	0	0	-65
6.1 ER: 2D's WMO-JEUGD	400	400	0
6.1 ER: Onderhoud Overige gebouwen	-300	-55	-358
6.1 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	0	29
6.1 BR: Revolverend fonds duurzaamheid	0	0	12
6.1 ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting	463	635	1.699
6.1 BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties	0	0	-10
6.1 Afs.R: Verduurzaming mozaiek	-23	-23	-23
6.3 ER: WWB I-deel	0	0	-76
6.5 BR: Integratie en participatie statushouders	-2	-2	87
6.21 ER: 2D's WMO-JEUGD	-60	-60	3
6.21 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	2	2	19
6.60 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	0	198
6811 ER: Beschermd wonen	227	639	426
6812 ER: Beschermd wonen	0	0	134
6.22 ER: 2D's WMO-JEUGD	34	34	162
6752 ER: 2D's WMO-JEUGD	536	804	-282
6792 ER: 2D's WMO-JEUGD	-15	-15	-13
6762 ER: 2D's WMO-JEUGD	-708	-708	747
6753 ER: 2D's WMO-JEUGD	-22	-22	-133
6821 ER: 2D's WMO-JEUGD	172	172	-27
6822 ER: 2D's WMO-JEUGD	-70	-70	-44
6711 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	60	60	253
6791 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	26	26	59
6712 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	-138	-138	-271
6713 ER: 2D's WMO-JEUGD	0	0	-55
6713 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	-15	-15	19
6714 ER: Uitvoering WMO beleidsplan	90	90	-3
6.23 ER: 2D's WMO-JEUGD	0	0	0
6751 ER: 2D's WMO-JEUGD	1.623	1.623	0
Totaal mutaties met reserves	2.205	3.302	2.411

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-19.602	-19.863	-20.397
Lasten	73.682	69.903	66.042
Reserves	2.205	3.302	2.411
Gerealiseerd resultaat	56.284	53.342	48.056

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
6.1	0	287	287
In aanloop naar het plan van aanpak Diepvoorde is er wat vertraging ontstaan in de verdere wijkontwikkeling Hart van Zuid. Voor 2026 hebben we een uitgebreid projectbudget beschikbaar om hier voortvarend mee aan de slag te gaan.	0	52	52
Voordeel op MFA Brink en MFA Zandloper met name door te weinig begrote huurinkomsten.	0	53	53
Voordeel vanwege niet begrote huur inkomsten bij de MFA Noorderlicht.	0	63	63
WMO: bij het onderdeel mantelzorg treedt een voordeel op. Een deel van de mantelzorgcomplimenten wordt in 2025 vanuit het GALA- budget mantelzorg gedekt.	0	23	23
Er treedt een incidenteel voordeel op de onderdelen: schoolmaatschappelijk werk, ecosysteem mentale gezondheid (GEM) en inclusie.	0	36	36
We hebben meer subsidie uit de SPUK Sport kunnen realiseren ter compensatie van kostprijsverhogende BTW op sportactiviteiten.	0	22	22
Gedurende 2025 is in afwijking van het MJOP minder uitgegeven aan het onderhoud dan gepland voor o.a. het gemeentekantoor, MFA de Brink, OZO, het Achterom en MFA Batenburg.	0	245	245
Het ongebruikte bedrag is gedoteerd aan de voorziening MJOP.	0	-245	-245
De regionale samenwerking op het gebied van vluchtelingen was passend binnen de regionaal ontvangen middelen, daarom kan de bijdrage vanuit de gemeente vervallen.	0	40	40
De exploitatie van de opvang van ontheemden is €171 positiever uitgevallen dan verwacht in november.	0	171	171
Dit saldo is gestort in de egalisatiereserve vluchtelingen en huisvesting.	0	-171	-171
Overig	0	-2	-2
6.21	0	73	73
Voordeel op eerstelijnszorg met name doordat posten onder beschermd wonen gebracht kon worden.	0	25	25
Voordeel op doorberekende kosten WDW.	0	47	47
Overig	0	1	1
6.22	0	89	89
JEUGD: het onderdeel preventief justitieel kader laat een voordeel zien. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kosten consultatie en advies.	0	37	37
Voordeel op doorberekende kosten WDW.	0	52	52
6.23	0	92	92
We zijn in 2025 nog gestart met de uitbreiding van taken van het sociaal team en de inzet van de daarvoor benodigde extra formatie (bestedingsplan Robuuste toegang). Daarnaast zijn de budgetten voor gerechtelijke procedures en de Lokale aanpak Hervormingsagenda Jeugd 2025 niet volledig benut. In 2025 hebben we vooral ingezet op de voorbereiding van stevige sociale teams en een solide sociale basis. Om dit zorgvuldig te	0	91	91

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
doen, start de extra inzet die hiervoor nodig is pas in 2026.			
Overig	0	1	1
6.3	-40	144	104
Thema BUIG: voordeel BUIG door hogere verhaaluitkeringen.	0	31	31
Thema BUIG: nadeel op BBZ.	0	-26	-26
Nadeel op afwikkeling van de regeling TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers).	0	-31	-31
Nadeel op Bijzondere bijstand met door stijgende kredieten die verstrekt zijn voor de inrichting van nieuwkomers. Deze middelen vloeien komende 3 jaar weer terug naar het gemeente.	-40	0	-40
Voordeel op schuldhulpverlening door ontvangen circulaire middelen vanuit het rijk voor het onderdeel "dienstverlening aanpak armoede en schulden".	0	123	123
Er zijn in 2025 minder kwijtscheldingen voor de gemeentelijke belastingen verleend dan was voorzien.	0	18	18
Voordeel op doorberekende kosten WDW.	0	30	30
Overig	0	-1	-1
6.4	0	191	191
MGR Werkbedrijf: voordeel op Sociale Werkvoorzieningschap (SW) op basis van de voorlopige jaarrekening. De impuls gelden middelen die in de circulaire (algemene uitkering) zijn ontvangen in 2024 laten we vrijvallen, omdat de MGR deze middelen niet nodig heeft.	0	191	191
6.5	0	561	561
MGR Werkbedrijf: voordeel op participatiebudget met name door inzet van eigen participatiecoaches. Hierdoor ontstaat een lagere bijdrage aan het werkbedrijf. Daarnaast heeft de gemeente Nijmegen eenmalig korting verleend n.a.v. de toepassing van de nieuwe kostenverdeelssystematiek.	0	311	311
MGR Werkbedrijf: voordeel op het onderdeel Op Weg naar Werk, op basis van de voorlopige jaarrekening.	0	6	6
Thema BUIG: nadeel op de bijdrage aan de MGR voor het verrichten van de loonkostensubsidies.	0	-102	-102
Voordeel op statushouders wat ontstaat in combinatie met de inburgeringsmiddelen die we ontvangen.	0	343	343
Overig	0	3	3
6.60	0	125	125
Relatief klein voordeel op Wmo vervoervoorziening.	0	7	7
WMO: op het onderdeel hulpmiddelen treedt een nadeel op. Zie het thema WMO voor een verdere toelichting.	0	-28	-28
WMO: op het onderdeel woonvoorzieningen treedt een voordeel op. Voor een verdere toelichting zie het thema WMO.	0	137	137
Op het onderdeel indicaties WMO voorzieningen treedt een voordeel op. Oorzaak: hogere inkomsten leges gehandicaptenparkeerkaarten.	0	7	7
Overig	0	2	2
6.91	0	35	35
Op het onderdeel uitvoering WMO beleidsplan treedt een voordeel op. Dit betreft grotendeels subsidiebudget en lagere	0	35	35

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
inzet wijkverpleegkundigen.			
6.92	0	41	41
De lumpsumbijdrage voor de essentiële functies valt lager uit dan begroot. De onderdelen mobiele brigade en integrale zorg zijn later gestart dan gepland. Ook zijn er bij integrale zorg minder FTE ingezet en wordt er een terugbetaling verwacht vanuit het Regionaal ondersteuningsbureau agv positief jaarresultaat.	0	41	41
6711	0	347	347
WMO: Op het onderdeel huishoudelijke verzorging treedt een voordeel op. Voor een verdere toelichting zie het thema WMO.	0	346	346
Overig	0	1	1
6712	0	154	154
WMO: het onderdeel WMO begeleiding inclusief pgb's laat een voordeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema WMO.	0	153	153
Overig	0	1	1
6713	0	41	41
WMO: bij het onderdeel dagbesteding treedt een voordeel op. Zie het thema WMO voor een verdere toelichting.	0	41	41
6714	0	5	5
Overig	0	5	5
6751	0	65	65
JEUGD: op de lokale ambulante producten treedt een voordeel op. De belangrijkste oorzaak zit op de inzet dagbehandeling Eerste stap. Zie ook thema Jeugd.	0	45	45
Het doorbraakbudget is in 2025 niet ingezet. Dit levert een voordeel op.	0	15	15
Overig	0	5	5
6752	0	131	131
JEUGD: het onderdeel persoonlijke verzorging Jeugd laat een voordeel zien.	0	18	18
JEUGD: het onderdeel ambulante begeleiding Jeugd laat een voordeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	396	396
JEUGD: het onderdeel verblijf Jeugd excl. deeltijd / logeren laat een voordeel zien.	0	39	39
JEUGD: het onderdeel ambulante behandeling Jeugd laat een voordeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	78	78
JEUGD: op het onderdeel dagbehandeling treedt een voordeel op. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	57	57
JEUGD: het onderdeel vervoer Jeugd laat een nadeel zien.	0	-3	-3
JEUGD: het onderdeel jeugd GGZ zonder verblijf laat een nadeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	-282	-282
JEUGD: het onderdeel jeugdhulp crisis laat een voordeel zien.	0	23	23
JEUGD: het onderdeel GGZ verblijf laat een voordeel zien.	0	73	73
JEUGD: een deel van het positieve saldo van de JEUGD budgetten (TV 6.752) egaliseren we met de daarvoor bestemde reserve, tot het vastgestelde plafond van de reserves is bereikt. Zie ook toelichting in het thema Jeugd.	0	-269	-269
Overig	0	1	1
6753	0	-72	-72

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
JEUGD: het onderdeel landelijke ambulante jeugdhulp (LTA ambulant) laat een nadeel zien.	0	-73	-73
Overig	0	1	1
6762	0	411	411
JEUGD: het onderdeel pleegzorg Jeugd laat een voordeel zien.	0	15	15
JEUGD: het onderdeel verblijf exclusief behandeling gezinsgericht laat een voordeel zien.	0	98	98
JEUGD: het onderdeel verblijf inclusief behandeling overig laat een voordeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	118	118
JEUGD: het onderdeel verblijf exclusief behandeling overig laat een voordeel zien. Voor een verdere toelichting zie het thema Jeugd.	0	230	230
JEUGD: het onderdeel gesloten jeugdzorg laat een nadeel zien. Dit betreft de jeugdhulp aan een client waarbij het maatwerk-tarief per etmaal hoger uitvalt dan vooraf rekening mee gehouden.	0	-51	-51
Overig	0	1	1
6763	0	139	139
JEUGD: het onderdeel jeugdhulp met verblijf landelijk (LTA verblijf) laat een voordeel zien.	0	139	139
6791	0	20	20
WMO: bij de pgb's huishoudelijke hulp treedt een voordeel op.	0	20	20
6792	0	-12	-12
JEUGD: bij de pgb's Jeugd treedt een nadeel op.	0	-12	-12
6811	0	0	0
Vanaf 1-1-2025 worden de lasten en baten van de centrummiddelen BW en MO gedeeld met de regiogemeenten van Gelderland-Zuid, onafhankelijk van de ingangsdatum van de feitelijke doordecentralisatie. De middelen worden aangewend voor het uitvoeren van de afspraken gemaakt in het beleidskader Samen Dichtbij. Hierin is afgesproken de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis te maken en dit lokaal te organiseren. Op dit moment wordt het budget niet volledig benut en treedt er een voordeel op. We verwachten de komende jaren een toename van kosten en afname van inkomsten.	0	872	872
Beschermd wonen: niet besteed middelen worden gedoteerd aan de egalisatiereserve Beschermd Wonen. In de komende jaren gaan de inkomsten beschermd wonen dalen en de uitgaven stijgen. Mocht dit uit de pas lopen, dan zal er beroep worden gedaan op de egalisatiereserve.	0	-872	-872
6812	0	51	51
Voordeel op wet verplichte GGZ.	0	51	51
6821	0	46	46
JEUGD: bij het onderdeel Jeugdbescherming treedt een voordeel op.	0	43	43
Overig	0	3	3
6822	0	18	18
JEUGD: bij het onderdeel Jeugdreclassering treedt een voordeel	0	18	18

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
op.			
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	-40	2.982	2.942

7. Volksgezondheid en Milieu

Algemeen

We willen een veilige, duurzame, gezonde en vitale gemeente zijn. We moedigen een gezonde leefstijl aan en beschermen en verbeteren de milieukwaliteit van de leefomgeving. Zo moedigen we ideeën aan die voor een lange tijd bijdragen aan een gezonde leefstijl en ondersteunen. We hebben hierbij extra aandacht voor kwetsbare groepen, waardoor we proberen de verschillen in gezondheid te verkleinen.

We streven naar een schone en aantrekkelijke leefomgeving met toelaatbare milieurisico's en voldoende grondstoffen, nu en in de toekomst. Dit betekent dat we het beheer van de openbare ruimte en de openbare gebouwen op orde moeten hebben. We stimuleren de samenleving tot milieubewust en duurzaam handelen. De focus ligt daarbij op het aanpassen aan de klimaatverandering, andere energiebronnen gebruiken en zaken hergebruiken.

Duurzaamheid is een breed begrip en kent meer opgaven. Het gaat bij volksgezondheid en milieu vooral over energietransitie, klimaatadaptatie, waterbeheer, afvalreductie en gezondheid. Hierin pakken we onze verantwoordelijkheid en we zetten actief op in. In het Strategisch Kompas staat dat we actief op zoek gaan naar andere energiebronnen. Hierbij volgen we het landelijke beleid en tempo. En zoeken we actief naar nieuwe ideeën en kansen.

	Omgaan met klimaatverandering
	Naar een energie neutrale en duurzame toekomst
	Afval: opgeruimd staat netjes
	Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg

Omgaan met klimaatverandering

Ons klimaat verandert en dat heeft invloed op ons dagelijks leven. Perioden van hele erge hitte, neerslag en droogte komen steeds vaker voor. In bestaande en nieuwe wijken zorgen we ervoor dat we beter omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. We richten de fysieke leefomgeving in tegen krachtig water en passen deze aan de verandering van het klimaat aan. Hierdoor hebben we minder wateroverlast, verdroging en hittestress.

Wat waren we van plan?

Bewustzijn en zelfwerkzaamheid

We vinden het belangrijk dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Dit doen wij door klimaatbewustzijn en zelfwerkzaamheid in de samenleving te stimuleren. We zetten de campagne Een groener Wijchen voort.

Gerealiseerd:

Op 14 en 21 mei 2025 zijn wijkacties gehouden in het kader van de campagne Een groener Wijchen. Het ging ditmaal om de wijken in Wijchen West, Wijchen Oost, het centrum en de kernen Niftrik, Balgoij en Batenburg en omgeving. Op 27 september is een gemeentebrede groenmarkt gehouden op het Marktplaatsplein in Wijchen. Eind 2025 is de looptijd van de campagne (2023-2025) verstreken. De campagne is geëvalueerd als onderdeel van de rapportage Klimaatadaptatie Wijchen: stand van zaken 2025. Deze wordt middels een informatienota aan de Raad voorgelegd (maart 2026). Met het restbudget wordt in 2026-2027 nog een aantal kleinschalige acties georganiseerd en de communicatie gecontinueerd. Verder communiceerden we in 2025 op de gemeentepagina en social media over klimaatadaptatie naar aanleiding van landelijke dagen, zoals de Week van het water. Ook verscheen een Specialpagina in de Wegwijs, waarbij de thema's klimaatadaptatie, energie en groen werden gecombineerd.

Klimaatbewuste inrichting van wijken

In wijken en dorpen en op bedrijventerreinen houden we rekening met gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen in de wijk en door water meer ruimte te geven, zoals bij de projecten Huurlingsedam en Rivierduin Bergharen.

Gerealiseerd:

Dit loopt via de desbetreffende projecten, in bijzonder ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte. Alle projecten worden getoetst op het waterbelang. De ruimtelijke ontwikkeling en inrichting moet klimaatbestendig en waterrobuust zijn. Verder is eind 2025 de inbedding van klimaatadaptatie in beleid en handelen van de gemeente geëvalueerd als onderdeel van de rapportage Klimaatadaptatie Wijchen: stand van zaken 2025. De rapportage geeft o.a. inzicht in de aanpak en effecten van het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte door aanleg van infiltratie- en bergingsvoorzieningen, minimaliseren van verharding en aanleg van (waterbergend) groen.

Regionale Adaptatie Strategie

In de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) werken we samen met andere gemeenten aan klimaatbestendigheid en de communicatie daar omheen.

Gerealiseerd:

Maart 2025 heeft de gemeente Wijchen de samenwerkingsovereenkomst SKAN 2025-2035 ondertekend (Samenwerking Klimaatadaptatie en Afvalwaterketen regio Nijmegen) en ingestemd met het Regionaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2024-2030 (Z25 289652). Hiermee is afgesproken dat we op bepaalde onderdelen in de regio samenwerken. De meerwaarde voor de gemeente Wijchen is tot nu toe vooral gelegen in kennisdeling (in bijzonder over de borging van klimaatadaptatie binnen de gemeentelijke organisatie), instandhouding van de regionale website Verander jij mee (hiernaar verwijzen we op de gemeentelijke website en binnen de campagne Een groener Wijchen) en afstemming met het gebiedsproces Groenblauwe raamwerk.

Water en bodem sturende kaders ruimtelijke plannen

Binnen de Groene MetropoolRegio (GMR) onderzoeken we mede met het Waterschap een 'Water en Bodem sturende' kaders in het landschap voor toekomstige ruimtelijke plannen. Daarin wordt ook meegewerkt aan Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de Blauwe Motor.

Naar een energie neutrale en duurzame toekomst

Energieneutraal begint met energiebesparing: wat je niet verbruikt hoeft je ook niet op te wekken. De komende jaren zetten we verder in op energiebesparing. Ook maken we de overstap naar duurzame energiebronnen, zoals zon en wind en mogelijk nieuwe technieken. Daarbij houden we aandacht voor de betaalbaarheid van de opgave voor alle inwoners. En nieuwe technieken bieden kansen voor onze economie. Dit alles kan Wijchen niet alleen, dus werken we lokaal en regionaal samen.

Wijchen heeft in haar Lokale energie strategie (LES) gekozen voor actieve inzet aan het werken aan de klimaat doelen. Wijchen neemt tav energie opwek haar verantwoordelijkheid in een regionale opgave, vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES). Bij een nieuwe RES pakt Wijchen in gezamenlijkheid met de 15 gemeenten in de regio daar haar aandeel in.

Windenergie, zoals de 3 windmolens op Bijsterhuizen, levert een belangrijke bijdrage aan de opgave. Daarbij is draagvlak van omwonenden en de rest van de samenleving van belang. Wijchen heeft besloten te gaan werken met de landelijke gedragscode voor windenergie en heeft drie mogelijke locaties bepaald voor windenergie in de toekomst. Er komt in 2026 meer duidelijkheid over de voorkeurslocatie voor het hoogspanningsstation.

Naast wind, is zonne-energie is noodzakelijk voor de energietransitie. Zonnepanelen op daken hebben de voorkeur boven zonneparken. Als zonne-akkers nodig zijn, pakken we deze in een groene buffer, met aandacht voor goede landbouwgronden en biodiversiteit.

Ook ten aanzien van de transitie naar een aardgasvrije samenleving lopen diverse projecten. Naast de inzet van het energieloket en energiecoaches, is afgelopen jaar gestart met de Lokale Aanpak Isolatie. In 2026 komt er meer duidelijkheid over de haalbaarheid van een warmtenet voor Wijchen.

Wat waren we van plan?

Uitvoeringsprogramma Lokale energie strategie

In 2025 stellen we een uitvoeringsprogramma Lokale Energie Strategie vast waarin we de doelen, middelen en de interne en externe samenwerking handen en voeten geven. Ook hebben we uiterlijk medio 2025 een monitorings- en verantwoordingssysteem klaar voor het (controleren op het) behalen van de doelen.

Gerealiseerd:

De Lokale Energiestrategie is in juni vastgesteld door de raad. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma bevat een methodiek voor monitoring. In het tweede kwartaal van 2026 rapporteren we uitgebreider over de voortgang op het uitvoeringsprogramma van de LES in 2025. Hieronder volgt een beknopte toelichting per onderdeel.

Elektriciteit

- We verankeren de RES 2.0 en de zon- en windvisie in de Omgevingsvisie.
- We gaan voor zonnepark Bankhoef helpen invulling te geven aan de participatie en het gebiedsfonds. Tevens gaan we helpen in de onderhandeling met Liander om de aansluiting op het elektriciteitsnet te verzekeren.
- We gaan in pilots aan de slag met diverse oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet (netcongestie), zoals bijvoorbeeld de inzet van buurtbatterijen of een smart energy hub bij bedrijventerrein Bijsterhuizen.
- Ook zullen we in samenwerking met Liander in drie wijken in Wijchen het aantal transformatorhuizen uitbreiden en zwaardere kabels aanbrengen zodat het elektriciteitsnet toekomstproof wordt.

Gerealiseerd:

De Verrijking RES 1.0 is begin 2025 vastgesteld. De RES 2.0 wordt naar verwachting begin 2026 vastgesteld samen met de andere gemeentes uit de regio.

In de 'Visie Zon & Wind: op weg naar 2035' (2024) is besloten een tweede windpark in Wijchen te gaan realiseren. Het park wordt gekozen door middel van een maatschappelijke tenderprocedure. Tennet onderzoekt echter in twee van de drie zoekgebieden voor wind mogelijkheden voor de inpassing van een hoogspanningsstation. Daarom is de tenderprocedure gepauzeerd. De tenderprocedure wordt hervat als er meer duidelijkheid is over de locatie van het hoogspanningsstation.

We blijven in gesprek met zonnepark Bankhoef en Liander over de mogelijkheden voor een aansluiting om het park zo snel mogelijk te realiseren ondanks netcongestie. In 2025 heeft de gemeente principemedewerking verleend aan een batterij op Bankhoef om zo de kans op een tijdige aansluiting te vergroten.

In 2025 zijn er stappen gezet in de oprichting van een beheerstichting voor het omgevingsfonds van zonnepark Kampbroek (bij Hernen). Een bestuur is gevormd en de statuten zijn opgesteld. Eind 2025 is de eigenaar van het zonnepark gevraagd de financiële bijdrage te storten. Deze zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 volgen.

Eind 2025 hebben we met Liander een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de "Buurtaanpak": een proactieve methode om het laagspanningsnet van alle buurten in Wijchen toekomstvast te maken. Begin 2026 wordt er gestart met de plannen voor de volgende buurt in Wijchen.

We blijven inzetten op oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet. Zo worden de mogelijkheden voor grootschalige batterijopslag onderzocht en worden bedrijven op Bijsterhuizen ondersteund in het realiseren van een Smart Energy Hub. Zie ook speerpunt 3.1.

Wonen

Met het energieloket en energiecoaches blijven we inwoners stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Dat doen we in samenwerking met partners. We gaan voor een proactieve en gebiedsgerichte benadering en ontzorging.

Met het oog op de warmtetransitie worden het Warmteplan Wijchen en de actielijnen uitgewerkt in de Lokale Energiestrategie en voeren we die de komende jaren uit in een campagne, ontzorging en met wijkgerichte aanpak.

Voor de warmtetransitie stellen we een bronnenstrategie op. Hierin leggen we vast welke warmtebronnen en welke warmte-oplossingen voor welk deel van Wijchen gemaakt worden. Daarmee zal de bronnenstrategie de basis vormen voor de verdere uitvoering van de warmtetransitie in Wijchen.

Voor de buurten in het noordelijke deel van de kern van Wijchen onderzoeken we of het haalbaar is om een warmtenet te realiseren op basis van warmte van de ARN. In 2025 komt hier meer duidelijkheid over.

Gerealiseerd:

We hebben met het energieloket, energiecoaches, energieadviezen, subsidies en leningen inwoners gestimuleerd hun woningen te verduurzamen. Daarnaast hebben we de activiteiten uitgebreid naar VVE's en monumenten. Ook hebben is een nieuwe subsidieregeling in werking getreden om inwoners met een smalle beurs te ondersteunen met isoleren.

Communicatiecampagne 'Pak jouw moment', is van start gegaan. Deze draagt bij aan bewustwording en handelingsperspectief bij inwoners.

Voor de totstandkoming van het Warmteprogramma hebben we een routekaart opgesteld, die eind 2025 door de raad is aangenomen. Hiermee kunnen we het warmteprogramma vorm gaan geven en een bronnenstrategie en de mogelijke warmte-oplossingen verder uitwerken.

Voor de buurten in het noordelijke deel van de kern van Wijchen is onderzocht of een warmtenet op basis van warmte van de ARN haalbaar is. Dit is eind 2025 gedeeld met de raad die aanvullend onderzoek heeft gevraagd. Dit onderzoek wordt begin 2026 afgerond.

Werken

We stimuleren besparing van energie en de opwek van groene energie en spreken bedrijven daarop aan. We zetten hiervoor faciliteiten in, zoals het Energieloket Zakelijk Wijchen, een zakelijke duurzaamheidslening en adviezen van het Regionaal Expertiseteam Energie van de Groene Metropoolregio. Daarnaast maken we met de ODRN afspraken voor handhaving bij bedrijven die maatregelen moeten uitvoeren van de Erkende Maatregelen Lijst (EML).

Gerealiseerd:

De adviezen door het REE zijn uitgevoerd en de zakelijke duurzaamheidslening is benut. Daarnaast informeren we bedrijven regelmatig over de beschikbare informatie, adviezen en netwerken.

De handhaving bij bedrijven die maatregelen moeten uitvoeren van de Erkende Maatregelen Lijst is afgerond. In 2026 starten we met nieuwe energiecontroles. Ook hebben we bedrijven waarvoor dit relevant is geïnformeerd over de Label-C-verplichting voor kantoren.

Voor bedrijventerrein Bijsterhuizen is in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn om energie te delen, om zo samen netcongestie het hoofd te bieden. Als vervolg hierop heeft een aantal bedrijven een start gemaakt met de ontwikkeling van een energievoorziening.

Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

We gaan verder met verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen en organisatie aan de hand van de CO2-prestatieladder. Zo geven we het goede voorbeeld.

Gerealiseerd:

Met de CO2-prestatieladder hebben de CO2-uitstoot en het energieverbruik van de gemeentelijke organisatie in kaart gebracht. In ons eigen vastgoed hebben we klimaatinstellingen verbeterd, installaties geoptimaliseerd en energiezuinige installaties geplaatst. Bovendien zijn er onderzoeken gestart naar het volledig aardgasvrij maken van het gemeentehuis, en de plaatsing van accupakketten. Daarnaast werd het Mozaïek gerenoveerd. Deze werkzaamheden zijn naar verwachting gereed in april 2026. Verder gaan we over op groen aardgas. Dat is opgewekt door de vergisting van reststromen, en heeft daardoor een lagere CO2-uitstoot. Door deze ontwikkelingen hebben we onze doelstelling om ons eigen CO2-verbruik te verminderen aangescherpt van 12% reductie naar 37% reductie in 2027. Bovendien verwachten we 23% minder energie te verbruiken in 2027.

Afval: opgeruimd staat netjes

Gemeente en inwoners zorgen samen dat afval netjes opgeruimd wordt. We gaan door met het stimuleren van de huishoudelijke afvalscheiding. Hiermee willen we bereiken dat afvalstoffen weer als grondstof kunnen worden ingezet en de hoeveelheid te verbranden restafval wordt beperkt. Bij knelpunten zoeken we naar praktische oplossingen.

Wat waren we van plan?

Stimuleren van afvalscheiding

Onze afvalinzameling blijven we verbeteren. Daarbij hebben we aandacht voor het stimuleren van afvalscheiding: kwalitatief en kwantitatief. Hiervoor is een communicatiecampagne opgezet.

- In aangepaste vorm voortzetten van de campagne “Weet wat je achterlaat”. Besluitvorming over voortzetting volgt eind 2024.
- Uitwerken van een tweetal moties “afval onder de grond” en “Minder afval en mooier straatbeeld”. Hierbij wordt uitgewerkt hoe de afvalinzameling van de toekomst er uit moet zien bij nieuwe projecten en wordt uitgewerkt hoe bestaande infrastructuur breder ingezet kan worden.

Gerealiseerd:

De communicatiecampagne “Weet Wat Je Achterlaat” is eind maart 2025 afgerond. Beantwoording moties heeft plaatsgevonden. Een meningsvormende nota over het afvalbeleid is aangeboden aan de raad. Hierin staan bespreekpunten voor toekomstig beleid.

Roulerend inzamelpunt voor grofvuil

We werken uit hoe een proef met een tijdelijk roulerend inzamelpunt voor grofvuil in onze wijken kan werken. Hierbij wordt verkend hoe hiermee meer service kan worden verleend en dit binnen ons bestaande systeem kan passen.

Gerealiseerd:

De verkenning heeft een aantal aandachtspunten naar voren gebracht. In afstemming met de wethouder is besloten deze punten mee te nemen in een meningsvormende nota rondom afvalinzameling die aan de raad voorgelegd wordt. Dit om een bredere discussie over de uitdagingen en de uitgangspunten rondom afvalinzameling op te starten. De meningsvormende is aangeboden aan de gemeenteraad.

Zwerfafval

Zwerfafval gaan we tegen door in te zetten op bewustwording en het ondersteunen van initiatieven van inwoners om zelf zwerfafval op te ruimen.

Voortzetten aanpak zwerfafval door inzet Beestenbende en vrijwilligers die zwerfafval opruimen etc.

Gerealiseerd:

De aanpak is voortgezet.

Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg

We dragen zorg voor het inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Samen met waterschap, provincie en rijk geven wij zo invulling aan het kwalitatief en kwantitatief duurzaam waterbeheer.

Wat waren we van plan?

Afkoppelen

Van de riolering afkoppelen van 1 ha openbaar verhard oppervlak, in samenloop met reconstructies van de openbare ruimte.

Gerealiseerd:

In het 1ste kwartaal van 2025 is voor het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer fase 1 verzocht een bijdrage van € 78.000 over te maken voor het afkoppelen van 5.200 m2 verhard oppervlak. Dit bedrag is nog niet naar het project overgeboekt.

Uitvoeren maatregelen Denkstappenmodel

Uitvoeren maatregelen Denkstappenmodel kern Wijchen.

Gerealiseerd:

Is als PM-post in de begroting opgenomen (nog geen concrete kosten geraamd). De maatregelen en kosten worden nader geconcretiseerd bij het opstellen van het SSW kern Wijchen (zie ook hieronder). Naar verwachting is het SSW kern Wijchen gereed eind 2026/begin 2027. Voor de uitvoering van de maatregelen wordt aansluitend een kredietaanvraag aan de raad voorgelegd. Bij instemming kunnen de voorbereidingen worden gestart en daaropvolgend de uitvoering.

Onderzoek H2S inprikpunten

Onderzoek H2S inprikpunten mechanische riolering.

Gerealiseerd:

Vanwege capaciteitsgebrek doorgeschoven naar 2026.

Actualiseren BRP's/SSW's

Actualiseren BRP's/SSW's. BasisRioleringsPlannen / Systeemoverzichten Stedelijk Water (SSW's) geven inzicht in het hydraulisch (bergings- en afvoercapaciteit) en milieutechnisch (vuiluitworp bij overstorting) functioneren van het stedelijk watersysteem (riolering, wadi's, e.d.).

Gerealiseerd:

Wordt opgestart zodra het Onderzoek Denkstappenmodel is afgerond (naar verwachting 1ste kwartaal 2026). De beoogde maatregelen uit dit onderzoek worden aansluitend meegenomen en doorgerekend op het hydraulisch en milieutechnisch functioneren van het stedelijk watersysteem bij het opstellen van het Systeemoverzicht Stedelijk Watersysteem van kern Wijchen (zie ook hierboven).

Onderzoek waterkwaliteitspoor

Onderzoek waterkwaliteitspoor n.a.v. BRP's/SSW's.

Gerealiseerd:

Gaat hier om de kleine kernen van Wijchen. Vanwege capaciteitsgebrek doorgeschoven naar 2026.

Digitaliseren huisaansluitingen

Digitaliseren huisaansluitingen: De kaartjes met gegevens van huisaansluitingen zijn nog 'analoog' (gescande handgetekende kaartjes) en worden gedigitaliseerd naar de GIS-omgeving (digitaal getekend en in een kaartlaag gezet).

Gerealiseerd:

De digitalisering van de huisaansluiting schetsen wordt een onderdeel van het nieuwe beheerprogramma. We zijn nu bezig met het corrigeren van de data, aansluitend wordt het digitaliseren van de huisaansluitingen opgepakt. De onderhandelingen(aanbesteding) met een aantal partijen die de digitaliseren kunnen realiseren zullen na de zomervakantie starten.

Het invoeren van de data in het nieuwe beheersysteem is meer werk dan verwacht waardoor de digitalisering van de huisaansluitingen is uitgesteld. Op 1 december 2025 is het startoverleg voor het project digitalisering van de huisaansluitingen.

Klimaatmiddelen

De klimaatmiddelen besteden we voornamelijk aan de energietransitie. De kosten verdelen we over vier thema's: energietransitie overkoepelend, duurzame elektriciteit, duurzame warmte en ontzorging.

CDOKE en programmagelden

De klimaatmiddelen bestaan uit de gemeentelijke programmagelden en rijksmiddelen die we ontvangen via de regeling voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Daarnaast ontvangt de gemeente ook specifieke uitkeringen (SPUKS) om energiebesparende maatregelen bij inwoners te stimuleren.

In paragraaf 7.2 is beschreven welke activiteiten in 2025 hebben plaatsgevonden. In het tweede kwartaal van 2026 verschijnt een uitgebreidere inhoudelijke rapportage van de uitvoering van de Lokale Energiestrategie. Hieronder volgt de financiële verantwoording.

Bedragen x € 1.000

Thema	Begroot	Realisatie
Energietransitie	1052	883
Duurzame elektriciteit	95	67
Duurzame warmte	95	66
Ontzorging	272	121
Totaal	1.514	1.138

Hoewel de realisatie een stuk hoger ligt dan in 2024, loopt deze wel achter op de begroting. Bij 'energietransitie overkoepelend', waaronder onder andere de personele kosten vallen, heeft dit te maken met een functie die tijdelijk niet bezet is geweest en de overgang van inhuur naar loondienst voor twee andere functies, wat lagere kosten met zich meebrengt. Daarnaast zijn kosten voor enkele projecten, zoals de Smart Energy Hub Bijsterhuizen deels doorgeschoven naar 2026. Bij Duurzame elektriciteit is de tender wind gepauzeerd, waardoor niet alle verwachte kosten gemaakt zijn. Voor de warmtetransitie speelt dat de deadline voor het warmteprogramma vanuit het Rijk zijn opgeschoven en we nog geen kosten hebben gemaakt voor het warmteprogramma. Ook hebben de bewonersinitiatieven beperkt aanspraak gemaakt op financiële ondersteuning en heeft de regisseur voor het warmtenet zijn werkzaamheden deels kunnen overdragen aan onze eigen medewerkers. Bij ontzorging is er nog geen start gemaakt met het opstellen van het soortenmanagementplan voor o.a. vleermuizen. Dit omdat we samen met andere gemeentes nog met de provincie in overleg zijn over de meest passende werkwijze. De kosten voor de isolatieaanpak waren aanzienlijk lager omdat er een nieuw bureau moest worden aangetrokken, dat pas in het najaar op stoom kwam.

Onderwerp	bedrag x € 1.000
CDOKE 31-12-2024	783
CDOKE ontvangen 2025	1.404
CDOKE uitgaven 2025	1.042
CDOKE 31-12-2025	1.145

Het totaal van € 1.138 k is grotendeels gefinancierd uit de CDOKE-middelen. Per 31 december 2025 staat er nog € 1.145 k CDOKE-middelen op de balans. Een kleiner deel (€ 95 k) is gedekt uit gemeentelijke programmagelden duurzaamheid. Niet benutte programmagelden worden gestort in de bestemmingsreserve duurzaamheid. In 2025 gaat het om € 14.361,-

SPUK LAI en energiearmoede

Met de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI) ondersteunen we eigenaren en VVE's met slecht geïsoleerde woningen door middel van adviezen en subsidies. Met de SPUK Energiearmoede helpen we kwetsbare huishoudens. Begin 2025 was de realisatie beperkt, omdat het bureau dat we hiervoor hadden aangesteld onverhoopt de opdracht moest staken. In het najaar kwam de uitvoering op stoom, met een nieuw bureau. We hebben tot en met 2028 om deze middelen te benutten.

Onderwerp	bedrag x € 1.000
SPUK LAI 31-12-2024	2.341
SPUK LAI ontvangen 2025	1.108
SPUK LAI uitgaven 2025	116
SPUK LAI 31-12-2025	3.340
SPUK Energiearmoede 31-12-2025	564

Voor de SPUK LAI zijn in 2025 78 isolatiesubsidies aangevraagd, waarvan er inmiddels 53 zijn uitgekeerd. Daarnaast maakten we in 2025 kosten voor de inzet van het bureau dat huishoudens adviseert.

De SPUK Energiearmoede is in 2025 niet benut. Wel is er een isolatiesubsidieregeling voorbereid voor woningeigenaren met een smalle beurs. Deze is eind 2025 vastgesteld en de eerste aanvragen zijn binnengekomen.

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
22 4038	Beleidsplan water en riolering 2023-2027 (Z/21/067634)
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021 (verlengd)
19 32035	Concept startnotie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen
21 47504	Definitief bod Regionale Energie Strategie 1.0 van Arnhem Nijmegen
22 89926	Stand van zaken en aanpak actieplan inzake Klimaatadaptatie Wijchen
22/101378	Warmteplan Wijchen en TransitieVisie Warmte
23 1126830	Actieplan Klimaatadaptatie (campagne Een groener Wijchen)
23/133830	Route voor de Lokale Energiestrategie
24/241973	Visie op wind- en zonne-energie gemeente Wijchen: Op weg naar 2035
250902	Routekaart duurzame warmte Wijchen
348329	Jaarverslag energietransitie Wijchen 2025

Wat kost het

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging en onderhoud van begraafplaatsen/crematoria.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
7.1 Volksgezondheid	-699	-717	-693
7.2 Riolering	-4.839	-4.898	-4.833
7.3 Afval	-5.091	-5.189	-5.047
7.4 Milieubeheer	-1.693	-1.301	-1.170
7.5 Begraafplaatsen	0	0	0
Lasten			
7.1 Volksgezondheid	3.145	3.052	2.682
7.2 Riolering	3.995	4.127	4.077
7.3 Afval	4.207	4.244	4.178
7.4 Milieubeheer	3.333	2.687	2.727
7.5 Begraafplaatsen	23	20	21
Resultaat voor inzet reserves	2.381	2.025	1.942

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
7.1 BR: Eenmalige middelen	0	0	-19
7.2 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	1	-1
7.4 BR: Duurzaamheid	249	14	37
7.4 BR: Eenmalige middelen	-45	-32	50
7.4 ER: Onderhoud Overige gebouwen	0	-4	0
Totaal mutaties met reserves	204	-21	67

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-12.321	-12.105	-11.743
Lasten	14.703	14.130	13.685
Reserves	204	-21	67
Gerealiseerd resultaat	2.585	2.004	2.009

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
7.1	-7	119	112
Lagere doorbelasting personeelskosten vanuit de WDW.	0	9	9
Op het onderdeel GGD algemeen treedt een voordeel. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat diverse kosten in 2025 vanuit de SPUK GALA middelen worden gedekt (kansrijke start, welzijn op recept). Daarnaast is de compensabele doorschuif- btw hoger dan begroot.	0	89	89
Op het onderdeel uitvoering lokaal gezondheidsbeleid treedt een voordeel op. Hoofdzakelijk betreft dit restantbudget AED's.	0	21	21
De bijdrage aan slachtofferhulp Nederland is in 2025 met 7.000 hoger uitgevallen dan eerder begroot. In de PPN verwerken we dit structureel voor de komende jaren.	-7	0	-7
7.2	0	-73	-73
De werkelijke opbrengsten uit de rioolrechten zijn relatief gezien met een marginaal bedrag hoger uitgevallen dan voorzien.	0	20	20
Nadeel op doorberekende kosten Munitax	0	-22	-22
Op het taakveld riool is minder uitgegeven dan begroot. Gedurende de afgelopen jaren is de status van het riool inzichtelijk gemaakt en verwerkt in een beheersysteem. Aan de hand hiervan, en van de recent uitgevoerde inspecties en schoonmaak, worden vanaf 2026 projecten opgestart.	0	202	202
Het voordeel op riool storten we in de daarvoor bestemde egalisatievoorziening.	0	-273	-273
7.3	0	61	61
Nadeel op doorberekende kosten Munitax	0	-20	-20
Inzamelkosten voor zowel glas, luiers en restafval waren goedkoper dan begroot.	0	80	80
Overig	0	1	1
7.4	0	479	479
We hebben kosten eigen personeel ten laste van de CDOKE subsidie gebracht, waar we in de begroting 2025 nog geen rekening mee hielden.	0	322	322
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	22	22
Voor de ODRN is de eindafrekening over 2025 €21k lager uitgevallen dan verwacht. Dit komt o.a. door het begroten van personele kosten in het ODRN budget die later apart gefactureerd zijn.	0	21	21

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
Op de beleidsterreinen geluid, milieu ,water en externe veiligheid zijn minder kosten voor inhuur en advies gemaakt.	0	45	45
Via de decembercirculaire 2025 is er een aanvulling ontvangen op de CDOKE-gelden, hier was geen rekening meegehouden.	0	94	94
In totaal is er op alle inhuur van extern personeel en doorbelasting van personeel in vast dienst in 2025 een nadeel ten opzichte van de begroting.	0	-29	-29
Overig	0	4	4
7.5	0	3	3
Overig	0	3	3
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	-7	588	581

8. Wonen en Bouwen

Algemeen

We willen dat iedereen zich in Wijchen thuis voelt en goed woont. Daarom is woningbouw één van de belangrijkste onderwerpen. In het Strategisch Kompas hebben we bepaald dat we willen groeien naar 45.000-50.000 inwoners. Zowel in nieuwe wijken als bestaande wijken hebben we volop aandacht voor de kwaliteit van wonen en leven.

In de periode 2022 t/m 2032 willen we meer dan 3.000 woningen bouwen. We versnellen de woningbouwopgaven met de bouw van Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid. Ook is er ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere plannen. Met name in de kleine kernen zorgt dat ervoor, dat mensen in hun dorp kunnen blijven of komen wonen. Denk hierbij aan bouwen in collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). Naast nieuwbouw willen we ook de mogelijkheden in de bestaande woningvoorraad beter benutten. Denk aan het verruimen van de mogelijkheden voor woningsplitsing en woningdelen.

We vinden ook de kwaliteit van wonen en van de leefomgeving belangrijk. We streven naar variatie binnen nieuwbouwwijken en bestaande wijken. Zo blijven wijken veerkrachtig en leefbaar. Bij het ontwikkelen van de woningen kijken we naar de woonbehoefte van de mensen waarvoor we bouwen, zoals starters, ouderen en één- en tweepersoonshuishoudens. Dit zijn vooral sociale huurwoningen en betaalbare huur- en koopwoningen, of levensloopgeschikte woningen en seniorenwoningen. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we of de bouwhoogte past bij de omgeving en helpt bij het bouwen van betaalbare woningen. En we ontwikkelen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren circulair en natuur inclusief bouwen.

We vinden ook de kwaliteit van wonen en goede voorzieningen in de buurt heel belangrijk. We zorgen ervoor dat de buitenruimten levendig, aantrekkelijk en veilig zijn. Zo zorgen we voor meer mogelijkheden voor ontmoetingen in de buurt. Ouderen en inwoners met een zorgvraag moeten hier kunnen blijven wonen; kleinschalig en zoveel mogelijk als onderdeel van de wijk. Daarbij staan we open voor nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Overige
thema's

	We gaan bouwen
	Sterke en prettige dorpen en wijken
	Goede voorzieningen in de buurt
	Investeren in het buitengebied
	Inzetten op flexwoningen
	Omgevingswet

We gaan bouwen

De komende jaren bouwen we fors meer woningen. Zo snel mogelijk. Daarom geven we nu voorrang aan het realiseren van bestaande plannen.

Wat waren we van plan?

Verkennen woningbouwopgave na 2030

Voor de periode tot en met 2030 hebben we al voldoende plannen voor ruim 2.000 woningen. Voor de periode na 2030 verkennen we de opgave en werken we de strategie verder uit. Deze strategie sluit aan op de verstedelijkingsstrategie in de Groene Metropoolregio.

Er wordt gewerkt aan een 'addendum' op de Woondeal 2.0 waarin naar verwachting de gevraagde woningbouw aantallen verder worden verhoogd.

Gerealiseerd:

Het addendum Woondeal is ter informatie naar de raad gestuurd (Z/25/299738).

We houden koers op lopende projecten

We houden koers op lopende projecten, zoals Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid.

Gerealiseerd:

Huurlingsedam fase 3 is begin 2025 afgerond. In Huurlingsedam fase 4 en Kraanvogel fase 1a is de bouw van de woningen gestart. In TKWM is de uitvoering (parkeergarage) gestart. Voor Wijchen West is het bestemmingsplan sinds eind 2025 onherroepelijk en werken we verder aan de uitwerking en voorbereiding. Voor Hart van Zuid is het Masterplan vastgesteld en werken we de plannen verder uit.

Ruimte voor collectieve wooninitiatieven

Er blijft ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere initiatieven, met name in de kleine kernen. In Wijchen West willen we meer proactief zijn in het realiseren van ongeveer 100 woningen in vijf CPO's.

Gerealiseerd:

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor de CPO aanpak Wijchen West.

Woningsplitsing en woningdelen

We verkennen het verruimen van mogelijkheden voor woningsplitsing en woningdelen

Gerealiseerd:

Samen met de provincie hebben we in 2025 een quickscan uitgevoerd naar regelgeving en beleid over woningsplitsen en -delen in de gemeente Wijchen.

Circulair bouwen

In 2024 is een handreiking circulair bouwen opgesteld. Deze wordt de komende tijd vertaald in een werkwijze om circulariteit concreet handen en voeten te geven.

Gerealiseerd:

De handreiking circulair bouwen is opgenomen in het Handboek Inrichting openbare ruimte. Voor nieuwbouw signaleren we per initiatief kansen om circulariteit doelstellingen vast te leggen. Hierbij maken we gebruik van de handreiking circulair bouwen.

Sterke en prettige dorpen en wijken

We bouwen niet zomaar. De kwaliteit van onze dorpen en wijken staat voorop. We bewaren het dorpse karakter van Wijchen en de kernen. Dat betekent leefbare buurten met voldoende groen, waarin mensen elkaar ontmoeten en iets voor elkaar over hebben. Onze unieke en mooie dorpsgezichten en karakteristieke panden beschermen en behouden we.

Wat waren we van plan?

Woonfonds bestaande wijken

We werken het Woonfonds bestaande wijken verder uit, met eerste prioriteit voor Wijchen-Zuid/Diepvoorde. Met het woonfonds kunnen we investeren in de woonopgaven van bestaande wijken en kernen.

Gerealiseerd:

Eind 2025 is de nota Toepassen Woonfonds Bestaande Wijken (Z/25/286670) ter besluitvorming aan de raad gestuurd.

Plan van aanpak Diepvoorde

Uitvoering plan van aanpak Diepvoorde.

Gerealiseerd:

We blijven in samenwerking met Talis, Meer Voormekaar, politie en andere partners werken aan de leefbaarheid door zichtbare acties in de wijk (bijvoorbeeld m.b.t. veiligheid), het uitvoeren van wijkbezoeken en het voorbereiden van fysieke en sociale maatregelen om de leefomgeving te verbeteren. Om dit te realiseren is subsidie aangevraagd bij de provincie (Wijken- en dorpendeal).

Routekaart Hart van Zuid

Uitvoering opgaves 2 t/m 5 van de Routekaart Hart van Zuid.

Gerealiseerd:

In Hart van Zuid is vooral voortgebouwd op de inzet van eerdere jaren: de sociale basis werd versterkt via wijkbezoeken en het uitvoeren van acties die daaruit voortkwamen (route 2); in de woonopgave is gewerkt aan een meer gemengde instroom en aan de voorbereiding van een gezamenlijk programma met Talis om variatie in het woningaanbod verder te vergroten (route 3); de leefomgeving kreeg aandacht door wijkshouwen, opschoonacties en het voorbereiden van zichtbare 'quick wins' zoals het aanpakken van blinde muren, schuttingen en achterpaden (route 4); en binnen de verduurzaming is naast allerlei acties, de werkgroep Energierijk Zuid opgericht voor inwoners van huur en koopwoningen om mee te denken over verduurzaming en isolatie (route 5).

Woonzorgvisie

We actualiseren de Woonzorgvisie.

Gerealiseerd:

De geactualiseerde Woonzorgvisie 2025- 2030 is aangenomen door de raad. We ontwikkelen nu een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen.

Goede voorzieningen in de buurt

Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voorzieningen in de buurt zijn. Denk aan ruimte voor groen, speelplekken en beweegplekken voor jong en oud en dorpshuizen of wijkcentra om elkaar te ontmoeten.

Wat waren we van plan?

Bruisend voorzieningenhart Wijchen zuid

In Wijchen Zuid werken we aan een bruisend voorzieningenhart met een met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting. Daarbij blijven we de inwoners betrekken. In 2025 wordt het masterplan ter besluitvorming voorgelegd.

Gerealiseerd:

Het masterplan is door de raad vastgesteld. Na vaststelling van het masterplan volgt de planologische procedure en wordt het omgevingsplan gemaakt. Dat wordt samen met de grondexploitatie aan de raad voorgelegd.

Kwaliteitsimpuls aan het centrum

Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer biedt een kwaliteitsimpuls aan het centrum. We gaan door op de ingeslagen weg, met een bruisend centrum en voldoende parkeerplekken. Dit doen we samen met inwoners en ondernemers.

Gerealiseerd:

Hiervoor lopen we nog steeds op koers, de omgevingsvergunning is aangevraagd en we zijn gestart met het bouwrijp maken.

Investeren in het buitengebied

Ons buitengebied is mooi en dat houden we graag zo. Dat doen we door de ruimte op een verstandige manier te gebruiken, waarbij we het landschap behouden en versterken en versnippering tegengaan.

Wat waren we van plan?

Duurzame veehouderij stimuleren wij

Duurzame veehouderij stimuleren wij door duurzaamheidsinitiatieven te faciliteren.

Gerealiseerd:

Vanuit de Groene Mantel onderzoeken we samen met agrariërs welke mogelijkheden er zijn voor verduurzaming, verbetering waterkwaliteit, klimaat en natuur en een goed verdienmodel. Daarvoor worden de lopende projecten eerst in kaart gebracht. Het afgelopen jaar hebben zich verschillende agrariërs gemeld die meedoen met de Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijen (LBV) voor het wijzigen van hun bestemming zodat het houden van landbouwhuisdieren niet meer mogelijk is. Voor een deel van deze bedrijven is ook een procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan opgestart.

Ruimte voor nieuwe perspectieven agrariërs

We geven agrariërs ruimte voor nieuwe perspectieven voor de toekomst. We werken aan een gebiedsvisie voor het buitengebied, waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor eventuele transformatie.

Gerealiseerd:

Het Groen Blauw raamwerk is onderlegger van het onderzoek Ruimtelijk perspectief Groenblauw Raamwerk Druten-Beuningen-Wijchen-Nijmegen. Het rapport is opgeleverd in december 2025.

Verminderen druk woningmarkt

We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt.

Wat waren we van plan?

We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt

We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt. Bijvoorbeeld door het realiseren van flexwonen. Maar ook door kansen in de bestaande woningvoorraad te benutten en door transformatie van panden. In 2025 onderzoeken we hoe we de bestaande woningvoorraad beter kunnen benutten (woningsplitsing, woningdelen, optoppen).

Gerealiseerd:

Samen met de provincie hebben we in 2025 een quickscan uitgevoerd naar regelgeving en beleid over woningsplitsen en -delen in de gemeente Wijchen.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. Deze nieuwe wet vraagt een nieuwe werkwijze en invulling van nieuwe kerninstrumenten. Dit vraagt om een samenhangende aanpak: samenhang in beleid (omgevingsvisie en omgevingsprogramma's), samenhang tussen beleid en regels en tussen regels onderling in het omgevingsplan. De komende jaren werken we hieraan om dit vorm te geven. De eerste stap, de Omgevingsvisie, is reeds vastgesteld voor de gemeente Wijchen.

Wat waren we van plan?

Omgevingsprogramma's

- Onderzoek en start met Omgevingsprogramma's
- Realisatie Omgevingsplan 2024-2030
- Implementatie beleidscyclus Omgevingswet 2025-2026
- Implementatie nieuwe werkwijze Omgevingswet 2023-2026

Gerealiseerd:

Omgevingsvisie is vastgesteld.

We werken aan 3 programma's t.w. Volkshuisvesting, warmte en Leefomgeving.

Omgevingsplan wordt op dit moment geschreven onder begeleiding van een bureau. We hebben nieuwe software voor het omgevingsplan.

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
20 052299	Verordening Starterslening gemeente Wijchen 2020
20 046928	Gebiedsvisie Kraanvogel
21 59350	Gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Wijchen West
21 063850	Woonzorgvisie Wijchen 2021-2025
22 098659	Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
23 133900	Woonfonds bestaande wijken
23 147079	Woonvisie Wijchen 2024-2028
54571	Toekomstvisie centrum

Wat kost het

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

Baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
8.1 Ruimtelijke ordening	-178	-228	-196
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-2.340	-2.603	-2.568
8.3 Wonen en bouwen	-988	-1.282	-1.657
Lasten			
8.1 Ruimtelijke ordening	1.525	1.465	1.315
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	3.070	3.775	1.791
8.3 Wonen en bouwen	2.918	2.267	2.151
Resultaat voor inzet reserves	4.007	3.393	837

Inzet reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Reserves			
8.1 AR: Algemene Reserve	0	0	-40
8.1 ER: Actualiseren bestemmingsplannen	-4	0	-40
8.2 BR: Risicoreserve grote projecten	0	-968	-23
8.2 BR: Woonfonds bestaande wijken	0	0	500
8.3 AR: Algemene Reserve	-269	-109	-16
8.3 BR: Eenmalige middelen	-452	69	211
Totaal mutaties met reserves	-725	-1.008	592

Totaal programma (x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten	-3.506	-4.113	-4.421
Lasten	7.513	7.506	5.257
Reserves	-725	-1.008	592
Gerealiseerd resultaat	3.283	2.385	1.429

Verschillen t.o.v. de actuele begroting (x €1.000)

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
8.1	0	106	106
Vrijval van middelen uit de meicirculaire t.a.v. landelijke beeindigingregeling veehouderijen.	0	62	62
Extra kosten voor het actualiseren van omgevingsplannen en planschade.	0	-10	-10
De leges voor TAM-plannen zijn in 2025 geboekt op de leges bouwvergunningen, dit is gecorrigeerd naar leges RO.	0	52	52
Overig	0	2	2
8.2	0	531	531
Meer inhuur gepleegd op planeconomie vanwege de ontwikkelingen op onze grondexploitaties.	0	-11	-11
Afboeking kosten openbare ruimte 2025 Kraanvogelstraat op basis van raadsbesluit.	0	-27	-27
Het project CPO Wonsick wordt in 2025 afgesloten met een winst van €87k. In 2022 is er al een tussentijdse winst genomen van €248k en in 2023 is al een tussentijdse winst genomen van €204k.	0	87	87
Het project Huurlingsedam Fase 3 wordt in 2025 afgesloten. De resterende boekwaarde aan het eind van 2025 wordt afgeboekt. Fase 4 is nog actief en sluit waarschijnlijk in 2027 met een flink positief saldo.	0	-101	-101
Het vormen van de voorziening voor het tekort op de bouwgrondexploitatie Kraanvogel 1b vindt pas plaats in 2026, omdat de grondexploitatie in januari 2026 (boekjaar 2026) door de raad is vastgesteld. In de begroting hielden we rekening met het vormen van de voorziening in 2025.	0	583	583
Overig	0	-1	-1
8.3	-15	280	265
De inhuurkosten van 2 medewerkers voor het toetsen van bouwplannen zijn hoger dan geraamd.	0	-21	-21
Voor het onderdeel welstand zijn de kosten en opbrengsten in het verleden budgettair neutraal begroot. Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet zijn de kosten voor inhuur van het Gelders Genootschap gestegen en de leges verlaagd. In de perspectiefnota gaan we dit structureel	-15	0	-15

Toelichting	Structureel	Incidenteel	Totaal
aanpassen.			
Van een deel van de lopende plannen van Wijchen in 2025 is ca. €114.000 aan bouwleges niet in rekening gebracht vóór 1 januari 2026 door vertraging in de behandeling van een aantal plannen. De vertraging is o.a. het gevolg van binnengekomen zienswijzen, wachten op ODRN, wachten op aanvullingen en adviezen etc. Ca. €24.000 aan bouwleges is niet in rekening gebracht omdat er deels minder aanvragen zijn ontvangen in november en december dan verwacht en deels door intrekken van aanvragen. Daarnaast is er een bedrag van €52 aan leges voor TAM-plannen overgeboekt naar leges RO.	0	-190	-190
De kosten voor de afhandeling van bezwaren en beroepen volkshuisvesting zijn in 2025 €22k hoger dan geraamd. In de huisvestingsverordening is opgenomen dat we vanaf 2025 meer gaan bijdragen aan de kosten voor de regionale urgentiecommissie. Dit is al structureel in de begroting 2026 verwerkt.	0	-22	-22
De kosten voor externe adviezen volkshuisvesting fluctueren per jaar heel erg, in 2025 is €15k minder uitgegeven dan begroot.	0	15	15
We hebben van het Rijk een bijdrage ontvangen voor de realisatiestimulans van €497.000. Via de bestemming jaarrekeningresultaat is het voorstel dit bedrag te storten in het woonfonds bestaande wijken.	0	497	497
Overig	0	1	1
Totaal verschil t.o.v. de actuele begroting	-15	917	902

Indicatoren

Het is voor gemeenten belangrijk om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties, waarbij gemeenten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes moeten maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Mede om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken wordt in het BBV voorgeschreven dat de gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken.

De gegevens komen uit verschillende bronnen zoals o.a. CBS, COELO, Rijkswaterstaat, KLPD, RIVM en andere centrale databronnen. De kengetallen worden centraal door KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) verzameld en gepubliceerd op [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,9	7,1
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,7	7,8
Apparaatskosten	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	683	680
Externe inhuur	% van totale lasten	21	18
Overhead	% van totale lasten	10	10
Verwijzing Halt	Aantal per 1.000 jongeren	7	7
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,4	1,4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,9	2,4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,7
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,5	3,2
Functioneringskosten (verhouding tussen banen en woningen)	% verhoudingen tussen banen en woningen	51	51*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 65 jaar	167	167*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	7,6	7,6*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	24	24*
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	2,1	2,1*
Niet sporters	% Het percentage niet-wekelijks sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet	39	39*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar	753	753*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1*	1*
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	5	5*
Neto Participatiegraad	% van de werkzame	75	75

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025
	beroepsbevolking		
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2	2*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	264	224
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners	58	58*
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	% het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	17	17*
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	% Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen	1	1*
Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering	% Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar)	0,3*	0,3*
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	670	680
Omvang huishoudelijk restafval	kg/inwoners	84	84*
Hernieuwbare elektriciteit	% Het aandeel zelf opgewekte energie ten opzichte van het totale energiegebruik	24,9	24,9*
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	371	397
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	16	16*
Demografische druk	% Het percentage van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar	77	77
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	857	921
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	885	950

* Dit betreffen oudere gegevens. De meest recente gegevens zijn hier opgenomen.

Paragrafen

Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf geven we meer inzicht in de posten overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten, welke in programma 0 zijn opgenomen.

Overzicht Overhead

De kosten van overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV vallen hieronder. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris en een deel van de huisvestingskosten.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Personeels gerelateerd	337	348	99
ICT	3.234	3.235	3.107
Huisvesting	1.884	1.673	1.641
Bijdrage WDW overhead	8.583	8.697	8.146
Totaal Overhead taakveld 0.4	14.039	13.953	12.994

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen presenteren we in onderstaande tabel. De OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn de grootste onderdelen daarvan. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen, evenals de specifieke uitkeringen, worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten. Onvoorzien ramen we niet specifiek, maar we gebruiken hiervoor het begrotingssaldo.

Taakveld	Dekkingsmiddelen	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
0.5	Treasury - resultaat financieringen	2.057	2.005	2.201
0.5	Treasury - Dividend	35	32	21
0.61	OZB Woningen	7.750	7.758	6.776
0.62	OZB niet woningen	5.032	5.016	4.337
0.64	Belastingen overig	406	408	402
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	92.339	92.381	86.084
	Onvoorzien	0	0	0
	Totaal	107.618	107.600	99.821

0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in bovenstaande tabel gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf financiering voor de specificatie.

0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf “Lokale heffingen” van de programmabegroting wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing/ reinigingsrechten,
- Reclamebelasting
- Bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones).
- Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen zijn vrij besteedbaar.

0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds is herleid uit de decembercirculaire 2025. Zie voor toelichting Programma 0, algemene uitkering.

Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift, een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening is opgenomen dat een structureel resultaat begroot dient te worden. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Overzicht Overige baten / Lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord. In 2025 hebben we begroot de reserve onderhoud gebouwen technisch om te zetten naar een voorziening voor onderhoud gebouwen. De dotatie aan de voorziening hebben we hier passen we echter pas toe in 2026. Hierdoor is in de kolom “werkelijk 2025” geen bedrag opgenomen.

x € 1.000

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	0	0	0
Lasten			
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	3.352	0	0
Totaal overige baten en lasten	3.352	0	0

Overzicht Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Ontwikkelingen in de rechtspraak hebben tot gevolg dat reclameactiviteiten en verstrekken van personeelshypotheken, beide van toepassing bij onze gemeente, in het kader van de VPB worden gekwalificeerd als een onderneming in fiscale zin. Dit betekent dat eventuele winst die wordt behaald met deze activiteiten is belast. Onder protest hebben wij de VpB op deze onderdelen betaald. Wij zijn van mening dat dit ten onrechte is en nemen derhalve nog geen bedrag op in de begroting.

x € 1.000

Omschrijving programma	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
Baten			
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
Lasten			
0.9 Vennootschapsbelasting	12	12	11
	12	12	11

Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting en in artikel 24 is bepaald dat deze ook onderdeel moet vormen van het jaarverslag. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijtscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tariefontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?

De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.

Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag

het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);
- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet);
- bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones).

Onroerende Zaakbelasting

De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De tarieven en opbrengsten voor 2025 zijn:

Tarieven 2025

Soort OZB	Tarieven 2025 (% van de WOZ-waarde)	Begrote opbrengst 2025 (x € 1.000)	Gerealiseerde opbrengst 2025 (x €1.000)
Woningen eigenaar	0,1051%	7.750	7.758
Niet-woning eigenaar	0,2679%	2.950	2.947
Niet-woning gebruiker	0,2087%	2.081	2.069
Totaal		12.781	12.774

In onderstaande tabel brengen we de ontwikkeling van de OZB opbrengst 2025 in beeld.

(bedragen x € 1.000)	Index	2025
Basis		10.993
Nieuwbouw / woningtoename		86
Bijgestelde Basis		11.079
Prijsindex + extra verhoging (conform raadsbesluit ter dekking Nieuw beleid)	$2,3\% + 9,0\% = 11,3\%$	1.242
Bijstelling o.b.v. gegevens Munitax		460
Totaal Begroting (na wijzigingen)		12.781
Realisatie		12.774
Verschil		-7

Reinigingsheffing

We streven er naar dat onze inwoners hun afval kwalitatief en kwantitatief goed (blijven) scheiden om zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen. Het taakveld afval is altijd een dynamisch dossier. Wij hebben nog steeds het motto “de vervuiler betaalt” hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.

De jaarrekening 2025 is uitgevoerd overeenkomstig het bij de begroting 2025 vastgestelde beleid. Het diftar-systeem is in 2025 voortgezet, waarbij we de huidige grondslagen van de tarieven in stand hebben houden. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft, evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar, maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en -verwerking.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf, gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaalt iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter). De aanslagen met betrekking tot de reinigingsheffingen 2025 zijn opgelegd conform de onderstaande door de gemeenteraad vastgestelde tarieven voor 2025.

(bedragen x € 1)	Mini container 240 liter 2025	Mini container 140 liter 2025	Afvalzak 50 liter 2025
Vast tarief	199,00	199,00	199,00
Variabel Tarief	9,89	5,76	2,06
Woonzorgcomplex			98,88

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	4.105	4.244
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-503	-584
Bruto kosten taakveld(en)	3.603	3.660
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	135	132
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	75	80
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	66	47

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	64	64
Toe te rekenen compensabele BTW op de directe kosten en opbrengsten	629	618
Totale kosten	4.571	4.601
Opbrengsten heffingen	4.571	4.601
Saldo van kosten -/- opbrengsten	0	0

Rioolheffing

Ons uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is, dat we een solide beleid voeren, waarin inkomsten en uitgaven op een lange termijn in balans zijn en waarin we doelmatig omgaan met de beschikbare middelen.

Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het beleidsplan Water en Riolerings voor de periode 2023 -2027. Daarbij wordt, conform art. 228a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende btw meegerekend.

Onze rioolheffing berekenen we als percentage over de WOZ-waarde. We maken hierbij onderscheid naar eigenaren en gebruikers, alsook naar woningen en niet-woningen.

We hebben de middelen nodig om invulling te kunnen geven aan onze (verbrede)zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater zoals deze in het beleidsplan zijn opgenomen.

Onder de eigenaarsheffingen valt het zogenaamde rioolaansluitrecht, waarmee de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud worden afgedekt. Met de gebruikersheffingen dekken we het rioolafvoerrecht waarmee de overige kosten gerelateerd aan ons rioleringsstelsel worden afgedekt. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

De aanslagen voor de rioolheffing 2025 zijn opgelegd op basis van de onderstaande door de gemeenteraad vastgestelde tarieven.

Soort Rioolheffing	Tarief 2025 (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0322%
Woning gebruiker	0,0155%
Niet-woning eigenaar	0,0869%
Niet-woning gebruiker	0,0395%

Tabel: Grondslag tariefstelling

(x €1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Taakveld 7.2 Riolerings: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.852	4.128
Taakveld 7.2 Riolerings: Directe inkomsten excl. BTW	-13	-54
Netto kosten taakveld(en)	3.839	4.074
Toe te rekenen kosten:		
- Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	75	80

(x €1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
- Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40	25
- Taakveld 0.4 Overhead: Op basis van toegerekende fte's	158	158
- Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	564	507
Totale kosten	4.676	4.845
Opbrengst heffingen	4.676	4.845
Saldo van kosten -/- opbrengsten	0	0

Hondenbelasting

De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in veel andere gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast en strookt de heffing met het principe "de vervuiler betaald". De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. De aanslagen met betrekking tot de hondenbelasting 2025 zijn opgelegd op basis van de onderstaande door de gemeenteraad vastgestelde tarieven voor 2025.

Aantal honden	2025
Eerste hond	€ 91,80
Tweede en volgende hond	€ 168,75
Kennel	€ 396,50

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk is beperkt door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in de tabel hieronder toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	219	204
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente, excl. BTW	89	86
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0	18
Netto kosten taakveld(en)	308	308
Extra (comptabel) toe te rekenen kosten:		
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	69	69
Toe te rekenen BTW op de kosten	23	18
Totale kosten	401	395
Opbrengsten hondenbelasting	401	395
Saldo van kosten -/- opbrengsten	0	0

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van de toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte.

Tarieven eens in de vijf jaar verhogen.

Vanuit praktisch oogpunt en om te voorkomen dat de toeristenbelasting maar met een paar centen per jaar verhoogd gaat worden, verhogen we de tarieven ééns in de vijf jaar. Voor het eerst gebeurt dit weer met ingang van 2029. Dit op basis van de prijsindex van het bruto binnenlands product over de alsdan verstreken jaren.

Voor 2025 zijn de navolgende tarieven door de gemeenteraad vastgesteld en op basis daarvan is de toeristenbelasting over 2025 geheven.

	2025 afgerond
Tarief per overnachting	€ 2,00
Tarief per overnachting op vaste standplaats	€ 1,00
Tarief per overnachting op een festival	€ 2,00

Reclamebelasting

De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Gemeenteraad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. In 2025 is reclamebelasting geheven voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is eveneens de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld.

De navolgende tarieven voor 2025 zijn destijds in overleg met de 3 stichtingen bepaald en door de gemeenteraad vastgesteld bij de belastingverordeningen in december 2024. Op basis hiervan is de reclamebelasting voor 2025 geheven.

Ontwikkelingen tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2025
Minimum bedrag per WOZ-object	€ 370,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	€ 145.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	€ 2,55
Maximumbedrag per WOZ-object	€ 1.076,00

Ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van	Tot	2025
€ 0,00	€ 123.000	€ 105
€ 123.001	€ 306.000	€ 215
€ 306.001	€ 610.000	€ 345
€ 610.001	€ 1.221.000	€ 770
€ 1.221.001	€ 2.443.000	€ 1.070
€ 2.443.001	€ 3.663.000	€ 1.280
€ 3.663.001	€ 4.884.000	€ 1.710
€ 4.884.001	€ 6.103.000	€ 2.140
€ 6.103.001	€ 12.210.000	€ 2.995
Meer dan € 12.210.000	-----	€ 3.420

Ontwikkelingen tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van	Tot	2025
€ 0,00	€ 117.000	€ 135
€ 117.001	€ 234.000	€ 190
€ 234.001	€ 349.000	€ 275
€ 349.001	€ 583.000	€ 435
€ 583.001	€ 875.000	€ 600
€ 875.001	€ 1.164.000	€ 765
€ 1.164.001	€ 1.747.000	€ 985
€ 1.747.001	€ 2.331.000	€ 1.310
€ 2.331.001	€ 3.495.000	€ 1.640
Meer dan € 3.495.000	-----	€ 2.035

Marktgelden

De tarieven voor 2025 zijn berekend op basis van de tarieven 2024 verhoogd met een prijsindex van 2,3%. Dit is hetzelfde percentage dat ook in de begrote kostenontwikkeling is toegepast. Daarbij is ook rekening gehouden met de mate van kostendeckendheid van de marktgelden. Op basis van het bovenstaande zijn de navolgende tarieven voor 2025 vastgesteld en toegepast.

Marktgelden	2025
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	€ 24,50
Vermeerdering luifel bij standplaats	€ 2,45
Vermeerdering auto/cabine	€ 11,10
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	€ 4,25
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	€ 14,15
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	€ 4,25

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven voor 2025 zijn, conform raadsbesluit, ten opzichte van 2024 verhoogd met een prijsindex van 2,3%. Dit is hetzelfde percentage als ook bij de geraamde kosten is meegenomen.

Bedrijven Investerings-Zone (BIZ)

Met ingang van 2021 heft de gemeente een belasting van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De opbrengst gaat naar de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum en is bestemd om deze vereniging meer financiële slagkracht te geven om te investeren in een aantrekkelijk centrum voor Wijchen. De verordening die ten grondslag heeft gelegen aan de heffing voor 2025 loopt tot en met 31 december 2025. Het tarief dat voor 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld en bij het opleggen van de aanslagen is gehanteerd, bedraagt 0,19% van de WOZ waarde, met een minimum van € 270 en een maximum van € 540.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Globaal onderscheiden we een drietal titels:

1. Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;
2. Dienstverlening vallende onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand en bestemmingswijzigingen;
3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning, marktstandplaatsen en kinderopvang.

De leges dienen overeenkomstig de uitgangspunten veelal kostendekkend te zijn en worden conform de Gemeentewet vastgesteld op basis van de in de gemeentebegroting geraamde baten en lasten. Deze baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Anders gezegd mogen we over de gehele legesverordening geen 'winst' maken op de diensten en producten die wij aanbieden. Dit geldt niet voor de leges waar in de dienstverlening ook een rijksdeelcomponent van toepassing is. De verhoging van rijksleges worden dan volledig vertaald in de tariefstelling.

Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten en rijbewijzen. Voor 2025 zijn de legestarieven verhoogd met de inflatiecorrectie en als zodanig door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis daarvan zijn in 2025 de leges geheven.

Overzicht geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote en gerealiseerde inkomsten gemeentelijke heffingen.

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2025*	Realisatie 2025	Saldo
Onroerende zaakbelastingen	12.781	12.774	-7
Toeristenbelasting	201	282	81
Hondenbelasting	389	394	5
Rioolheffing	4.825	4.845	20
Leges bouwvergunningen	962	772	-190
Marktgeden	24	20	-4
Reinigingsheffingen	4.565	4.601	36
Precariobelasting	36	51	15
Reclamebelasting	423	427	4
Bedrijven-investeringszone/BIZ	80	82	2
Totale opbrengst	24.286	24.248	-38

* Begroot 2025 is raming 2025 na wijziging.

Lokale lastendruk

Woonlastenvergelijking

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, liggen de bruto woonlasten voor meerpersoons-huishoudens in de provincie Gelderland in 2025 gemiddeld op € 1.055. Eénpersoonshuishoudens zijn gemiddeld in Gelderland € 89 minder kwijt dan meerpersoonshuishoudens. Voor Wijchen bedraagt dat verschil € 29.

Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2025 op plaats 79 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Dat was in 2024 plaats 62.

Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2025. De lastendruk van Wijchen is voor 2025 ten opzichte van 2024 gestegen met ca. 7%. Dit is naast de doorberekening van de inflatie in hoofdzaak toe te schrijven aan de extra-verhoging van de OZB tarieven met 9% ter dekking van het “Nieuw beleid”.

Gemeentelijke woonlasten	Wijchen	Druten	Beuningen	Heumen	Nijmegen	Gelderland
Eenpersoonshuishouden	€ 921	€ 929	€ 1.063	€ 923	€ 1.132	€ 966
Meerpersoonshuishouden	€ 950	€ 999	€ 1.073	€ 1.002	€ 1.149	€ 1.055
Rangnummer landelijk Meerpersoonshuishouden(nr. 1 heeft de laagste lasten)	79	130	215	136	268	n.v.t.

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2025

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoededeбат, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als bij ‘ambtshalve verlenging’ van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.

Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.

Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau steeds meer extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die we kunnen inzetten als financiële tegenvallers zich voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom aan de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een beeld van de financiële positie van Wijchen volgend uit de verplichte kengetallen, gevolgd door een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserve.

Kengetallen

In onderstaande tabel presenteren we de voorgeschreven kengetallen. Op alle kengetallen scoort de gemeente Wijchen in minst risicovolle categorie, waarmee geconcludeerd kan worden dat de gemeente Wijchen financieel gezond is.

Kengetallen (in %)	Jaarrekening 2024	Begroet 2025	Jaarrekening 2025
1. Netto schuldquote	-12	23	-10
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-23	12	-21
3. Solvabiliteitsratio	56	50	57
4. Structurele exploitatieruimte	5,4	0	5,7
5. Grondexploitatie	-1	-3	0
6. Belastingcapaciteit	97	89	90

Beoordeling kengetallen

De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Rekening 2025	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	-10	< 90	90 - 130	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd	-21	< 90	90 - 130	> 130
Solvabiliteitsratio	57	> 50	20 - 50	< 20
Structurele exploitatieruimte	5,7	> 0	0	< 0
Grondexploitatie	0	< 20	20 - 35	> 35
Belastingcapaciteit woonlasten	90	< 95	95 - 105	> 105

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor Wijchen is dit laag. Doordat we in het meerjarenperspectief rekening houden met aan te trekken leningen, stijgt dit wel enigszins, maar het blijft op een gezond niveau.

Op het gebied van solvabiliteit scoort de gemeente Wijchen op de grens van “goed” (groen) en “matig” (oranje), wat op zichzelf niet alarmerend is en tevens nog te nuanceren valt. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (eigen vermogen + vreemd vermogen). In ons balanstotaal is onder het vreemd vermogen een aanzienlijk deel opgenomen voor leningen, welke niet voor eigen financiering zijn aangetrokken, maar door zijn verleend aan derden als gevolg van voormalige gemeentelijke taken. Dit verlaagt en vertroebelt daarmee in feite het solvabiliteitspercentage.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat we op onze structurele taken dit jaar een positief resultaat hebben behaald. In de meerjarenbegroting zien we echter vanaf 2028 dit beeld omslaan naar een tekort, vanwege lagere bijdragen van het Rijk.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe groter dit getal, hoe hoger het risico. De grondexploitaties van Wijchen vertegenwoordigen een beperkte boekwaarde, daarmee is het risico beperkt.

De lokale lasten in Wijchen stijgen mee met de inflatie. De systematiek is dat de lasten 2025 worden vergeleken met het landelijke gemiddelde. We zien dat Wijchen relatief lage lokale lasten heeft ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de capaciteit die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Structureel weerstandsvermogen

Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Bij een toets op de artikel-12 procedure (preventief toezicht door provincie) wordt vooral hiernaar gekeken. Hiertoe is ons structureel meerjarensaldo van belang. Hiervoor verwijzen we naar meerjarenramingen in het onderdeel “financiële begroting”. Ook de belastingcapaciteit is onderdeel van het structureel weerstandsvermogen. Dat wil zeggen, het bedrag waarmee we de OZB zouden moeten verhogen voordat we in aanmerking komen voor de artikel-12-status.

Omdat Wijchen een solide incidenteel weerstandsvermogen heeft, toetsen we in eerste instantie aan ons structurele meerjarenperspectief. Dat is tot 2028 positief.

Incidenteel weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen is bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Deze zijn dus sterk gerelateerd aan onze benoemde risico's.

Het belangrijkste element van het incidenteel weerstandsvermogen is de algemene reserve. Ook stille reserves behoren hiertoe. Dit zijn bezittingen, die bij verkoop een waarde hebben, maar tegen een lagere waarde zijn gewaardeerd op onze balans. Bijvoorbeeld een pand dat meer waard is dan waarvoor het in de boeken staat. Het Wijchense beleid is, dat we ten aanzien van het incidentele weerstandsvermogen alleen kijken naar de algemene reserve. Deze moet voldoende zijn om de gewogen risico's af te kunnen dekken, rekening houdend met een algemene ondergrens van € 49 per inwoner. De gewenste ondergrens van de algemene reserve stelt de gemeenteraad twee keer per jaar vast. Indien de algemene reserve lager is dan de gewenste ondergrens is een herstelplan noodzakelijk.

Samenvatting en conclusie

Het weerstandsvermogen in Wijchen is toereikend om de gewogen risico's af te dekken.

De verderop in deze paragraaf beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 103 miljoen, na weging € 6,3 miljoen. Daarnaast nemen we ter afdekking van algemene risico's, die niet nader in deze paragraaf zijn gespecificeerd, een bedrag op van € 2 miljoen. Hiermee komen we op een af te dekken risicobedrag van € 8,3 miljoen.

Gezien de beschreven risico's blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk. Op basis van de huidige meerjarenraming beoordelen we de hoogte van de stand van de algemene reserve als ruim toereikend.

Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Wat	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Algemene reserve	25.441	26.839	28.426
Bestemmingsreserve	48.285	45.788	53.176

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kunnen we bijvoorbeeld inzetten voor het realiseren van grote projecten of afdekken van exploitatietekorten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders inzetten. De raad dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad stelt bij het vaststellen van de jaarrekening 2025 de ondergrens van de algemene reserve vast op € 8.354k. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf. De hoogte van het risicoprofiel is vooral gedaald vanwege een verlaging op de risico's omtrent juridische procedures en grondexploitaties.

Wat	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Algemene reserve	25.441	26.839	28.426
Ondergrens risicoprofiel	10.465	11.229	8.354
Weerstandratio	2,4	2,4	3,4

Risicomanagement

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd.

Gemeentebegroting

MGR Regio Rijk van Nijmegen

De risico's zijn in een bijlage bij de begroting van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt het aantal inwoners gehanteerd.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	543.000	543.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

Lopende bouwgrondexploitaties

Bij het opstellen van de MPG 2026 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Voor een inhoudelijke toelichting hierop verwijzen we naar de vertrouwelijke nota MPG.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	24.345.000	21.045.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,19	0,12

Bouwgrondexploitaties in voorbereiding

Onderstaande bouwgrondexploitaties zijn in voorbereiding. De kosten van deze voorbereidingskredieten worden meegenomen bij het vaststellen van een bouwgrondexploitatie. We nemen hier het risico op dat deze kosten niet verhaald kunnen worden binnen een positieve grondexploitatie, of dat de voorbereiding niet leidt tot het openen van een grondexploitatie in z'n geheel.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Hart van Zuid	1.179.000	1.179.000
Bijsterhuizen	300.000	300.000
CPO Hoogbroek Alverna	30.000	30.000
Onderzoek woningbouw Batenburg (tennisvelden)	50.000	0
CPO Niftrik	50.000	50.000
Gebiedsontwikkeling Havenweg – Leemweg	285.000	0
Financieel risico:	1.894.000	1.559.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

Bouwleges

We gaan in de begroting uit van ontvangsten in het kader van bouwleges. Structureel ramen we hiervoor ruim € 1 miljoen aan opbrengsten. We nemen hier een risico op, voor het geval dat de begrote bedragen, bijvoorbeeld door uitstel van grote projecten, niet in z'n geheel ontvangen worden.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

Gemeentelijk vastgoed algemeen

De gemeente beheert circa 68.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen, zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen. Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 300k. Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor beide geldt dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Algemene uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de circulaire doorerekend. Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

Werkorganisatie Druten Wijchen

In de jaarrekening van de WDW is de benodigde weerstandscapaciteit becijferd op € 1.323k. Conform verdeelsleutel nemen we hiervan 67,9% op als risico voor Wijchen, omdat de WDW geen eigen vermogen heeft om risico's op te kunnen vangen. De grootste risico's komen voort uit ziekteverzuim en AVG.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.323.000	1.323.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,68	0,68

Sociaal domein Jeugd / WMO

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel opneemregelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. Het risico blijft bestaan dat de zorgvraag hoger blijkt dan aangenomen in de begroting. We schatten het risico in op 5% van de omvang. Omdat de egaliseringsreserves voldoende gevuld zijn, kunnen we het risico deels opvangen.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.450.000	1.450.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

GGD

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's die de algemene reserve van de GGD overstijgen, nemen wij ons aandeel in onze risicoparagraaf op. Het bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de GGD begroting. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	193.756	182.651
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

De Meerval BV

Voorheen vulde de gemeente Wijchen middels kapitaalstortingen het exploitatietekort aan bij de Meerval BV. Met de nieuwe exploitatieovereenkomst ligt het risico in eerste instantie bij de Meerval BV.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	0	0
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	0

Claims van derden

Juridische procedures

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	2.472.535	1.439.500
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Fiscaliteit

Binnen de gemeente hebben we aandacht voor de fiscale beheersing, waarbij we binnen de belastingwetgeving opereren en bij grote opgaven fiscaal advies inwinnen en afstemming zoeken met de belastingdienst. In brede zin is de gemeente aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw aangiften, opgave Btw compensatiefonds, de VpB en de WKR.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.000.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Milieu

Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging.

In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Daarnaast komen er elk jaar wel

enkele verontreinigingen aan het licht waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente kan (indien deze verontreiniging op openbaar terrein wordt aangetroffen) hiervoor verantwoordelijk worden gesteld.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Bestaande en nieuwe risico's i.h.k.v. het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit, of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid, kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Aanpak saneringswoningen

Vanaf 2012 is het Rijk verantwoordelijk voor het saneren van woningen die te veel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50 en A73. En zorgt het Rijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woningen. Voor de het treffen van geluidwerende voorzieningen bij woningen langs gemeentelijke wegen kon de gemeente subsidie aanvragen bij het Rijk. Vanaf 1 januari 2024 is de Wet geluidhinder vervallen en wordt de sanering van woningen geregeld in de Omgevingswet en komen alleen woningen langs een gemeentelijke weg met een geluidbelasting hebben boven de grenswaarde van 70 dB voor subsidie van het rijk in aanmerking. Voor woningen met een geluidbelasting van 66 dB tot en met 70 dB bestaat de mogelijkheid tot cofinanciering. Om hoeveel woningen het in de gemeente Wijchen gaat is nu nog niet bekend, hiervoor is nog nader onderzoek nodig.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Milieu bodemverontreiniging

Hoewel het grootste deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet was voorzien.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Uitgeleende gelden en garantstellingen

Verstekte hypotheek aan ambtenaren

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheek verstrekt aan medewerkers.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.441.920	1.422.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodrager. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	61.463.000	69.642.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00) .	0,01	0,01

Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangegane geldleningen. In 2025 is een garantstelling afgegeven voor een lening aan Schaarweide

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico sport	951.000	778.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Overig

Crisis algemeen

De afgelopen jaren hebben we te maken gehad met het organiseren van een crisisorganisatie i.v.m. corona en opvang vluchtelingen Oekraïne. Beide situatie hebben om extra inzet gevraagd van gemeenten, waarvoor we ook volledig gecompenseerd zijn. Inmiddels kunnen we spreken van het nieuwe normaal. Maar we laten in z'n algemeenheid wel een bedrag staan voor een mogelijk crisis.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2025
Financieel risico:	1.000.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

Databeveiliging

De verdergaande digitale vastlegging van gegevens vraagt om alert te zijn op de risico's die automatisering met zich meebrengt. Op basis van het vastgestelde Informatieveiligheidsbeleid werken we verder aan de realisatie van alle te nemen stappen. Daarnaast streven we ernaar te voldoen aan de AVG. We nemen hier het risico op voor schendingen van de privacy, datalekken of cyberincidenten en de mogelijke claims daardoor.

	Begroting 2026	Jaarrekening 2024
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in de omvang en besteding.

Beheerplannen

#	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van Programma
1	Wegen	2023-2027	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2024-2030	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2023-2027	2
4	Groen	2023-2027	5
5	Riolering	2023-2027	7
6	Watergangen/Baggeren/Beschoeiingen	2023-2040	5
7	Gebouwen	2023-2043	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van ruim € 9,1 miljoen.

Integraal beheer openbare ruimte (IBor)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de onlangs vastgestelde nota IBor 2023 t/m 2027. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Discipline	Winkelgebied	Bedrijventerrein	Buitengebieden kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur
Bomen	C	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verhardingen	B	C	C	C	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verhard	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Onderstaand een korte beschrijven wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau:

1. A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak
2. A= Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit en functioneel
3. B= Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak
4. C= Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

*Met de vaststelling van het IBor-plan 2023-2027 is afgesproken dat met machinale groenonderhoud m.u.v. de zone winkelgebied op niveau C en het handmatige groenonderhoud op niveau B onderhouden wordt.

Het machinaal onderhoudsbestek (groen, onkruid, vegen) liep in 2025 af en het contract met de huidige firma is een jaar verlengd. In 2026 wordt dit bestek opnieuw aanbesteed. Het contract met de huidige firma voor het onderhoud van de openbare verlichting (ovl) is verlengd. In afwachting van de uitkomst van het Lichtkader zal deze daarna opnieuw aanbesteed worden. Ook wordt er verder uitvoering gegeven aan harmonisering, procesafspraken BGT-BOR en het objectenhandboek. Inmiddels is Geo-visia gevuld en is de doelstelling om 90% van onze beheerobjecten correct gevuld te hebben behaald.

Beleidsindicatoren

Indicator	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Klanttevredenheidsonderzoek	Nvt	Nvt	Gaat in 2026 van start
Aantal klachten	7.051	7.200	8.829
Aantal burgerparticipatiecontracten	480	483	381
Afhandeling meldingen buiten normtijd	45%	45%	47%
Aantal ontevreden melders	3%	3%	3%

Financiële aspecten / Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning, genaamd jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). In deze planning zijn benodigde (integrale) vervanging en werkzaamheden voor groot onderhoud van en aan wegen, riolering, kunstwerken, openbare verlichting, bomen en groen opgenomen.

Voor de diverse disciplines zijn structurele onderhoudsbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn egaliseringsreserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht

1- Wegen

Wat	Aantal	Grondslag
Asfaltverharding	1.357.415	m2
Geluidsreducerend asfalt	54.800	m2
Elementenverharding beton	988.698	m2
Elementenverharding gebakken	435.286	m2
Betonverhardingen	18.156	m2
Halfverharde paden	103.806	m2
Totaal	2.958.161	m2

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor zowel de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie, conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de C.R.O.W.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investeringen in wegen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven in 68 jaar voor wegen met riolering en in 90 jaar voor wegen zonder riolering. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer projecten wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma voor wegvervanging. Daarnaast hebben we een egalisatiereserve gekoppeld aan de normbudgetten voor het onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen

Tweejaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit december 2025. Deze inspecties zijn nog niet geanalyseerd.

2- Openbare Verlichting

Wat	Aantal	Grondslag
Lichtmasten > 8m	1.790	Stuks
Lichtmasten <8m	8.777	Stuks
Overige voorzieningen	50	Stuks
Aantal armaturen	10.600	Stuks
Waarvan % Led	30	Procent

Beleidskader

Een nieuw beleidsplan OVL is vastgesteld in juni 2023. Het uitgangspunt is 'Donker waar mogelijk, licht waar nodig.' In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, wordt gecontinueerd en uitgebreid. Momenteel wordt het beheerplan opnieuw opgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bewonersparticipatie. Er worden teststraten ingericht, zodat in 2026 een door inwoners gedragen beheerplan kan worden uitgevoerd.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Investeringen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Daarnaast is er een egalisatiereserve

voor het onderhoud van de openbare verlichting. Op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn. In het lBor-plan hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

Voor het nieuwe beleids- en beheerplan zijn benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Achterstallig onderhoud

Er is achterstand op diverse onderhoudsmaatregelen en vervangingen. Met het nieuwe beleidsplan is ook een beheerplan gemaakt, waarmee achterstallig onderhoud op den duur zal worden weggewerkt.

3- Civiele kunstwerken

Wat	aantal	Grondslag
Brug (hout)	42	Stuks
Brug vast = Viaduct	15	Stuks
Geluidswerende constructies	6	Stuks
Tunnel (auto)	1	Stuks
Tunnel (fietser-voetganger)	4	Stuks
Faunarasters	37	Stuks
Kademuur (staal)	17	Stuks
Walbescherming (=Beschoeiing)	18	Stuks
Hek	2	Stuks
Steigers	61	Stuks
Muur metselwerk	61	Stuks
Strekdam (visplek De Meer)	10	Stuks

Beleidskader

Afgelopen jaren is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (lbor) uitgevoerd. Dit is het gevolg van de inspecties en keuringen die wij doen. Grootschalige vervangingen nemen wij mee in het JUP. Voor 2025 gaan we het fietsbruggetje op de Boskantse Broekstraat (richting Nederasselt) vervangen. In 2024 wordt het fietspad er naartoe vervangen. Ook de vangrails die wij hebben is aan vervangen toe. Daarom vervangen wij alle vangrails die we hebben in 2025. Het gaat dan om de locaties: Hernenseweg, Randweg Noord en Zuiderdreef.

Financiële aspecten

Investerings in civiele kunstwerken betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Hieraan gekoppeld hebben we de egaliseringsreserve voor onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud.

4- Groen

Wat	Aantal	Grondslag
Bomen	31.698	Stuks
Bosplantsoen	593.069	m2
Bos en Natuur	656.825	m2
Sierplantsoen	186.151	m2

Wat	Aantal	Grondslag
Hagen	31.012	m2
Gazon	1.373.855	m2
Ruw gras en bermen	994.518	m2
Overige	799.534	m2

Beleidskader

Voor onderhoud en vervanging van openbaar groen zijn het beleidsplan Natuur en biodiversiteit (2021) samen met de groenstructuurplannen Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. De voorbereidende werkzaamheden voor het ecologisch beheer en onderhoud conform het vastgestelde Ecologisch groenbeheerplan zijn van start gegaan in 2024. Verzoeken voor grondverkoop of –verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen.

Groen en beplantingen

Gebieden waar ecologisch groenbeheer wordt toegepast, gaan we uitbreiden. Zoals het Oosterpark, de hoofdwegen en het buitengebied. Ook gebieden binnen de bebouwde kom gaan onderdeel worden van het ecologisch groenbeheer.

Burgerparticipatie

Indien mogelijk dan wel wenselijk worden inwoners betrokken bij de ontwikkeling van renovatieplannen en het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte. Er zijn vrijwilligers die meehelpen in het groen en bij het opruimen van zwerfafval.

Bomenonderhoud

Voor het dagelijks beheer van de bomen zijn in het IBOR randvoorwaarden gesteld. Het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepaalt de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen. Gewerkt gaat worden aan een integraal boombeheerplan met daarin inzichtelijk het dagelijks onderhoud en benodigde vervangingen voor de komende jaren.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve Groenbeheer die een egaliserend karakter heeft over de jaren.

5- Riolering

Wat	Aantal	Grondslag
Vrijvervalriolering	229,5	Km
Persleiding	16,8	Km
Drukriolering	89	Km
VacuüMRIOLERING	9	Km
Putten	6.054	Stuks
Gemalen	40	Stuks
Pompputten	517	Stuks
IBA's	14	Stuks
Wadi's	31	Stuks
Randvoorzieningen	11	Stuks

Beleidskader

Beleidsplan water en riolering.

Eind 2022 is het nieuwe Beleidsplan water en riolering (Bwr) voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Het Bwr is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.

Het nieuwe Bwr is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe Bwr afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe Bwr bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan

Aan de basis van het Beleidsplan water en riolering staat het Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2023-2027. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe Beleidsplan water en riolering.

Financiële aspecten

De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er twee voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het beleidsplan water en riolering, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestond er nog een egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen. Deze reserve is conform BBV en Bwr in 2022 omgezet naar een egaliserende voorziening.

Achterstallig onderhoud

Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoerings- programma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. Begin 2024 is een nieuw reinigings- en inspectieplan voor de riolering opgesteld.

6- Watergangen

Wat	Aantal	Grondslag
Lengte B-Watergangen	13	Km
Lengte C-Watergangen	83	Km
Oevers vijvers, plassen, etc	6	Km
Ontv.plicht A-watergangen	36	km

Beleidskader

Het Baggerplan 2021-2040 vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater in eigendom van de gemeente.

Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit. Daarnaast is het van belang dat neerslag en kwel kan worden opgevangen (geborgten) en afgevoerd.

Regelgeving omtrent explosieven en archeologie vragen om standaard uitgebreidere en meer onderzoeken. Hierdoor nemen de onderzoeks- en voorbereidingskosten toe.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:

- Het peilgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het peilgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, L'een Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het peilgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het peilgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan, dat is vastgesteld in het voorjaar 2022. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten

Vanuit het taakveld Riolering wordt een voorziening gevormd voor het Baggeren van Waterpartijen en beschoeiingen. De dotatie is gebaseerd op de gepresenteerde kosten uit het Baggerplan. Voor de C-watergangen is de keuze gemaakt om eerst een nader onderzoek in te stellen naar de benodigde maatregelen. Dit onderzoek heeft in 2023 plaats gevonden. Hieruit is gebleken dat er geen planmatig onderhoud nodig is voor de C –watergangen en er hoeft enkel incidenteel onderhoud plaats te vinden.

Achterstallig onderhoud

Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is er onduidelijkheid over het Wijchens Meer. Het Wijchens Meer is gedeeltelijk een A-watergang waarover de gemeente een ontvangstplicht heeft voor het bij baggeren vrijkomende slib. De kosten daarvan komen voor rekening van de gemeente. Het grootste deel van het Wijchens meer is C-watergang met een dikke sliblaag. Het gaat hier om grote hoeveelheden slib waarvan de verwerkingskosten zijn meegenomen in het nieuwe baggerplan. De kosten verbonden aan de daadwerkelijke baggerwerkzaamheden zijn meegenomen in de begroting 2026. Ook zijn de werkzaamheden ondergebracht in het project Gebiedsgerichte visie kwaliteit watersysteem.

7- Gebouwen

Wat	Aantal	Grondslag
Gebouwen bedrijfsvoering	3	Stuks
Wijkcentra/MFA's	13	Stuks
Sportzalen/sporthallen	6	Stuks
Woningen	3	Stuks
Monumenten	3	Stuks
Kunstwerken	51	Stuks
Overige	16	Stuks

In de toekomst worden de volgende gebouwen afgestoten in verband met nieuwbouw of ontwikkelingen:

De nieuwe MFA West is in ontwikkeling, deze zal later dit jaar worden opgeleverd

Veenhof 1712: In verband met planontwikkeling hebben we dit gebouw nog even in de portefeuille

Huissteden 1401: In verband met verduurzaming van 't Mozaïek hebben we dit pand tijdelijk in gebruik. Vanuit plangebied Hart van Zuid is geen toekomst voor dit pand

Leemweg 121: Maaswaalcollege is bezig met het realiseren van een uitbreiding aan hun locatie Veenseweg. Daarna heeft Maaswaalcollege dit gebouw niet meer nodig voor onderwijsdoeleinden. In het pand zit namens Gemeente Wijchen de broedplaats kunst. Er moeten nog afspraken worden gemaakt over de toekomst van het pand. Onlangs is het pand Elckerlycweg 3 Tromp Uitvaartzorg aangekocht, dit pand wordt nog een paar jaar verhuurd aan Tromp en wordt daarna gesloopt in het kader van Tussen Kasteel en Wijchens meer

Beleidskader

Het huidige beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 wordt onderhouden. Onze monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767. Het onderhoudsplan voor de komende 20 jaar wordt jaarlijks geactualiseerd door onze adviseurs conform de NEN2767 methodiek. In 2024 heeft een herijking plaats gevonden van het onderhoudsfonds door een externe adviseur.

Verduurzaming

Het vastgoed van gemeenten valt onder de doelen uit het Klimaatakkoord voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. De vereiste CO2-reductie voor ons gemeentelijk vastgoed bedraagt 55% in 2030 en 95% in 2050. Voor gemeenten betekent de opgave van verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed dat zij als gebouweigenaar een routekaart opstellen met daarin de eigen aanpak van de verduurzaming van de vastgoedportefeuille tot 2050. We verwachten de routekaart in Q1 2026 aan de gemeenteraad te kunnen voorleggen inclusief de financiële impact daarvan. De verduurzaming van 't Mozaïek zal dit jaar worden afgerond.

Financiële aspecten

Investerings in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen. Vervangingen van installaties worden uit de onderhoudsreserve gedekt. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. De dotaties in de voorziening onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning.

Achterstallig onderhoud

Voor Zwembad de Meerval is een plan gemaakt voor het onderhoud dat nog noodzakelijkerwijs moet worden uitgevoerd in de komende jaren, grote uitgaven worden hierbij zorgvuldig afgewogen.

Voor de overige gebouwen geldt dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed.

Financiering

Begripsbepaling

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding

Vanaf 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de financieringsactiviteiten van de gemeente te regelen, door middel van een statuut. In dit statuut staan onze eigen regels over de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsook de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften

Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Financieringsbeleid en rentevisie

De hoofdpunten van het financieringsbeleid zijn opgenomen in het treasurystatuut. Daarin staat dat we zoveel mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank van lening en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe, want we zijn risicomijdend. Daarom gaan we aan de bovenkant van de bandbreedte zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer

Het risicobeheer is ook in ons financieringsstatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie over gaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag aan mede-overheden geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm. Het drempelbedrag voor de gemeente Wijchen is € 2.800.000 op de lopende rekening of spaarrekening, of beleggingen aan te gaan.

Drempelbedrag:

De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's:** De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt, omdat we onze overvloedige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.
- **Renterisicobeheer:** De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente, grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt niet overschreden.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025
Begrotingstotaal (primitief)	144.095
Percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	12.248
Saldo liquide middelen	527
Uitgezette kortlopende middelen	52.293
Opgenomen kortlopende middelen -/-	23.613
Saldo kasgeld	29.207
Ruimte	41.455

- **Renterisiconorm:** De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering - van leningen met een looptijd vanaf 1 jaar - niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden door verstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
20% van Begrotingstotaal	28.275	28.819	26.719
Aflossingen -/-	774	164	164
Rente herzieningen -/-	0	0	0
Saldo	27.501	28.655	26.555

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorporaties

De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Nationale hypotheekgarantie

Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. Op basis van de in 2020 opgestelde liquiditeitsprognose van Stichting waarborgfonds Eigen Woningen is de verwachting dat in de periode 2020-2025 geen aanspraak wordt gedaan op de achtervang. Vanaf 1 januari 2011 staan gemeenten niet langer garant, maar rust dit geheel op het Rijk.

Opgenomen leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Eigen financiering	13.348	10.498	10.663
Specifiek voor Woningbouw	3.982	3.840	4.280
Specifiek voor investering AZC	21.000	0	0
Opgenomen leningen totaal	38.330	14.338	14.943

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financieringen aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen.

Eind september 2024 heeft de raad ingestemd met een investeringsbudget van € 21 miljoen voor de bouw van een AZC, de investering heeft nog niet plaats gevonden in 2025.

Uitgezette leningen en deelnemingen

Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Stand per 31 december (x €1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	428	428	428
Specifiek voor Woningbouwcorporaties	4.003	3.840	4.909
Overige langlopende leningen	10.551	10.498	10.651
Uitgezette leningen totaal	14.982	14.766	15.988

Hypotheke en garanties ambtenaren

Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheke en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido (Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypothecaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheke meer verstrekt. Bestaande hypotheke lopen via een zogenaamde "sterfhuisconstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uit- dan wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige langlopende leningen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.

Rente

Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. Door de gevolgen van de oorlog in Oekraïne is grotere onzekerheid ontstaan op de kredietmarkten, met inflatie en uiteindelijk met stijgende rentes tot gevolg.

Bedragen x € 1.000	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Rentekosten			
Rente langlopende geldleningen	182	181	185
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	124	115	128
Rente overig	6	0	0
Renteopbrengsten			
Hypotheekrente ambtenaren	-59	-33	-60

Bedragen x € 1.000	Begroot 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Rente langlopende geldleningen	0	-25	0
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	-129	-120	-133
Rente overig	-750	-728	-1.252
Rente huurkoop	-6	-4	-5
Rente grondverkoop	0	0	0
Rentekosten kapitaallasten	-1.421	-1.326	-961
Rente Eigen vermogen berekend	1.329	2.376	1.329
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-1.329	-2.376	-1.329
Saldo	-2.053	-1.940	-2.098

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende jaarrekening rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten zijn verwerkt:

Grondexploitaties:

De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Vanaf 2025 geldt ook hier de omslagrente.

Reserves:

We rekenen rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend als er geen aangetrokken financiering is.

Verdeling naar taakvelden:

We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en –lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in het meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenomen investeringen.

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
a	Rentelasten korte en lange financiering	381	296	313
b	Externe rentebaten totaal	179	-910	-1.450
a-b	Totaal door te rekenen externe rente	202	-614	-1.137
c1	Rente aan grex	90	14	14
c2	Rentelast "projectfinanciering" (m.n AZC en Talis)	636	115	128

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
c3	Rentebaten "projectfinanciering (m.n AZC en Talis)	-641	-120	-133
c	c1+c2+c3	85	9	9
1-c	Saldo door te berekenen externe rente	117	-623	-1.146
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	1.196	2.376	1.329
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0	0
e	Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.313	1.753	183
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	1.698	1.479	1.061
	Renteresultaat Taakveld Treasury	-385	274	-878

Het renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een positief (afnemend) renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de BBV voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend. In 2025 hoeft hierop geen nacalculatie plaats te vinden.

	Begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Rente Bouwgrondexploitaties	2,00%	2,05%	1,00%
Rente Eigen vermogen	2,50%	2,82%	2,22%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,50%	2,12%	1,87%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	2,00%	2,00%	1,50%

Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering die worden ingezet. Ze zijn afgestemd op de ambities, programma's, taken en processen van de gemeente. Deze taken worden uitgevoerd vanuit de ambtelijke Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW). De WDW is een gemeenschappelijke regeling die in 2018 is opgericht.

De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k's) met als doel om de bedrijfsvoering zo in te richten en uit te voeren, zodat de gemeentelijke en regionale taken doelmatig en doelgericht worden uitgevoerd. Deze doelstellingen zijn:

1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid;
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

Sinds 2018 voeren we tweejaarlijks de inwoners- en ondernemerspeiling uit. De afgelopen jaren laat de ervaren kwaliteit globaal een gelijkblijvend resultaat zien op de meeste onderdelen. Op enkele onderdelen willen wij een ontwikkeling laten zien. We blijven dan ook via de agenda Dienstverlening, de doorontwikkeling van de WDW, innovatief werken aan het verder dichtbij brengen van onze dienstverlening bij inwoners en ondernemers. De agenda dienstverlening is geactualiseerd in 2025.

Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, inkoop, financieel beheer en beleid en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede de kwaliteit van onze dienstverlening.

Thema's die in 2025 zijn opgepakt:

Agenda dienstverlening

Vanaf 2021 hebben we gewerkt aan de Agenda Dienstverlening Dichtbij waarin we in 10 projecten hebben gewerkt aan het nog dichterbij brengen van onze dienstverlening en het verder vergroten van onze professionaliteit. In 2025 is deze Agenda geëvalueerd en op basis daarvan is een nieuwe Agenda Dienstverlening opgesteld. De nieuwe Agenda Dienstverlening zet de huidige lijn voort waarbij we streven naar betrouwbare, mensgerichte en toekomstbestendige dienstverlening. Daarbij benutten we, met oog voor privacy, digitale innovaties zoals kunstmatige intelligentie (AI en data gedreven werken) om het werk efficiënter te organiseren en te verbeteren, zonder het persoonlijke contact te vervangen. Onze dienstverlening blijft mensgericht, met persoonlijke

aandacht als kern. Daarom vragen we inwoners en ondernemers actief, na gebruikmaking van onze dienstverlening, om feedback te geven op onze dienstverlening. Deze informatie geeft ons aanvullende kwalitatieve informatie waarmee we direct en gericht onze dienstverlening kunnen verbeteren. Deze metingen vormen een waardevolle aanvulling op de inwoners- en ondernemerspeiling die we 1x per 2 jaar doen.

Informatiebeleidsplan

In 2023 is een start gemaakt met het Informatiebeleidsplan (IBP). Het i-projectenportfolio dat onder het IBP valt is continu in beweging. Er worden projecten afgerond en er komen tussentijds nieuwe projecten bij. Nieuwe projecten blijken tot nu toe prima toe te voegen onder de thema's die we hebben gedefinieerd en de ambities en speerpunten die we binnen die thema's hebben. Deze zijn nog actueel. Daarom is ervoor gekozen om in 2025, in overleg met de colleges en raden, de looptijd van het huidige IBP met 2 jaar te verlengen t/m 2027. Medio 2027 bekijken we hoe we een vervolg geven aan het IBP.

De enige grote nieuwe ontwikkeling is de snelle opkomst van AI en de toegenomen aandacht voor informatieveiligheid door alle geopolitieke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen nemen wij al mee in het huidige projectenportfolio. Niet als een extra thema, maar als nieuwe kans of aandachtspunt binnen alle thema's en speerpunten die we hebben geformuleerd.

In 2025 zijn een aantal grote projecten afgerond. Steeds vaker worden deze projecten op regionale schaal opgepakt. Denk aan technische projecten zoals de splitsing van onze M365 omgevingen en de implementatie van de nieuwe telefonieoplossing GT Connect2. Maar ook beleidsmatige projecten zoals het opstellen van een regionale cloudvisie en –strategie, een eerste versie voor een beleid voor Mobile Device Management (MDM), de implementatie van de digitale handtekening waardoor er vanaf dit jaar digitaal ondertekend wordt en wettelijke opgaven waar samen aan gewerkt wordt met andere afdelingen zoals de WOO en de WMEBV. In 2025 is organisatiebreed ook gestart met het Programma Informatie op orde. Dit programma heeft onder andere als doel om ons zaakssysteem te vervangen, de Woo goed te implementeren, het Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel verder te verbeteren en een eerste aanzet te maken met het werken met proceseigenaren op basis van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Ook is er in 2025 aan grote lokale projecten gewerkt die veel impact hebben op de organisatie. Deze projecten betreffen de vervanging van het zaakssysteem, de vervanging van het financiële systeem en de verdere implementatie van Teams en Microsoft 365. Bij dit laatste project gaat het vooral om de migratie van de documenten op de netwerkschijven naar Teams en de adoptie van de nieuwe manier van werken voor medewerkers. Deze lokale projecten lopen in 2026 door. Ook voeren we sinds 2025 projecten uit waarin we pilots uitvoeren met AI-technologie. Meer informatie over de op AI gebaseerde oplossingen die we in gebruik hebben genomen, zijn te vinden in het landelijke algoritmeregister.

WDW Academie

De doorontwikkeling van de WDW Academie is in 2025 voortgezet. Daarin hebben de onderzoeken van meerdere stagiairs binnen team P&O sterk bijgedragen.

Het team heeft opdrachten uitgeschreven om de leercultuur in de organisatie te verbeteren, meer aandacht te besteden aan vitaliteit, en om het 'werken vanuit de bedoeling' in te bedden in onze werkzaamheden. Op basis van hun resultaten is het opleidingsaanbod wederom verrijkt. Zo hebben meerdere teams sessies georganiseerd om hun werkzaamheden te promoten binnen de organisatie, bijvoorbeeld door middel van lunchcolleges en zogenoemde 'speeddates'. Met deze sessies heeft de

WDW Academie geïnvesteerd in het verbeteren van ontmoetingen tussen collega's, en versterken van de binding met de organisatie. Daarnaast zijn er meerdere bedrijfs- en wijkbezoeken georganiseerd om medewerkers te verbinden met inwoners en ondernemers, en toe te werken naar integrale aanpakken voor de vraagstukken die voor hen spelen.

Bovendien is de 'Young Professional' community opgezet – een initiatief om de 100 medewerkers onder de 35 met elkaar te verbinden. Zij hebben onder meer deelgenomen aan de landelijke jonge ambtenaren dag, en activiteiten rondom vitaliteit en loopbaanontwikkeling. Ook is er veel aandacht geweest voor het werken met kunstmatige intelligentie. De WDW Academie heeft 9 trainingen georganiseerd over Microsoft Copilot, en hoe dit in werkzaamheden geïntegreerd kan worden. Er is daarbij onderscheid gemaakt tussen beginners en meer ervaren collega's. Ten slotte zijn er veel sessies door interne collega's georganiseerd om hun vakkennis onder medewerkers te verspreiden. Het gaat dan onder meer over strategische beleidsdocumenten, de Omgevingswet en inwonersparticipatie.

Dankzij bovenstaande acties is het gebruik van de WDW Academie weer toegenomen. Ondanks de aanzienlijke uitbreiding van het personeelsbestand van de WDW in 2025, doet ruim 70% van de medewerkers minimaal twee keer per jaar mee aan leeractiviteiten. 35% van de medewerkers volgt zelfs minimaal vier keer per jaar een leeractiviteit.

Onboardingsprogramma

Het onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers is in 2025 geoptimaliseerd. Op basis van een feedbacksessie met medewerkers en een sessie met MT-leden is het onboardingsprogramma gesplitst in twee leerlijnen. De eerste leerlijn betreft het verplichte onboardingsprogramma. Dat is voor alle startende medewerkers gelijk.

De tweede leerlijn betreft het keuze onboardingsprogramma. Medewerkers kunnen in overleg met hun buddy trainingen kiezen die voor hun functie relevant zijn.

Team P&O heeft van medewerkers teruggekregen dat deze opzet werkt om de binding met elkaar en de organisatie te versterken, zonder dat trainingen gevolgd hoeven te worden die minder goed aansluiten bij de functie. Ook is het programma van de introductiedag veranderd. Er is een bustour geïntroduceerd om medewerkers kennis te laten maken met de omgeving en de werkzaamheden die de gemeente verricht.

Daarbij worden ook minimaal twee bedrijfsbezoeken afgelegd, om te laten zien hoe de gemeente met ondernemers en inwoners op diverse werkgebieden samenwerkt. Bovendien nemen medewerkers van de buitendienst deel aan een gedeelte van de introductiedag, om de ontmoeting tussen het kantoorpersoneel en de buitendienst te versterken.

Organisatieontwikkeling

De WDW was ook in 2025 weer volop in beweging. Naast de grote hoeveelheid reguliere werkzaamheden is er zowel binnen de gemeenten, regionaal en intern weer veel (extra's) opgepakt. Denk hierbij aan de verdere doorontwikkeling van werkprocessen zoals de implementatie van de omgevingswet, het uitbreiden van de WDW-academie, aandacht voor een goede onboarding van nieuwe medewerkers met een verplichte WDW-leerlijn, het uitvoeren van het uniforme proces voor opgave- en projectgericht werken. Maar ook de verdere professionalisering van de sociale teams langs de lijn van het project Sociale basis in beweging, nieuwe of herijkte plannen voor woningbouw, de uitvoering van ons Informatiebeleidsplan met projecten als de implementatie van een telefonieoplossing GT Connect en de regionale splitsing van onze MS365 omgevingen. In 2025 zijn

we ook gestart met het experimenteren met AI en de pilot Zero Based Budgetting voor de gemeente Druten.

Ondanks de blijvende krapte op de arbeidsmarkt is het de WDW gelukt om de formatie op enkele onderdelen aan te vullen en de huidige formatie op orde te houden.

Doorontwikkeling WDW

De organisatie heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Ze werken aan complexe maatschappelijke opgaven en leveren resultaten en een goede dienstverlening aan inwoners en bestuur. Dat lukt, elke dag opnieuw, dankzij de inzet, professionaliteit en betrokkenheid van de medewerkers. Tegelijkertijd ziet de WDW dat de manier waarop samengewerkt wordt en verantwoordelijkheid is georganiseerd niet altijd meer optimaal aansluit bij de fase waarin de WDW zich nu bevindt. De ruimte die is gegeven aan professionaliteit en eigenaarschap heeft veel gebracht, maar deze fase vraagt om meer duidelijkheid over rollen, sturing en besluitvorming.

Om richting te geven aan de volgende fase in de ontwikkeling van de organisatie en te komen tot meer duidelijkheid in rollen, sturing en besluitvorming, heeft het bestuur een onafhankelijk adviesrapport laten opstellen. Het bestuur heeft dit rapport omarmd en vastgesteld als richtinggevend kader. Daarmee is het rapport niet langer een extern advies, maar van en voor de organisatie. Het rapport helpt om deze situatie scherp en zorgvuldig te duiden. Het maakt duidelijk dat de knelpunten niet gaan over mensen of inzet, maar over de manier waarop het werk is georganiseerd. Dat inzicht geeft richting voor de volgende stap in onze ontwikkeling. De WDW kiest er daarom voor om gericht door te ontwikkelen: met behoud van wat goed werkt, met aandacht voor wat knelt, en met duidelijke afspraken die samenwerking versterken en het werk werkbaar houden. Dit doet de WDW zorgvuldig, in verbinding met medewerkers, medezeggenschap, bestuur en gemeenteraden, en met oog voor continuïteit in de dienstverlening. Zo bouwt de WDW verder aan een organisatie die stevig, wendbaar en toekomstbestendig is.

Jaarrekening 2025 WDW

Per saldo houdt de WDW ten opzichte van de actuele begroting van ruim € 55 miljoen een bedrag van € 0,1 miljoen over. Dit bedrag vloeit terug naar de beide gemeenten:

Overzicht verrekening (bedragen x € 1.000)	Druten	Wijchen	Totaal
Afrekening binnen de sleutel	1	3	4
Afrekening buiten de sleutel	-79	220	141
Totaal	-78	223	145

Op basis van de CAO en op basis van de tweede Bestuursrapportage is de gemeentelijke bijdrage tussentijds met € 1,8 miljoen verlaagd. Daarbij is in de tweede Bestuursrapportage een buffer opgenomen van € 400k voor onvoorziene kosten. Uiteindelijk blijkt bij de jaarrekening dat er € 145k is overhouden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 moet de gemeente in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording opnemen. Het college legt in deze rechtmatigheidsverantwoording een formele verklaring af richting de raad dat de gemeente het afgelopen jaar financieel rechtmatig heeft gehandeld volgens alle relevante wet- en regelgeving, de begroting en Misbruik- & Oneigenlijk gebruik-voorschriften. Eventuele afwijkingen worden daarbij vermeld, samen met de acties die zijn ondernomen of nog zullen worden uitgevoerd om deze te herstellen. Op deze manier krijgt de raad goed inzicht in de kwaliteit van het financiële beheer en in hoeverre de gemeente volgens de geldende wet- en regelgeving heeft gehandeld.

In 2025 zijn er geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd binnen het criterium begrotingsrechtmatigheid die de verantwoordingsgrens van € 2.845.000 uit de financiële verordening overschrijden, maar wel de rapportagegrens van € 142.000. Binnen het voorwaarden criterium zijn tevens geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die de verantwoordingsgrens overschrijden, maar wel de rapportagegrens van € 142.000 uit de financiële verordening. Op het Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Verdere toelichting is opgenomen in hoofdstuk Rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De (individuele) rechtmatigheidsfouten die de rapportagegrens van € 142.000 uit de financiële verordening overschrijden worden in deze paragraaf toegelicht.

Begrotingscriterium:

We rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording begrotingsonrechtmatigheden per programma. In de financiële verordening is opgenomen dat iedere afwijking ten opzichte van de begroting in beginsel onrechtmatig is. De afwijkingen binnen de programma's zijn echter in z'n geheel acceptabel, omdat het binnen bestaand beleid is en bij de overschrijdingen op de programma's hogere baten staan die deze overschrijdingen compenseren. In de programma's lichten we alle afwijkingen ten opzichte van de begroting toe. Binnen programma 5 is een lastenoverschrijding ontstaan van € 193k, waar geen hogere baten tegenover staan binnen het programma. Hier staan wel onttrekkingen uit de daarvoor bestemde egalisereserves tegenover, maar die verantwoorden we onder programma 0. Omdat dit incidentele uitzettingen betrof, zien we geen aanleiding om hierop bij te sturen in 2026.

Voor wat betreft reservemutaties ter hoogte van € 220k zien we een aantal mutaties, die niet op voorhand door de raad zijn geautoriseerd. Ook dat is onrechtmatig. Het betreft vooral de reserve eenmalige middelen. Hier heeft een hogere dotatie plaatsgevonden, vanwege extra verkregen middelen in de decembercirculaire, die pas vanaf 2026 tot uitvoering kunnen worden gebracht.

De hogere dan begrote dotaties en onttrekkingen aan de egalisereserves zien we als rechtmatig, omdat de raad bij de begroting al heeft vastgesteld dat het jaarrekeningsaldo van de aan de egalisereserves gelinkte budgetten afgerekend worden.

In 2025 is de financiële verordening aangepast, waarmee we de spelregels beter hebben vastgelegd in het kader van begrotingsrechtmatigheid. Zo zijn nu afwijkingen van de begroting als gevolg van overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten niet onrechtmatig, indien deze tijdig aan de raad zijn gemeld. Als tijdig wordt aangemerkt het melden en verantwoorden van deze afwijkingen uiterlijk bij het vaststellen van de jaarrekening. Dit maakt het overzicht in de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichting hierop duidelijker voor de raad.

Voorwaarden criterium:

In 2025 is sprake van rechtmatigheidsfouten waarbij niet is voldaan aan het voorwaarden criterium voor een bedrag van € 187.000. Het betreft onterecht niet Europees aanbestede diensten en leveringen met betrekking tot inhuur van een planeconoom (€ 118k).

Daarnaast is na beëindiging van de geldige looptijd van het Europees aanbesteed contract voor openbare verlichting het contract onrechtmatig verlengd. De € 69k aan kosten in 2025 met betrekking tot deze onrechtmatige verlenging zijn als rechtmatigheidsfout verantwoord.

Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium:

In 2025 zijn ten aanzien van het Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Fraude

Fraude en corruptie kunnen ernstige gevolgen hebben voor de gemeente. Ze kunnen leiden tot financiële schade en het vertrouwen in de gemeente aantasten. Daarom is het belangrijk dat de gemeente deze risico's goed beheerst.

Het college is verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude en corruptie, voor het zorgen dat de organisatie volgens de geldende wet- en regelgeving werkt en het zorgen voor een cultuur waarin eerlijkheid en integriteit normaal zijn.

Het college is zich hiervan goed bewust. Binnen de gemeente zijn verschillende maatregelen getroffen om de fraude- en corruptierisico's te beperken. Denk hierbij aan interne richtlijnen, gedragscodes, functiescheiding (zodat niet één persoon alles kan doen in een proces) en regelmatige rapportages over financiële en andere belangrijke informatie. Ook is er sprake van functiescheiding en het '4-ogen-principe' in het betalingsproces: een betaling wordt altijd door minimaal twee medewerkers gecontroleerd voordat deze wordt uitgevoerd. Om te voorkomen dat interne regels worden omzeild, kunnen management, directie, bestuur en college zelf geen betalingen uitvoeren.

In 2025 is het beleid Fraude, Integriteit en Misbruik- en Oneigenlijk gebruik (M&O) verder geactualiseerd en besproken in het managementteam van de Werkorganisatie Druten-Wijchen. Dit beleid wordt in 2026 voor besluitvorming aangeboden aan het bestuur van de Werkorganisatie Druten-Wijchen, alsmede aan het college. Onderdelen van dit beleid zijn onder andere het opstellen van een jaarlijkse frauderisicoanalyse en scholing voor medewerkers op het gebied van fraude, integriteit en M&O. Om meer zekerheid te krijgen dat alle frauderisico's in beeld zijn en ter voorkoming van daadwerkelijke fraude is de (formele) frauderisicoanalyse geactualiseerd in 2025. Daarnaast volgt het managementteam van de Werkorganisatie Druten-Wijchen in januari 2026 een training op het gebied van fraude en komt het onderwerp 'fraude en corruptie' minimaal 2x per jaar terug op de college-agenda.

De werking en naleving van het beleid worden zichtbaar gevolgd via de verbijzonderde interne controle (VIC). Binnen deze controle worden onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd om de risico's op fraude en corruptie te beperken:

- Een detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat deze conform de geldende Europese aanbestedingsregels en Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed;
- Vaststellen dat de relatief grote zorgaanbieders een goedkeurende controleverklaring ontvangen over 2025 om meer zekerheid te krijgen over de geleverde zorg;
- Steekproefsgewijs cliënten van kleinere zorgaanbieders benaderen om vast te stellen dat de aan ons gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd;
- Steekproefsgewijs vaststellen dat voor de facturen die in rekening zijn gebracht bij de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij;
- Steekproefsgewijs vaststellen dat de betalingen van deze facturen ook naar het juiste bankrekeningnummer zijn overgemaakt.

Op basis van de vorenstaande interne beheersingsmaatregelen alsmede de uitgevoerde VIC zijn geen aanwijzingen van fraude en/of corruptie naar voren gekomen in 2025.

Openbaarheid

Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur en bepaalt welke informatie een gemeente actief openbaar moet maken en welke gegevens een burger achteraf alsnog kan opvragen om openbaar te laten maken. Dit noodzaakt grote veranderingen in het informatiemanagement van de organisatie, de procesinrichting en het beheer van informatie binnen deze processen, en belangrijker; het gedrag van haar ambtenaren. De nodige wijzigingen in het informatiemanagement, de procesinrichting en het informatiebeheer worden meegenomen in een nieuw programma 'Informatie op orde' dat in 2025 is gestart.

Sinds de invoering van de Woo op 1 mei 2022 hebben we voor de gemeente Druten en de gemeente Wijchen gemiddeld meer dan 1 Woo verzoek per week ontvangen. In de periode van 1 januari 2018 tot 1 mei 2022 onder de Wob (de voorganger van de Woo), was dat een gemiddelde van 0,5 verzoek per week). Daarnaast is sprake van meer omvangrijke verzoeken, waardoor behandeling veel tijd kost. In 2024 is de behandeling van Woo-verzoeken actief gemonitord wat moet leiden tot het aanpakken van zwakke plekken in het proces. Er wordt nu voornamelijk gekeken naar manieren om het aantal verzoeken te verminderen (o.a. door bepaalde documenten proactief openbaar te maken). In maart 2026 is een nieuwe Woo-coördinator aangesteld voor meer uren dan de vorige Woo-coördinator tot zijn beschikking had. Een van haar taken is om het interne proces te monitoren en te stroomlijnen. Ook begeleidt en adviseert zij de behandelaar van het verzoek door te stimuleren dat deze contact opneemt met de Woo-verzoeker om een goede uitvraag te doen wat de verzoeker precies zoekt. Op deze manier is het mogelijk om de omvang van ontvangen verzoeken te verminderen.

Op 1 november 2024 is de eerste tranche van informatie die openbaar moet worden onder de WOO ingegaan. Beide gemeenten en de werkorganisatie voldoen hieraan. Voor de inwerkingtreding van de tweede en volgende tranches zijn er vertragingen op rijksniveau. De WDW is in kaart aan het brengen welke documenten openbaar gemaakt moeten worden en hoe wij de ambtenaren daarin het beste kunnen ondersteunen. De huidige verwachting is dat de volgende tranche in 2027 in werking treedt. Op verslagdatum zijn wij nog in afwachting van landelijke ontwikkelingen over de tranches 2,3 en 4. Naar verwachting komt er in Q2 2026 meer duidelijkheid over de nieuwe planning.

Archiefbewerkingstraject

In het archiefverslag van 2022 van de gemeentearchivaris is geconstateerd dat enkele archiefverzamelingen wettelijk gezien overgebracht moeten worden richting onze archiefbewaarplaats, het Regionaal Archief Nijmegen (RAN) zodat deze archieven openbaar en toegankelijk zijn voor informatiezoekenden

In 2024 is een aanbestedingsprocedure opgestart en is een geschikte partij gevonden. Deze partij is in juli 2024 gestart met de opdracht en dit is in 2025 nagenoeg afgerond.

In de tweede helft van 2024 is gestart met het bewerken van de archieven en het ompakken van de archieven naar geschikt materiaal. De fysieke werkzaamheden van de archieven van Wijchen & Druten zijn gereed en worden nu door ons gecontroleerd op de gemaakte archiefbewerkingsvoorwaarden. Zijn beiden akkoord dan wordt het archief overgedragen aan het RAN.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waarbij sprake is van zowel een bestuurlijk als financieel belang. In deze paragraaf hebben we onderscheid gemaakt in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Bij iedere partij wordt aangegeven welk openbare belang zij behartigen en welke ontwikkelingen in 2026 worden verwacht. Afsluitend presenteren we een financiële tabel met onder andere de Wijchense bijdrage in de totaalomzet van de verbonden partijen.

Eind 2018 heeft de raad de nota Verbonden Partijen (18 7b 21660) vastgesteld. Met deze nota zijn de diverse verbonden partijen ingedeeld in risicoprofielen, met bijbehorend toezichtarrangement, waarmee de informatievoorziening en de sturing maatwerk worden.

In deze paragraaf nemen we op in welk profiel iedere partij is ingedeeld. In de nota Verbonden Partijen is ook vastgelegd dat iedere verbonden partij periodiek wordt geëvalueerd. De evaluatie van de nota verbonden partijen en de toezichtarrangementen vindt in 2025 plaats.

Overzicht Verbonden Partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

De GGD Gelderland-Zuid is een gemeenschappelijke regeling. Naast Nijmegen nemen de gemeenten Beuningen, Berg en Dal, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel deel.

Deze Gemeentelijke Gezondheidsdienst is ingesteld op grond van de Wet Publieke Gezondheid, artikel 14, waarin de verplichting is opgenomen dat het College van Burgemeester en Wethouders een dergelijke Gemeentelijke Gezondheidsdienst in moet stellen. Het bestuur van de GGD

Gelderland Zuid bestaat uit het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De dagelijkse leiding van de organisatie ligt bij de Directie Publieke Gezondheid (DPG).

Algemene doelstelling

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid is een gemeente verplicht om een gemeentelijke gezondheidsdienst in te stellen en in stand te houden. Het komt de efficiëntie en kwaliteit ten goede wanneer een gezondheidsdienst een bepaalde omvang heeft. Taken zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, dienstverlening in het kader van Veilig Thuis zijn niet lokaal specifiek. Om die reden is er een gemeenschappelijke regeling voor een gezondheidsdienst met een regionale functie in plaats van een eigen gemeentelijke gezondheidsdienst voor de gemeente Wijchen. Binnen de afspraken met de GGD maken wij lokaal specifieke afspraken indien de lokale situatie dat vereist.

Ontwikkelingen 2025

De GGD is bezig met het versterken van de organisatie om deze toekomstbestendig te maken. De complexiteit van de opgaven en taken van de GGD nemen toe. Dit betekent dat zij voorbereid moeten zijn op 'sneller, complexer en op schaarste van mensen en middelen'. We werken aan een verbeterd samenspel tussen opdrachtgevers (gemeenten) en GGD én als opdrachtgevers onderling om zo tot een betere sturing te komen.

Gerealiseerd:

De GGD heeft in 2025 gehoor gegeven aan de oproep van de gemeente om bezuinigingen voor te bereiden vanaf 2026. Hiervoor heeft de GGD samen met gemeenten keuzes gemaakt die inwoners in een kwetsbare situatie zo min mogelijk raken.

Daarnaast is verder gewerkt aan het verbeteren van het samenspel tussen opdrachtgevers en GGD. Dit project is eind 2025 afgerond en wordt nu geborgd.

MGR Rijk van Nijmegen, WerkBedrijf en IRvN (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Het WerkBedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het WerkBedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt, waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband, omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Op 1 januari 2016 is de tweede module gestart: ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). De ICT-samenwerking is de basis voor verdere samenwerking op dit onderwerp in de regio Rijk van Nijmegen. Een samenwerking op de 'harde' ICT is de eerste focus. De huidige gemeentelijke netwerken zijn inmiddels, via glasvezelverbindingen, gekoppeld tot één netwerk dat centraal beheerd wordt.

Algemene doelstelling

Het doel van deelname aan de module WerkBedrijf is het in regionaal verband uitvoeren van gemeentelijke taken op het gebied van arbeidsbemiddeling.

Voor een effectieve dienstverlening op het gebied van arbeidsbemiddeling zijn de werkgevers in de regio van groot belang. We willen 'één gezicht' naar deze werkgevers hebben. In plaats van

meerdere gemeenten, een SW-bedrijf, UWV en aanbieders van dagbesteding, heeft een werkgever te maken met één organisatie: WerkBedrijf.

Arbeidsbemiddeling is niet aan gemeentegrenzen gebonden; door deel te nemen aan de verbonden partij WerkBedrijf, kunnen we regionaal werken. We sluiten op deze manier ook aan op de (landelijke) indeling van arbeidsmarktregio's. Dit maakt de samenwerking met UWV, werkgevers- en werknemersorganisaties en partners vanuit het onderwijs gemakkelijker.

Met deelname aan deze verbonden partij willen we het volgende bereiken:

- Zo hoog mogelijke uitstroom naar werk vanuit een uitkering op grond van de Participatiewet ('bijstand').
- Zo veel mogelijk kansen op werk bieden aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Werk bieden aan mensen met een SW-dienstverband, met daarbij als doel om de kosten en opbrengsten van het SW-bedrijf zo veel mogelijk in evenwicht te brengen (zodat de gemeentelijke aanvulling op de rijkssubsidie zo laag mogelijk is.)

Voor ICT is de doelstelling kennis delen met regio gemeenten, kwetsbaarheid verkleinen en samen werken aan minder meerkosten voor ICT-diensten.

Ontwikkelingen 2025

Het jaar 2025 is het eerste jaar waarin aangesloten gemeenten WerkBedrijf financieren met een nieuwe methodiek (Berenschot rekentool) plus een regionale bezuiniging van 1,2 miljoen. Afgesproken is dat we nauwgezet zullen volgen hoe dit de prestaties van WerkBedrijf raakt. De dienstverlening wordt kandidaatsgericht om de mismatch op de arbeidsmarkt (gevraagde competenties in vacatures passen niet of minder bij die van de kandidaten) te temperen. Tot slot is 2025, zoals het er nu uit ziet, een overgangsjaar naar een 'nieuwe arbeidsmarkt infrastructuur'. Die richt zich met name op een nauwere samenwerking tussen alle partijen die kunnen bijdragen aan een soepele werking van de arbeidsmarkt.

De iRvN en deelnemers werken sinds 2024 samen aan een regionale strategische agenda. Als onderdeel van deze agenda vinden in 2024 en 2025 de volgende grote projecten plaats:

- De Microsoft365 tenantsplitsing waarbij iedere gemeente een eigen MS365 omgeving krijgt;
- De implementatie van GT Connect (nieuwe manier van bellen via o.a. MS Teams);
- Verdere implementatie van Microsoft 365 (t.a.v. onder andere digitaal samenwerken).

Deze projecten kennen een grote onderlinge afhankelijkheid en daarmee ook risico's. Om die reden vragen ze om nauwe regionale samenwerking.

Daarnaast werken we samen aan een regionale cloudstrategie waarbij gemeenten meer in de cloud werken en minder gebruik maken van lokaal beheerde servers van IRvN.

Gerealiseerd:

Qua WerkBedrijf;

- De prestaties van WerkBedrijf (in de vorm van uitstroom naar werk) lopen sinds 2022 terug; dit lijkt niet direct gerelateerd aan de wijziging van financiering in 2025.
- Om breder naar de prestaties te kijken is in 2025 een "ontwikkelingsindicator" geïmplementeerd. Deze indicator zal in de halfjaarrapportage over 2026 meer duiding kunnen geven aan de behaalde prestaties.
- Het Werkcentrum Rijk van Nijmegen is gestart met een website die in het voorjaar van 2026 verder wordt uitgebreid.

Qua IRvN;

- De Microsoft365 tenantsplitsing is gerealiseerd, waarbij iedere gemeente (en in ons geval de WDW) een eigen MS365 omgeving heeft gekregen;
- De implementatie van GT Connect is uitgevoerd (nieuwe manier van bellen via o.a. MS Teams);
- We hebben regionaal slagen gemaakt met de implementatie van Microsoft 365 (t.a.v. onder andere digitaal samenwerken). Dit project wordt vervolgd in 2026.
- Er is een onderzoek uitgevoerd naar de gewenste toekomstige regionale i-samenwerking, met als gevolg een in 2026 uit te werken voorkeursscenario.
- De regionale cloudvisie en -strategie is vastgesteld in december 2025 en deze wordt uitgevoerd vanaf 2026
- Er is een regionaal Mobile Device Management (MDM) beleid opgesteld. Hierover wordt in Q1 2026 besloten in de individuele colleges.

G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) in Wijchen (toezichtarrangement basis -)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de WMO en de Jeugdwet. Het IBO is een gemeenschappelijke Regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Mook en Middelaar heeft kenbaar gemaakt aan te willen sluiten bij de GR IBO. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Algemene doelstelling

Dit betreft onderzoek naar misbruik en oneigenlijk gebruik en andere misstanden van de sociale zekerheid (bijstand e.d.), de WMO en de jeugdzorg. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek.

Ontwikkelingen 2025

We verwachten in 2025 de nieuwe participatiewet. Afhankelijk van de nieuwe regelgeving hebben we de intentie om met de deelnemende gemeenten een nieuw fraudebeleidsplan op te stellen. Vanwege de komst van Mook en Middelaar is aanpassing van de regeling IBO noodzakelijk. We verwachten de uitkomsten van de kwartiermaker aanpak zorgfraude die op de schaal van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid met aanbevelingen komt om de basis op orde te krijgen. We spelen in op de uitvoeringsconsequenties van het IBO. Tot slot ontvangt het IBO verzoeken voor aanpak van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). We onderzoeken de mogelijkheid om deze taak bij het IBO als GR onder te brengen.

Gerealiseerd:

De Participatiewet in Balans heeft weinig directe invloed te hebben op de toezichthoudende taken belegd bij IBO. Er is ingezet op deskundigheidsbevordering door inzet van een training "mensgericht handhaven" die door alle toezichthouders gevolgd is.

Mook en Middelaar is per 1 januari 2026 toegetreden tot de regeling IBO. Hiermee is een bestuurlijk besluitvormingstraject afgerond waar de gemeenteraden voor de deelnemende gemeenten in betrokken zijn geweest.

De kwartiermaker Zorg en Veiligheid heeft in 2025 een aantal concrete maatregelen voorgelegd die nu uitgerold worden. Als onderdeel hiervan worden de toezichthouders van IBO opgeleid om hierin hun taak en rol te pakken.

De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit wordt uitgevoerd door de toezichthouders op verzoek voor drie gemeenten, waaronder Wijchen. De wenselijkheid van het onderbrengen van deze taak bij de regeling IBO wordt onderzocht.

Euregio Rijn-Waal in Kleve en 's-Heerenberg (toezichtarrangement basis -)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Euregio Rijn-Waal is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Nederlandse en Duitse overheden. Het is een openbaar lichaam dat is opgericht op basis van het Verdrag van Anholt. Ongeveer 55 gemeenten en regionale overheden uit Nederland en Duitsland zijn aangesloten, waaronder partijen uit Gelderland, Noord-Brabant, Limburg, Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. Ook organisaties zoals de Duitse Kamer van Koophandel zijn lid.

De Euregio Rijn-Waal werkt aan het verbeteren van de samenwerking in de grensregio en behartigt de belangen van de regio bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen. Het doel is om voorzieningen en diensten – zoals werk, onderwijs, vervoer en cultuur – beter toegankelijk te maken voor inwoners aan beide zijden van de grens. Daarbij stimuleert de Euregio gezamenlijke initiatieven en samenwerking, zodat partijen gebruik kunnen maken van elkaars kennis en kracht (synergie-effecten).

Algemene doelstelling

De Euregio Rijn-Waal is actief op veel maatschappelijke terreinen, zoals economie, onderwijs, arbeidsmarkt, infrastructuur, gezondheidszorg, veiligheid, recreatie en cultuur. Door deze brede inzet draagt de Euregio bij aan een sterke, goed verbonden grensregio. Daarnaast biedt de Euregio Rijn-Waal platforms voor samenwerking tussen verschillende groepen en instellingen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

1. Platform Arbeidsmarkt,
2. Euregionaal Forum Gezondheidszorg,
3. Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid.

Ook ondersteunt de Euregio Rijn-Waal tijdelijke werkgroepen die zich richten op actuele grensoverschrijdende thema's. Deze groepen kunnen snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en zorgen voor praktische oplossingen.

Ontwikkelingen 2025

Continuering bestaand beleid.

Gerealiseerd:

In 2025 heeft de gemeente Wijchen deelgenomen aan het netwerk van de Euregio Rijn-Waal. Vanuit het lidmaatschap zijn regelmatig bijeenkomsten en commissievergaderingen bezocht. Hiermee bleef Wijchen aangesloten bij grensoverschrijdende ontwikkelingen en droeg de gemeente bij aan het versterken van de uitwisseling met partners in het grensgebied.

Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Munitax (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De gemeenten Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen en Wijchen werken onder de naam “Munitax” samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Algemene doelstelling

Munitax voert het lokale belastingbeleid uit. Dit is de wettelijke taak, volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ), voor het jaarlijks taxeren van woningen, bedrijven en onroerende zaken en het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen volgens de gemeentelijke belastingverordeningen. Ook neemt Munitax bezwaren in behandeling.

Ontwikkelingen 2025

Munitax voert de belastingoplegging uit binnen de gestelde termijnen en op het gewenste kwaliteitsniveau. In 2024 zijn de uitkomsten van de benchmark Munitax besproken in het portefeuillehouders overleg tussen de betrokken wethouders. In 2024/2025 werken we de adviezen uit, waarbij we ook de mogelijke overgang naar een andere belastingsamenwerking meenemen.

Gerealiseerd:

Munitax heeft de belastingoplegging conform afspraken voor de gemeente Wijchen uitgevoerd. Daarbij is het aantal bezwaar- en beroepsschriften meegevallen, waardoor de inhuurkosten behoorlijk lager zijn dan vooraf ingeschat. Naast de reguliere werkzaamheden zijn we met Munitax ook gestart aan de voorbereidingen op de overgang naar de Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR) per 1-1-2027. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten Munitax hebben het besluit genomen toe te willen treden tot de BSR.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid in Nijmegen (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Gemeenschappelijke Regio Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een regionaal samenwerkingsverband van de veertien gemeenten in onze regio, op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De VRGZ is de organisatie voor de voorbereiding op en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing, voor de brandweerbijstand, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening en meldkamer.

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdiel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Algemene doelstelling

Artikel 2 van de Wet Veiligheidsregio's belast het College van B&W met de organisatie van de brandweerzorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. De Veiligheidsregio moet garant staan voor een organisatie die kwalitatief goede dienstverlening biedt. De inwoners en gemeenten dienen ervan op aan te kunnen dat de operationele dienstverlening op de terreinen van ambulancezorg, brandweer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crises betrouwbaar en adequaat is.

Ontwikkelingen 2025

De beleidsdoelstellingen uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 zijn vertaald naar activiteiten voor 2025. Dit zijn: een sterk netwerk, een weerbare organisatie en informatiemanagement. Dit doet de VRGZ door doorontwikkeling en versterking van het (bovenregionaal) netwerk en de eigen organisatie.

Gerealiseerd:

In 2025 is besloten om met een nieuwe kostenverdeelsleutel te gaan werken. De huidige verdeelsleutel is verouderd. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op verouderde cijfers, zoals inwoneraantal of historische afspraken. De nieuwe verdeelsleutel probeert de kosten evenwichtiger te verdelen. En kijkt niet alleen naar inwoneraantallen, maar ook naar andere indicatoren zoals oppervlakte, risicoprofielen. Deze nieuwe verdeelsleutel treedt in werking per 2027 en kent een variabele ingroeiperiode. De financiële impact van de nieuwe kostenverdeelsleutel voor de gemeente Wijchen is beperkt. Er is sprake van een relatief klein financieel nadeel. Ook is per 1 juni 2025 het nieuwe wijzigingsbesluit vastgesteld voor de gemeenschappelijke regeling. Deze wijziging is nodig zodat er overgegaan kan worden naar één algemeen directeur. Ook sluit deze ontwikkeling aan op het Regionaal Beleidsplan 2024-2027.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (per 1-1-2026 Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)) (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

De omgevingsdiensten voeren zelf geen beleidstaken uit, deze worden door de gemeenten uitgevoerd.

De omvang van het werkterrein van de omgevingsdiensten wordt gebaseerd op de bestaande regionale samenwerkingsverbanden in Gelderland (de Gelderse maat).

De raden van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en de Provinciale Staten van de provincie Gelderland hebben toestemming verleend als bedoeld in artikel 51, lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen.

Algemene doelstelling

De ODRN verleent milieuvergunningen en houdt toezicht op Milieubelastende Activiteiten (bedrijven die impact hebben op het milieu) onder de Omgevingswet. Verder voert de ODRN bepaalde

asbesttaken uit voor onze gemeente. Op basis van landelijke afspraken over Seveso inrichten (majeure risicobedrijven) is de ODRN verantwoordelijk voor een gedeelte van deze taken voor landsdeel Oost (Gelderland en Overijssel). Daarnaast kan de ODRN advies geven richting de gemeenten en provincies bij de opstelling van milieubeleid en/of specialistische milieukundig advies.

Ontwikkelingen 2025

Majeure ontwikkelingen die waarschijnlijk impact gaan hebben op de ODRN in 2025 zijn: Ontvlechting BRIKS-taken door gemeente Nijmegen, aanbevelingen vanuit het Interbestuurlijk programma VTH Versterking en Robuustheidscriteria waar Omgevingsdiensten aan moeten voldoen vanuit Ministerie Infrastructuur en Waterstaat, terwijl menige maatschappelijke vraagstukken relevanter worden, die ook de ODRN raken, zoals bijvoorbeeld duurzaamheid en circulaire economie.

Gerealiseerd:

Op 1 januari 2026 is de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) gefuseerd met de Omgevingsdienst Regio Arnhem tot de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM).

In 2025 heeft de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) meer werk voor de gemeente Wijchen uitgevoerd dan vooraf was afgesproken. Daarom moest de gemeente aan het einde van het jaar ongeveer € 100.000 bijbetalen.

De werkplannen van de ODRN passen binnen de begroting die de gemeenteraad vaststelt. In deze plannen staan ook projecten voor verschillende teams binnen de gemeente.

Het verschil tussen het geplande werk en het uitgevoerde werk was 10%. De belangrijkste oorzaken zijn:

1. Krappe begroting op verzoek van Wijchen

De gemeente vroeg de ODRN om in 2025 krappere te begroten. In de werkplannen stond al dat dit risico's gaf. Als er meer werk nodig zou zijn, zou er geen geld worden teruggestort, zoals de afgelopen jaren was gebeurd. Maar er zou juist extra geld nodig zijn. Dat is in 2025 gebeurd.

2. Meer werk bij Vergunningverlening Milieu (€ 84.975)

Door de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) van 2024, komen er meer vragen binnen dan verwacht. Ook werkte de ODRN aan grote dossiers, zoals het intrekken van vergunningen van agrarische bedrijven.

3. Meer werk bij Toezicht en Handhaving Milieu (€ 40.974)

De ODRN besteedde in 2025 meer tijd aan milieucontroles dan verwacht. Dit komt onder andere doordat veel nieuwe collega's meededen aan controles als onderdeel van hun opleiding.

Het grootste deel van de overbesteding komt door vergunningverlening. Dit is werk waar de gemeente geen of zeer beperkte invloed op heeft. Het hangt namelijk af van de bedrijvigheid in de regio.

Voorbeelden:

- bedrijven die starten of uitbreiden

- bedrijven die hun processen aanpassen en daarom een toets of nieuwe vergunning nodig hebben

De cijfers van de ODRN laten dus zien hoe actief bedrijven in de regio zijn.

GR MARN (toezichtarrangement basis -)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West-Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Algemene doelstelling

Een groot deel van het Wijchense huishoudelijke afval wordt door of via ARN verwerkt. De MARN, waarin de gemeente Wijchen en regiogemeenten zijn verenigd, is aandeelhouder in ARN bv en heeft als belangrijke rol om namens de regiogemeenten onze belangen in de ARN te behartigen, te weten:

- Een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde verwerking van afvalstoffen;
- Het toezien op de continuïteit in de afvalverwerking;
- Verder kan ARN bv via het aandeelhouderschap van de MARN een belangrijke partner-rol vervullen in de transitie naar een circulaire economie door de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Ontwikkelingen 2025

Vanuit de gezamenlijke behoefte van ARN als de MARN gemeenten om meer regie te hebben op energievraagstukken is afgesteld om hier meer inhoud aan te geven via MARN+ concept. In 2024 heeft MARN+ een adviesenergietransitie aangesteld ter ondersteuning. Ook in 2025 is er deze ondersteuning en zal deze zijn opdracht verder uitvoeren.

Gerealiseerd:

De adviesenergietransitie heeft zijn opdracht afgerond. Advies was om te komen tot een andere samenwerkingsstructuur, omdat onderdelen zoals energieopwekking eigenlijk niet binnen GR MARN vallen. En verkenning hiertoe is in 2025 opgestart.

Werkorganisatie Druten Wijchen (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met de oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan

de inwoners blijft lokaal. In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en de beide wethouders Financiën zitting.

Algemene doelstelling

Een samenwerking die meer robuustheid, efficiency en slagvaardigheid moet leveren. Om daarmee te leiden tot meer bestuurlijke kracht, minder kwetsbaarheid, betere kansen voor medewerkers, beheersbare kosten en, tot slot, verhoogde kwaliteit van bedrijfsvoering en dienstverlening aan onze gemeenschappen, ons gebied én de gemeentebesturen.

Ontwikkelingen 2025

Het doorontwikkelplan WDW is op volle stoom en zal in 2024 worden afgerond. Natuurlijk staat de WDW vanaf dat moment niet stil. Onderwerpen als proces-, programma- en projectgericht werken, verdere digitalisering zoals datagedreven werken, de doorontwikkeling van de WDW-academie, de opvolging van het Medewerkeronderzoek en het anticiperen op de ombuigingsprogramma's van de gemeenten zijn dan weer nieuwe thema's.

Het managementteam (MT) van de WDW is met een proces bezig om een 'strategische MT-agenda 2024 – 2026' uit te werken. Deze agenda geeft koers aan de doorontwikkeling van de organisatie WDW. Onderwerpen als structuur, aandacht geven en verdere professionalisering dienen hiervoor als basis.

Gerealiseerd:

De WDW was ook in 2025 weer volop in beweging. Naast de grote hoeveelheid reguliere werkzaamheden is er zowel binnen de gemeenten, regionaal en intern weer veel (extra's) opgepakt.

Ondanks de blijvende krapte op de arbeidsmarkt is het de WDW gelukt om de formatie op enkele onderdelen aan te vullen en de huidige formatie op orde te houden.

Doorontwikkeling WDW

De organisatie heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Ze werken aan complexe maatschappelijke opgaven en leveren resultaten en een goede dienstverlening aan inwoners en bestuur. Dat lukt, elke dag opnieuw, dankzij de inzet, professionaliteit en betrokkenheid van de medewerkers. Tegelijkertijd ziet de WDW dat de manier waarop samengewerkt wordt en verantwoordelijkheid is georganiseerd niet altijd meer optimaal aansluit bij de fase waarin de WDW zich nu bevindt. De ruimte die is gegeven aan professionaliteit en eigenaarschap heeft veel gebracht, maar deze fase vraagt om meer duidelijkheid over rollen, sturing en besluitvorming.

Om richting te geven aan de volgende fase in de ontwikkeling van de organisatie en te komen tot meer duidelijkheid in rollen, sturing en besluitvorming, heeft het bestuur een onafhankelijk adviesrapport laten opstellen. Het bestuur heeft dit rapport omarmd en vastgesteld als richtinggevend kader. Daarmee is het rapport niet langer een extern advies, maar van en voor de organisatie. Het rapport helpt om deze situatie scherp en zorgvuldig te duiden. Het maakt duidelijk dat de knelpunten niet gaan over mensen of inzet, maar over de manier waarop het werk is georganiseerd. Dat inzicht geeft richting voor de volgende stap in onze ontwikkeling. De WDW kiest er daarom voor om gericht door te ontwikkelen: met behoud van wat goed werkt, met aandacht voor wat knelt, en met duidelijke afspraken die samenwerking versterken en het werk werkbaar houden. Dit doet de WDW zorgvuldig, in verbinding met medewerkers, medezeggenschap, bestuur en gemeenteraden, en met oog voor continuïteit in de dienstverlening. Zo bouwt de WDW verder aan een organisatie die stevig, wendbaar en toekomstbestendig is.

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN) (toezichtarrangement basis +)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Wijchen heeft samen met de andere 18 deelnemende gemeenten in regio Arnhem-Nijmegen een samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer, vervoer voor inwoners die geen of niet altijd gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer. Deze samenwerking is vormgegeven in een bedrijfsvoeringsorganisatie, de DRAN (Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen).

De DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.

De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer zijn overgedragen aan de DRAN.

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Algemene doelstelling

Bij het nemen van dit besluit is uitgegaan van de verwachtingen (gewenste effecten) dat:

- samenwerking de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners zal vergroten.
- samenwerking ook zal leiden tot kostenbesparingen en een verhoging van de efficiency.

Ontwikkelingen 2025

BVO Dran blijft het doelgroepenvervoer uitvoeren conform de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kaderbrief 2025 BVO DRAN.

Gerealiseerd:

In 2025 is het Vraagafhankelijk (Wmo) vervoer voor het perceel waar Wijchen onder valt opnieuw aanbesteed. Dit leidt medio 2026 tot een nieuwe vervoerder voor dat perceel. Ook zijn er in 2025 maatregelen doorgevoerd om het vervoer efficiënter te maken. Zo gelden voor het routevervoer (waaronder het leerlingenvervoer) vanaf de zomervakantie 2025 vaste instroommomenten.

Groene Metropoolregio (toezichtarrangement basis)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Groene Metropoolregio (GMR) is op 1 januari 2021 opgericht als opvolger van het samenwerkingsverband Regio Arnhem-Nijmegen. Het bestaat uit zeventien gemeenten en is één van de vijf metropoolregio's in Nederland. Gemeenten worden door de provincie en het Rijk verplicht om bepaalde maatschappelijke opgaven in regionaal verband aan te pakken. Voorbeelden van opgaven die we in regionaal verband oppakken zijn de Woondeal, de regionale Woonzorgvisie, het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) en de Regionale Energiestrategie (RES).

In 2024 is het samenwerkingsverband geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie zijn verbeteringen doorgevoerd om ruimtelijke vraagstukken, zoals het groen-blauw-raamwerk, beter en integraler te kunnen aanpakken. Een concreet resultaat hiervan is de oprichting van een integratietafel. Deze moet zorgen voor meer transparantie in processen en besluitvorming, en bijdragen aan betere integrale besluitvorming.

Vanaf 2026 wordt de nieuwe Regioagenda voor de periode 2026–2029 uitgevoerd, inclusief een aangepaste begroting. De deelnemende gemeenten zijn: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar. Gemeente Montferland is per 1 januari 2025 officieel uit het samenwerkingsverband gestapt.

Algemene doelstelling

Als gemeente streven we naar een goede en opgavegerichte samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en partners in de regio om zo een wezenlijke bijdrage aan het realiseren van de gezamenlijke ambities te kunnen leveren. De opgaven en ambities zijn vastgelegd in de Regionale Agenda 2025-2028 en worden jaarlijks uitgewerkt in een programma.

Hierbij wordt samengewerkt met The Economic Board (TEB), een zogenaamde triple helix-organisatie. TEB is een netwerk van ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties. Zij stimuleert samenwerking voor een gezond en duurzaam leven onder de merknaam Lifeport. De gemeente Wijchen subsidieert The Economic Board (TEB) via de GMR.

Ontwikkelingen 2025

Uitvoering geven aan de Regioagenda 2025-2028. In 2025 zullen de afspraken tussen de gemeenten en de TEB worden herzien.

Gerealiseerd:

In 2025 is binnen de GMR op meerdere opgaven belangrijke voortgang gerealiseerd. De regionale woningbouwproductie liep iets voor op het schema van de Woondeal 2.0 voor de periode tot 2030. Daarnaast is een aanvullend addendum vastgesteld waarin de gezamenlijke bouwopgave tot en met 2034 verder is uitgewerkt. Op het thema energie is de Ontwerp-Regionale Energiestrategie 2.0 opgeleverd. Hoewel de inpassing van het nieuwe hoogspanningsstation buiten deze strategie valt, worden de Wijchense belangen samen met de provincie en de GMR meegenomen in een gebiedsvisie. De gemeente Wijchen heeft op de ontwerpstrategie een zienswijze ingediend, waarin ook deze gebiedsvisie is betrokken.

Binnen de economische opgave is in 2025 het Regionaal Programma Werklocaties 2025–2028 vastgesteld. Dit programma bevat de regionale ambities voor herstructurering en clustering van werklocaties. Tevens is eind 2025 een onderzoek uitgevoerd naar de actuele uitbreidingsbehoefte per gemeente, waardoor inmiddels duidelijk is welke gemeenten een uitbreidingsvraag kennen. Voor mobiliteit is het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2030 vastgesteld. Voor het Rijk van Nijmegen is daaropvolgend een koersdocument opgesteld met tien speerpunten die richting geven aan de regionale mobiliteitsontwikkeling.

Op het gebied van leefomgeving, groenblauw raamwerk en landschap zijn een uitvoeringsprogramma en een intentieovereenkomst voor de Blauwe Motor – Groene Mantel opgesteld. De overeenkomst is in december 2025 ondertekend, waarmee € 700.000 aan procesmiddelen beschikbaar is gekomen voor de GMR. Daarnaast is een ruimtelijk perspectief

ontwikkeld voor het gebied Druten–Beuningen–Wijchen–Nijmegen, met als doel landschap en verstedelijkingsambities beter in balans te brengen vanuit de gedachte Meer landschap, meer stad.

Overige verbonden partijen

Stichting Regionaal Bureau Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Gemeenschappelijke regeling financiële grondslag Stichting RBT ANV is uitsluitend een publiekrechtelijke afspraak zonder bestuur en rechtspersoonlijkheid. De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT ANV vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT ANV wordt gebruikt om de gemeente Wijchen als onderdeel van de regio Rijk van Nijmegen op toeristisch gebied te promoten (marketing) en om invulling te geven aan het gastheerschap (via de Citystore Rijk van Nijmegen en het Toerist Information Point in kasteel Wijchen). De financiering per gemeente is naar rato van het aantal inwoners.

Leidend voor de opdracht aan stichting RBT ANV (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen en de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destiniatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing.

Algemene doelstelling

De doelstelling van TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling bezoekers te trekken en evenwichtig te verspreiden over de regio's Arnhem, Rijk van Nijmegen en de Veluwe. Wijchen maakt deel uit van regio Rijk van Nijmegen. Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio moet een “must see & must do” bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

Ontwikkelingen 2025

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen en TVAN zijn medio 2024 in gesprek over de activiteiten voor 2025. Op het niveau van het Rijk van Nijmegen wensen we specifiek producten te subsidiëren die bijdragen aan een sterke merkuitstraling. Daarnaast is het voornemen om de betrokkenheid en interactie met de gemeenten als opdrachtgevers te formaliseren en te structureren. Daarbij is het voor andere partijen binnen de regio die zich ook bezighouden met marketing van belang dat er onderlinge afstemming en samenwerking is met TVAN.

Gerealiseerd:

TVAN heeft voor de gemeenten in het Rijk van Nijmegen uitvoering gegeven aan het jaarplan 2025. Met de gemeentelijke bijdrage heeft TVAN themacampagnes volgens de contentkalender uitgevoerd. Hierbij is in de campagneboard met de lokale marketeers afgestemd. Op de website en de socials is de content aangeboden en zijn per gemeente tenminste 4 artikelen geplaatst en gedeeld met de lokale marketeers. De afzonderlijke gemeentepagina's zijn geupdate en gepromoot. Minder bekend aanbod in de regio is in de etalage gezet. TVAN is actief op sociale media facebook, instagram. Het bezoekersmagazine is uitgegeven en verspreid. Publiciteit via pers- en PR inzet is

gegenereerd. Het gastheerschap is uitgevoerd, door inzet citystore Rijk van Nijmegen, TIP's en lokale ambassadeurschap.

De Meerval B.V. in Wijchen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Meerval BV is verantwoordelijk voor de BTW belaste exploitatie van het zwembad De Meerval. Het eigendom en de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de Gemeente Wijchen. De gemeente verhuurt het gebouw tegen een marktconforme huursom aan De Meerval BV.

Algemene doelstelling

Het Wijchense zwembad laten exploiteren aan de hand van de Wijchense beleidsdoelstellingen.

Ontwikkelingen 2025

Eind 2024 en in 2025 werken we aan het wijzigen van de gouvernance structuur. De stichting exploitatie zwembaden komt te vervallen, waarmee het zwembad weer in eigendom van de gemeente komt. Daardoor worden er nieuwe overeenkomsten opgesteld tussen gemeente en de Meerval BV, rekening houdend met de voorbereidingen op een nieuw zwembad.

Gerealiseerd:

Er is een dienstverleningsovereenkomst opgesteld tussen de Meerval BV en de gemeente Wijchen voor de exploitatie en het beheer van het zwembad. Het zwembad is in eigendom van de gemeente en wordt verhuurd aan de Meerval BV.

Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) in Nijmegen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Daarna is de aandelenportefeuille diverse malen herijkt, voor het laatst met het toetreden van de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente Wijchen heeft op dit moment een belang van 4,32% in Dar.

Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

De gemeenten die een belang hebben in Dar zijn: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Algemene doelstelling

Dar staat voor de toekomstbestendige regio die we door kunnen geven aan toekomstige generaties. Dit doet Dar door zich te richten op de circulaire, groene en schone leefomgeving. Hiermee zijn ze betrokken bij maatschappelijke thema's, zoals grondstoffenschaarste, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een schone, hele en veilige leefomgeving voor onze inwoners.

De doelstelling van de gemeentelijke deelname in DAR NV is het bevorderen van met name een schone woon- en leefomgeving door het inzamelen en verwijderen van huishoudelijk afval. Met het aangaan van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de afvalinzameling en de uitvoering hiervan door DAR NV voldoen we aan de zorgplicht op gebied van afvalinzameling. Door

de deelname is het mogelijk om, ten opzichte van een externe partij, een betere regie te voeren op de inzameling van afval. Daardoor kunnen we de continuïteit en kwaliteit van afvalinzameling borgen.

Ontwikkelingen 2025

In 2024 is de start gemaakt met het vernieuwen van het strategisch plan. In 2025 zal dit afgerond worden.

Gerealiseerd:

In 2025 is het strategisch plan 2025-2028 vastgesteld.

Stichting Economic Board

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

The Economic Board (TEB) is een regionaal netwerk waarin ondernemers, kennisinstellingen, onderwijsorganisaties, overheden en maatschappelijke organisaties samenwerken. Het doel van TEB is het stimuleren van samenwerking en innovatie binnen de regio, met als centrale thema: gezond en duurzaam leven.

The Economic Board opereert onder de merknaam Lifeport, waarmee het de kracht van de regio op het gebied van gezondheid, technologie, duurzaamheid en talentontwikkeling zichtbaar maakt. Binnen Lifeport worden projecten en initiatieven ontwikkeld die bijdragen aan economische groei én maatschappelijke meerwaarde.

De rol van TEB is vooral verbindend: het brengt partijen bij elkaar, faciliteert samenwerking en ondersteunt bij het realiseren van gezamenlijke ambities. Daarbij fungeert TEB als aanjager van regionale ontwikkeling, passend binnen de kaders van de Regioagenda van de Groene Metropoolregio.

Dertien gemeenten, waaronder gemeente Wijchen, leveren een bijdrage aan de Stichting van € 1,04 per inwoner in 2026. Deze bijdrage wordt via de Groene Metropoolregio aan de Stichting verstrekt. De Groene Metropoolregio factureert deze bijdrage door aan de deelnemende gemeenten.

Algemene doelstelling

De gemeente Wijchen streeft ernaar de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden in de regio Arnhem-Nijmegen te versterken. Dit gebeurt met name op de groeisectoren Health, Energy en Food, en op de cross-overs daartussen. Door deze samenwerking te stimuleren, wil de gemeente bijdragen aan het vergroten van de economische slagkracht van zowel de stad als de regio.

Als netwerkorganisatie brengt TEB partijen uit het bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap en overheid samen. Onder de merknaam Lifeport werkt TEB aan projecten en initiatieven die bijdragen aan een gezond en duurzaam leven. De gemeente ziet TEB als een belangrijke partner om regionale groeikansen te benutten en innovaties te versnellen.

Door actief bij te dragen aan TEB, ondersteunt de gemeente de ontwikkeling van een sterke, toekomstgerichte economie waarin samenwerking en kennisdeling centraal staan.

Ontwikkelingen 2025

De TEB heeft de Human Capital Agenda van de Groene Metropool overgenomen daar de triple helix de uitvoering van de agenda beter ter hand kan nemen. De TEB zal haar nieuwe plannen voor 2026 en verder in 2025 in de raden toelichten en vragen om de financiële bijdrage te verlengen.

Gerealiseerd:

In 2025 zijn de contacten tussen de gemeente Wijchen en The Economic Board (TEB) verder geïntensiveerd. Deze versterkte samenwerking draagt bij aan een krachtige regionale profilering op de thema's health, high-tech en energy. Door actiever samen op te trekken binnen dit netwerk, heeft Wijchen de basis gelegd om regionale kansen eerder te signaleren en beter te benutten, wat bijdraagt aan een sterkere economische positie van zowel Wijchen als de regio.

Daarnaast heeft Wijchen in 2025 toegezegd om haar financiële bijdrage aan The Economic Board te consolideren, waarmee continuïteit in de samenwerking en betrokkenheid wordt geborgd.

Financiën verbonden partijen (x € 1.000)

GR	Begroot resultaat	Bijdrage Wijchen 2025	Eigen vermogen 1-1-2025	Eigen vermogen 31-12-2025	Vreemd vermogen 1-1-2025	Vreemdver mogen 31-12-2025
GGD	550	2.629	2.276	2.478	29.242	24.770
MGR Werkbedrijf	417	8.660	242	782	32.125	33.026
IBO	0	186	0	0	187	210
Euregio	0	13	2.578	2.578	29.942	29.942
VRGZ	0	3.276	9.635	9.500	42.015	43.500
Munitax	0	1.463	0	0	0	0
GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen	1.153	1.089	556	1.710	5.548	4.701
MARN	0	-314	9.331	9.336	1.839	1.680
Werkorganisatie Druten Wijchen	0	33.145	1.425	1.425	6.227	8.819
BVO DRAN	0	968	0	0	10.121	10.316
Groene Metropool	258	418	372	358	6.728	6.599

Grondbeleid

Inleiding

Beleid

Basis van het grondbeleid van de gemeente Wijchen is de nota Grondbeleid 2016.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard, en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld. In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn de spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. Deze exploitaties worden door de raad via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) vastgesteld. De nota grondbeleid zal in 2026 worden herzien.

Eind 2023 is gestart met het bijwerken van het kostenverhaal. Begin 2024 is de beleidsnotitie kostenverhaal Wijchen vastgesteld door het college van B&W, waarbij de plankostenscan als basis zal worden gehanteerd voor kostenverhaal. Daarmee wordt het kostenverhaal op een éénduidige manier toegepast. In 2026 zal het kostenverhaal worden geactualiseerd.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers, dan wel zelf de ontwikkelingen realiseert. Deze nota zal in 2026 worden geactualiseerd, rekening houdend met de per 1 januari 2024 van kracht zijnde Omgevingswet.

Marktprognose

De gemeente Wijchen heeft voor de periode tot 2030 een forse woningbouwopgave.

We werken daarvoor aan meerdere grote woningbouwontwikkelingen, zoals Huurlingsedam, Wijchen-West, Havenweg Leemweg, Kraanvogelstraat, Hart van Zuid en Tussen Kasteel en Wijchens Meer en het bedrijventerrein Bijsterhuizen.

Huurlingsedam

De 3de fase van de Huurlingsedam (250 woningen) is gereed. De extra toegekende 220 woningen eind 2021 voor Huurlingsedam zijn in fase 4 van het plan geland. Het bestemmingsplan voor fase 4 is onherroepelijk (fase 4 is opgedeeld in fase 4A en fase 4B).

Fase 4A (178 woningen) is in aanbouw en de eerste 63 woningen zijn opgeleverd. De overige 115 woningen van fase 4A zijn in aanbouw. In september 2026 zal de laatste woning van fase 4A opgeleverd worden.

Fase 4B (38 woningen) is Bouwrijp gemaakt, start bouw van de woningen is voorzien voor april 2026. De verwachting is dat de laatste woning van fase 4B half 2027 zal worden opgeleverd.

Buiten het project van de VOF Huurlingsedam om zijn er nog particuliere initiatieven, het gaat om 3 woningen in aanbouw 4 vergund en 21 in aanvraag.

Havenweg

De gemeenteraad heeft begin 2026 de grondexploitatie vastgesteld. We zijn nu bezig met de verdere planuitwerking, dit doen we samen met de verenigingen en de verschillende klankbordgroepen.

Kraanvogelstraat

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft ons college afgesproken om aan de slag te gaan met een visie en een plan. Sinds 2019 is er gewerkt aan een stedenbouwkundige studie naar de mogelijkheden van transformatie van de Kraanvogel. Op 2 juni 2020 heeft de gemeenteraad het ambitie- en visiedocument Kraanvogelstraat vastgesteld. In de afgelopen periode zijn in opdracht van de gemeente diverse studies opgesteld gericht op mogelijke planvorming en de financiële effecten daarvan. Er is een eerste fase geformuleerd, deze bevat ongeveer 100 woningen. Voor de noordzijde van de eerste fase (1a) ligt er een plan. Dit plan omvat 32 appartementen en 32 grondgebonden woningen. De bouwwerkzaamheden zijn inmiddels gestart en oplevering van de woningen en de appartementen is voorzien in de loop van 2026. Voor de zuidzijde (1b) heeft de gemeente gekozen om zelf in te stappen door de gronden hier te verwerven. De planvorming voor fase 1b ter hand genomen. Voor fase 1b heeft de raad een grondexploitatie in januari 2026 geopend. Ondanks subsidiekansen gaat het om een negatieve grondexploitatie. Dit komt deels door het volledig sociale programma dat de gemeente hier wil gaan realiseren maar ook door de verwevingskosten en sloop- en saneringskosten

Wijchen - West

Wijchen-West is een versnellingslocatie voor 1.300 woningen. De benodigde gronden zijn in bezit van de gemeente en de samenwerkende marktpartijen. Zomer 2023 is een anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen voor de ontwikkeling van het noordelijke deel, de Groene Geest. Hier kunnen 764 woningen worden gerealiseerd. In het zuidelijke deel, De Vormers, kunnen onder regie van de gemeente 536 woningen worden gerealiseerd. In oktober 2023 zijn door de gemeenteraad het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) en de grondexploitatie vastgesteld. Hiermee is de start gegeven voor de verdere uitwerking van het project om tot de realisatie te komen. Het ontwerp bestemmingsplan heeft van december 2023 tot eind januari 2024 ter inzage gelegen. Het bestemmingsplan is in de raadsvergadering van 22 mei 2025 vastgesteld. Op het bestemmingsplan hebben we 2 bezwaarschriften ontvangen.

Gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan is ook de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd. We zijn in overleg met de provincie over de laatste punten. De ontwerp-ontheffing heeft ter inzage gelegen. Op een aantal onderdelen moet deze nog aangepast worden door de provincie. Met de provincie werken we aan een zo spoedig mogelijke vaststelling van de ontheffing Wnb.

We werken eerst aan de uitwerking van de zone rondom het spoor (geluidsschermen, tunnel tussen noord en zuid en verkeersmaatregelen rondom de spoorwegovergang Westerdreef), uitwerking van de schoollocatie en verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting van het project. De verkeersonderzoeken voor de hoofdontsluiting doorlopen we samen met de provincie, omdat de aansluiting van het project voornamelijk plaatsvindt op provinciale wegen. We zijn gestart met het uitwerken van het VOSP naar een DOSP (Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan). In het DOSP worden de ontwerp-vragen en opmerkingen nader uitgewerkt en werken we ook het beeldkwaliteitsplan verder uit. Het DOSP zal na vaststelling door het college dienen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking van het inrichtingsplan en de woningen.

Hart van Zuid

In de raad van 25 september 2025 heeft de raad het masterplan Voorzieningen Hart van Zuid vastgesteld. In 2026 werken wij met de samenwerkingspartners het masterplan nog verder concreet uit door het maken van de eerste gebouwwontwerpen en een inrichtingsplan. Hiermee wordt ook gewerkt aan het verbeteren van de financiële haalbaarheid. Daarnaast wordt een Buitenplanse

Omgevingsplanactiviteit (Bopa) doorlopen en worden de daarvoor benodigde onderzoeken gedaan. Naar verwachting ligt er eind 2026 opnieuw een voorstel bij de raad, voor een bindend advies in de Bopa procedure en het vaststellen van een grondexploitatie.

Tussen Kasteel en Wijchen Meer

Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer bevindt zich momenteel in de uitvoeringsfase, de kelder van het oude gemeentekantoor is verwijderd en er is gestart met de werkzaamheden voor de nieuwe parkeergarage. Inmiddels zijn 75% van de woningen verkocht, de oplevering van fase 1 is geprojecteerd in 2028.

CPO

Op meerdere locaties is de gemeente Wijchen betrokken bij een CPO-project. Op een aantal locaties wordt zelf actief gebouwd en op een aantal andere locaties zijn anterieure overeenkomsten gesloten om te komen tot een woningbouwontwikkeling.

Bijsterhuizen

De GR Bijsterhuizen is inmiddels opgeheven en geliquideerd. Omdat er geen aanbod aan bedrijfskavels meer is en er nog steeds vraag is, heeft de raad in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op een locatie van ca 40 ha grenzend aan het bestaande bedrijventerrein Bijsterhuizen. De provincie heeft kenbaar gemaakt positief te staan ten opzichte van deze ontwikkeling en de uitbreiding opgenomen in het RPW (Regionaal Programma Werklocaties). Het voorkeursrecht heeft niet geleid tot een aankoop door de gemeente. De gronden zijn momenteel in handen van Van de Klok die de ontwikkeling van het bedrijventerrein in samenspraak met de gemeente ter hand gaat nemen (dus niet in GR verband). De raad heeft in 2023 een structuurvisie vastgesteld voor de uitbreiding van Bijsterhuizen. Deze uitbreiding wordt nu nader uitgewerkt in een Omgevingsplan welke eind 2025 in ontwerp ter inzage heeft gelegen. Momenteel wordt gewerkt aan de behandeling van de ingekomen zienswijzen en het verder afronden van het omgevingsplan. Naar verwachting wordt in de tweede helft van 2026 het omgevingsplan ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Verwachte exploitatieresultaten

Voor de projecten, Gebiedsvisie Hart van Zuid, CPO Niftrik en Balgoij West zijn wel al voorbereidingskredieten, maar nog geen grondexploitaties vastgesteld. Het project Wijchen West nemen we hier op inclusief kostentoerekening openbare ruimte bestaande wijken en dotatie aan het woonfonds bestaande wijken. Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Bedragen x € 1.000

	Complex	Totaal	2025	2026	2027	2028	>2028
1	TKWM	313	0	0	0	0	313
2	CPO Duurzaam Wonsick	87	87	0	0	0	0
3	CPO Bergharen "de Steenuil"	94	0	94	0	0	0
4	Wijchen-West	3.219	0	0	0	0	3.219
5	CPO Hoogbroek Alverna	101					101
	Totaal exploitaties	3.814	87	94	0	0	3.633

Grondprijzen

Vanuit de nota Grondbeleid 2016 volgt dat de grondprijzenbrief met daarin de grondprijzen per categorie uitgifte periodiek moet worden bijgewerkt. In 2023 is een start gemaakt met het bijwerken van de grondprijzenbrief van de gemeente Wijchen. In 2024 is dit traject afgerond en voorgelegd aan de gemeenteraad en zijn de grondprijzen vastgesteld. Jaarlijks wordt per 1 januari de grondprijzenbrief geactualiseerd vastgesteld door de gemeenteraad.

Jaarrekening

Rechtsmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeesters en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 31 maart 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.845.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtsmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 954.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.845.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 547.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken (afwijkingen op bestaand beleid, dan wel waar directe baten tegenover staan).

	BegrotingsonrechtmatigheidBedrag x € 1.000	
1A	Overschrijding lasten programma 2	105
1A	Overschrijding lasten programma 3	116
1A	Overschrijding lasten programma 4	132
1A	Overschrijding lasten programma 5	193
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	220
3A	Overschrijding van baten (op programma's) die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	N.v.t.
3B	Onderschrijding van lasten (op programma's) die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	N.v.t.
3C	Onderschrijding van baten (op programma's) die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	N.v.t.
3D	Onderschrijding van investeringen (op programma's) die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	N.v.t.
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	767
4A	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is	547

	BegrotingsonrechtmatigheidBedrag x € 1.000	
	geduid.	
4B	De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	220
	Voorwaarden criterium	
5	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	187
	M&O criterium	
6	Geen bevindingen	0
	Totaal onrechtmatigheden	954
	Waarvan acceptabel	547
	Waarvan niet-acceptabel	407

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad in 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Grondslagen balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen, afwaarderingen die naar verwachting duurzaam zijn en van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs eventueel verminderd met bijdragen van derden en verminderd met afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Afschrijving vindt plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen van het vaste actief.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en bijkomende kosten of lagere marktwaarde.

De grondexploitaties worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies, dan wel lagere marktwaarde. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende jaar op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (indien geen sprake is van projectfinanciering).

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2025: 2%).

Winstneming vindt plaats volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Dit is een methode om de verantwoording van de resultaten over de looptijd van de grondexploitatie naar rato van de verrichte prestaties te laten plaatsvinden. De winstneming in het boekjaar wordt berekend door het geprognosticeerde resultaat voor het gehele project per balansdatum te vermenigvuldigen met het

voortgangpercentage van het project (gebaseerd op gerealiseerde kosten per balansdatum/begrote kosten project) en het reeds genomen resultaat per balansdatum daarop in mindering brengen. Indien aan de volgende vooraarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te mogen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan op betrouwbare wijze worden ingeschat, en
- De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht, en
- De kosten zijn gerealiseerd.

Het College hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- Het rentepercentage bedraagt 1%;
- De kostenindexatie bedraagt 3,5%;
- De opbrengstenindexatie bedraagt 1%;
- De geplande afzet is 3000 woningen tot 2030 gebaseerd op de Woningbouwopgave.

Ten aanzien van de geraamde kosten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het College vastgestelde nota Grondbeleid. De nota Grondbeleid is in 2017 geactualiseerd;
- minimaal één keer per twee jaar worden, via een door het College te besluiten Grondprijzenbrief, wijzigingen op deze nota vastgesteld. In 2021 zijn de grondprijzen opnieuw herzien en vastgesteld.

Medio 2024 worden de grondprijzen opnieuw vastgesteld.

Ten aanzien van de geraamde gerealiseerde opbrengsten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- vaste prijzen conform de Grondprijzenbrief en marktconforme prijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De onder overlopende activa opgenomen posten zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en de bestemmingsreserves alsmede het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Ook voor kosten die in een volgend jaar gemaakt worden, maar hun oorsprong vinden in het betreffende jaar, waarbij de voorziening dient tot kostenegalisatie.

De voorzieningen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de pensioenvoorziening voor wethouders, welke wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

Onderhoudsvoorzieningen waarvan de omvang wordt bepaald op basis van beheers- of onderhoudsplannen worden berekend op basis van de laatst bekende geactualiseerde plannen.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede de Financiële verordening en Controleverordening zoals opgenomen in het vastgestelde Normenkader van 31 maart 2026. In de Financiële verordening zijn de verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves , alsmede de rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording van 5% van de verantwoordingsgrens opgenomen.

De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. De financiële rechtmatigheid omvat het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O criterium).

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig zijn gemeld aan de raad.

Het voorwaarden criterium wordt getoetst aan de hand van het door de raad vastgestelde normenkader.

Ten aanzien van het M&O criterium is het M&O beleid van de gemeente leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overstijgen) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Balans

Activa

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.225	1.102
	1.225	1.102
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	64.238	56.123
Investerings met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden opgelegd	9.386	9.738
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	9.859	8.088
	83.483	73.949
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	428	428
Leningen aan Woningbouwcorporaties	3.857	4.297
Overige langlopende leningen	13.490	12.345
	17.775	17.070
Totale vaste activa	102.483	92.121
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	202	-1.830
Overige voorraden	3	3
	205	-1.827
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	15.793	15.832
Rekening courantverhouding met het Rijk	30.861	29.006
Overige vorderingen	336	406
Overige uitzettingen	1.898	3.296
	48.888	48.540
Liquide middelen		
Bank	524	710
Kas	3	9
	527	719
Overlopende activa		
Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	597	198
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	2.603	2.703
	3.200	2.901
Totaal vlottende activa	52.702	50.333
Totaal Activa	155.303	142.454

Recht op verliescompensatie

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Passiva

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	28.426	25.441
Bestemmingsreserves	53.176	48.285
Nog te bestemmen resultaat	6.426	5.697
	88.028	79.423
Voorzieningen		
Voorzieningen	29.323	27.396
	29.323	27.396
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar		
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.339	4.943
Onderhandse leningen van buitenlandse financiële instellingen	10.000	10.000
	14.339	14.943
Totaal vaste passiva	131.690	121.762
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	4.076	3.652
	4.076	3.652
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in het volgende jaar tot betaling komen	3.994	3.994
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	13.280	11.569
Overige vooruit ontvangen bedragen	2.263	1.477
	19.537	17.040
Totaal vlottende passiva	23.613	20.692
Totaal Passiva	155.303	142.454

Zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen

(Bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Restant	Percentage	2025	2024
Totaal gewaarborgde geldleningen	115.062	107.360	80%	80.812	70.653

Baten en lasten

<i>x € 1.000</i>	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
Programma's	35.840	124.924	-89.084	42.689	129.962	-87.272	44.120	127.150	-83.028
0 Bestuur en ondersteuning	4.733	9.167	-4.434	2.894	6.773	-3.879	3.016	7.801	-4.784
1 Veiligheid	146	4.711	-4.565	71	4.645	-4.573	96	4.617	-4.521
2 Verkeer en vervoer	335	6.062	-5.727	514	6.153	-5.639	680	6.258	-5.578
3 Economie	916	1.642	-726	830	1.698	-868	1.015	1.814	-799
4 Onderwijs	665	4.471	-3.806	1.075	4.545	-3.470	1.316	4.678	-3.362
5 Sport, cultuur en recreatie	953	12.056	-11.103	1.874	10.249	-8.375	1.916	10.443	-8.527
6 Sociaal domein	15.231	69.058	-53.827	19.602	73.682	-54.079	19.863	69.903	-50.039
7 Volksgezondheid en milieu	11.359	14.296	-2.937	12.321	14.703	-2.381	12.105	14.130	-2.025
8 Wonen en bouwen	1.501	3.461	-1.960	3.506	7.513	-4.007	4.113	7.506	-3.393
Algemene dekkingsmiddelen	100.764	0	100.764	105.561	0	105.561	105.595	0	105.595
Lokale heffingen	12.739	0	12.739	13.187	0	13.187	13.182	0	13.182
Algemene uitkering	87.980	0	87.980	92.339	0	92.339	92.381	0	92.381
Dividend	45	0	45	35	0	35	32	0	32
Overig	962	16.272	-15.310	1.025	18.427	-17.402	1.131	15.098	-13.965
Overhead	962	16.272	-15.310	1.025	15.064	-14.039	1.131	15.084	-13.953
VPB	0	0	0	0	12	-12	0	12	-12
Bijzondere baten en lasten	0	0	0	0	3.352	-3.352	0	0	0
Mutaties op reserves	6.545	2.719	3.827	12.429	11.774	656	11.142	13.320	-2.176
0 Bestuur en ondersteuning	3.163	620	2.543	6.681	2.179	4.502	4.622	2.936	1.686
1 Veiligheid	113	0	113	113	0	113	113	0	113
2 Verkeer en vervoer	34	0	34	-6	0	-6	317	0	317
3 Economie	36	0	36	61	0	61	63	0	63
4 Onderwijs	8	0	8	8	0	8	8	0	8
5 Sport, cultuur en recreatie	1.364	1.036	329	1.233	3.572	-2.339	1.495	3.590	-2.094
6 Sociaal domein	1.805	1.062	744	3.568	5.772	-2.205	3.407	6.709	-3.302
7 Volksgezondheid en milieu	2	1	1	46	250	-204	36	16	21
8 Wonen en bouwen	17	0	17	725	0	725	1.081	69	1.012
Saldo van baten en lasten	144.111	143.914	197	161.705	160.163	1.542	161.990	155.564	6.426

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Overzicht van het verloop van de immateriële vaste activa (kosten van onderzoek en ontwikkeling in een bepaald actief):

x € 1.000

	Boekwaar- de 1-1	Investe- ringen	Desinvest- eringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Overheve- ling Grex	Boekwaar- de 31-12
Vorbereidingskredieten grondexploitaties	1.102	501	0	-154	0	-224	1.225
Totaal immateriële vaste activa	1.102	501	0	-154	0	-224	1.225

Afschrijving van immateriële vaste activa vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur, variërend van 0 tot 5 jaar.

Restant kredieten immateriële vaste activa

In onderstaande tabel zetten we de investeringen af tegen de opgenomen kredieten in de begroting.

x € 1.000

Omschrijving	Begroot	Investering	Restant krediet
Gebiedsvisie Hart van Zuid	1.318	844	474
Graafseweg	65	50	15
Woningbouw Batenburg Noord	50	25	25
Havenweg	335	306	29
Totaal	1.768	1.225	543

Materiële vaste activa

Overzicht van het verloop van de materiële vaste activa:

x € 1.000

	Boekwaarde 1-1	Investe- ringen	Aanschaf waarde desinvest-er- ingen	Cum. afsch. Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12
Investerings met economisch nut								
Gronden en terreinen	3.741	1.732	0	0	0	0	-938	4.536
Bedrijfsgebouwen	48.346	9.547	-2.938	2.938	-2.315	-592	0	54.986
Woonruimten	276	0	0	0	-9	0	0	267
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.569	991	-902	902	-200	0	0	3.360
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	792	73	-1.020	1.020	-101	0	0	764
Overige materiele vaste activa	399	0	-1.212	1.212	-74	0	0	325
Totaal	56.123	12.343	-6.072	6.072	-2.699	-592	-938	64.238
Investerings met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden opgelegd								
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.595	0	-591	591	-333	0	0	9.262
Overige materiele vaste activa	143	0	-130	130	-19	0	0	124
Totaal	9.738	0	-721	721	-352	0	0	9.386
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut								
Bedrijfsgebouwen	67	0	0	0	0	0	0	67
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.951	2.000	0	0	-166	-52	0	9.733
Machines, apparaten en installaties	38	0	0	0	-3	0	0	35
Overige materiele vaste activa	32	0	-20	20	-8	0	0	24
Totaal	8.088	2.000	-20	20	-177	-52	0	9.859
Totaal Materiële vaste activa	73.949	14.343	-6.813	6.813	-3.228	-644	-938	83.483

Afschrijving van materiële vaste activa vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur, variërend van 10 tot 60 jaar. De richtlijn is:

Bedrijfsgebouwen: 40 jaar

Woonruimten: 40 jaar

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: 60 jaar

Vervoermiddelen: 10 jaar

Machines, apparaten en installaties: 10 jaar

Overige materiële vaste activa: 10 jaar

Uitzondering hierop is de investering in warme grond (onder gronden en terreinen met economisch nut) ten behoeve van aankomende grondexploitatie Kraanvogel 1B. Hierop is in 2025 voor een bedrag van EUR 938k versneld afgeschreven i.v.m. aanpassing naar taxatiewaarde. De grondexploitatie Kraanvogel 1B is direct vastgesteld in januari 2026.

Er zijn geen gronden met boekwaarde in erfpacht uitgegeven.

Restant kredieten

In onderstaande tabel zetten we de investeringen van 2025 af tegen de opgenomen kredieten in de begroting.

x € 1.000

Omschrijving krediet	Begroot	Stand 1-1	Realisatie huidig jaar	Kosten t/m huidig jaar	Saldo 31-12	Krediet afsluiten
Fietspad Ravensteinseweg	808	94	671	765	43	N
1e inr. Bonte Boomhut 1st tranche	48	0	0	0	48	J
MFA Westwijzer	10.750	638	2.126	2.763	7.987	N
MFA in Hart van Wijchen Zuid	940	154	64	217	723	N
Dynamisch parkeerrouteverwijssysteem	375	80	261	341	34	N
Uitbreiding hemelwaterberging Woezik	100	8	0	8	92	N
Aanpassing Maaswaal college	842	67	0	67	775	N
1e inr. Bonte Boomhut 2de tranche	18	0	0	0	18	J
AVW atletiekbaan KG & NG	321	12	0	12	309	N
Bouw parkeergarage TKWM	6.150	260	0	260	5.890	N
Uitvoeringsprogramma OVL 2024 armaturen	1.627	73	0	73	1.555	J
v.v. UHC veld 3 en 4 NG	109	55	55	110	-1	J

Omschrijving krediet	Begroot	Stand 1-1	Realisatie huidig jaar	Kosten t/m huidig jaar	Saldo 31-12	Krediet afsluiten
Verbouw gemeentewerf	80	60	2	62	18	N
Vervanging vergadersysteem raad	70	0	60	60	10	J
Verduurzamen Mozaïek Bouwkundig	4.989	749	4.147	4.896	93	N
Verduurzamen Mozaïek Installaties	2.765	421	2.343	2.765	0	N
Realisatie AZC	21.000	22	-117	-96	21.096	N
Uitv. maatregelen Edisonstraat - Einsteinstraat	1.277	9	1.269	1.277	0	J
MUP mobiliteits snelheid buiten bebouwde kom	150	0	0	0	150	N
Fietspad Balgoij Batenburg	825	0	8	8	817	N
Tijdelijke Huisvesting basisschool Zuiderpad 2unit	384	88	297	384	0	J
Afronding renovatie kasteel Wijchen	27	14	13	27	0	J
Uitvoeringsprogramma OVL 2025 Masten	528	0	5	5	523	J
Uitvoeringsprogramma wegen 2025	2.119	0	551	551	1.568	N
Uitvoeringsprogramma OVL 2025 Dim en Detectie	225	0	0	0	225	J
Uitvoeringsprogramma OVL 2025 Armaturen	900	0	0	0	900	J
Afkoppelprojecten 2025	150	0	0	0	150	N
Fietsstraat Leemweg	1.815	0	-474	-474	2.289	N
HUP vervanging paden	150	0	0	0	150	N
Hof van Hagevoort - damwand	30	0	0	0	30	N
Fietsbrug het Zadel	40	0	0	0	40	N
Fietsstraat Leemweg aanbevelingen overig	80	0	13	13	67	N
Vangrail vervanging	120	0	105	105	15	J
Grond Kraanvogel 1b	1.612	0	794	794	818	N
Totaal investeringskredieten	61.424	2.802	12.191	14.994	46.431	

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

x € 1.000

	Boekwaarde 1-1	Verstrekt	Aflossing / verkoop	Overige	Boekwaarde 31-12
Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen					
Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen	428	0	0	0	428
Totaal	428	0	0	0	428
Leningen woningbouwcorporaties					
Leningen woningbouwcorporaties	4.297	0	-440	0	3.857
Totaal	4.297	0	-440	0	3.857
Overige					
Leningen ambtenaren	1.475	0	-54	0	1.421
Leningen Stimuleringsfonds SVN	10.870	1.714	-876	361	12.069
Totaal	17.070	1.714	-930	361	13.490
Huurkoop					
Huurkoop langlopend	0	0	-28	28	0
Totaal	0	0	-28	28	0
Totaal Financiële vaste activa	17.070	1.714	-1.892	389	17.775

Huurkoop betreft de voorziene restvordering op woonwagenebewoners in Wijchen met betrekking tot gesloten huurkoopovereenkomsten woonwagens. Geïnde huurkooptermijnen worden als baten verantwoord. De nominale waarde van deze restvordering bedraagt per 31 december 2025 circa € 85.000.

Vlottende activa

Vorraden

Het verloop van het onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie is per grondexploitatie als volgt:

x € 1.000

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde 1-1	Mutatie vooruit ontvangen subsidies	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Resultaat naar rato	Boekwaarde 31-12
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	1.114	211	2.029	40	0	3.314
CPO Bergharen de Steenuil	-499	0	229	7	0	-277
CPO Hoogbroek Alverna	0	0	53	0	0	53
CPO Duurzaam Wonsick	-99	0	14	2	87	0
Wijchen West	-2.346	-147	-345	50	0	-2.888
Totaal bouwgronden in exploitatie	-1.830	64	1.980	99	87	202

Binnen het project Wijchen West is voor de ontwikkeling van het plangebied ten noorden van het spoor (de Groene Geest) een anterieure overeenkomst gesloten met marktpartijen, wat administratief apart wordt gezien van het zuidelijke deel (de Vormers), waar de gemeente zelf voor aan de lat staat.

Bovenstaande negatieve vermeerdering van € 345k in 2025 op Wijchen West ontstaat vanwege het overhevelen van kosten, ook over voorgaand jaar, naar het zuidelijke deel van Wijchen West op basis van de afgesproken termijnfacturatie kostenverhaal uit de anterieure overeenkomst.

Van de nog te maken kosten en opbrengsten kan in 2025 per grondexploitatie het volgende overzicht worden gegeven:

x € 1.000

	Boekwaarde waarde 31-12	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	3.314	2.946	6.573	-313
CPO Bergharen de Steenuil	-276	182	0	-94
CPO Hoogbroek Alverna	52	440	594	-102
CPO Duurzaam Wonsick	0	0	0	0
Wijchen West	-2.888	44.256	54.058	-12.690
Totaal	202	47.824	61.225	-13.199

Van het verwachte grondexploitatie resultaat (eindwaarde) Wijchen-West van circa € 12.700.000 zal circa € 9.070.000 worden aangewend om de toegerekende kosten aan de bestaande stad (bovenplanse infrastructuur en dotatie fonds bestaande wijken) af te dekken.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar wordt onderscheiden in:

x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen		
Debiteuren	3.515	4.511
Omzetbelasting	12.278	11.321
Totaal	15.793	15.832
Rekening courantverhouding met het Rijk		
Rekening courantverhouding met het Rijk	30.861	29.006
Totaal	30.861	29.006
Overige vorderingen		
Debiteuren belastingen	428	516
Voorziening dubieuze belastingen	-92	-110
Totaal	336	406
Overige uitzettingen		
Totaal debiteuren algemeen	1.169	2.484
Voorziening debiteuren algemeen	-411	-333
Debiteuren sociale zaken	2.881	3.030
Voorziening dubieus sociale zaken	-1.741	-1.885
Totaal	1.898	3.296
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	48.888	48.540

Stijging van de vorderingen op openbare lichamen is hoofdzakelijk het gevolg van de gestegen vordering in rekening-courant op het Rijk. Daling van de post debiteuren is hoofdzakelijk het gevolg van het feit dat er in vergelijking met voorgaand jaar ultimo boekjaar in mindere mate sprake is van vorderingen op derde partijen in verband met opstart (van voorbereiding) van grote projecten, waarbij de gemeente kosten heeft doorbelast.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Er is een kredietfaciliteit bij de BNG van € 2.000.000 voor onbepaalde tijd dat ter vrije beschikking staat. Geldende rentepercentage is 1-maands Euribor, vermeerderd met een spread van 15 basispunten.

Ten aanzien van deze kredietfaciliteit bij de BNG zijn de volgende zekerheden (ten behoeve van derden) gesteld:

- Negative pledge: zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de bank zal de gemeente zijn tegenwoordige en toekomstige onroerende en roerende zaken en zijn andere vermogensrechten (waaronder begrepen, maar niet beperkt tot, zijn vorderingsrechten jegens derden), of delen daarvan, niet aan derden verkopen, ruilen, schenken, inbrengen in een vennootschap of op andere wijze geheel of gedeeltelijk vervreemden of met hypotheek, pand of enig ander beperkt recht bezwaren, tenzij dit valt binnen het kader van de normale bedrijfsvoering van de Cliënt en tegen marktconforme condities;

- **Pari passu:** Zou het verstrekken van vorenbedoelde zekerheid aan derden om welke reden dan ook wenselijk dan wel noodzakelijk zijn, dan zal door de gemeente aan de bank gelijktijdig een minimaal gelijkwaardige zekerheidspositie worden verschaft.

Ten aanzien van Schatkistbankieren (o.g.v. art 2 Wet FIDO) zijn op grond van art. 7, lid 2 Regeling schatkistbankieren decentrale overheden is het ondergenoemde drempelbedrag van toepassing op onderhavig boekjaar.

Voor de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 bedraagt het drempelbedrag: € 2.882.000 (2,00% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties) met een minimum van € 1.000.000).

Zie onderstaande tabel voor het gemiddeld per kwartaal buiten de Schatkist gehouden geld in het onderhavige boekjaar. In 2025 is geen sprake geweest van een overschrijding van het drempelbedrag.

x € 1.000

	1e kwartaal	2e kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
Gemiddeld saldo	1.105	562	544	571

Overlopende activa

Het verloop van de nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (in zijn geheel Rijk) is als volgt:

x € 1.000

	Boekwaarde 1-1	Ontvangen bedragen	Besteding / terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	90	90	0	0
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	108	108	100	100
Realisatiestimulans	0	0	497	497
Totaal nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	198	198	597	597

Toelichting balans passiva

Reserves

Het verloop van de reserves is als volgt:

x € 1.000

	Saldo per 1-1	Toevoeging huidig jaar	Onttrekking huidig jaar	Saldo per 31-12
Algemene reserve				
AR: Algemene Reserve	25.441	4.503	1.517	28.426
AR: Rekeningresultaat	0	0	0	0
Totaal	25.441	4.503	1.517	28.426
Reserve afschrijving en onderhoud gebouwen, terreinen, infrastructuur				
BR: Renovaties Sportvelden	821	382	130	1.073
BR: Groenvoorziening Loonse waard	45	0	0	45
BR: RSA Tennis	151	88	0	239
Afs.R: Brandweerkazerne	2.522	0	113	2.409
Afs.R: Kulturhus Bergharen	1.040	0	42	998
Afs.R: Gemeentewerf	609	0	27	582
Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	1	0	1	0
Afs.R: MFA Huurlingsedam	300	0	11	289
Afs.R: Sportzaal achterlo	11	0	2	9
Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	331	0	21	310
Afs.R: Centrale Sporthal	5.140	0	187	4.953
Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	293	0	29	263
Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	123	0	6	117
Afs.R: Gemeentekantoor	5.023	0	356	4.668
Afs.R: Verduurzaming mozaiek	1.319	0	23	1.296
Afs.Res. Automatische berekening	135	0	7	127
Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	475	0	25	450
Afschrijvingsreserve RSA	1.206	130	118	1.218
Afs.R. Oosterpark	254	0	15	239
Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	40	0	3	37
Afs.R: Bouw parkeergarage TKWM	6.150	0	0	6.150
Afs.R: Pro College	200	0	5	195
Afs.R: Zwembad	0	2.316	0	2.316
Totaal	26.188	2.915	1.120	27.984
Projectreserve				
BR: Eenmalige middelen	984	192	501	674
BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	150	0	0	150
BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	25	5	0	30
BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	270	0	270	0
BR: risicoreserve grote projecten	5.729	0	968	4.760
BR: Woonfonds bestaande wijken	500	0	0	500
BR: Implementatie BSR	0	0	0	0
Totaal	7.657	197	1.739	6.114

	Saldo per 1-1	Toevoeging huidig jaar	Onttrekking huidig jaar	Saldo per 31-12
Garantiereserve				
BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	82	0	0	82
BR: Beeldende kunst	30	0	0	30
BR: Duurzaamheidslening	458	0	0	458
BR: Startersleningen	110	0	0	110
BR: Revolverend fonds duurzaamheid	105	0	0	105
Totaal	784	0	0	784
Egalisatiereserves				
BR: Pensioenen wethouders	0	441	0	441
BR: Duurzaamheid	587	14	0	602
BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties	17	0	0	17
ER: Actualiseren bestemmingsplannen	58	0	0	58
ER: Gymmaterialen	416	91	70	437
ER: Uitvoering WMO beleidsplan	750	179	179	750
ER: WWB I-deel	0	0	0	0
ER: Verkiezingen	0	100	0	100
ER: Onderhoud Overige gebouwen	2.002	3.560	2.401	3.161
ER: gemeentelijke monumenten	157	2	0	160
ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	0	18	0	18
ER: Jeugdwet	1.843	4.110	1.951	4.002
ER: Openbare verlichting	333	-36	-4	301
ER: Wegen en civiele kunstwerken	1.307	0	252	1.055
ER: Groen	1.499	34	216	1.317
ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting	3.009	693	0	3.702
ER: Beschermd wonen	560	639	0	1.199
Totaal	12.538	9.846	5.065	17.319
Subsidiereserve				
BR: Legaat v. Cooth	160	0	0	160
BR: Integratie en participatie statushouders	334	13	2	345
BR Cultuur ontwikkelingsfonds	160	0	75	85
BR: Cultuur	73	0	22	52
Totaal	728	13	99	642
Planvormingsreserve				
BR: Dorpsontwikkelingsplannen	5	0	5	0
BR: Landschapsontwikkelingsplan	365	0	53	312
BR: Cultuurhistorie	20	0	0	20
Totaal	390	0	58	332
Totaal Bestemmingsreserves	48.285	12.971	8.081	53.176

Toelichting reserve

In onderstaande toelichting worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.

Algemene Reserve

AR: Algemene Reserve

De algemene reserve is t.b.v. het weerstandsvermogen, omvang is minimaal afhankelijk van omvang niet gedekte risico's.

In 2025 is € 4.000.000 toegevoegd vanuit de resultaatbestemming 2024. Daarnaast zijn enkele reserves vrijgevallen conform besluitvorming Perspectiefnota. Zoals opgenomen in de begroting vullen we de voorziening onderhoud gebouwen met € 1.300.000 aan.

AR: Rekeningresultaat

Tussenrekening voor resultaatverdeling voorgaand jaar. In de begroting zonder bedragen. In het jaar neutraal.

Reserve afschrijving en onderhoud gebouwen, terreinen, infrastructuur

BR: Renovaties Sportvelden

De reserve is gevormd voor de renovaties van sportvelden van de voetbal-, hockey-, atletiek, fietscross- en korfbalverenigingen. De reserve wordt gevoed door zowel de gemeente als de deelnemende sportverenigingen aan het RSA (Renovatieplan Sportaccommodaties).

Jaarlijkse dotatie aan de reserve RSA sportvelden conform de begroting.

BR: Groenvoorziening Loonse waard

Deze reserve is bestemd voor het herstel van de Groenstructuur in de Loonse Waard. Het bedrag is ontvangen bij de Liquidatie van de GR Loonse Waard. De baggerverplichting is opgenomen in het baggerplan en loopt via de reguliere baggerplanning.

BR: RSA Tennis

De reserve is bedoelt voor dotaties en onttrekkingen ten behoeve van toekomstige investeringen in de vervanging van tennisbanen van de aangesloten tennisverenigingen. Volgens afspraken in het Renovatieplan Tennis dragen zowel gemeente als tennisverenigingen bij aan deze reserve.

Jaarlijkse dotatie aan de reserve RSA tennis conform de begroting.

Afs.R: Brandweerkazerne

Tot en met 2013 ter dekking van de afschrijvingslasten van de Brandweerkazerne.

Per 31-12-2013 is de brandweerkazerne overgedragen. Hierdoor vallen de afschrijvingslasten vrij, maar wordt de doorbelasting vanuit de VRGZ navenant hoger. Deze reserve dekt de extra bijdrage. Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Kulturhus Bergharen

Dekking voor de afschrijvingslasten van het Kulturhus Bergharen. Afschrijving in 40 jaar.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Gemeentewerf

Afschrijvingsreserve voor de bouw van de gemeentewerf aan de Kamerling Onnesstraat. Afschrijving in 40 jaar.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis

Reserve ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten, voortvloeiend uit de verbouwing van het Molenhuis. Afschrijving in 40 jaar.

Afs.R: MFA Huurlingsedam

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de MFA Huurlingsedam. De investeringslasten van de MFA Huurlingsedam (De Brink) worden hiermee gedekt. 1e afschrijving in 2013. Afschrijven in 40 jaar.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve

Afs.R: Sportzaal achterlo

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de bouw en afwerking van Sportzaal Achterlo. Het betreft de niet door de ontwikkelaar gedekte kosten met betrekking tot de bouw en afwerking van de Sportzaal.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen

Afdekken afschrijvingslasten aanleg 3e hockeyveld. Afschrijving in 30 jaar voor ondergrond. Toplaag in 15 jaar.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Centrale Sporthal

De reserve dient ter dekking van de kapitaallasten van de Centrale Sporthal (Arcus). Oplevering in 2012. De jaarlijkse kapitaallasten met ingang van 2013 worden ten laste van deze reserve gebracht.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve

Afs.R: Kunstgrasveld Diosa

Conform 14-IZ-209 is een hybride kunstgrasveld aangelegd bij Diosa. De afschrijvingslasten worden afgedekt uit deze reserve.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross

Ter afdekking van de kapitaallasten voortkomend uit de renovatie van de fietscrossbaan. Vanaf 2017 wordt er afgeschreven, waarbij deze reserve de afschrijvingslast afdekt.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Gemeentekantoor

Afdekking van de afschrijvingslasten van de investering van het huis van de Gemeente. Niet de volledige afschrijvingslast wordt afgedekt via deze reserve, een deel gaat ten laste van de structurele exploitatie.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Verduurzaming mozaïek

Deze middelen zijn gereserveerd voor het mogelijk maken van verduurzaming van 't Mozaïek, als dat niet binnen het oorspronkelijke krediet van €3.000.000 kan worden opgevangen. Met de nota 14-IZ-010 heeft de Raad besloten bij het project de Huiskamer de zuidgevel te verduurzamen. Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.Res. Automatische berekening

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in automatische berekening op de sportvelden. De investering heeft plaats gevonden, het bedrag is uit de RSA reserve overgenomen.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in Leefbaarheid Hernen Bergharen. De investeringen zijn nog in de onderzoeksfase. De dotatie vindt plaats nadat de investering is afgerond. Tot dat moment blijven de middelen in de reserve eenmalige middelen.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afschrijvingsreserve RSA

De bestemmingsreserve 81012 renovaties sportvelden is bedoeld als spaarpot voor de renovaties van onze sportvelden. Op het moment dat een renovatie is afgerond, dan activeren we deze renovatie en storten we het bedrag uit de "sparpot" naar deze afschrijvingsreserve. De hieruit volgende afschrijvingen worden jaarlijks gedekt uit deze afschrijvingsreserve.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve. Daarnaast een toevoeging voor gerealiseerde veldrenovaties waarvoor gespaard is in de reserve RSA.

Afs.R. Oosterpark

De reserve is gevormd vanuit de eenmalige middelen om de afschrijvingen te dekken van de investering in het Oosterpark. In 2019 is de reserve gevormd vanuit de reserve eenmalige middelen. We dekken nu de jaarlijkse afschrijvingen uit de reserve.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121

Deze afschrijvingsreserve dekt de afschrijvingslasten van de investeringen in het ventilatiesysteem aan de Leemweg 121. Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken uit deze reserve ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen in het ventilatiesysteem aan de Leemweg.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve.

Afs.R: Bouw parkeergarage TKWM

Afschrijvingsreserve ter dekking van de toekomstige kapitaallasten voortkomend uit de investering in de parkeergarage binnen het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer.

Afs.R: Pro College

Afschrijvingsreserve ter dekking van de toekomstige kapitaallasten voortkomend uit de meerkosten Pro college, welke afgedekt worden uit de risicoreserve grote projecten.

Reguliere onttrekking afschrijvingsreserve

Afs.R: Zwembad

Afschrijvingsreserve ter dekking van de toekomstige kapitaallasten voortkomend uit de investering van het zwembad.

De reserve wordt gevuld vanuit het eigen vermogen van stichting het zwembad en vrijvallende kapitaallasten tot de investering plaatsvindt. Zodra een besluit genomen wordt over de investering, nemen we de onttrekkingen op uit deze reserve ter dekking van de kapitaallasten.

Projectreserve

BR: Eenmalige middelen

De reserve is gevormd voor het toegekende incidenteel beleid van een betreffend jaar. En de nog niet afgeronde projecten van eerdere jaren. Betreft administratieve verwerking van de doorzetting van incidenteel meerjarig beleid, waar bij aanvang ineens middelen beschikbaar zijn gesteld.

Er is voor ruim €500.000 aan incidentele budgetten onttrokken conform begroting. Vanuit de decembercirculaire 2025 zijn beschikbaar gestelde middelen vanuit taakmutaties gestort, voor uitvoering in 2026.

BR: Groenpercelen Bijsterhuizen

Naar aanleiding van de overdracht van de fases Bijsterhuizen zijn de ontvangen gelden in deze reserve gestort ter afdekking van mogelijke aankoop percelen voor de versterking van de groenstructuur. Nieuwe dotaties vinden niet meer plaats.

BR: Vervangen speeltoestelling openbare speelpleinen

Met het vaststellen van het nieuwe speelbeleid in 2016 is deze reserve tot stand gekomen. De reserve is bedoeld als achtervang. Indien scholen niet voldoende middelen inzamelen voor het vervangen van speeltoestellen kunnen ze aanspraak doen op deze middelen van de gemeente omdat schoolpleinen openbaar zijn.

BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)

De reserve dient voor het afdekken van de kosten die verwacht worden voor af te spreken afvloeiingsregelingen en wachtgeldverplichtingen. Door uitvoering te geven aan de motie "Frictiekosten personeel" (15 AZ 159) is deze reserve vanaf 2017 gemaximeerd op €450.000. Conform besluitvorming in de Perspectiefnota laten we de reserve vrijvallen.

BR: risicoreserve grote projecten

Vanwege de onzekerheid over de ontwikkeling van de prijzen stellen we een reserve in, conform besluit begroting 2023.

Onttrekkingen hebben plaats gevonden voor afdekking tekorten Kraanvogel, conform begroot.

BR: Woonfonds bestaande wijken

Om ervoor te zorgen dat, naast de nieuwbouwlocaties, ook de bestaande wijken in de komende decennia aantrekkelijke woonplekken blijven, zijn substantiële investeringen gewenst. Er ligt immers een fors pakket aan woonopgaven. Bijvoorbeeld op het gebied van veranderende woonbehoeften, leefbaarheid, openbare ruimte, klimaat en energie. Voor sommige wijken kunnen investeringen de komende jaren al effectief en doelmatig zijn om invulling te geven aan deze woonopgaven.

BR: Implementatie BSR

Deze reserve is ter dekking van de kosten tijdens de implementatie van de toetreding tot de BSR voor wat betreft onze belastingtaken.

Garantiereserve

BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken

De reserve is ingesteld voor het mogelijk maken van stimuleringsleningen. Gelden storten we in het fonds in Hoevelaken, zodra er daar geen of onvoldoende middelen aanwezig zijn om laagrentende leningen te verstrekken. Het betreft hier specifiek voor dit doel geormerkte gelden. (monumenten) In 2020 is het dekkingspercentage verlaagd naar 7,5%. (voor alle leningen).

BR: Beeldende kunst

Dit betreft een bestemmingsreserve voor realisatie van het door de raad vastgestelde kunstplan en uitvoering van kunstopdrachten.

BR: Duurzaamheidslening

Dekking voor risico's als gevolg van revolverend fonds voor het kunnen verstrekken van laagrentende duurzaamheidsleningen tot € 6.100.000. De dekkingsgraad bedraagt 7,5% van de uitstaande leningen. Voor de sportclubs is € 1.500.000 gereserveerd, voor duurzaamheidsleningen € 2.400.000, € 200.000 is gereserveerd voor wijkgebouwen, € 1.000.000 voor duurzaamheidsleningen winkels, kantoren en panden (raad 25-5-23) en € 1.000.000 voor VVE's (raad 22-6-23). Er hebben nog geen onttrekkingen plaats gevonden.

BR: Startersleningen

De reserve is ingesteld t.b.v. risicoafdekking voor verleende startersleningen. Bij het vaststellen van de begroting 2020 is dit percentage vastgesteld op 7,5%. Hierdoor kan € 4.000.000 aan startersleningen worden verstrekt.

BR: Revolverend fonds duurzaamheid

De bestemmingsreserve revolverend fonds duurzaamheid vindt zijn oorsprong in het besluit van programmabegroting 2020 om drie jaar lang €50.000 te storten in het fonds. Investerings worden vanuit het fonds bekostigd, de revenuen in de vorm van lagere nutskosten vloeien terug naar het fonds om weer te kunnen investeren.

Egalisatiereserves

BR: Pensioenen wethouders

De reserve is gevormd voor afdekking van kosten pensioenen wethouders bovenop de voorziening pensioenen wethouders en geldt als risicoafdekking voor rente fluctuaties.

In de begroting werd rekening gehouden met de meerkosten voor overdracht ABP per 1-1-2028.

Vanwege gewijzigde regelgeving nemen we de kosten op in de voorziening pensioenen wethouders.

Wel nemen we hier bedragen op ter afdekking van het risico op rentefluctuaties en de nog te betalen pensioenen 2026-2027 voor zover niet opgenomen in de begroting.

BR: Duurzaamheid

Bij de begrotingsbehandeling 2014 is besloten om € 134.000 in deze reserve onder te brengen om daarmee geld te reserveren voor het uitvoeren van duurzaamheidsprojecten. Jaarlijks wordt het saldo duurzaamheid uit de exploitatie gestort of onttrokken aan deze reserve.

Het exploitatiesaldo is gedoteerd aan de reserve.

BR: calamiteiten maatschappelijke accommodaties

Onze dorpshuizen, wijkcentra, MFA's en gemeentelijke binnensportaccommodaties zijn in 2021 door de hoge en wisselende energietarieven in de problemen geraakt. De accommodaties hebben hun reserves aangesproken ten koste van andere noodzakelijke uitgaven. Het effect van dure energiecontracten –gesloten voor minimaal een jaar– kan lang door werken. Met deze reserve kunnen calamiteiten worden opgevangen.

ER: Actualiseren bestemmingsplannen

De reserve is bedoeld om alle bestemmingsplannen in Wijchen te actualiseren (voorheen > 200) en in aantal terug te brengen naar minder dan 20. Inmiddels is via een inhaalslag alles bijna geactualiseerd. Gelden zijn benodigd voor opbouw tot volgende actualisering.

ER: Gymmaterialen

Egalisatiereserve voor de aanschaf/vervanging van diverse gymmaterialen in de gemeentelijke gymzalen en de Mijlpaal en de Weem. Er vindt een storting plaats voor 11 zalen. Per zaal een dotatie van €3.026 (prijsspeil), aangepast met interne contractindexen conform meerjarenbegroting. Storting gebeurt vanuit de diverse accommodaties (contractindex van toepassing).

Doordat er minder is uitgegeven aan de inrichting van de gymzalen in 2025, is de onttrekking lager uitgevallen dan begroot.

ER: Uitvoering WMO beleidsplan

Egalisatiereserve voor de uitvoering de WMO. De inzet van deze reserve is afhankelijk van overschrijdingen op open-einderegelingen binnen de WMO. Voordelen worden in de Reserve gestort en nadelen worden door een onttrekking uit de reserve gecompenseerd. Voor deze reserve geldt een plafond van €750.000, exclusief incidentele transitiekosten.

Het resultaat van het thema WMO in de programmarapportage mei 2025 (26.000 positief) is ter egalisatie gestort in deze reserve. Voor deze reserve geldt een plafond van 750.000. Het bedrag van €25.982 boven het plafond storten we naar de algemene reserve.

ER: WWB I-deel

Bestemd voor het reserveren van overschotten danwel inzetten t.b.v. tekorten op de WWB - I deel. De rijksbijdrage wordt alleen ingezet voor het inkomensdeel. Geoormerkt door Wijchen.

ER: Verkiezingen

De reserve dient ter kostenegalisatie van verkiezingen. In vier jaar tijd vinden normaliter vijf verkiezingen plaats. Derhalve moet één verkiezing opgevangen worden uit reguliere budgetten om pieken te voorkomen. Het overschot is nodig om toekomstige verkiezingen te betalen.

We zijn vergoed voor de vervroegde tweede kamerverkiezingen. Daarmee kunnen we conform begroting doteren aan de reserve om in de toekomst meerkosten op te vangen als er meerdere verkiezingen plaatsvinden in een jaar.

ER: Onderhoud Overige gebouwen

Reserve voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Jaarlijks wordt een vast bedrag (geïndexeerd) gestort in de reserve, waardoor pieken in het onderhoud uit deze reserve kunnen worden opgevangen. Vanaf 2026 wordt deze egalisatiereserve omgezet in een onderhoudsvoorziening. Conform begroting hebben dotaties en onttrekkingen plaats gevonden volgens het meerjarenonderhoudsplan.

ER: gemeentelijke monumenten

Deze reserve wordt ingezet als egaliseriereserve t.b.v. de exploitatiekosten monumenten. Het saldo van de budgetten monumenten wordt jaarlijks verrekend met de reserve. Deze reserve wordt vanaf 2014 gebruikt als egaliseriereserve. In 2019 is ook de doeluitkering "kerkenvisie" aan deze reserve toegevoegd.

ER: Egaliseriereserve tarieven hondenbelasting

Egalisatie van de kosten en opbrengsten inzake de uitvoering van het hondenbeleid en de hondenbelasting. De uitgaven en inkomsten die relatie hebben met de hondenbelasting lopen niet altijd gelijk. Overschotten en tekorten worden bij de jaarrekening met de reserve verrekend. Waarbij de reserve nooit onder nul mag komen.

De kosten voor de uitvoering van het hondenbeleid zijn in 2025 iets onder de raming gebleven. De opbrengst uit de hondenbelasting is, door meer honden aanmeldingen, hoger uitgevallen dan geraamd. Per saldo is het overschot, conform bestaand beleid, gestort in de egaliseriereserve tarieven hondenbelasting.

ER: Jeugdwet

Per januari 2015 voert de gemeente Wijchen de decentralisaties uit op het gebied van Jeugdzorg. Deze reserve heeft tot doel jaarresultaten op de regelingen jeugd te egaliseren. De inzet van deze reserve is afhankelijk van over- en onderschrijdingen op (met name) open-einderegelingen binnen de Jeugdwet. Voordelen worden in de reserve gestort en nadelen worden door een onttrekking uit de reserve gecompenseerd (egalisatie).

Voor deze reserve geldt een plafond van €2.000.000, exclusief incidentele transitiekosten.

Het resultaat van het thema Jeugd in de programmarapportage mei 2025 (464.000 negatief) en de programmarapportage november 2025 (412.000 positief) zijn geëgaliseerd met deze reserve. Ook is in 2025 de dekking voor Herstelgericht ontmoeten (59.000) onttrokken. Daarnaast is via de Perspectiefnota 2025 de dekking van het bestedingsplan Robuuste toegang gestort in deze reserve, t.b.v. inzet in 2026 t/m 2028. De extra middelen die de gemeente via de septembercirculaire 2025 heeft ontvangen (1.600.000) zijn in deze reserve gestort t.b.v. de aanpak hervormingsagenda Jeugd in de jaren 2026 en verder. Het jaarrekeningsresultaat op jeugd 2025 rekenen we maximaal af totdat het plafond is bereikt.

ER: Openbare verlichting

De reserve heeft als doel schommelingen in het jaarlijkse onderhoud van openbare verlichting op te vangen. Overschotten of tekorten op het jaarlijkse budget worden afgerekend met deze reserve.

ER: Wegen en civiele kunstwerken

De reserve heeft als doel schommelingen in het jaarlijkse onderhoud van wegen en civiele kunstwerken op te vangen. Overschotten of tekorten op het jaarlijkse budget worden afgerekend met deze reserve.

Er is onttrokken i.v.m. uitvoering uitgesteld onderhoud wegen 2024.

ER: Groen

Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van de jaarlijkse onderhoudsbudgetten van het taakveld groen.

ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting

De egaliseriereserve is ingesteld om het exploitatiesaldo van de huisvesting voor vluchtelingen te egaliseren. De kosten verbonden aan de opvang van vluchtelingen kunnen een grillig verloop hebben.

In 2025 is de exploitatie van het TussenThuis met een positief saldo afgesloten, we verwachten dit geld in 2026 weer nodig te hebben. Ook de opvang van ontheemden laat een positief saldo zien.

ER: Beschermd wonen

De reserve is ingesteld voor de egalisatie van budgetten beschermd wonen. Gemeente Nijmegen heeft besloten om niet te wachten op de doordecentralisatie vanuit het rijk en heeft besloten om de regio gemeenten alvast de middelen uit te keren. In de begroting 2025 is besloten niet bestede middelen te parkeren.

Beschermd wonen: niet besteed middelen worden gedoteerd aan de egaliseriereserve Beschermd Wonen.

Subsidiereserve

BR: Legaat v. Cooth

De reserve is ingesteld voor de instandhouding van het vermogen en besteding van de rekenen conform het legaat. Jaarlijks worden de besteedbare gelden door de raad afzonderlijk aan projecten toegewezen.

De Raad heeft bepaald, dat de ondergrens € 154.500 bedraagt (12 IZ 104).

BR: Integratie en participatie statushouders

Wijchen heeft een inspanningsverplichting vanuit de bestuurlijke afspraken met het rijk voor de huisvesting van statushouders. De begeleiding voor integratie en participatie is een doorlopend proces. Aangezien de inkomsten en uitgaven niet op hetzelfde moment plaatsvinden is deze reserve gevormd.

Verkregen middelen uit de decembercirculaire 2025 zijn gestort in deze reserve, voor besteding in 2026.

BR Cultuur ontwikkelingsfonds

Deze reserve is ter dekking van subsidies die verstrekt worden op basis van de subsidieregeling Cultuurparticipatie. In de uitvoeringsagenda behorende bij de Cultuurnota 2024-2028 is actiepunten cultureel ontwikkelingsfonds opgenomen. Met de middelen in dit fonds worden de verstrekte subsidies op basis van de subsidieregeling Cultuurparticipatie, afgedekt. De looptijd van de regeling is tot 1/1/2028. Het bedrag in deze reserve is tevens het subsidieplafond voor de regeling.

Onttrekking conform de begroting en cultuurnota

BR: Cultuur

Deze reserve is ter dekking van de acties in de uitvoeringsagenda behorende bij de Cultuurnota 2024-2028. In de uitvoeringsagenda zijn actiepunten opgenomen die voortvloeien uit de cultuurnota. Met de gevormde reserve worden deze acties gefinancierd.

Onttrekking conform de begroting en de door de raad vastgestelde cultuurnota.

Planvormingsreserve

BR: Dorpsontwikkelingsplannen

De reserve is gevormd voor het opstellen en uitvoeren van Dorpsontwikkelingsplannen (DOP's).

In 2025 valt het restant van de reserve vrij, zoals vastgesteld in de Perspectiefnota 2025.

BR: Landschapsontwikkelingplan

De reserve is ingesteld ter dekking van het Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) en het Groen Structuur Plan (GSP).

De reserve is ingezet op herstel bakenbomen, conform begroot. Daarnaast is het budget landschapsontwikkelplan geëgaliseerd.

BR: Cultuurhistorie

De reserve is gericht op voorstellen voor Tienakker en omgeving (terrein Romeinse villa), de Romeinse bewoning op het voormalige Martensterrein en het Merovingisch grafveld.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

x € 1.000

	Saldo per 1-1	Toevoeging huidig jaar	Onttrekking huidig jaar	Saldo per 31-12
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's				
VZ: Pensioenen wethouders	7.723	1.096	721	8.098
VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	421	0	149	272
Totaal	8.143	1.096	870	8.369
Voorziening ter egalisering van kosten				
VZ: Baggeren waterpartijen	299	50	0	349
Totaal	299	50	0	349
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven				
VZ: Rationeel rioolbeheer	10.719	1.224	352	11.591
VZ: Mechanische riolering	5.585	375	171	5.789
VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	1.112	80	60	1.132
Totaal	17.417	1.679	584	18.512
Voorzieningen voor van derden waarvan de bestemming gebonden is				
VZ: Tariefsegalisatie Riolering	1.052	575	0	1.627
VZ: Tariefsegalisatie Reinigingsheffing	485	0	20	465
Totaal	1.538	575	20	2.092
Totaal voorzieningen	27.396	3.401	1.474	29.323

Toelichting voorzieningen

In onderstaande toelichting worden de aard en reden van de voorzieningen en de wijzigingen daarin toegelicht.

Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's

VZ: Pensioenen wethouders

Voorziening t.b.v. het afdekken van actuariael berekende pensioenverplichtingen.

In 2025 heeft bij een oud wethouder een overdracht plaatsgevonden naar een ander pensioenfonds, waardoor een vrijval uit de voorziening heeft plaatsgevonden van € 721k. In 2025 is de voorziening aangevuld naar het niveau voor overdracht naar het ABP per 1-1-2028, op basis van de rekenregels overdracht ABP pensioenen.

VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel

Voorziening t.b.v. de afdekking van verplichtingen bij beëindiging dienstverband.

Wachtgeldverplichtingen die niet zijn genoten in 2025 vallen vrij.

Voorziening ter egalisering van kosten

VZ: Baggeren waterpartijen

De voorziening heeft een drieledig doel 1) voor het onderhoud van B- en C-Watergangen binnen de gemeente. 2) voor de wettelijke ontvangstplicht van het slib uit A-Watergangen van het waterschap 3) Onderhoud van duikers welke niet onder civiele kunstwerken vallen.

Dotatie conform plan.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

VZ: Rationeel rioolbeheer

Voorzien in de vervanging en renovaties van de vrijvervalriolering en de randvoorzieningen. Conform het beleidsplan Water en Riolering

Dotaties aan de voorziening conform plan. Onttrekkingen op realisatie 2025.

VZ: Mechanische riolering

Voorzien in de vervanging en renovaties van de technische voorzieningen van de druk- en vacuüm riolering.

Dotaties aan de voorziening conform plan. Onttrekkingen op realisatie 2025.

VZ: Vervanging afvalinfrastructuur

Voorzien in de vervanging van onze afvalinfrastructuur zowel bovengrondse als ondergrondse containers. Het betreft 100 ondergrondse containers, 70 bovengrondse containers en circa 48.000 minicontainers

Dotatie conform begroting, onttrekking conform vervangingsplan

Voorzieningen voor van derden waarvan de bestemming gebonden is

VZ: Tariefsegalisatie Riolering

Egalisering van de kosten en opbrengsten welke vallen onder de Rioolheffing/watersysteemheffing. Met het instellen van deze voorziening sluiten we aan bij het BBV en het beleidsplan Water en Riolering.

We egaliseren het resultaat op riolering, zodat de binnengehaalde belastingen bestemd blijven voor dit doel. Gedurende de afgelopen jaren is de status van het riool inzichtelijk gemaakt en verwerkt in een beheerssysteem. Aan de hand hiervan, en van de recent uitgevoerde inspecties en schoonmaak, worden vanaf 2026 projecten opgestart.

VZ: Tariefsegalisatie Reinigingsheffing

Egalisering van de kosten en opbrengsten welke vallen onder de Reinigingsheffingen. Voorheen was dit een reserve maar conform het BBV is dit vanaf 2023 als voorziening opgenomen in de jaarcijfers. We egaliseren het resultaat op afval, zodat de binnengehaalde belastingen bestemd blijven voor dit doel.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Het verloop van de schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

x € 1.000

	Saldo 1-1	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12	Rentelast boekjaar
Bank Nederlandse Gemeenten	4.523	0	464	4.059	127
Nederlandse Waterschapsbank	420	0	140	280	10
Totaal Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.943	0	604	4.339	137
AG Insurance SA/NV	10.000	0	0	10.000	164
Totaal Onderhandse leningen van buitenlandse financiële instellingen	10.000	0	0	10.000	164
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	14.943	0	604	14.339	301

Flottende passiva

Netto flottende schulden

De post overige schulden wordt onderscheiden in:

x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Crediteuren	3.485	3.216
Loonbelasting en sociale premies	578	426
Pensioenpremies	13	10
Totaal overige schulden	4.076	3.652

Stijging van de post Loonheffing en sociale premies is hoofdzakelijk het gevolg van toename van verstrekte uitkeringen in het sociaal domein.

Overlopende passiva

Conform voorgaand jaar bestaat de post overlopende passiva voornamelijk uit af te rekenen bedragen met verbonden partijen, nagekomen zorgkosten Jeugd/WMO, vooruit ontvangen subsidies en aan burgers te betalen uitkeringen. Stijging van de post Overlopende passiva ten opzichte van voorgaand jaar is voornamelijk het gevolg van toename vooruit ontvangen subsidies (in verband met toegenomen aantal SPUK regelingen) en vooruitontvangen bedrag op facilitaire deel grondexploitatie Huurlingsedam fase 4.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Het verloop van deze post is als volgt:

x € 1.000

Ontvangen voorschotbedragen Rijk	Saldo 1-1	Ontv. bedragen	Bestedingen	Terugbetalingen	Saldo 31-12
SPUK versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	0	12	0	0	12
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	74	0	0	0	74
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	542	632	873	21	280
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	271	0	271	0	0
Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	183	0	147	0	36
BBZ 2004 en TOZO	52	18	0	33	37
Regeling specifieke uitkering Wet inburgering 2021	753	968	840	47	834
Regeling specifieke uitkering onderwijsroute	17	35	35	5	13
Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	6	0	0	6	0
Specifieke uitkering clientondersteuning	50	0	16	0	34
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026	94	712	641	0	165
Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	215	0	0	215	0
Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	3	215	215	0	3
Specifieke uitkering aanpak energiearmoede	554	0	0	0	554
Specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncorporaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	2.341	1.108	116	0	3.333
Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	567	0	0	0	567
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	783	1.405	887	0	1.301
Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	0	999	901	0	98
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	0	3.526	3457	0	69
Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	1.065	-252	-462	0	1.275
Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	3.921	0	147	0	3.774
Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	0	474	0	0	474
Regeling SPUK stimulering sport	78	458	189	0	347
Totaal de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	11.569	10.310	8.273	327	13.280

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde leningen

Ultimo boekjaar zijn de volgende garantstellingen verstrekt:

x € 1.000

	Hoofdsom	Restant hoofdsom	Percentage garantst.	Stand 31-12	Stand 1-1
Woningstichtingen (als achtervang)	75.455	73.475	50%	36.642	36.926
Woningstichtingen (als achtervang)	33.000	33.000	100%	33.000	43.000
Krediethypotheek (als 50% garant)	183	102	50%	51	60
Krediethypotheek (als 100% garant)	0	0	100%	0	2
Overige	1.200	778	100%	778	824
Totaal	109.838	107.355		70.471	80.812

Potentiële naheffing WMO-contracten (eigen bijdrage)

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen, e.d.) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheid omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Met diverse partijen zijn contracten gesloten waarbij sprake is van meerjarige financiële verplichtingen. Veel contracten zijn centraal via de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) geregeld en aanbesteed.

Meerjarige financiële verplichtingen

Toelichting
Dienst
Beveiliging
Europees aanbestede contracten betreffende de beveiliging van opvang ontheemden Oekrainers met looptijden tot 26 maart 2027 met een totale jaarlast van circa € 416.000.
Energie
Europees aanbestede contracten betreffende levering van stroom met looptijden tussen tot 1 januari 2029 en 1 januari 2033 met een jaarlast van circa € 1.110.000
Facilitair
Contract schoonmaakdiensten met een looptijd tot 1 april 2028 en een jaarlast van circa € 135.000.
Huisvesting
Contract betreffende tijdelijke huisvesting van een MFA in verband met nieuwbouwproject met een looptijd tot december 2026 en een last van € 106.000.
Inhuur
Europees aanbestede contracten betreffende inhuur personeel met looptijden tot 1 april 2026 en een totale last van circa € 66.000.
Onderhoud openbare ruimte
Europees aanbestede contracten betreffende onderhoud van de openbare ruimte met looptijden tussen tot 1 mei 2026 en 15 juli 2034 met een totale jaarlast van circa € 2.975.000.
Overige
Contracten betreffende diensten van diverse aard met looptijden tussen tot 1 januari 2027 en 1 januari 2028 en een totale jaarlast van circa € 40.000.
Verzekering
Europees aanbesteed contract betreffende brandverzekering gemeentelijke objecten met een looptijd tot 1 januari 2027 en een jaarlast van circa € 236.000.
Welzijn, onderwijs en sport
Contract betreffende buurtsport coaching met een looptijd tot 1 januari 2027 en een jaarlast van circa € 138.000.
Zorg
Op regionaal niveau zijn diverse contracten centraal ondergebracht bij het Regionaal ondersteuningsbureau (ROB). Het ROB draagt zorg voor contractbeheer, monitoring van contractwaarden, prestatielevering en coördinatie van de financiële afwikkeling.
Werk
Vastgoed
Investeringsverplichting betreffende verduurzaming van een MFA met een contractwaarde van circa €6.650.000 en een looptijd tot 1 mei 2026. Ultimo boekjaar is hiervan circa € 5.357.000 besteed.

Toelichting op de baten en lasten

Baten en lasten per taakveld

Programma X € 1.000	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
0. Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	174	3.814	-3.640	159	4.120	-3.962	198	5.060	-4.862
0.2 Burgerzaken	881	1.308	-427	941	1.463	-522	973	1.469	-496
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.043	2.852	-809	847	1.563	-716	815	1.672	-857
0.4 Overhead	962	16.272	-15.310	1.025	15.064	-14.039	1.131	15.084	-13.953
0.5 Treasury	1.681	313	1.368	983	-1.110	2.092	1.061	-975	2.036
0.61 OZB Woningen	7.639	726	6.913	7.750	573	7.176	7.758	407	7.351
0.62 OZB Niet woningen	4.683	64	4.619	5.032	64	4.968	5.016	69	4.947
0.64 Belastingen overig	417	90	327	406	99	307	408	98	310
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	87.980	0	87.980	92.339	0	92.339	92.381	0	92.381
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	0	0	0	0	3.352	-3.352	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	12	-12	0	12	-12
0.10 Mutaties met reserves	6.545	2.719	3.827	12.429	11.774	656	11.059	13.235	-2.176
Totaal	113.004	28.157	84.847	121.910	36.974	84.936	120.801	36.130	84.671
1. Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	3.433	-3.433	-3	3.410	-3.413	-3	3.403	-3.406
1.2 Openbare orde en veiligheid	146	1.277	-1.132	74	1.235	-1.160	98	1.213	-1.115
Totaal	146	4.711	-4.565	71	4.645	-4.573	96	4.617	-4.521
2. Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	329	5.573	-5.245	514	5.469	-4.955	680	5.679	-4.999

Programma X € 1.000	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
2.2 Parkeren	0	445	-445	0	645	-645	0	540	-540
2.5 Openbaar vervoer	6	44	-38	0	40	-40	0	40	-40
Totaal	335	6.062	-5.727	514	6.153	-5.639	680	6.258	-5.578
3. Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	20	715	-696	20	738	-719	17	762	-745
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	0	23	-23	0	23	-23	0	91	-91
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	515	209	307	532	216	316	533	225	308
3.4 Economische promotie	381	695	-314	278	722	-443	465	736	-271
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	287	-287	271	325	-54	271	329	-58
Totaal	916	1.929	-1.013	1.101	2.024	-923	1.286	2.143	-857
4. Onderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	170	2.239	-2.069	172	2.291	-2.119	172	2.298	-2.127
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	495	1.946	-1.450	632	1.929	-1.297	873	2.051	-1.178
Totaal	665	4.185	-3.519	804	4.220	-3.416	1.045	4.349	-3.304
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	265	576	-311	275	584	-310	226	520	-295
5.2 Sportaccommodaties	658	4.118	-3.460	1.269	1.790	-521	1.317	1.872	-556
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	0	680	-680	0	976	-976	0	954	-954
5.4 Musea	0	452	-452	2	446	-444	6	442	-436
5.5 Cultureel erfgoed	3	90	-87	38	106	-68	40	129	-89
5.6 Media	0	1.091	-1.091	224	1.312	-1.089	187	1.336	-1.149
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	28	5.048	-5.021	67	5.035	-4.967	141	5.190	-5.049
Totaal	953	12.056	-11.103	1.874	10.249	-8.375	1.916	10.443	-8.527
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.036	5.402	-4.367	4.738	8.824	-4.086	4.796	8.178	-3.382
6.21 Toegang en	0	1.905	-1.905	0	1.959	-1.959	0	1.886	-1.886

Programma X € 1.000	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
eerstelijnsvoorzieningen WMO									
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	1.084	-1.084	0	1.071	-1.071	0	982	-982
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	339	-339	0	401	-401	3	311	-308
6.3 Inkomensregelingen	12.979	17.527	-4.548	12.426	18.671	-6.246	12.643	18.785	-6.142
6.4 WSW en beschut werk	0	4.241	-4.241	0	4.442	-4.442	0	4.251	-4.251
6.5 Arbeidsparticipatie	426	4.340	-3.914	1.141	4.530	-3.389	1.217	4.045	-2.828
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	67	2.541	-2.474	24	2.459	-2.435	29	2.339	-2.310
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	324	5.627	-5.302	331	5.137	-4.806	407	4.866	-4.459
6.712 Begeleiding (WMO)	0	3.692	-3.692	0	3.870	-3.870	0	3.716	-3.716
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	1.020	-1.020	0	1.011	-1.011	0	970	-970
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	331	-331	0	239	-239	0	234	-234
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	436	-436	0	358	-358	0	293	-293
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	11.829	-11.829	0	11.479	-11.479	0	11.079	-11.079
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	334	-334	0	357	-357	0	429	-429
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	14	-14	0	14	-14	0	14	-14
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	4.532	-4.532	0	5.037	-5.037	0	4.627	-4.627
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	627	-627	0	626	-626	0	487	-487
6.791 PGB WMO	0	158	-158	0	147	-147	0	126	-126
6.792 PGB Jeugd	0	203	-203	0	217	-217	-1	229	-229
6.811 Beschermd wonen (WMO)	399	420	-22	894	688	206	752	134	618
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	106	-106	0	125	-125	0	74	-74
6.821 Jeugdbescherming	0	982	-982	0	811	-811	0	765	-765
6.822 Jeugdreclassering	0	152	-152	0	221	-221	0	203	-203
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	696	-696	50	540	-491	16	472	-456

Programma X € 1.000	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	518	-518	0	447	-447	0	406	-406
Totaal	15.231	69.058	-53.827	19.602	73.682	-54.079	19.863	69.903	-50.039
7. Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	568	3.106	-2.538	699	3.145	-2.447	717	3.052	-2.335
7.2 Riolering	4.689	3.859	830	4.839	3.995	844	4.898	4.127	771
7.3 Afval	5.305	4.425	880	5.091	4.207	884	5.189	4.244	945
7.4 Milieubeheer	798	2.883	-2.085	1.693	3.333	-1.639	1.301	2.687	-1.386
7.5 Begraafplaatsen	0	23	-23	0	23	-23	0	20	-20
Totaal	11.359	14.296	-2.937	12.321	14.703	-2.381	12.105	14.130	-2.025
8. Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	50	1.511	-1.461	178	1.525	-1.347	228	1.465	-1.237
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	0	50	-50	2.340	3.070	-730	2.603	3.775	-1.172
8.3 Wonen en bouwen	1.451	1.899	-448	988	2.918	-1.931	1.282	2.267	-984
Totaal	1.501	3.461	-1.960	3.506	7.513	-4.007	4.113	7.506	-3.393
Totaal	144.111	143.914	197	161.705	160.163	1.542	161.905	155.479	6.426

Incidentele en structurele baten en lasten

In onderstaande tabellen geven we het onderscheid weer tussen de incidentele posten per programma en de structurele posten.

€ x 1.000

Omschrijving programma	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
Programma									
0 Bestuur en ondersteuning	0	567	-567	465	889	-424	631	1.863	-1.232
1 Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	74	-74	7	644	-637	11	600	-589
3 Economie	0	180	-180	-90	220	-310	0	284	-284
4 Onderwijs	0	163	-163	271	224	47	271	182	89
5 Sport, cultuur en recreatie	258	1.363	-1.106	267	-971	1.238	226	-1.057	1.282
6 Sociaal domein	991	2.776	-1.785	996	2.605	-1.608	902	2.041	-1.139
7 Volksgezondheid en milieu	1.185	1.263	-77	2.019	1.982	37	1.612	1.384	229
8 Wonen en bouwen	355	35	320	-17	1.601	-1.618	239	411	-172
Totaal	2.789	6.421	-3.632	3.919	7.194	-3.275	3.892	5.709	-1.817
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig									
Overhead	38	818	-781	38	560	-523	23	376	-353
VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten en lasten	0	0	0	0	3.352	-3.352	0	0	0
Totaal	38	818	-781	38	3.913	-3.875	23	376	-353
Toevoegingen en onttrekking aan reserves									
0 Bestuur en ondersteuning	1.780	100	1.680	6.297	1.788	4.509	4.194	983	3.211
1 Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Omschrijving programma	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
2 Verkeer en vervoer	34	0	34	-6	0	-6	356	0	356
3 Economie	36	0	36	61	0	61	38	0	38
4 Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	939	0	939	842	2.228	-1.385	949	2.328	-1.378
6 Sociaal domein	1.703	0	1.703	3.465	4.711	-1.245	3.304	5.648	-2.343
7 Volksgezondheid en milieu	2	0	2	46	249	-203	32	14	18
8 Wonen en bouwen	17	0	17	725	0	725	109	0	109
Totaal	4.512	100	4.412	11.431	8.975	2.456	8.983	8.972	10
Totaal	7.339	7.339	0	15.389	20.082	-4.693	12.898	15.057	-2.159

Structureel

x €1.000

Omschrijving programma	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
Programma									
0 Bestuur en ondersteuning	4.733	8.600	-3.867	2.429	5.884	-3.454	2.385	5.937	-3.553
1 Veiligheid	146	4.711	-4.565	71	4.645	-4.573	96	4.617	-4.521
2 Verkeer en vervoer	335	5.988	-5.653	508	5.510	-5.002	669	5.659	-4.989
3 Economie	916	1.462	-545	920	1.479	-559	1.015	1.530	-515
4 Onderwijs	665	4.309	-3.644	804	4.321	-3.517	1.045	4.495	-3.451
5 Sport, cultuur en recreatie	695	10.693	-9.997	1.607	11.220	-9.613	1.690	11.499	-9.809
6 Sociaal domein	14.240	66.282	-52.042	18.606	71.077	-52.471	18.961	67.861	-48.900
7 Volksgezondheid en milieu	10.174	13.033	-2.859	10.302	12.721	-2.419	10.493	12.747	-2.254
8 Wonen en bouwen	1.146	3.426	-2.280	3.522	5.912	-2.390	3.875	7.095	-3.221
Totaal	33.051	118.503	-85.452	38.770	122.768	-83.998	40.228	121.441	-81.212

Omschrijving programma	Baten primitief begroot	Lasten primitief begroot	Saldo Primitief begroot	Baten actueel begroot	Lasten actueel begroot	Saldo actueel begroot	Baten realisatie	Lasten realisatie	Saldo realisatie
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	12.739	0	12.739	13.187	0	13.187	13.182	0	13.182
Algemene uitkering	87.980	0	87.980	92.339	0	92.339	92.381	0	92.381
Dividend	45	0	45	35	0	35	32	0	32
Totaal	100.764	0	100.764	105.561	0	105.561	105.595	0	105.595
Overig									
Overhead	924	15.453	-14.530	987	14.503	-13.516	1.108	14.708	-13.600
VPB	0	0	0	0	12	-12	0	12	-12
Bijzondere baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	924	15.453	-14.530	987	14.515	-13.528	1.108	14.719	-13.611
Toevoegingen en onttrekking aan reserves									
0 Bestuur en ondersteuning	1.383	520	863	383	391	-8	428	1.954	-1.525
1 Veiligheid	113	0	113	113	0	113	113	0	113
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	-40	0	-40
3 Economie	0	0	0	0	0	0	25	0	25
4 Onderwijs	8	0	8	8	0	8	8	0	8
5 Sport, cultuur en recreatie	426	1.036	-610	391	1.345	-954	546	1.262	-716
6 Sociaal domein	102	1.062	-959	102	1.062	-959	103	1.062	-959
7 Volksgezondheid en milieu	0	1	-1	0	1	-1	4	1	2
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0	972	69	904
Totaal	2.033	2.619	-586	998	2.798	-1.800	2.161	4.347	-2.186
Totaal	136.772	136.575	197	146.316	140.081	6.236	149.092	140.507	8.585

In de hiernavolgende tabel geven we een overzicht van de grootste incidentele posten en lichten de grootste afwijkingen t.o.v. de begroting toe.

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
Baten					
0	Vrijval wachtgeldverplichting	0	-126	126	Vrijval van wachtgeldverplichtingen wethouders en oud personeel.
0	Verkoop Antoniuschool	-465	-505	40	
0	Overige baten	-34	-102	68	
4	NPO subsidie	-271	-271	0	
5	SPUK Gala	-267	-226	-42	
5	Subsidie tribune theater t.l.v. reserve eenmalige middelen	0	0	0	
6	SPUK Gala	-204	-175	-29	
6	Tussenthuis	-735	-675	-60	Inkomsten tussenthuis vanuit het rijk sluiten aan op de uitgaven.
7	Duurzaamheid CDOKE	-1.332	-905	-427	Voordeel op de CDOKE middelen vanwege laat verkregen middelen uit de circulaire en omdat we meer vast personeel t.l.v. de CDOKE gelden kunnen brengen, dan aangenomen in de begroting.
7	SPUK Gala	-235	-240	5	
7	Versterking ketenaanpakken SPUK IZA	-215	-215	0	
7	Zonmw subsidie buurttuin	-120	-120	0	
7	SPUK Nationaal Isolatie Programma	-96	-116	20	
8	Winstneming Wonsick	-39	-87	49	
8	Afsluiting Huurlingsedam fase 3	0	101	-101	Het project Huurlingsedam Fase 3 wordt in 2025 afgesloten. De resterende boekwaarde aan het eind van 2025 wordt afgeboekt. Fase 4 is nog actief en sluit waarschijnlijk in 2027 met een flink positief saldo.
8	Realisatiestimulans sociale woningen	0	-497	497	We hebben van het Rijk een bijdrage ontvangen voor de realisatiestimulans van € 497.000. Via de bestemming jaarrekeningresultaat is het voorstel dit bedrag te

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
					storten in het woonfonds bestaande wijken.
8	Lagere opbrengsten leges bouwvergunningen	55	244	-189	Van een deel van de lopende plannen van Wijchen in 2025 is aan bouwleges niet in rekening gebracht voor 1 januari 2026 door vertraging in de behandeling van een aantal plannen. De vertraging is o.a. het gevolg van binnengekomen zienswijzen, wachten op ODRN, wachten op aanvullingen en adviezen etc.
		-3.957	-3.915	-42	
Lasten					
0	Procesbegeleider griffie	111	93	18	
0	Budgetoverheveling rekenkamer	116	0	116	Het niet bestede budget voor onderzoeken rekenkamer hebben we jaarlijks meegenomen middels budgetoverhevelingen. Het restant valt vrij bij het eindigen van een raadsperiode.
0	Overdracht pensioenen wethouders ABP	0	1.126	-1.126	
0	Vorming voorziening onderhoudsfonds (uit reserve)	3.352	0	3.352	De vrijval van de reserve onderhoud gebouwen, voor de omzetting naar de voorziening onderhoud gebouwen wordt pas in 2026 toegepast.
0	Onderhoud gebouwen	742	679	63	
0	Munitax extra bezwaar- en beroepsschriften	208	147	61	Voor Munitax hadden we de begroting incidenteel opgehoogd, vanwege extra bezwaar- en beroepsschriften. Deze meerkosten vallen uiteindelijk mee.
0	Taakmutaties decembercirculaire	102	102	0	
0	Archiefbeheer	55	19	36	
0	Overige lasten	465	324	141	
2	Beleidsplan openbare verlichting	100	119	-19	
2	BO24-25 Fietsroute Alverna en onderzoek Cittersw	125	124	1	
2	Inrichting kasteeltuin tijdelijk parkeren	250	195	55	De verlichting van het parkeren in de kasteeltuin schuift door naar 2026.

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
2	Handhaving Afval en inzet supgelden participatie	62	63	-2	
3	Blije Dries	70	70	0	
4	Tijdelijke huisvesting	125	99	27	
4	Actualisatie IHP	50	35	15	
5	Vervanging gymmaterialen	100	70	30	
5	Overdracht vermogen stichting expl. zwembaden	-2.225	-2.199	-26	
5	Cultuur ontwikkelfonds	75	71	4	
5	Subsidie tribune theater	210	210	0	
5	Onderhoud gebouwen	334	325	9	
5	Samen actief en sportief	60	0	60	Incidentele middelen samen actief en sportief vallen vrij.
5	Onderzoekskosten nieuw zwembad	45	75	-30	
5	Oude Schaarsestraat	33	33	0	
5	SPUK Gala	267	226	42	
6	NPO schoolmaatschappelijk werk	201	201	0	
6	Indidentele aframing robuuste teams hervormingsagenda	-200	-200	0	
6	BO24-25 Preventie en mental gezondheid inloop GGZ + herstelgerichte inloop	108	127	-19	
6	Onderhoud gebouwen	1.738	1.475	264	De kosten onderhoud gebouwen zijn wat lager dan begroot, mede door uitgestelde werkzaamheden.
6	Subsidie Noorderlicht	50	50	0	
6	Wijkontwikkeling hart van zuid	65	13	52	In aanloop naar het plan van aanpak Diepvoorde is er wat vertraging ontstaan in de verdere wijkontwikkeling Hart van Zuid. Voor 2026 hebben we een uitgebreid projectbudget beschikbaar om hier voortvarend mee aan de slag te gaan.
6	BO24-25 Preventie en mental gezondheid inloop GGZ	50	0	50	Eenmalige middelen preventie GGZ vallen vrij.

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
6	Pilot mantelzorg	37	37	0	
6	SPUK Gala	204	175	29	
6	Tussenthuis	542	481	61	
7	Buurttuin Buizerdstraat	120	120	0	
7	Duurzaamheid CDOKE	1.133	540	593	Voordeel op de CDOKE middelen vanwege laat verkregen middelen uit de circulaire en omdat we meer vast personeel t.l.v. de CDOKE gelden kunnen brengen, dan aangenomen in de begroting.
7	BO24-25 Waterbeleid	44	44	0	
7	BO24-25 onvoorz voorval ODRN Wijchen 2024	40	40	0	
7	SPUK Gala	235	240	-5	
7	Versterking ketenaanpakken SPUK IZA	215	215	0	
7	SPUK Nationaal Isolatie Programma	96	116	-20	
8	Afboeken voorbereidingskosten grex Hart van Zuid	143	145	-2	
8	Verliesvoorziening Kraanvogel	583	0	583	De verliesvoorziening Kraanvogel 1b wordt pas in boekjaar 2026 gevormd, omdat de grondexploitatie pas in januari 2026 door de gemeenteraad is vastgesteld.
8	Inhuur t.b.v. leges bouwvergunningen	150	151	-1	
8	Omgevingswet eenmalige middelen	452	0	452	De onttrekking uit de eenmalige middelen heeft (nog) niet plaatsgevonden, omdat er voor 2026 middelen voor de omgevingswet beschikbaar zijn gesteld.
8	Verkenning haalbaarh. sport en woningbouw Havenweg	269	109	161	Lagere onttrekking uit de reserve Havenweg in aansluiting op de gerealiseerde kosten.
		11.107	6.085	5.022	
Reserve					
0	Overdracht pensioenen wethouders ABP	1.212	441	771	Overdracht pensioenen wethouders is niet gestort in de reserve, maar in de voorziening.
0	Vrijval reserves naar algemene reserve	476	442	34	
0	Inzet reserve onderhoud gebouwen	-2.484	-2.127	-356	Lagere inzet onderhoud gebouwen, vanwege uitgesteld

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
					onderhoud.
0	Dotatie vermogen St expl zwembaden in afschrijvingsreserve zwembad	2.199	2.316	-117	De vrijval aan kapitaallasten 2025 kon extra gedoteerd worden aan de afschrijvingsreserve voor het nieuwe zwembad.
0	Cultuur ontwikkelfonds	-75	-75	0	
0	Dotatie robuuste teams meerjarig	400	400	0	
0	Egalisatiereserve WMO	26	26	0	
0	Egalisatiereserve Jeugd	1.490	1.759	-268	Bij de jaarrekening blijken de kosten op jeugdzorg lager te zijn dan aangenomen in de begroting. We egaliseren dit voordeel met de reserve jeugd, tot het plafond van € 2 miljoen.
0	Egalisatiereserve beschermd wonen	227	639	-412	We houden geld over op het beschermd wonen. De egalisatie in de reserve zien we als incidenteel nadeel.
0	Duurzaamheid CDOKE	249	14	235	Voordeel op de CDOKE middelen vanwege laat verkregen middelen uit de circulaire en omdat we meer vast personeel t.l.v. de CDOKE gelden kunnen brengen, dan aangenomen in de begroting.
0	Dotatie reserve verkiezingen	100	100	0	
0	Onttrekking AR t.b.v. onderhoudsfonds	-1.350	-1.350	0	
0	Afdekking budgetoverhevelingen	-1.636	-1.636	0	
0	Vrijval reserve eenmalige middelen	-141	-141	0	
0	Vrijval reserve personeelsformatie	-270	-270	0	
0	Vrijval reserve onderhoud gebouwen	-2.002	0	2.002	De vrijval van de reserve onderhoud gebouwen, voor de omzetting naar de voorziening onderhoud gebouwen wordt pas in 2026 toegepast.
0	Inzet eenmalige middelen taakmutaties uitvoering	-90	-90	0	
0	Subsidie tribune theater t.l.v. reserve eenmalige middelen	-210	-210	0	
0	Tussenthuis	193	194	-1	
0	Omgevingswet eenmalige middelen	-452	0	-452	De onttrekking uit de eenmalige middelen heeft (nog)

Programma	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo	Toelichting
					niet plaatsgevonden, omdat er voor 2026 middelen voor de omgevingswet beschikbaar zijn gesteld.
0	Verkenning haalbaarh. sport en woningbouw Havenweg	-269	-109	-161	Lagere onttrekking uit de reserve Havenweg in aansluiting op de gerealiseerde kosten.
0	Inzet egaliseriereserve wegen	76	-292	368	Het nadeel op wegen wordt geheel uit de egaliseriereserve onttrokken.
0	Inzet reserve gymmaterialen	-100	-70	-30	
0	Egaliseriereserve groen	-61	-216	155	Het nadeel op groen wordt geheel uit de egaliseriereserve onttrokken.
0	Egalisatie vluchtelingen oekraïene	270	441	-171	We houden meer over op de rijksbijdrage oekraïne, dat we reserveren voor toekomstige uitgaven.
0	Afroming WMO reserve	-60	-26	-34	
0	Overige reserves	-176	-171	-5	
		-2.456	10	2.446	
Totaal		4.693	2.159	2.534	

Verschillen analyse

In onderstaande tabel geven we de verschillen op totaalniveau ten opzichte van de geactualiseerde begroting weer.

Programma	Onderwerp	Structureel	Incidenteel	Totaal
	Overig	0	-48	-48
0	Rekenkameronderzoeken	0	117	117
0	Pensioenen wethouders overdracht ABP	0	-294	-294
0	Hogere opbrengst verkoop Antoniussschool	0	40	40
0	Mutatie dubieuze debiteuren	0	-77	-77
0	WDW Afrekening 2025	0	223	223
0	Bijdrage GR Munitax	0	166	166
0	Algemene uitkering	0	-152	-152
2	Openbare verlichting elektrakosten	0	188	188
2	Restantbudget kasteeltuin	0	44	44
3	Toeristenbelasting	0	81	81
3	Vergroenen bedrijventerrein	0	90	90
4	Leerlingenvervoer	127	0	127
5	Exploitatie gymzalen	0	117	117
5	Hogere subsidie SPUK Sport	0	67	67
6	Wijkontwikkeling Hart van Zuid	0	52	52
6	Exploitatie MFA's	0	116	116
6	WMO	0	692	692
6	Jeugd	0	737	737
6	Bestedingsplan Robuuste toegang	0	91	91
6	BUIG verhaaluitkeringen	0	31	31
6	TOZO	0	-31	-31
6	Bijzondere bijstand	-40	0	-40
6	Schuldhelpverlening	0	123	123
6	MGR Sociale Werkvoorziening (SW)	0	191	191
6	MGR Participatiebudget	0	311	311
6	MGR Loonkostensubsidie	0	-102	-102
6	Inburgering	0	343	343
6	Lumpsumbijdrage essentiële functies	0	41	41
6	Wet verplichte GGZ	0	51	51
7	GGD	0	89	89
7	Afvalinzamelkosten	0	80	80
7	Subsidie CDOKE	0	322	322
7	Lagere inhuur milieu	0	45	45
7	Vrijval gemeentefonds aanvulling CDOKE middelen	0	94	94
8	Vrijval middelen circulaire	0	62	62
8	Winstneming Grondexploitatie Wonsick	0	87	87
8	Afsluiting grondexploitatie H'dam fase 3	0	-101	-101
8	Uitstel vormen voorziening tekort Kraanvogel 1b	0	583	583
8	Bouwleges	0	-190	-190
8	Realisatiestimulans betaalbare woningen	0	497	497
Totaal		87	4.796	4.884

WNT

De WNT is van toepassing op gemeente Wijchen. Het voor gemeente Wijchen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 en betreft het regulier bezoldigingsmaximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Functiegegevens	2025	2025
Naam	A.B. Berendsen	J.M. Hendrix
Functie	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	01.01–01.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 147.369	€ 132.674
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.457	€ 29.781
<i>Subtotaal</i>	€ 169.648	€ 162.455
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 225.500	€ 246.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	€ 169.648	€ 162.455
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t

Functiegegevens	2025
Naam	R.B. Waumans
Functie	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	01.12–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 9.680
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 2.252
<i>Subtotaal</i>	€ 11.932
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.500
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.932
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Functiegegevens	2024	2024
Naam	A.B. Berendsen	J.M. Hendrix
Functie	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	01.01–31.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.495	€ 123.412
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.321	€ 28.508
<i>Subtotaal</i>	€ 139.816	€ 151.920
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 139.816	€ 151.920

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Niet van toepassing.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van diens voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt

Functiegegevens	2025
Naam	A.B. Berendsen
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij gemeente Wijchen	N.v.t.
Bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij gemeente Wijchen	€ 12.098
Bezoldiging voor de werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen van gemeente Wijchen	N.v.t.
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 12.098
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	€ 20.500
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
<i>Totale bezoldiging</i>	€ 12.098
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking geweest.

3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Jen V	A2 0B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden) SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingskenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/03	Aard controle D1 Indicator: A20B/04	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T)
				060268 Gemeente Nijmegen	E25.001073	Basis op orde taken	Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/06
	1						€ 0	€ 0

			Kopie gemeente(code)	Kopie Beschikkingskenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 11 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		1	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/12
			060268 Gemeente Nijmegen	E25.001073	Basis op orde taken	Ja	Wegens capaciteitsproblemen binnen het team en andere prioriteiten vanuit het college zijn we hier in 2025 niet volledig aan toegekomen. In 2026 gaan we hier actief mee aan de slag en verwachten we de SISA volledig te benutten.	Nee
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01 8 Reeks 1	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02 18 Reeks 1	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03 Ja	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04 Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 Nee	

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)						
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten						
			Aard controle R Indicator: B2/06	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07						
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13
			Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle R Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13		
			€62.671	€ 139.628			€0	€0		
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19		

			€3.216	€15.442	€22.038	€57.526	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
			€12.348	€24.348	€0	€ 824	€100.273	
BZK	C9 2	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 40.336	€ 0	2	517	134	
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbelei d 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

		Gemeenten <
--	--	--

		1	Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 271.009	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 271.424	€ 415	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
OC W	D2 3	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t	Aard controle n.v.t	Aard controle R	Aard controle n.v.t	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t

			Indicator: D23/01	Indicator: D23/02	Indicator: D23/03	Indicator: D23/04	Indicator: D23/05	Indicator: D23/06
		1	SB240039	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 146.642	€ 36.660	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 146.642
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
Ien W	E44 B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

		1 2 3 4	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09	
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	Nee	
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	Nee	
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	Nee	
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	Nee	
		1 2 3 4	Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	1	Nee
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	2	Nee
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	3	Nee
			061945 Gemeente Berg en Dal	IENW/BSK-2023/236 792	4	Nee

Ien W	E10 4	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06

		1	31201147-5000006963		€ 314.475	€ 314.475	0	0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
		1	31201147-5000006963	0	0	Nee		
			Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
		1	Kruispunt spoorwegovergang		€ 20.936	€ 20.936	Nee	
		2	LV Tunnel nabij basisschool		€ 293.539	€ 293.539	Nee	
		3	Noord-zuid verbinding		€ 0	€ 0	Nee	
Ien W	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
		1	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
			437 - Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg	Nee	0			
SZ W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel I 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01 € 13.228.601	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02 € 228.886	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03 € 502.954	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04 € 1.695	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05 € 13.650	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06 € 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de

			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07 € 65.718	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08 € 10	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09 € 0	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10 € 935.106	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11 € 0	hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12 € 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14 Ja				
SZ W	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeente deel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 6.000	€ 31.015	€ 11.196	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZ W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.933	€ 194	
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.444	€ 19	
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.377	€ 213	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			

		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
		6	Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf	Kapitaalverstrekking en - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag	

					faire	affaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
	1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
	2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
	3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
	4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
	5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
	6		Totaal	0	0	0	
SZ W	G1 0	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 840.231	€ 0	Ja			
SZ W	G1 2	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01 € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03 Ja			
SZ W	G1 3	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Wgr						
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 35.326	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VW S	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 479.993	€ 188.615				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06		
			€ 143.186	€ 45.429	€ 0			
VW S	H2 1	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	

			Indicator: H21/01	Indicator: H21/02	Indicator: H21/03	Indicator: H21/04	Indicator: H21/05	
			Ja		€ 15.995	€ 16.495	Nee	
VW S	H3 0	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 712.019	€ 71.202	€ 640.817	€ 1.941.637	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VW S	H3 5B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
	1		060268 Gemeente Nijmegen	€ 215.117				

VR O	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
	1		Wijchen West	Nee	Nee	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12
	1		Wijchen West	Nee	€ 940.003	€ 7.949.706	€ 0	€ 3.920.792
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		

		1	Indicator: J9/13 Wijchen West	Indicator: J9/14 Ja	Indicator: J9/15 Binnen het project is vertraging opgelopen als gevolg van langere doorlooptijden voor de ontheffing Wet Natuurbescherming en het bestemmingsplan, daarom start de bouw later. We verwachten de vertraging in de komende jaren in te lopen. Daarnaast is bij de uitwerking gebleken dat een aantal infrastructurele maatregelen anders uitgevoerd moeten worden. Voor beide punten hebben we een wijzigingsverzoek voor de subsidie ingediend bij het ministerie, deze is in 2026 gehonoreerd."	Indicator: J9/16 Nee	
VR O	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle D1 Indicator: J17/01	Geprognoseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. Aard controle D1 Indicator: J17/03		

			71	160	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
		1						
VR O	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			0	€ 0	€ 226.876	0	€ 0	€ 40.704

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			0	€ 0	€ 91.940			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			0	0	0	0	0	0
VR O	J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoning en gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	

		Gemeenten	Aard controle n.v.t Indicator: J85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/02	Aard controle n.v.t Indicator: J85/03	Aard controle R Indicator: J85/04	Aard controle R Indicator: J85/05	
	1		Herhuisvesting Oude Klapstraat te Wijchen	81	81	€ 9.313.107	€ 8.658.066	
		Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t Indicator: J85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J85/08				
	1	Herhuisvesting Oude Klapstraat te Wijchen	Ja	Nee				
VR O	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregel en, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06	
	1	LAI23-03468623	€ 115.972	55	0	€ 0	€ 35.521	
	2	LAI24-03735067	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	
	3	LAI25-03838123	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 80.451	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 0	Nee			
VR O	J10 5	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnaam	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
		1	2023-0000096309	102	Ja	0	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)

		1	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
			2023-0000096309	€ 0	Ja	n.v.t.	91	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
		1	2023-0000096309	Nee				
KG G	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: K28/01	Indicator: K28/02	Indicator: K28/03	Indicator: K28/04	Indicator: K28/05	Indicator: K28/06
			€ 418.856	€ 109.497	€ 358.939	€ 1.686.644	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

Aen M	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1)	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie		
			Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025		
			Aard controle R Indicator: M6/01	Aard controle R Indicator: M6/02	Aard controle R Indicator: M6/03		
			€ 190.920	€ 0	€ 115.923		
			Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie	Berekening totale besteding (jaar T)
				Som van de bestedings- en berekeningsindicator en (04/05 en 06)			

			Aard controle R Indicator: M6/04	Aard controle R Indicator: M6/05	Aard controle R Indicator: M6/06	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08	
			€ 594.060	€ 0	€ 0	€ 594.060	€ 900.903	
Aen M	M1 6	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoefte van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 3.503.632			€ 0	€ 0	€ 123.977
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 2.592	€ 173.412	1-10-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				

			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09		
			Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13	
			€ 3.456.789	€ 20.773.530	

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Wijchen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Wijchen te Wijchen gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Wijchen op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) het overzicht van baten en lasten over 2025;
- 2) de balans per 31 december 2025;
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025;
- 4) de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 5) de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de controleverordening die is vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2025, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Wijchen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.845.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en voor onzekerheden gezamenlijk 2% van de totale lasten, zoals voorgeschreven in artikel 2, lid 1, Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 142.250 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

In overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden hebben wij frauderisico's geïdentificeerd en daarop gerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Daarbij hebben wij onderkend dat het risico van fraude bij de jaarrekening zich met name manifesteert in de volgende gebieden:

- de mogelijkheid van 'management-override' van interne beheersingsmaatregelen, waaronder het onterecht uitvoeren van boekingen in het grootboek (memorialen), onterechte onttrekkingen aan voorzieningen of het ten onrechte verantwoorden van investeringen;
- de opbrengstenverantwoording, waarvoor wij geen frauderisico's hebben onderkend die een afwijking van materieel belang zouden kunnen veroorzaken.

Wij hebben daartoe onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- een evaluatie van de opzet en werking van relevante interne beheersmaatregelen, waaronder autorisatieprocedures op investeringsbeslissingen en onttrekkingen aan voorzieningen;
- gegevensgerichte analyses en deelwaarnemingen op boekingen in de eindfase van het boekjaar (memorialen, balanscorrecties);
- toetsing van transacties met een verhoogd frauderisico, waaronder betalingen op facturen met een factuurwaarde lager dan € 5.000, in relatie tot de SPEND-analyse;
- een evaluatie van signalen van fraude of onregelmatigheden in gesprekken met het management en analyse van relevante notulen.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeente door kennis te nemen van het normenkader 2025, het lezen van notulen en de jaarstukken 2025. Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse - en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert - de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten. Daarnaast is de gemeente onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeente en de complexiteit van bijvoorbeeld de Europese aanbestedingsrichtlijnen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving. Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeente dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten.

Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot:

- (i) het management en het College van Burgemeester en Wethouders, en, in voorkomend geval, de gemeenteraad vragen of de gemeente dergelijke wet- en regelgeving naleeft;
- (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving. Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden, en de verantwoordelijkheden van het College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad met betrekking tot de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie en de afweging of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder, zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen' van het jaarverslag heeft het College van Burgemeester en Wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit.

Wij hebben deze beoordeling door het College van Burgemeester en Wethouders geëvalueerd. Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het College van Burgemeester en Wethouders, het management (waaronder de gemeentesecretaris, de wethouder financiën, de concerncontroller en medewerkers financieel beleid en financieel beheer), over de vraag of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd die afzonderlijk of collectief gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door College van Burgemeester en Wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2025 en de begroting 2026 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6, sub a, WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213, lid 3, sub b, van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, met betrekking tot specifieke uitkeringen zoals bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het College van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het College van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken, zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Het is onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213, lid 3, sub b, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen, dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het College van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het College van Burgemeester en Wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de in de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 31 maart 2026, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening. In dit kader is het College van Burgemeester en Wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken, zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Burgemeester en Wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het College van Burgemeester en Wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening die is vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Burgemeester en Wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening zijn opgenomen;
- het vaststellen dat de door het College van Burgemeester en Wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante toelichtingen in de jaarrekening. Indien de toelichtingen inadequaat zijn, dienen wij onze verklaring aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Katwijk, 24 juni 2026

Mijn Overheidsaccountants B.V.

w.g.

W.L. Schuitemaker RA